

OCENA PROGRAMOWA - PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

RAPORT SAMOOCENY KIERUNKU

PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

AKADEMIA PEDAGOGIKI SPECJALNEJ
im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

2024

Nazwa ocenianego kierunku studiów: PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

1. Poziom/y studiów: STUDIA JEDNOLITE MAGISTERSKIE
2. Forma/y studiów: STACJACJNARNE, NIESTACJONARNE

3. Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Pedagogika	318	100

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☒ TAK ☐ NIE

Rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie:

☒ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
AGNIESZKA OLECHOWSKA	DR HAB, PROF. APS, PROREKTOR DS. KSZTAŁCENIA (2024-2028), KIEROWNIK KIERUNKU
AGNIESZKA PAWLAK	DR, DYREKTOR INSTYTUTU WSPOMAGANIA ROZWOJU CZŁOWIEKA I EDUKACJI (2024-2028)
KATARZYNA ITA BIEŃKOWSKA	DR HAB, NAUCZYCIEL AKADEMICKI
ANNA FALKOWSKA	DR, NAUCZYCIEL AKADEMICKI
AGNIESZKA GĄSTOŁ	DR, UCZELNIANY KOORDYNATOR PRAKTYK (2024-2028)
KAMIL JAROS	DR, DYREKTOR STUDIÓW (2024-2028)
MARTA KRASUSKA-BETIUK	DR, NAUCZYCIEL AKADEMICKI
ANNA MIKLER-CHWASTEK	DR, NAUCZYCIEL AKADEMICKI
ANNA MILEWSKA-KUCZ	PRACOWNIK ADMINISTRACJI (SEKRETARZ IWRCE)

Spis treści

Nazwa ocenianego kierunku studiów: PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA _____	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny _____	3
Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów _____	9
1. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI _____	9
2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU, Z PEDAGOGIKĄ JAKO DYSCYPLINĄ WIODĄCĄ _____	10
3. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO STANDARDU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO I KLAS I-III _____	15
Prezentacja uczelni _____	37
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim _____	39
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się _____	39
1.1. Kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – odniesienie do misji i celów strategicznych Akademii i oczekiwań wobec kandydatów _____	39
1.2. Potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy i ich wpływ na koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna i na sylwetkę absolwenta _____	44
1.3. Absolwent kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego w Akademii Pedagogiki Specjalnej _____	46
1.4. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS _____	47
1.5. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ich związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów _____	50
1.6. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela _____	53
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się _____	54
2.1. Program studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – ramy formalno-prawne oraz zawartość treściowa _____	54
2.2. Struktura programu studiów (w tym liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS) _____	65
2.3. Harmonogram realizacji programu studiów, formy zajęć i ich organizacja _____	69
2.4. Proporcje zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych _____	73
2.5. Realizacja programu - organizacja i plany zajęć _____	73
2.6. Liczebność grup _____	74
2.7. Dobór metod kształcenia _____	74
2.8. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość _____	77
2.9. Praktyki studenckie _____	79
2.10. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów _____	81
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie _____	83
3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów _____	83
3.2. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz ich dokumentowanie _____	84
3.3. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów _____	85

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania – sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów na zakończenie procesu kształcenia	85
3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów	86
3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się oraz dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych	87
3.7. Monitoring losów absolwentów	88
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	90
4.1. Liczba nauczycieli akademickich i struktura ich kwalifikacji	90
4.2. Łączenie działalności naukowej z dydaktyką, włączanie studentów w działalność naukową, obsada zajęć	93
4.3. Polityka kadrowa, ocena jakości kadry	98
4.4. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych	99
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	102
5.1. Kampus	102
5.2. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej	104
5.3. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami	105
5.4. Dostęp do materiałów dydaktycznych w celu wykonania przez studentów zadań wynikających z programu studiów	107
5.5. System biblioteczno-informacyjny uczelni	108
5.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej	110
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	112
6.1. Współpraca z instytucjami	112
6.2. Projekty na poziomie ministerialnym	115
6.3. Współpraca międzyuczelniana	117
6.4. Projekty we współpracy ze środowiskiem	118
6.5. Współpraca ze specjalistami	120
6.6. Ocena wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program i jego realizację oraz wykorzystywanie jej w działaniach doskonalących	121
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	122
7.1. Umiędzynarodowienie w koncepcji i w procesie kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	122
7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, kształcenie w językach obcych	125
7.3. Międzynarodowa aktywność nauczycieli akademickich i studentów związana z kształceniem na kierunku, mobilność wirtualna nauczycieli akademickich i studentów	127
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	129
8.1. Studenci kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w Akademii	129
8.2. Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami	130
8.3. Wsparcie materialne i bytowe	132
8.4. Wsparcie studentów w procesie studiowania	133
8.5. Wsparcie działalności naukowej studentów w ramach kół naukowych	134
8.6. Inne formy wsparcia studentów APS	135
8.7. Wsparcie w kontynuowaniu kształcenia i wchodzeniu na rynek pracy	136

8.8. Różne rodzaje aktywności studentów	136
8.9. Kadra administracyjna	136
8.10. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów	139
8.11. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów	140
8.12. Sposoby doskonalenia systemu wsparcia	140
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	142
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	145
10.1. Polityka jakości, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów i źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach	145
10.2. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek	152
10.3. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów, przegląd programów studiów	155
10.4. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji i wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów	156
10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów	157
10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku	159
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	161
Część III. Załączniki	163
Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	163
Tabela III.1. Liczba studentów ocenianego kierunku	163
Tabela III.2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny – NIE DOTYCZY	163
Tabela III.3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów	164
Tabela III.4b. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika – studia niestacjonarne	169
Tabela III.5a. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela – studia stacjonarne	175
Tabela III.5b. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela – studia niestacjonarne	185
Tabela III.6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych	196
Wykaz materiałów uzupełniających:	198
III.1. Program studiów dla kierunku studiów (załącznik III_1_Progr_studiów)	198
III.2. Obsada zajęć na kierunku w roku akad. 2024/25 (załącznik III_2_Obsada)	198
III.3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (załącznik III_3_Harmonogram)	198
III.4. Charakterystyka nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia (załącznik III_4_Nauczyciele)	198
III.5. Charakterystyka infrastruktury i biblioteka (załącznik III_5_Infrastruktura)	198
III.6. Wykaz tematów prac dyplomowych z podziałem na formy studiów (załącznik III_6_Prace_dyplomowe)	198
III.7. Wykaz publikacji Nauczycieli (załącznik III_7_Publikacje)	198

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Absolwent/absolwentka kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna		Symbol efektu z PRK
zna i rozumie	w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami, różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P6S_W P7S_W
potrafi:	wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, także z innych dziedzin, samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie, komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska;	P6S_U P7S_U
jest gotów do:	do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią;	P6S_K P7S_K

2. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU, Z PEDAGOGIKĄ JAKO DYSCYPLINĄ WIODĄCĄ

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol efektu dla kierunkowego	EFEKTY KIERUNKOWE	Symbol efektu z PRK	Symbol efektu ze standardu*
Absolwent/absolwentka			
kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna			
WIEDZA (zna i rozumie)			
K_W01	teoretyczne podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce i powiązania z innymi subdyscyplinami naukowymi w systemie nauk społecznych oraz terminologię stosowaną w obszarze pedagogiki i pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P7S_WG	-
K_W02	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz ich wartości aplikacyjne, szczególnie dla pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.1.
K_W03	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji;	P7S_WK	-
KW_03	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania i kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne, szczególnie dla pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.2.
KW_04	współczesne interdyscyplinarne badania nad dzieciństwem (<i>Childhood Studies</i>), dotyczące zagadnienia dobrostanu dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;	P7S_WG	1.1.3.
K_W05	główne środowiska wychowawcze dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym, ich specyfika i procesy w nich zachodzące;	P7S_WG	1.1.4.
K_W06	strukturę i funkcje systemu oświaty oraz alternatywnych form wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej: podstawy, cele, organizację oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i wspierających rozwój i uczenie się dzieci i uczniów;	P7S_WG.	1.1.5
K_W07	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.6.
K_W08	zagadnienie edukacji międzykulturowej, zwłaszcza na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.7.
K_W09	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością, sposoby ich egzekwowania oraz propagowania w środowisku przedszkolnym oraz szkolnym, jak też poza przedszkolnym i pozaszkolnym;	P7S_WG	1.1.8
K_W10	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych (wychowawczych i kształcących), opiekuńczych i wspierających, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej, zasady udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;	P7S_WG	1.1.9.

K_W11	metodykę wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.10.
K_W12	znaczenie i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.11.
K_W13	rolę innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy;	P7S_WG	1.1.12.
K_W14	zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci lub uczniów w okresie przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym, wynikające z opóźnień, zaburzeń lub przyspieszenia rozwoju oraz uwarunkowane wpływem czynników środowiskowych, jak też sposoby dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych;	P7S_WG P7S_WK	1.1.13.
K_W15	projektowanie i prowadzenie działań diagnostycznych uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego;	P7S_WG	1.1.14
K_W16	różne rodzaje i funkcje oceniania w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_WG	1.1.15.
K_W17	cechy procesu profesjonalizacji nauczyciela wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej; prawne, polityczne i społeczno-kulturowe uwarunkowania pracy nauczyciela; rolę nauczyciela lub wychowawcy w organizowaniu środowiska uczenia się oraz modelowaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów;	P7S_WG P7S_WK	1.1.16.
K_W18	procesy komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłócenia z uwzględnieniem charakterystyki kontekstu komunikacji w instytucjach edukacyjnych, opiekuńczych i wspierających;	P7S_WG	1.1.17.
K_W19	funkcjonowanie i dysfunkcje aparatu mowy, słuchu i wzroku oraz prawidłowe nawyki posługiwania się nimi;	P7S_WG	1.1.18.
K_W20	metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie pedagogika i subdyscyplinie pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna;	P7S_WG	1.1.19.
K_W21	terminy i założenia metodologiczne oraz zasady i normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki przedszkolnej, szkolnej i alternatywnej;	P7S_WG	1.1.20.
K_W22	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego;	P7S_WG	1.1.21.
UMIEJĘTNOŚCI (potrafi)			
K_U01	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej; krytycznie oceniać, interpretować i twórczo z nich korzystać; odnosić do osobowego, integralnego rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym lub ucznia w młodszym wieku szkolnym oraz proponować rozwiązania problemów;	P7S_UW	1.2.1.
K_U02	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w wieku szkolnym oraz	P7S_UW	1.2.2.

	projektować i prowadzić działania pedagogiczne, a także planować, realizować i oceniać spersonalizowane programy kształcenia i wychowania;		
K_U03	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w wieku wczesnoszkolnym oraz grup;	P7S_UW	1.2.3.
K_U04	dobierać, tworzyć, testować i modyfikować materiały, środki oraz metody adekwatnie do celów wychowania i kształcenia na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.4.
K_U05	racjonalnie dobierać źródła informacji i sposoby prezentowania informacji; skutecznie wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań dydaktycznych na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.5.
K_U06	identyfikować i rozbudzać zainteresowania dzieci lub uczniów oraz odpowiednio dostosowywać sposoby i treści kształcenia na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.6.
K_U07	rozwijać kompetencje kluczowe dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym, w szczególności kreatywność, krytyczną refleksję i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów; potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać;	P7S_UW	1.2.7.
K_U08	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym, z wykorzystywaniem różnych rodzajów zabaw;	P7S_UW P7S_UO	1.2.8.
K_U09	identyfikować spontaniczne zachowania dzieci w wieku przedszkolnymi uczniów w młodszym wieku szkolnym jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych;	P7S_UW	1.2.9.
K_U10	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.10.
K_U11	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci lub uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.11.
K_U12	efektywnie pracować w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w tym z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.12.
K_U13	racjonalnie i zgodnie z zasadami techniki pracy umysłowej gospodarować czasem zajęć oraz odpowiedzialnie organizować pracę pozaprzedszkolną, pozaszkolną dziecka lub pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem ich prawa do odpoczynku;	P7S_UW	1.2.13.

K_U14	skutecznie wykorzystywać w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym lub uczniem w młodszym wieku szkolnym informacje uzyskane na jego temat od specjalistów, w tym: psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia;	P7S_UW	1.2.14.
K_U15	poprawnie posługiwać się językiem polskim, wykazywać troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów;	P7S_UK	1.2.15.
K_U16	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;	P7S_UK	1.2.16
K_U17	udzielać pierwszej pomocy ze szczególnym uwzględnieniem zasad udzielania pomocy dzieciom;	P7S_UW	1.2.17.
K_U18	rozróżniać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P7S_UW	1.2.18.
K_U19	współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych;	P7S_UO	1.2.19.
K_U20	skutecznie komunikować się na tematy specjalistyczne z różnymi kręgami odbiorców; kierować pracą zespołów; prowadzić debatę przyjmując w niej różne perspektywy i punkty widzenia;	P7S_UK P7S_UO	-
K_U21	poprawnie posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii;	P7S_UK	-
K_U22	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie;	P7S_UU	-
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów/gotowa do)			
K_K01	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz krytycznej oceny odbieranych treści;	P7S_KK	-
K_K02	rozwijania dorobku zawodu (podtrzymywania etosu zawodu, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad) oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych poprzez kierowanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, szacunkiem dla każdego człowieka;	P7S_KR	1.3.1.
K_K03	formowania właściwych zachowań i postaw dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym, w tym wobec kultury i sztuki;	P7S_KO	1.3.2.
K_K04	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_KO	1.3.3.
K_K05	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci w wieku przedszkolnym lub	P7S_KO	1.3.4.

	uczniów w młodszym wieku szkolnym i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej;		
K_K06	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej oraz poza nimi;	P7S_KO	1.3.5.
K_K07	poznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym; inicjowania działania na rzecz interesu publicznego; wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, a także podejmowania współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk;	P7S_KO	1.3.6.
K_K08	projektowania i wdrażania działań mających na celu edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości – wprowadzanie dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym w świat wartości;	P7S_KO	1.3.7.
K_K09	projektowania działań zmierzających do rozwoju przedszkola lub szkoły oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;	P7S_KO	1.3.8.
K_K10	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy;	P7S_KO	-

3. EFEKTY UCZENIA SIĘ – ODNIESIENIE DO STANDARDU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO I KLAS I-III

Odniesienie do uniwersalnej charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Symbol szczegółowego efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Symbol efektu z PRK
Absolwent/absolwentka kierunku PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA		
W zakresie WIEDZY zna i rozumie:		
A1.W1.	kulturowe, antropologiczne, aksjologiczne i socjologiczne opisy współczesności; funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek; typy i rolę ideologii w życiu społecznym, a w szczególności rolę i znaczenie ideologii edukacyjnych; opis, charakterystykę, specyfikę, ułożenie społeczne, blokady i możliwości rozwojowe różnych grup społecznych; elementy socjologii edukacji; fundamentalne dylematy współczesnej edukacji;	PS7_WG P7S_WK
A1.W2.	procesy wychowania i kształcenia (wybrane ujęcia teoretyczne); ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę wychowania; zagadnienie wychowania jako spotkania w dialogu; zagadnienie wychowania do odpowiedzialnej wolności; typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami; główne środowiska wychowawcze, zagadnienie społeczeństwa wielokulturowego, podstawy dialogu międzykulturowego;	PS7_WG
A1.W3.	rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela; etykę zawodową nauczyciela, znaczenie własnych założeń i intencji podczas działania pedagogicznego; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela; umiejętności dokonywania autoanalizy sytuacji życiowej i zawodowej; zagadnienie początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości; zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego; uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela;	PS7_WG P7S_WK
A2.W1	terminologię używaną w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych; miejsce pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi; główne tendencje rozwojowe pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	PS7_WG
A2.W2.	procesy związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem fazy wczesnego, średniego i późnego dzieciństwa, w perspektywie interdyscyplinarnej;	PS7_WG
A2.W3.	rolę nauczyciela w rozwijaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów;	PS7_WG
A2.W4.	koncepcje dziecka i dzieciństwa (<i>ChildhoodStudies</i>) i ich uwarunkowania kulturowe i społeczne; interdyscyplinarne zagadnienia dobrostanu dziecka; perspektywy metodologiczne badań nad dzieckiem i dzieciństwem, a także wymagania etyczne badań z udziałem dzieci;	PS7_WG P7S_WK
A2.W5.	typy, cele i zasady funkcjonowania instytucji edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym; cele i zasady współpracy przedszkola lub szkoły z podmiotami zewnętrznymi; modele,	PS7_WG

	funkcje, szanse, zagrożenia współpracy; sposoby radzenia sobie z problemami wychowawczymi dzieci lub uczniów i rozwiązywania ich we współpracy z rodziną i otoczeniem dziecka lub ucznia, a także sposoby budowania swojego autorytetu w relacjach zawodowych i we współpracy z zespołem nauczycieli oraz z innymi podmiotami procesu wychowania i kształcenia;	
A3.W1.	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, proces mowy, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu i stylu poznawczego;	PS7_WG
A3.W2.	rozwój człowieka w cyklu życia, proces rozwoju dziecka w kolejnych okresach dzieciństwa: rozwój fizyczny, motoryczny i psychospołeczny, rozwój procesów poznawczych, rozwój społeczno- emocjonalny i moralny; normy rozwojowe (różnorodność ujęć) oraz zjawisko dysharmonii (asynchronii) rozwojowej; rozwój i kształtowanie osobowości; zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych oraz teorie integralnego rozwoju dziecka lub ucznia;	PS7_WG
A3.W3.	psychologiczne podstawy procesu uczenia się dzieci lub uczniów; modele uczenia się (koncepty klasyczne, współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych), metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania; trudności w uczeniu się i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań;	PS7_WG
A3.W4.	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania; sytuację interpersonalną; zagadnienia empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, negocjacji i rozwiązywania konfliktów; reguły współdziałania; procesy i role grupowe; bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z dzieckiem, mechanizmy kształtowania się postaw dzieci lub uczniów;	PS7_WG
A3.W5.	znaczenie autorefleksji i samorozwoju; zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, zagadnienia stresu i nauczycielskiego wypalenia zawodowego; podstawy psychologii twórczości i treningu myślenia kreatywnego; trening komunikacyjny, style komunikowania się nauczyciela z podmiotami edukacyjnymi; metody przezwyciężania barier komunikacyjnych;	PS7_WG
A4.W1.	predyspozycje rozwojowe we wczesnym dzieciństwie do uczenia się języka obcego;	PS7_WG
A4.W2.	sposoby uczenia się dzieci lub uczniów języka obcego w wybranych koncepcjach psychologicznych, kompetencje językowe dziecka lub ucznia, teorię wieku krytycznego, społeczne i kulturowe aspekty nauczania języków obcych, a także rolę nauczyciela w uczeniu się spontanicznym i spontaniczno-reaktywnym dzieci lub uczniów;	PS7_WG
A4.W3.	strategie zabawowe i zadaniowe w uczeniu się języka obcego przez dzieci lub uczniów, warunki do nabywania kompetencji językowych dzieci w przedszkolu i w szkole oraz sposoby motywowania dzieci lub uczniów do uczenia się języka obcego;	PS7_WG
B1.W1.	funkcjonalne posługiwanie się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku;	PS7_WG
B1.W2.	podstawy i zakres doboru treści nauczania dzieci lub uczniów w zakresie języka polskiego; pojęcia z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku; orientację w klasycznej i współczesnej literaturze dla dzieci oraz w kulturze dla dziecięcego odbiorcy;	PS7_WG

B2.W1.	podstawowe struktury gramatyczne oraz formy językowe;	PS7_WG
B2.W2.	kulturę krajów z danego obszaru językowego oraz wybraną literaturę, rymowanki i piosenki oraz zabawy dla dzieci w języku obcym;	PS7_WG
B3.W1.	podstawowe struktury matematyki szkolnej: liczby i ich własności, zbiory liczbowe, działania na liczbach, figury, relacje i zależności funkcyjne, reprezentacje graficzne;	PS7_WG
B3.W2.	treści nauczania w zakresie edukacji matematycznej w przedszkolu i klasach I–III: liczby i liczenie, aspekty liczby, systemy pozycyjne i niepozycyjne, własności działań na liczbach, zagadnienia miarowe w geometrii, klasyfikowanie figur geometrycznych, symetrię, manipulację w trzech wymiarach i tworzenie modeli brył, wczesną algebraizację, zagadnienia zegarowe i kalendarzowe;	PS7_WG
B3.W3.	treści nauczania matematyki w zakresie starszych klas szkoły podstawowej: własności liczb całkowitych i wymiernych, działania na ułamkach, wyrażenia algebraiczne, rozumowanie geometryczne i jego zapis, przeliczanie jednostek miary, zliczanie za pomocą reguł mnożenia i dodawania, zasadę szufladkową, definiowanie figur, badanie ich własności (kąty, wielokąty, koło), proste konstrukcje geometryczne – prostokąt i równoległość na płaszczyźnie i w przestrzeni, figury przestrzenne, kodowanie położenia na płaszczyźnie i w przestrzeni, elementy statystyki opisowej, graficzne reprezentowanie danych, podstawowe konstrukcje geometryczne, algorytmy i konstrukcje rekurencyjne;	PS7_WG
B3.W4.	rozumowania matematyczne w zakresie matematyki szkolnej, w tym wnioskowanie dedukcyjne, argumentowanie i zapisywanie rozumowań, wykonywanie eksperymentów numerycznych i geometrycznych, dostrzeganie regularności prowadzących do uogólnień, uzasadnianie uogólnień, formułowanie i weryfikację hipotez, rozumowania dedukcyjne w geometrii płaskiej i przestrzennej;	PS7_WG
B3.W5.	zastosowania matematyki w życiu codziennym oraz w innych obszarach, w tym w technice, sztuce, ekonomii, przyrodzie;	PS7_WG
B4.W1.	kluczowe pojęcia oraz zjawiska z zakresu przyrody żywej i nieożywionej, występujące w otoczeniu dziecka lub ucznia;	PS7_WG
B4.W2.	podstawowe pojęcia w zakresie wiedzy o społeczeństwie;	PS7_WG P7S_WK
B4.W3.	podstawy przedsiębiorczości i ekonomii, w tym zasady tworzenia różnych form przedsiębiorczości;	PS7_WG P7S_WK
B5.W1.	podstawowe pojęcia i zasady informatyki w zakresie, w jakim ma ona zastosowanie w pracy z dziećmi lub uczniami;	PS7_WG
B5.W2.	zasady modelowania rzeczywistych sytuacji i reprezentowania danych, gromadzenia danych i ich przetwarzania;	PS7_WG P7S_WK
B5.W3.	zasady projektowania algorytmów oraz ich realizacji w postaci komputerowej;	PS7_WG
B5.W4.	zasady organizacji i funkcjonowania urządzeń elektronicznych, komputerów i sieci komputerowej oraz ich wykorzystania;	PS7_WG
B5.W5.	społeczne aspekty informatyki i jej zastosowań oraz wpływu informatyki na rozwój społeczeństwa oraz zagrożenia w świecie wirtualnym;	PS7_WG P7S_WK
B5.W6.	uwarunkowania profesjonalnego rozwoju z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych i informatyki; komputerowe programy edukacyjne przeznaczone dla najmłodszych uczniów;	PS7_WG
B6.W1.	podstawy teorii estetyki i kultury, jej zastosowanie w edukacji plastycznej dziecka lub ucznia;	PS7_WG
B6.W2.	zasoby i zasady upowszechniania różnorodnych przekazów wizualnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	PS7_WG
B6.W3.	cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie plastyki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania;	PS7_WG

B6.W4.	współczesne koncepcje i modele edukacji plastycznej w Polsce i na świecie;	PS7_WG
B6.W5.	podstawy rysunku;	PS7_WG
B7.W1.	terminologię z zakresu muzyki i jej zastosowanie w edukacji muzycznej;	PS7_WG
B7.W2.	źródła kultury muzycznej, ich kulturowe i społeczne uwarunkowania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka lub ucznia;	PS7_WG
B7.W3.	cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania; formy wykonywania muzyki, budowę utworów muzycznych, podstawowe terminy notacji muzycznej;	PS7_WG
B7.W4.	podstawowy repertuar muzyczny dla dzieci lub uczniów w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	PS7_WG
B7.W5.	wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie;	PS7_WG
B8.W1.	założenia, cele i treści kształcenia ogólnotechnicznego dzieci lub uczniów;	PS7_WG
B8.W2.	sytuację dziecka w świecie współczesnej techniki;	PS7_WG
B8.W3.	cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie techniki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania;	PS7_WG
B8.W4.	współczesne koncepcje i modele edukacji technicznej w Polsce i na świecie;	PS7_WG
B9.W1.	terminologię z zakresu aktywności i sprawności fizycznej;	PS7_WG
B9.W2.	związki aktywności i sprawności fizycznej ze zdrowiem;	PS7_WG
B9.W3.	formy aktywności fizycznej dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci lub uczniów, zachęcające ich do aktywności fizycznej;	PS7_WG
B9.W4.	proces uczenia się i nauczania czynności ruchowych;	PS7_WG
B9.W5.	zaburzenia postawy ciała i prawidłowe wzorce ruchu;	PS7_WG
B9.W6.	wybrane współczesne koncepcje i modele wychowania fizycznego w Polsce i na świecie;	PS7_WG
B10.W1.	modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia;	PS7_WG
B10.W2.	istotę umiejętności życiowych (life skills) i zachowań prozdrowotnych;	PS7_WG
B10.W3.	podstawowe zagadnienia rozwoju biologicznego człowieka;	PS7_WG
B10.W4.	sposoby wspomagania dziecka w działaniach na rzecz zdrowia i niwelowania stanów zagrażających zdrowiu; możliwości zmian w otoczeniu dziecka lub ucznia; procesy uczenia się mózgu;	PS7_WG
C.W1.	zróżnicowanie modeli ujmowania procesu wspierania rozwoju dziecka lub ucznia, w tym: behawioralnego, konstruktywistycznego, emancypacyjnego; zadania edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w zakresie wspierania rozwoju dziecka lub ucznia; proces adaptacji dziecka w przedszkolu i ucznia w szkole; strategie stymulowania aktywności poznawczej dzieci lub uczniów; zasady wykorzystywania zabawy do stymulowania rozwoju dziecka; rolę inicjacji: czytelniczej, teatralnej, muzycznej, plastycznej, technicznej;	PS7_WG
C.W2.	organizację optymalnego środowiska edukacyjnego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej; możliwości wykorzystania w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodnych sposobów organizowania środowiska uczenia się i nauczania; organizację środowiska wychowawczego przy uwzględnieniu specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci, uczniów lub grup; potrzebę wykorzystywania w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym: psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, rodziców lub opiekunów;	PS7_WG
C.W3.	zasady projektowania spersonalizowanych strategii edukacyjnych w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, konstruowania wiedzy w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej; sposoby integrowania	PS7_WG

	wiedzy i umiejętności dzieci w przedszkolu i uczniów w klasach I–III; zasady projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych, rozpoznawania potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania;	
C.W4.	kryteria i sposoby krytycznej oceny oraz doboru programów i podręczników szkolnych; teoretyczno-metodyczne założenia konstruowania programu pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III; ukryty program przedszkola lub szkoły, programy i podręczniki w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	PS7_WG
C.W5.	podstawy teoretyczne oceniania i ewaluacji procesu edukacyjnego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, w tym: cele, funkcje, rodzaje oceniania, proces i konsekwencje oceniania; uczestnictwo ucznia w kontroli i ocenie jego wiedzy i umiejętności; prawa i błędy w procesie oceniania; system zapewnienia jakości pracy przedszkola szkoły; proces ewaluacji w przedszkolu i szkole; metody i techniki ewaluacyjne;	PS7_WG
D.W1.	wartości, modele i zasady krytycznej praktyki; autonomię i odpowiedzialność dydaktyczną nauczyciela; zasady tworzenia autorskich programów nauczania; zarządzanie wiedzą w społeczeństwie informacyjnym;	PS7_WG P7S_WK
D.W2.	proces nauczania-uczenia się; zasady projektowania działań edukacyjnych; style i techniki pracy z dzieckiem lub uczniem łączącej różne obszary wiedzy; rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej nauczyciela; modele współczesnej szkoły, alternatywne systemy edukacyjne;	PS7_WG
E1.W1.	sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej dotyczącej nauki o języku i edukacji kulturowo-literackiej oraz metodycznej do projektowania zajęć w zakresie edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;	PS7_WG
E1.W2.	spersonalizowane strategie edukacyjne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności pisanie i czytania;	PS7_WG
E1.W3.	sposoby rozwijania zainteresowań czytelniczych, tzw. inicjacja czytelnicza i wykorzystywania różnych typów tekstów w pracy z dziećmi (uczniami);	PS7_WG
E2.W1.	metody nauczania języka obcego dzieci w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, w tym <i>Total Physical Response</i> (TPRJ). J. Ashera, <i>The Silent Way</i> C. Gattegno;	PS7_WG
E2.W2.	podstawę programową dla I etapu edukacyjnego w zakresie języka obcego;	PS7_WG
E2.W3.	metody projektowania zajęć z języka obcego, dobór i opracowanie środków dydaktycznych; strategie tworzenia warunków do nauczania-uczenia się sytuacyjnego w codziennej aktywności dzieci lub uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnych predyspozycji; uczenie się we wspólnym działaniu, w różnych rodzajach zabaw, w tym: tematycznych, konstrukcyjnych, ruchowych, muzycznych, dydaktycznych, twórczych, w naturalnych sytuacjach i w kontekstach społecznych;	PS7_WG
E2.W4.	znaczenie gier i zabaw, teatru i dramy, <i>storytelling</i> , piosenki i ruchu w nauczaniu języka obcego dzieci lub uczniów; techniki multimedialne w nauczaniu języka obcego;	PS7_WG
E2.W5.	zasady oceniania umiejętności językowych dzieci lub uczniów;	PS7_WG
E3.W1.	stadia rozwoju umysłowego w kontekście zakresu i metod edukacji matematycznej; poziom rozumowań przedoperacyjnych, operacyjnych i formalnych;	PS7_WG
E3.W2.	zagadnienia edukacji matematycznej w przedszkolu: podstawa programowa i program edukacji matematycznej, rozwijanie intuicji dotyczących liczb i liczenia –kardynalny, porządkowy i miarowy aspekt	PS7_WG

	liczby, porównywanie liczebności zbiorów, stymulowanie rozwoju operacyjnego rozumowania – odwracalność operacji, rozwijanie rozumowania przyczynowo-skutkowego, rozwijanie orientacji przestrzennej, w tym na kartce papieru, dodawanie i odejmowanie na palcach i innych zbiorach zastępczych, rozdawanie i rozdzielanie po kilka, rozwijanie intuicji geometrycznych, gry i zabawy z wątkiem matematycznym, proste gry strategiczne;	
E3.W3.	zagadnienia edukacji matematycznej w klasach I–III szkoły podstawowej: podstawa programowa, projektowanie aktywności matematycznej przy kształtowaniu pojęć liczbowych i sprawności rachunkowych, wprowadzaniu symboliki i zapisu matematycznego, rozwijanie orientacji przestrzennej i wyobraźni geometrycznej, kształtowanie umiejętności matematycznych potrzebnych w sytuacjach życiowych;	PS7_WG
E3.W4.	rolę pracy domowej ucznia i zasady konstruowania sprawdzianów i oceniania;	PS7_WG
E3.W5.	formy aktywności dzieci lub uczniów: manipulacje, eksperymenty, budowanie modeli płaskich i przestrzennych z zastosowaniem różnych materiałów, w tym gotowych elementów, samodzielne odkrywanie praw matematycznych, prowadzenie prostych rozumowań np. z wykorzystaniem łamigłówek;	PS7_WG
E3.W6.	znaczenie obliczeń pamięciowych, trudności w opanowaniu rachunków pamięciowych, techniki kształcenia biegłości rachunkowej, strategie sprytnych rachunków;	PS7_WG
E3.W7.	metody pracy z zadaniami tekstowymi, metody stosowania reprezentacji graficznych w ćwiczeniach rachunkowych i rozwiązywaniu zadań tekstowych;	PS7_WG
E3.W8.	znaczenie kształtowania umiejętności logicznego i krytycznego myślenia, stawiania i weryfikowania hipotez, dostrzegania i wykorzystywania regularności i analogii, używania argumentacji i kontrprzykładów, w tym w rozwiązywaniu łamigłówek, abstrahowania, uogólniania, klasyfikowania, definiowania i algorytmizowania;	PS7_WG
E3.W9.	rodzaje i źródła typowych błędów uczniowskich, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	PS7_WG
E3.W10.	środki dydaktyczne w edukacji matematycznej dzieci: pakiety edukacyjne, karty pracy, elementy do manipulacji i klasyfikacji, liczydła, liczmany, klocki logiczne Dienes’a, klocki Cuisenaire’a, kostki do gry, domina, karty, mozaiki, konstrukcyjne klocki geometryczne różnych typów, łamigłówki logiczne, proste gry strategiczne;	PS7_WG
E3.W11.	znaczenie wykorzystania gier i zabaw matematycznych do realizacji celów dydaktycznych, w tym zastosowanie w pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się oraz z uczniem zdolnym; zasady konstruowania gier przez uczniów, zespołowe formy uczenia się i utrwalania wiadomości;	PS7_WG
E3.W12.	rolę konkursów matematycznych dla uczniów klas I–III: rodzaje, zasady rozgrywania, charakter zadań, walory kształcące; sposoby przygotowania uczniów do udziału w konkursach;	PS7_WG
E4.W1.	sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej o środowisku przyrodniczym i środowisku społecznym oraz wiedzy metodycznej do projektowania zajęć dydaktycznych w zakresie edukacji środowiskowej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;	PS7_WG
E4.W2.	znaczenie stwarzania warunków do zajęć badawczych i eksperymentów, organizowania sytuacji edukacyjnych umożliwiających dzieciom samodzielną eksplorację;	PS7_WG

E4.W3.	sposoby kształtowania przedsiębiorczości u dzieci lub uczniów;	PS7_WG P7S_WK
E5.W1.	znaczenie celowego i właściwego posługiwania się przez uczniów typowymi aplikacjami komputerowymi do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji;	PS7_WG
E5.W2.	znaczenie stwarzania sytuacji problemowych w otoczeniu uczniów oraz z zakresu innych edukacji, które uczniowie modelują i rozwiązują, tworząc algorytm, odtwarzają go poza komputerem oraz realizują w wersji komputerowej;	PS7_WG
E5.W3.	rolę rozwijania u uczniów umiejętności programowania w środowisku blokowo-wizualnego języka programowania;	PS7_WG
E5.W4.	rolę integrowania zajęć edukacji informatycznej z elementami innych edukacji oraz aktywnościami wizualnymi, słuchowymi i kinestetycznymi;	PS7_WG
E5.W5.	znaczenie promowania i kształtowania u uczniów postawy obywatelskiej i prospołecznej oraz odpowiedzialności w świecie mediów cyfrowych;	PS7_WG P7S_WK
E6.W1.	etapy, metody i formy projektowania działań plastycznych dziecka lub ucznia;	PS7_WG
E6.W2.	sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka lub ucznia;	PS7_WG
E6.W3.	zasady projektowania zajęć plastycznych w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;	PS7_WG
E6.W4.	metody i techniki diagnozowania dziecka lub ucznia w zakresie jego zdolności plastycznych i monitorowania jego rozwoju w tym obszarze;	PS7_WG
E7.W1.	zasady projektowania zabaw rytmiczno-umozyczniających dla dzieci w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;	PS7_WG
E7.W2.	znaczenie wykonywania utworów muzycznych przez dzieci w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;	PS7_WG
E7.W3.	zasady projektowania zajęć umozyczniających zorientowanych na przyjemność działań podejmowanych przez dzieci lub uczniów, a nie sam efekt;	PS7_WG
E7.W4.	sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka lub ucznia;	PS7_WG
E7.W5.	metody i techniki diagnozowania dziecka lub ucznia w zakresie jego zdolności muzycznych i monitorowania jego rozwoju muzycznego;	PS7_WG P7S_WK
E8.W1.	etapy, metody i formy projektowania działań technicznych dziecka lub ucznia;	PS7_WG
E8.W2.	ideę inicjacji technicznej dziecka lub ucznia;	PS7_WG
E8.W3.	zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne oraz zadania wytwórcze; metody projektowania zajęć technicznych;	PS7_WG
E8.W4.	potrzebę kształtowania umiejętności technicznych dzieci lub uczniów w nawiązaniu do techniki, kultury i sztuki ludowej;	PS7_WG
E9.W1.	znaczenie i zasady demonstrowania ćwiczeń ruchowych;	PS7_WG
E9.W2.	zasady planowania, organizowania i realizowania aktywności fizycznej dzieci lub uczniów, w tym spontanicznej aktywności fizycznej oraz ćwiczeń fizycznych, zabaw i gier ruchowych w sali sportowej, na boisku szkolnym i w terenie, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa;	PS7_WG
E9.W3.	metody diagnozowania ogólnej sprawności fizycznej, w szczególności zdolności motorycznych powiązanych ze zdrowiem oraz oceny wysiłku i osiągnięć dzieci lub uczniów;	PS7_WG P7S_WK
E9.W4.	strategie realizacji zajęć uwzględniających potrzeby i możliwości dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi	PS7_WG

E10.W1.	metody projektowania różnych form aktywności w celu rozwijania kultury zdrowotnej u dzieci lub uczniów, w tym planowanie, realizowanie i ocena procesu;	PS7_WG
E10.W2.	sposoby rozwijania postawy prozdrowotnej wśród dzieci lub uczniów;	PS7_WG
E10.W3.	modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia;	PS7_WG
F.W1.	teorie, koncepcje i modele specjalnych lub indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych – medyczne, społeczne, biopsychospołeczne, w tym: ADHD, ryzyka dysleksji, trudności związanych z nabywaniem umiejętności arytmetycznych, autystycznego spektrum zaburzeń, niepełnosprawności intelektualnej, mózgowego porażenia dziecięcego i innych zaburzeń ruchowych, zaburzeń o podłożu genowym, chorób przewlekłych i odmienności somatycznych;	PS7_WG
F.W2.	rodzaje specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym wynikających z niepełnosprawności lub innych przyczyn biopsychospołecznych, a przejawiających się w obszarze rozwoju fizyczno-ruchowego, poznawczego i emocjonalno-społecznego;	PS7_WG
F.W3.	założenia, zasady i klasyfikacje, w tym ICF, ICD, DSM, oraz narzędzia oceny funkcjonalnej dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym;	PS7_WG P7S_WK
F.W4.	teorie, klasyfikacje, przyczyny i przejawy trudności w rozwoju, uczeniu się i zachowaniu u dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym;	PS7_WG P7S_WK
F.W5.	teoretyczne podstawy, cele, formy i podstawy prawno-organizacyjne edukacji włączającej;	PS7_WG P7S_WK
F.W6.	cele, zasady i formy współpracy przedszkola i szkoły z rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszym wieku szkolnym, w procesie wychowania i kształcenia;	PS7_WG P7S_WK
G.W1.	funkcjonowanie przedszkola lub szkoły jako organizacji;	PS7_WG P7S_WK
G.W2.	podstawy prawa oświatowego;	PS7_WG P7S_WK
G.W3.	nauczycielską pragmatykę zawodową, w tym prawa i obowiązki nauczycieli;	PS7_WG P7S_WK
G.W4.	zasady prawa wewnątrz przedszkolnego lub wewnątrzszkolnego;	PS7_WG P7S_WK
G.W5.	prawa dziecka;	PS7_WG P7S_WK
G.W6.	zasady bezpieczeństwa uczniów w przedszkolu lub szkole i poza nimi, zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej;	PS7_WG P7S_WK
H.W1.	teorie, koncepcje i modele rozpoznawania cech rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym u progu wychowania przedszkolnego i pierwszego etapu edukacji ogólnokształcącej (klasa I szkoły podstawowej) jako podstawy wspomagania rozwoju dziecka lub ucznia na etapie wczesnej edukacji;	PS7_WG P7S_WK
H.W2.	podstawy prawne, cele, funkcje i rodzaje oceniania jako wspierania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym oraz zasad konstruowania narzędzi oceny pedagogicznej;	PS7_WG P7S_WK

H.W3.	dominujące rodzaje zainteresowań dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów w młodszy wieku szkolnym oraz sposoby i metody rozwijania zainteresowań u dzieci;	PS7_WG P7S_WK
H.W4.	zagadnienia związane z oceną jakości pracy nauczyciela i jakości pracy przedszkola i szkoły, w tym: podstawy prawne, teorie, cele, metody i formy;	PS7_WG P7S_WK
H.W5.	zagadnienia ewaluacji edukacyjnej i edukacyjnej wartości dodanej, w tym ich zasady i formy;	PS7_WG P7S_WK
I.W1.	pojęcie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej;	PS7_WG
I.W2.	zagadnienia praktyki wystąpień publicznych;	PS7_WG
I.W3.	zasady etyki słowa i etykiety korespondencji tradycyjnej i elektronicznej;	PS7_WG
I.W4.	poprawność i sprawność językową;	PS7_WG
I.W5.	zasady emisji głosu;	PS7_WG
J.1.1.W1.	sposób funkcjonowania przedszkoli, szkół lub placówek oświatowych, organizację ich pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz sposób prowadzenia dokumentacji;	PS7_WG P7S_WK
J.1.1.W2.	realizowane zadania opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, diagnostyczne, terapeutyczne charakterystyczne dla przedszkola i szkoły, poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówki oświatowej oraz środowisko w jakim one działają;	PS7_WG P7S_WK
J.1.1.W3.	zasady organizacji szkół lub placówek oświatowych, w tym: podstawowe zadania, obszary działalności, procedury organizacyjne, podział kompetencji, planowanie pracy i system kontroli;	PS7_WG P7S_WK
J.1.1.W4.	specyficzne dla placówki oświatowej codzienne działania zawodowe nauczyciela oraz jego warsztat pracy;	PS7_WG P7S_WK
J.1.2.W1.	codzienną rolę nauczyciela w organizowaniu środowiska wychowania i uczenia się dzieci lub uczniów oraz jego warsztat pracy;	PS7_WG P7S_WK
J.1.2.W2.	kontekstowość, otwartość i zmienność codziennych działań wychowawczych i dydaktycznych nauczyciela;	PS7_WG P7S_WK
J2.W1.	praktyczne zasady samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu lub klasach I–III szkoły podstawowej;	PS7_WG P7S_WK
K1.W1.	filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych; koncepcje wiedzy, pojęcie nauki i status wiedzy naukowej, społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych, nurty filozoficzne, paradygmaty badawcze i strategię badań, znaczenie i sposoby budowania teorii w badaniach naukowych;	PS7_WG P7S_WK
K1.W2.	strukturę procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań (strategie ilościowe, jakościowe i mieszane); pojęcie projektu badawczego i etapów badań, kryteria wyboru strategii badawczej, cele badań, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i związki między zmiennymi, konceptualizacja, operacjonalizacja zmiennych, zasady tworzenia ram pojęciowych badania, strategię i techniki doboru próby badawczej, definiowanie przypadku badawczego, specyfikę badań w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, rodzaje i typy badań (opisowe, diagnostyczne, wyjaśniające, weryfikacyjne, projektujące, porównawcze, eksperymentalne i quasi-eksperymentalne, sondażowe – metody indeksacji, pomiar i rodzaje skal pomiarowych oraz badania: ewaluacyjne, panelowe, socjometryczne, porównawcze, terenowe, etnograficzne, performatywne, biograficzne, netnografia; metody gromadzenia i analizy danych (rodzaje i sposoby wykorzystania obserwacji, typy wywiadów badawczych, analiza: dokumentów, treści, tekstowa, konwersacyjna, dyskursu i audiowizualna); narzędzia badawcze – konstruowanie kwestionariuszy, skal pomiarowych i testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji, narzędzi socjometrycznych;	PS7_WG P7S_WK

K1.W3.	zasady przetwarzania i krytycznej analizy danych w kontekście przyjętej strategii badań i rodzaju danych; weryfikację i selekcję danych, kodowanie, klasyfikację, kwantyfikację i kategoryzację danych; podstawy analizy statystycznej (statystyka opisowa, rozkłady częstości, miary tendencji centralnej i rozproszenia, analiza jedno- i dwuczynnikowa, korelacje między zmiennymi, wnioskowanie statystyczne i testowanie hipotez, analizy porównawcze); selekcję i kodowanie danych jakościowych, wyłanianie kategorii analizy i analiza relacji między nimi, tworzenie winiet, sieci, matryc i map pojęciowych; programy komputerowe wspierające analizę danych ilościowych i jakościowych;	PS7_WG P7S_WK
K1.W4.	zasady opracowywania wyników i raportu z badań; sposoby prezentacji wyników badań, zasady przygotowania i opracowania różnych rodzajów tekstów naukowych; warsztat pisarski, style i gatunki, język i sposób narracji;	PS7_WG P7S_WK
K1.W5.	rolę jakości i rzetelności badań naukowych, różne kryteria jakości badań naukowych, w tym: reprezentatywność, trafność, rzetelność, wiarygodność, transparentność, autentyczność, triangulacja perspektyw teoretycznych, metod badawczych i źródeł danych, możliwość uogólnienia i transferu rezultatów badawczych;	PS7_WG P7S_WK
K1.W6.	sposoby wykorzystania wyników badań naukowych w praktyce społecznej i pedagogicznej, cele badawcze i typy badań w kontekście możliwości ich praktycznego zastosowania, sposoby praktycznego wykorzystania badań (analiza i diagnoza sytuacji, analiza problemów społecznych i pedagogicznych, określanie potrzeb i planowanie działań interwencyjnych, ewaluacja osiągnięć); krytyczno-emancypacyjny i transformacyjny potencjał badań naukowych;	PS7_WG P7S_WK
K1.W7.	etyczne aspekty prowadzenia i wykorzystywania badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych; podstawowe zasady przeprowadzania badań, dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badawczego, zaangażowanie uczestników badań, społeczno- polityczny kontekst badań społecznych, sposoby prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej; pojęcie plagiatu w pracy badawczej;	PS7_WG P7S_WK
K1.W8.	cechy, styl i redagowanie tekstów naukowych, cel i strukturę pracy dyplomowej; wybór pola badawczego w kontekście wiedzy osobistej i naukowej, technikę pracy naukowej, dobór i selekcję literatury, formy analizy materiałów źródłowych, formy prezentacji wyników badań i doniesień naukowych z literatury, ocenę i krytykę dostępnych źródeł teoretycznych, umiejętność wywodu i siłę argumentacji, problemy etyczne w pisaniu pracy magisterskiej;	PS7_WG
K1.W9.	metodologię prowadzenia badań naukowych; zastosowanie wiedzy i umiejętności metodologicznych we własnym projekcie badawczym, w tym: wybór strategii badawczej, sformułowanie celu i przedmiotu badań, opracowanie metod i techniki badań, sformułowanie problematyki badań, przygotowanie narzędzi badawczych, dobór próby badawczej, teren i przebieg badań; zasady prowadzenia badań empirycznych; sposoby analizy wyników badań; sposoby prezentacji wyników badań oraz proces wnioskowania;	PS7_WG
L1.W1.	elementarną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych; zna przepisy prawa pracy; ma wiedzę na temat zagrożeń w środowisku pracy, oceny ryzyka zawodowego w zakresie nabycia chorób zawodowych oraz wypadków w pracy; ma wiedzę z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej; zna zasady postępowania w razie wypadku, w sytuacjach zagrożeń (pożaru, awarii), w tym udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku; ma podstawową wiedzę dotyczącą	PS7_WG

	pomocy przedmedycznej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych;	
L1.W2.	istotę współczesnych problemów filozoficznych i logicznych oraz zna sposoby ich uzasadniania; znaczenie poszczególnych idei filozoficznych i aksjomatów logicznych i zna ich uzasadnienie w odniesieniu do współczesnych przemian społecznych; współczesne osiągnięcia w zakresie filozofii i logiki; złożone zależności między poszczególnymi zagadnieniami filozoficznymi i logicznymi a współczesnymi problemami społecznymi;	PS7_WG P7S_WK
L1.W3.	podstawowe pojęcia z zakresu etyki;	PS7_WG
L1.W4.	wybrane nurty współczesnej etyki, w tym etyki stosowanej;	PS7_WG P7S_WK
L1.W5.	kluczowe dylematy etyczne związane z życiem współczesnych społeczeństw;	PS7_WG P7S_WK
L1.W6.	istotę etyki zawodowej oraz jej miejsce w naukach społecznych oraz podstawową terminologię etyczną;	PS7_WG
L1.W7.	przykłady problemów i dylematów etycznych oraz konfliktów wartości pojawiających się w pracy zawodowej;	PS7_WG
L1.W8.	etyczne aspekty współczesnej działalności zawodowej;	PS7_WG
L1.W9.	pojęcie niepełnosprawności w perspektywie fizycznej, psychicznej i społecznej;	PS7_WG
L1.W10.	psychologiczne skutki niepełnosprawności; uwarunkowania stylu życia w okresie od dzieciństwa po późną dorosłość;	PS7_WG
L1.W11.	zna i rozumie społeczny aspekt niepełnosprawności, ma wiedzę o instytucjach życia społecznego, istotnych z punktu widzenia wspierania osób z niepełnosprawnościami;	PS7_WG
L1.W12.	zna i rozumie psychospołeczne bariery funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, w kontekście wyzwań i zadań dla edukacji;	PS7_WG P7S_WK
L1.W13.	zna i rozumie w zaawansowanym stopniu znaczenie poszczególnych idei filozoficznych dla współczesnych przemian społecznych;	PS7_WG P7S_WK
L1.W14.	zna i rozumie istotę współczesnych dylematów filozoficznych oraz zna sposoby ich argumentowania za i przeciw;	PS7_WG P7S_WK
L1.W15.	zna i rozumie współczesne trendy rozwojowe i najistotniejsze nowe osiągnięcia w zakresie filozofii;	PS7_WG P7S_WK
L1.W16.	zna i rozumie złożone zależności między poszczególnymi zagadnieniami filozoficznymi a współczesnymi problemami społecznymi;	PS7_WG P7S_WK
L1.W17.	zna i rozumie zagadnienie komunikacji społecznej w grupie, sposobów formowania grupy oraz dynamiki zachodzących w niej procesów; ma wiedzę dotyczącą technik i metod zwiększających efektywność pełnienia ról grupowych i społecznego funkcjonowania w grupie; posiada wiedzę na temat efektywnego kierowania zespołem;	PS7_WG
L1.W18.	zna i rozumie źródła prawa, zasady ich tworzenia i podstawowe pojęcia prawoznawcze, w szczególności hierarchię źródeł prawa; prawa cywilne i publiczne dotyczące osoby fizycznej oraz środków ich ochrony; międzynarodowe i konstytucyjne wolności i prawa człowieka oraz środki ich ochrony; system rządów w Polsce, organy władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowniczej, ich kompetencje i wzajemne relacje; zdolność do czynności prawnych, zasady korzystania z niej, jej ograniczenia, w szczególności ubezwłasnowolnienie całkowite i częściowe, postępowanie w sprawach o ubezwłasnowolnienie, jego skutki;	PS7_WG P7S_WK
M.W1.	zna źródła prawa, zasady ich tworzenia i podstawowe pojęcia prawoznawcze, w szczególności hierarchię źródeł prawa, w tym aktów	PS7_WG

	prawa międzynarodowego i UE, tryb legislacyjny oraz zasady ich obowiązywania;	
M.W2	student/studentka ma wiedzę na temat historii praw człowieka oraz najważniejszych źródeł prawnych (międzynarodowych i krajowych) praw człowieka;	PS7_WG
M.W3	student/studentka ma pogłębioną wiedzę na temat katalogu wolności i praw człowieka, zasad przewodnich statusu jednostki, europejskich i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka i środków ich ochrony;	PS7_WG
M.W4	student/studentka ma pogłębioną wiedzę na temat ograniczeń wolności i praw konstytucyjnych, rozpoznaje przypadki dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej, molestowania, molestowania seksualnego, zachęcania do dyskryminacji, dyskryminacji wielokrotnej, dyskryminacji przez asocjację oraz mowy nienawiści;	PS7_WG
M.W5	ma podstawową wiedzę o ochronie własności intelektualnej;	PS7_WG
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI potrafi:		
A1.U1.	wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną w sposób refleksyjny i krytyczny, poprawnie konstruować rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi dotyczące różnych zagadnień pedagogicznych;	P7S_UW P7S_UK
A1.U2.	interpretować działalność nauczycieli w kontekstach jej prowadzenia z wykorzystaniem posiadanej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii, charakteryzować swoistość działania pedagogicznego; prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie poparte rozbudowaną argumentacją teoretyczną;	P7S_UW
A1.U3.	analizować swoje doświadczenia praktyczne w roli nauczyciela lub wychowawcy oraz interpretować model świadomości refleksyjnego nauczyciela;	P7S_UW P7S_UU
A1.U4.	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;	P7S_UW P7S_UK
A1.U5.	rozpoznawać własną nauczycielską nieskuteczność i analizować jej przyczyny;	P7S_UW
A1.U6.	projektować drogi osiągnięcia skuteczności zawodowej i charakteryzować jej determinanty;	P7S_UW P7S_UU
A2.U1.	wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w tym wybrane modele i koncepcje pedagogiczne oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych, w celu dokonania analizy i interpretacji złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych, a także motywów i wzorów ludzkiego zachowania;	P7S_UW
A2.U2.	rozpoznawać i identyfikować style wychowania w praktyce edukacyjnej, wskazywać ich wartościowe cechy i zagrożenia dla podmiotowości dziecka lub ucznia;	P7S_UW
A2.U3.	rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu i szkole oraz tworzyć właściwy klimat w grupie przedszkolnej lub klasie;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
A2.U4.	organizować wartościowe rozwojowo i społecznie środowisko wychowawcze oraz wspierać dzieci lub uczniów w wyrażaniu swojej indywidualności w sposób twórczy;	P7S_UW P7S_UO
A2.U5.	wybrać i zastosować właściwy dla danej organizacji pracy szkoły podstawowej sposób postępowania oraz dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO

A2.U6.	skutecznie porozumiewać się z różnymi odbiorcami, w tym uczniami, rodzicami, specjalistami, z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych;	P7S_UK
A3.U1.	obserwować procesy uczenia się dzieci lub uczniów i ich konteksty;	P7S_UW
A3.U2.	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;	P7S_UW
A3.U3.	skutecznie i świadomie komunikować się na tematy specjalistyczne z użyciem właściwej terminologii ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców,	P7S_UK
A3.U4.	rozpoznawać bariery i trudności udziału dzieci lub uczniów w różnych formach aktywności;	P7S_UW P7S_UO
A3.U5.	rozpoznawać potrzeby psychospołecznego wsparcia ucznia;	P7S_UW
A3.U6.	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego;	P7S_UW P7S_UU
A4.U1.	zaplanować działania na rzecz rozwoju własnych kompetencji językowych i pedagogicznych;	P7S_UK P7S_UU
A4.U2.	tworzyć środowisko uczenia się do nabywania kompetencji językowych przez dzieci lub uczniów i rozwijać ich motywację do uczenia się;	P7S_UK P6S_UO P7S_UO P7S_UU
B1.U1.	funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku;	P7S_UW P7S_UK
B1.U2.	dokonać analizy i interpretacji zróżnicowanych formalnie dzieł literackich oraz kulturowych;	P7S_UW
B1.U3.	wyróżniać wśród różnych zjawisk językowych kategorii prymarnych i sekundarnych odpowiednich dla dziecka w wieku przedszkolnym i młodszy wiek szkolny;	P7S_UW
B1.U4.	wypowiadać się w mowie i w piśmie w sposób klarowny, spójny i precyzyjny, konstruując rozbudowane ustne i pisemne uzasadnienia na zadane tematy;	P7S_UK
B1.U5.	zaplanować działania na rzecz rozwoju swojej wiedzy i umiejętności w zakresie prawidłowej realizacji edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I–III;	P7S_UW P7S_UU
B2.U1.	wykorzystywać pogłębione kompetencje leksykalne, gramatyczne, fonetyczne i socjokulturowe w komunikowaniu się w języku obcym;	P7S_UW P7S_UK
B2.U2.	posługiwać się sprawnościami w zakresie rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania i pisanie;	P7S_UW P7S_UK
B2.U3.	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł w języku obcym, posługując się nim na poziomie B2;	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
B2.U4.	dobierać w pracy z dziećmi lub uczniami odpowiednią literaturę, rymowanki i piosenki oraz zabawy w języku obcym;	P7S_UW P7S_UK P6S_UO P7S_UO
B3.U1.	sprawnie posługiwać się podstawowymi obiektami matematycznymi;	P7S_UW
B3.U2.	przewodzić proste rozumowania matematyczne i oceniać ich poprawność;	P7S_UW
B3.U3.	dostrzegać i wskazywać związki matematyki z codziennym życiem;	P7S_UW
B3.U4.	rozwiązywać zagadki i łamigłówki logiczne;	P7S_UW
B3.U5.	posługiwać się pakietami wspierającymi nauczanie matematyki;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
B3.U6.	przygotować ucznia do udziału w konkursach matematycznych dla szkół podstawowych;	P7S_UW P7S_UU
B4.U1.	analizować oraz interpretować powszechnie występujące zjawiska przyrody;	P7S_UW

B4.U2.	dostrzegać wzajemne związki w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego i społecznego;	P7S_UW
B4.U3.	rozpoznawać gatunki roślin i zwierząt najczęściej występujących w otoczeniu dziecka lub ucznia;	P7S_UW
B4.U4.	ilustrować najczęściej spotykane zjawiska przyrodnicze za pomocą prostych doświadczeń z użyciem przedmiotów z życia codziennego;	P7S_UW
B5.U1.	zaprojektować i uruchomić na komputerze prosty algorytm;	P7S_UW
B5.U2.	zaprojektować prostą, funkcjonalną bazę danych;	P7S_UW
B5.U3.	ocenić walory użytkowe komputerowego programu edukacyjnego;	P7S_UW
B5.U4.	zorganizować bezpieczne środowisko pracy z komputerem;	P7S_UW P7S_UO
B6.U1.	zaprojektować przekaz wizualny dostosowany do okoliczności;	P7S_UW
B6.U2.	wykonać odręczny szkic określonego przedmiotu;	P7S_UW
B7.U1.	zaprojektować przekaz muzyczny dostosowany do okoliczności;	P7S_UW
B7.U2.	grać proste melodie na wybranym instrumencie;	P7S_UW
B8.U1.	popularyzować podstawy wiedzy technicznej wśród dzieci;	P7S_UW
B8.U2.	zapewnić warunki bezpieczeństwa uczniów w otoczeniu techniki;	P7S_UW P7S_UO
B8.U3.	zademonstrować umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów związanych z techniką;	P7S_UW
B9.U1.	zaplanować zajęcia ruchowe w określonych warunkach;	P7S_UW P7S_UO
B9.U2.	zachęcić dzieci lub uczniów do podejmowania aktywności fizycznej;	P7S_UW
B9.U3.	wspierać działania przeciwdziałające nabywaniu wad postawy ciała;	P7S_UW
B10.U1.	rozpoznać sytuację zagrożenia dla zdrowia i odpowiednio zareagować;	P7S_UW
B10.U2.	skutecznie promować zachowania prozdrowotne;	P7S_UW
C.U1.	kształtować bezpieczne i przyjazne edukacyjne środowisko rozwoju dzieci, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, z nastawieniem na osobowy i podmiotowy rozwój;	P7S_UW P7S_UO
C.U2.	w sposób krytyczny oceniać i dobrać programy i podręczniki, konstruować programy pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III, dobrać i modyfikować treści nauczania, środki oraz strategie działania edukacyjnego;	P7S_UW
C.U3.	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się – w sali lub klasie, poza placówką oświatową i w środowisku lokalnym, dostarczać dzieciom różnych źródeł, w tym za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnej, gromadzenia doświadczeń i okazji do zaangażowanego uczenia się;	P7S_UW P7S_UO
C.U4.	planować, realizować i oceniać efekty spersonalizowanych strategii i programów kształcenia i wychowania z nastawieniem na integralny rozwój dziecka lub ucznia;	P7S_UW
C.U5.	organizować zabawy i zajęcia stymulujące aktywność poznawczą dzieci lub uczniów, wspólnotowe i kooperacyjne uczenie się, angażujące emocjonalnie, motywacyjnie i poznawczo wszystkie dzieci; wspierać ich adaptację do uczenia się we wspólnocie; identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji;	P7S_UW P7S_UO
C.U6.	identyfikować i rozbudzać zainteresowania i zdolności dzieci lub uczniów, dostosowywać sposoby i treści nauczania do ich zasobów; rozwijać u dzieci	P7S_UW P7S_UO

	lub uczniów ciekawość, aktywność i samodzielność poznawczą oraz kreatywne podejście do zadań;	
C.U7.	organizować działania edukacyjne nastawione na konstruowanie wiedzy w przedszkolu i klasach I–III, integrowanie różnych sposobów uczenia się, w tym różnych treści oraz wiedzy osobistej dziecka i wiedzy nowej oraz ich rekonstrukcji;	P7S_UW P7S_UO
C.U8.	wykorzystywać proces oceniania pracy uczniów do stymulowania ich samooceny, umiejętności samoregulacji i pracy nad własnym rozwojem;	P7S_UW
D.U1.	wykorzystać wiedzę filozoficzną, psychologiczną, społeczną i pedagogiczną do projektowania działań edukacyjnych w przedszkolu i szkole; wykorzystać paradygmaty obiektywistyczne i interpretatywno-konstruktywistyczne do planowania uczenia się dzieci;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
D.U2.	stosować style i techniki pracy z dzieckiem lub uczniem łączące różne obszary wiedzy, stymulować partycypacyjne, proaktywne, refleksyjne, wspólne, kooperatywne uczenie się dzieci; rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
D.U3.	krytycznie ocenić tworzoną praktykę edukacyjną z wykorzystaniem posiadanej wiedzy; dokonywać twórczej interpretacji i projektować nowe rozwiązania edukacyjne;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO P7S_UU
E1.U1.	skutecznie poprowadzić naukę czytania;	P7S_UW
E1.U2.	dostosować sposób uczenia pisanie i czytania do specyficznych potrzeb ucznia;	P7S_UW P7S_UO
E1.U3.	rozbudzić w uczniach pasję czytelnictwa;	P7S_UW
E2.U1.	zaprojektować zajęcia z wykorzystaniem nauczania sytuacyjnego;	P7S_UW P7S_UO
E2.U2.	wykorzystać gry, zabawy, piosenkę i ruch w nauczaniu języka obcego;	P7S_UW P7S_UO
E2.U3.	efektywnie wykorzystać multimedia w nauczaniu języka obcego;	P7S_UW P7S_UO
E3.U1.	kształtować u uczniów pojęcie liczby;	P7S_UW
E3.U2.	rozwijać wyobraźnię i orientację przestrzenną;	P7S_UW P7S_UO
E3.U3.	wdrażać uczniów w zasady logicznego myślenia;	P7S_UW
E3.U4.	budować sytuacje edukacyjne, skłaniające uczniów do budowania hipotez i ich weryfikacji;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E3.U5.	stosować gry i inne pomoce naukowe w nauczaniu matematyki;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E3.U6.	analizować błędy popełniane przez uczniów i wyciągać z nich wnioski;	P7S_UW
E3.U7.	pracować z uczniami o szczególnych uzdolnieniach matematycznych;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E4.U1.	zaprojektować eksperyment uczniowski z zakresu wiedzy przyrodniczej;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E4.U2.	dostrzec i skomentować podstawowe prawa fizyki zachodzące w otoczeniu ucznia;	P7S_UW
E4.U3.	wykonać proste doświadczenie za pomocą przedmiotów codziennego użytku i przeanalizować jego przebieg z uczniami;	P7S_UW
E5.U1.	zapoznać uczniów z typowymi aplikacjami komputerowymi do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania	P7S_UW

	obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji;	
E5.U2.	stworzyć sytuację problemową, w której uczniowie modelują i rozwiązują zadanie, tworząc algorytm, odtwarzając go poza komputerem oraz realizując w wersji komputerowej;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E5.U3.	integrować zajęcia informatyczne z innymi zajęciami;	P7S_UW
E6.U1.	zachęcić dziecko lub ucznia do twórczej aktywności w obszarze działań plastycznych;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E6.U2.	zaprojektować zajęcia inspirujące dzieci lub uczniów do działań twórczych;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E6.U3.	zachęcić dzieci lub uczniów do zainteresowania się dziełem plastycznym;	P7S_UW
E6.U4.	diagnozować poziom zdolności plastycznych dziecka lub ucznia;	P7S_UW
E7.U1.	zachęcić dziecko lub ucznia do udziału w zabawach rytmiczno-umykalniających;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E7.U2.	doprowadzić do wykonania utworu muzycznego przez dzieci lub uczniów;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E7.U3.	zachęcić dzieci lub uczniów do zainteresowania się dziełem muzycznym;	P7S_UW
E7.U4.	diagnozować poziom zdolności muzycznych dziecka lub ucznia;	P7S_UW
E8.U1.	zaprojektować sekwencję działań technicznych dziecka lub ucznia;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E8.U2.	uwzględnić różnice indywidualne w projektowaniu działań uczniowskich;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E8.U3.	dobierać zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne do możliwości dzieci lub uczniów;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E8.U4.	zachęcić uczniów do analizowania prostych rozwiązań technicznych;	P7S_UW
E9.U1.	poprawnie zademonstrować ćwiczenie ruchowe;	P7S_UW
E9.U2.	zaplanować atrakcyjną aktywność fizyczną dzieci lub uczniów;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E9.U3.	czuwać nad bezpieczeństwem uczniów podczas ćwiczeń;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
E9.U4.	diagnozować zdolności motoryczne uczniów;	P7S_UW
E9.U5.	dostosować zadania ruchowe do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
F.U1.	dokonać oceny funkcjonalnej składników zdrowia i niektórych powiązanych z nim warunków dobrostanu i środowiska dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszy wieku, w tym dziecka z niepełnosprawnością, wykorzystując obowiązujące klasyfikacje i narzędzia diagnostyczne, w tym ICF, ICD, DSM;	P7S_UW
F.U2.	rozpoznać specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszy wieku szkolnym oraz określić optymalne sposoby organizowania środowiska edukacyjnego oraz wspomagania dziecka lub ucznia i jego rodziców lub opiekunów w procesie wychowania i kształcenia;	P7S_UW

F.U3.	ocenić skuteczność procesu wykrywania, identyfikowania i zaspakajania specjalnych lub indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszy wieku szkolnym;	P7S_UW
F.U4.	współpracować z rodziną i otoczeniem społecznym przedszkola i szkoły w procesie planowania wychowania i kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;	P7S_UW P7S_UK
F.U5.	współpracować z rodzicami lub opiekunami uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszy wieku szkolnym w procesie wychowania i kształcenia;	P7S_UW P7S_UK
G.U1.	rozpoznawać sytuację zagrożeń w przedszkolu i szkole;	P7S_UW
G.U2.	udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej;	P7S_UW
G.U3.	rozwijać u dzieci postawy wzajemnej troski, tolerancji, umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i otwartości poznawczej;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
G.U4.	zaprojektować działania zmierzające do rozwoju przedszkola i szkoły oraz stymulowania poprawy jakości działania tych instytucji;	P7S_UW
H.U1.	rozpoznawać indywidualne cechy rozwoju i uczenia się dzieci mających rozpocząć wychowanie przedszkolne i naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej;	P7S_UW
H.U2.	konstruować poprawne narzędzia diagnozy pedagogicznej;	P7S_UW
H.U3.	rozpoznać zainteresowania dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszy wieku szkolnym i na tej podstawie zaprojektować działania pedagogiczne;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
H.U4.	rozpoznać i scharakteryzować wymierne i niewymierne rezultaty pracy nauczyciela;	P7S_UW
H.U5.	projektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego i dokonywać jego autoewaluacji;	P7S_UW P7S_UU
I.U1.	sprawnie komunikować się;	P7S_UW P7S_UK
I.U2.	poprawnie używać języka polskiego;	P7S_UW
I.U3.	skutecznie stosować zasady emisji głosu;	P7S_UW
J.1.1.U1.	wyciągać wnioski z obserwacji pracy grupy lub klasy, zachowań i aktywności dzieci w czasie zajęć, z uwzględnieniem uczniów z trudnościami w uczeniu się;	P7S_UW
J.1.1.U2.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich, zdarzenia wychowawczo-opiekuńcze i edukacyjne zaobserwowane albo doświadczane w czasie praktyk zawodowych;	P7S_UW
J.1.2.U2.	wykorzystać wiedzę pedagogiczną i przedmiotową do samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej (w skali rocznej, tygodniowej i dziennej); projektowania i prowadzenia działań wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu i w szkole podstawowej;	P7S_UW
J.2.U1.	stosować posiadaną wiedzę teoretyczną i przedmiotową do realizacji podjętych zadań opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych w czasie praktyki; planować i realizować działania wychowawczo- dydaktycznej w przedszkolu lub klasach I–III szkoły podstawowej, pod kierunkiem nauczyciela z odpowiednim doświadczeniem zawodowym;	P7S_UW P6S_UO P7S_UO
J.2.U2.	poddawać refleksji i identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo dydaktyczne i wykorzystywać je w czasie prowadzonych zajęć;	P7S_UW
K1.U1.	zaprojektować proces badań; umiejętnie dobrać narzędzia badawcze;	P7S_UW

K1.U2.	zebrać dane adekwatne dla postawionego problemu badawczego;	P7S_UW
K1.U3.	przeprowadzić poprawnie analizę danych;	P7S_UW
K1.U4.	opracować raport z wyników badań;	P7S_UW
K1.U5.	krytycznie przeanalizować raport z badań;	P7S_UW
K1.U6.	dobrać literaturę i materiały źródłowe adekwatne do problemu pracy dyplomowej;	P7S_UW
K1.U7.	dobrać formę prezentacji zebranych danych oraz argumentację adekwatną do zaprezentowania problemu pracy dyplomowej;	P7S_UW
L1.U1.	analizować okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz związaną z nimi profilaktykę;	P7S_UW
L1.U2.	wykorzystywać posiadaną wiedzę filozoficzną i logiczną, aby formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy społeczne; komunikować się za pomocą filozoficznej i logicznej terminologii oraz wykorzystywać ją w debacie; prezentować i oceniać inne stanowiska filozoficzne oraz krytycznie je uzasadniać; samodzielnie kształtować i planować własny rozwój poprzez wskazanie istotnych idei i wartości;	P7S_UW
L1.U3.	wskazać konsekwencje rozwoju współczesnej nauki i techniki dla perspektywy życia ludzkiego na Ziemi;	P7S_UW
L1.U4.	dokonać analizy krytycznej przeczytanej przez siebie książki naukowej nt. wybranego/wybranych problemów etycznych i rozpoznawać etyczny wymiar problemów globalnych;	P7S_UW
L1.U5.	wskazać zakres etycznej strony zawodu oraz ilustrować przykładami dylematy etyczne pojawiające się w pracy zawodowej;	P7S_UW
L1.U6.	zilustrować przykładami dylematy etyczne pojawiające się w pracy zawodowej oraz uzasadnić własny wybór sytuacji konfliktu wartości;	P7S_UW
L1.U7.	analizować źródła przekonań adaptacyjnych i dezadaptacyjnych;	P7S_UW
L1.U8.	potrafi zinterpretować związek między wartościami i poziomem organizacji społecznego środowiska rozwoju a orientacją temporalną;	P7S_UW
L1.U9.	wykorzystywać posiadaną wiedzę filozoficzną, aby formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy społeczne;	P7S_UW
L1.U10.	komunikować się z użyciem filozoficznej terminologii oraz wykorzystywać ją w debacie;	P7S_UW
L1.U11.	prezentować i oceniać różne stanowiska filozoficzne oraz krytycznie się do nich odnosić;	P7S_UW
L1.U12.	samodzielnie kształtować i planować własny rozwój poprzez wskazanie istotnych idei i wartości;	P7S_UW
L1.U13.	precyzyjnie przekazać komunikat, werbalny i pozawerbalny, bezpośredni i pośredni a także dopasować go do odbiorcy;	P7S_UW
L1.U14.	pełnić różne funkcje w zespole i dostosować komunikat do odbiorcy i sytuacji zadaniowej, umie kierować pracą zespołu; potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony w tym obszarze;	P7S_UW
L1.U15.	rozdzielić pojęcia: „przedsiębiorczość” i „przedsiębiorca” oraz „przedsiębiorcze przedsiębiorstwo” i „przedsiębiorcze zarządzanie”; określić cechy osoby przedsiębiorczej;	P7S_UW
L1.U16.	odnaleźć interesujące ich przepisy prawa, usystematyzować je w hierarchicznym katalogu; zdiagnozować przypadki naruszeń praw człowieka, w tym dyskryminacji, wskazać ich podstawę prawną oraz zaproponować zastosowanie odpowiednich środków prawnych ich ochrony; obserwować życie polityczne, analizować i oceniać decyzje podejmowane przez przedstawicieli władzy publicznej, w szczególności ich legalność;	P7S_UW
L1.U17.	włączyć się w prozdrowotny styl życia, ma umiejętność wyboru aktywności na całe życie;	P7S_UW

L1.U18.	wykonać i wykorzystać w praktyce podstawowe ćwiczenia oraz zastosować je w opracowywaniu własnego programu treningowego;	P7S_UW
M.U1.	odnaleźć interesujące go umowy międzynarodowe na temat praw człowieka i zastosować właściwy przepis służący ich ochronie;	P7S_UW
M.U2.	zdiagnozować przypadki naruszeń praw człowieka, w tym dyskryminacji, wskazać ich podstawę prawną oraz zaproponować zastosowanie odpowiednich środków prawnych ich ochrony;	P7S_UW
M.U3.	zdiagnozować potrzeby grup narażonych na dyskryminację, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, kobiet, dzieci;	P7S_UW
M.U4.	odnaleźć i zinterpretować orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu;	P7S_UW
M.U5.	rozpoznać przypadki naruszenia praw autorskich;	P7S_UW
M.U6.	scharakteryzować społeczną sytuację osób z niepełnosprawnością;	P7S_UW
M.U7.	scharakteryzować psychologiczną sytuację osób z niepełnosprawnością oraz uwarunkowania procesu radzenia sobie z niepełnosprawnością;	P7S_UW
M.U8.	uzasadnić znaczenie postaw społecznych w kształtowaniu miejsca osób z niepełnosprawnością w przestrzeni publicznej;	P7S_UW
M.U9.	uzasadnić znaczenie wsparcia społecznego dla sytuacji osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin;	P7S_UW
W zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH jest gotów do:		
A1.K1.	doceniania znaczenia nauk pedagogicznych dla rozwoju osoby i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych;	P7S_KO
A1.K2.	nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki i budowania warsztatu pracy nauczyciela dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;	P7S_KO
A1.K3.	podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie opieki i wychowania dziecka lub ucznia;	P7S_KO
A1.K4.	stosowania norm etycznych w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla godności człowieka;	P7S_KO P7S_KR
A2.K1.	refleksji, w tym krytycznej oceny, odnośnie do poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz wykazywania umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego w zakresie wychowania przedszkolnego;	P7S_KR
A2.K2.	podejmowania wyzwań zawodowych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie wczesnej edukacji;	P7S_KO P7S_KR
A2.K3.	profesjonalnego rozwiązywania problemów i konfliktów w grupie lub klasie;	P7S_KO P7S_KR
A3.K1.	autorefleksji nad dyspozycjami, zasobami i rozwojem zawodowym;	P7S_KR
A3.K2.	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych;	P7S_KO
A3.K3.	ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej;	P7S_KO
A4.K1.	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami językowymi i pedagogicznymi;	P7S_KO P7S_KR
A4.K2.	wspierania właściwych postaw dzieci lub uczniów wobec innej kultury;	P7S_KO P7S_KR
B1.K1.	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi do wspierania dzieci lub uczniów w zakresie rozwoju języka polskiego;	P7S_KO P7S_KR
B2.K1.	autorefleksji nad posiadanymi kompetencjami, podejmowania kształcenia i pracy w celu rozwoju umiejętności językowych;	P7S_KO P7S_KR

B3.K1.	pogłębiania swojego rozumienia znaczenia i piękna matematyki;	P7S_KO P7S_KR
B4.K1.	pogłębiania swojego rozumienia funkcjonowania świata przyrody;	P7S_KO P7S_KR
B4.K2.	krzewienia idei dbałości o otoczenie przyrodnicze;	P7S_KO P7S_KR
B5.K1.	ciągłej aktualizacji swojej wiedzy z zakresu zastosowań komputerów w edukacji;	P7S_KO P7S_KR
B5.K2.	zapewniania poczucia bezpieczeństwa dzieci i uczniów znajdujących się pod jego opieką;	P7S_KO P7S_KR
B6.K1.	przekonującego działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych;	P7S_KO P7S_KR
B7.K1.	przekonującego działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych;	P7S_KO P7S_KR
B8.K1.	promocji zasad bezpiecznego posługiwania się urządzeniami technicznymi;	P7S_KO P7S_KR
B8.K2.	fachowego wspierania zainteresowania dzieci lub uczniów techniką;	P7S_KO P7S_KR
B9.K1.	krzewienia postawy dbałości o aktywność fizyczną;	P7S_KO P7S_KR
B10.K1	krzewienia postawy dbałości o zdrowie i ochronę środowiska;	P7S_KO P7S_KR
C.K1.	kierowania się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, krytycyzmem oraz przyjęcia odpowiedzialności za integralny rozwój dzieci lub uczniów i podejmowane działania pedagogiczne;	P7S_KO P7S_KR
C.K2.	formowania wartościowych indywidualnie i społecznie zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki oraz wyrażania swojej indywidualności w sposób twórczy;	P7S_KO P7S_KR
C.K3.	budowania relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacji;	P7S_KO P7S_KR
C.K4.	efektywnej współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, w tym: psychologiem, logopedą, pedagogiem, lekarzem, rodzicami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej na rzecz dzieci lub uczniów i zapewnienia jakości pracy przedszkola lub szkoły,	P7S_KO P7S_KR
D.K1.	autonomicznego i odpowiedzialnego organizowania dziecięcego uczenia się; krytycznej refleksji nad tworzoną praktyką edukacyjną, do jej badania i doskonalenia;	P7S_KO P7S_KR
D.K2.	tworzenia autorskich programów i wykorzystania innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej;	P7S_KO P7S_KR
E1.K1.	krzewienia zainteresowania i szacunku dla słowa pisanego;	P7S_KO P7S_KR
E2.K1.	do pozytywnego motywowania uczniów do aktywnego zaangażowania się w naukę języka obcego;	P7S_KO P7S_KR
E3.K1.	rozbudzania zainteresowania uczniów myśleniem matematycznym;	P7S_KO P7S_KR
E3.K2.	wskazywania uczniom pożytków z uczenia się matematyki;	P7S_KO P7S_KR
E4.K1.	rozbudzania szacunku dla myślenia naukowego;	P7S_KO P7S_KR
E4.K2.	budzenia i podtrzymywania w uczniach ciekawości odkrywcy;	P7S_KO P7S_KR

E5.K1.	promowania postawy odpowiedzialnego zachowania w świecie mediów cyfrowych;	P7S_KO P7S_KR
E5.K2.	inspirowania uczniów do kreatywności i rozwoju myślenia komputacyjnego;	P7S_KO P7S_KR
E6.K1.	działania na rzecz upowszechnienia sztuk pięknych;	P7S_KO P7S_KR
E7.K1.	działania na rzecz rozwoju zainteresowań technicznych dzieci lub uczniów;	P7S_KO P7S_KR
E7.K2.	aktywizowania dzieci lub uczniów do wspólnego uprawiania muzyki;	P7S_KO P7S_KR
E8.K1.	działania na rzecz rozwoju zainteresowań technicznych dzieci lub uczniów;	P7S_KO P7S_KR
E9.K1.	kształcenia postawy dbałości o aktywność fizyczną;	P7S_KO P7S_KR
F.K1.	przestrzegania zasad etycznego postępowania w procesie wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	P7S_KO P7S_KR
F.K2.	przyjęcia współodpowiedzialności za sposób planowania i realizacji oraz rezultaty procesu wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	P7S_KO P7S_KR
G.K1.	okazywania empatii uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;	P7S_KO P7S_KR
G.K2.	rozwijania w dzieciach lub uczniach tolerancji, szacunku do praw człowieka i podstawowych swobód;	P7S_KO P7S_KR
G.K3.	współpracy z nauczycielami w celu rozwoju swojej profesjonalnej wiedzy;	P7S_KO P7S_KR
H.K1.	etycznego postępowania w procesie oceniania rezultatów procesu wychowania i kształcenia, zarówno z punktu widzenia osiągnięć dziecka lub ucznia, jak i w równorzędnym stopniu własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nauczyciela i innych osób znajdujących się w otoczeniu społecznym dziecka;	P7S_KO P7S_KR
H.K2.	ciągłego podnoszenia poziomu własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w procesie diagnozowania pedagogicznego, w tym w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami;	P7S_KO P7S_KR
I.K1.	dbałości o kulturę wypowiedzi;	P7S_KO P7S_KR
J.1.1.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy;	P7S_KO P7S_KR
J.1.1.K2.	praktycznego stosowania zasad bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w placówce oświatowej;	P7S_KO P7S_KR
J.1.2.K1. J.2.K1.	rozwijania swojego przygotowania profesjonalnego we współpracy z nauczycielami i specjalistami;	P7S_KO P7S_KR
K1.K1.	rzetelnego sprawozdania wyników swoich badań;	P7S_KO P7S_KR
K1.K2.	przestrzegania zasad rzetelności intelektualnej i reguł własności intelektualnej;	P7S_KO P7S_KR
K1.K3.	rzetelnego sprawozdania wyników badań zawartych w pracy dyplomowej;	P7S_KO P7S_KR
L1.K1.	zachowywania się w sposób profesjonalny; odpowiedzialnego przygotowania się do swojej pracy; zachowywania zasad bezpieczeństwa społecznego i ponoszenia konsekwencji ekonomicznych niewłaściwych warunków pracy;	P7S-KO
L1.K2.	krytycznej refleksji nad własnym światopoglądem, poglądami filozoficznymi i koncepcjami logicznymi oraz do krytycznej refleksji poznawanych treści	P7S-KO

	filozoficznych i logicznych oraz ich oceny pod względem aktualnych problemów społecznych;	
L1.K3.	merytorycznej oceny i odpowiedzialnego realizowania zadań wynikających z aktualnie wykonywanego zawodu i pełnionej funkcji społecznej;	P7S-KO
L1.K4.	prezentowania postawy otwartej na krytyczny namysł nad sobą wśród innych i stosunek do drugiego człowieka;	P7S-KO
L1.K5.	wyrażania ocen moralnych wskazanych zjawisk współczesności i rozumie znaczenie tych ocen dla życia społecznego;	P7S-KO
L1.K6.	podejmowania krytycznego namysłu nad działalnością swoją i innych ludzi oraz ich etycznymi konsekwencjami;	P7S-KO
L1.K7.	stałego doskonalenia zawodowego, także w wymiarze kompetencji moralnych;	P7S-KO
L1.K8.	refleksji etycznej i przestrzegania zasad etyki zawodowej;	P7S-KO
L1.K9.	ciągłego doksztalcania się w zawodzie nauczyciela;	P7S-KO
L1.K10.	wspierania osób z różnymi rodzajami i stopniami niepełnosprawności; bycia wrażliwym na problemy związane z niepełnosprawnością, gotowy/-a do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w zespołach oraz grupach i organizacjach działających na rzecz osób z niepełnosprawnością;	P7S-KO
L1.K11.	krytycznej refleksji nad własnym światopoglądem i posiadanymi ideami filozoficznymi;	P7S-KO
L1.K12.	realizowania fundamentalnych idei filozoficznych w życiu społecznym i publicznym oraz ich merytorycznego uzasadniania;	P7S-KO
L1.K13.	krytycznej refleksji poznawanych treści filozoficznych oraz ich oceny względem aktualnych problemów społecznych;	P7S-KO
L1.K14.	merytorycznej oceny i odpowiedzialnego realizowania zadań wynikających z aktualnie wykonywanego zawodu i pełnionej funkcji społecznej;	P7S-KO
L1.K15.	oceny poziomu swoich umiejętności interpersonalnych oraz sprawności porozumiewania się z członkami grupy;	P7S-KO
L1.K16.	działania w sposób przedsiębiorczy dla rozwoju jednostki i organizacji;	P7S-KO
L1.K17.	prezentowania postawy legalistycznej; szacunku do prawa i wartości, jakie prawo chroni; utożsamiania się z zasadą równości i niedyskryminacji różnorodnych grup społecznych narażonych na dyskryminację; poszukiwania wsparcia prawnego dla osób tego wymagających;	P7S-KO
M.K1.	prezentowania postawy legalistycznej;	P7S-KO
M.K2.	szacunku wobec prawa i wartości, jakie prawo to chroni;	P7S-KO
M.K3.	bycia wrażliwym na wszelkie przejawy naruszeń praw człowieka;	P7S-KO
M.K4.	utożsamia się z zasadą równości i niedyskryminacji, mają pogłębioną świadomość istnienia różnorodnych grup społecznych narażonych na dyskryminację;	P7S-KO

Prezentacja uczelni

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie jest uczelnią o ponad stuletniej tradycji. Powstała z inicjatywy i dzięki staraniom Marii Grzegorzewskiej w 1922 roku. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podjęło wtedy decyzję o połączeniu Państwowego Seminarium Pedagogiki Specjalnej oraz Instytutu Fonetycznego im. Jana Sierzyńskiego - tak powołano Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej (PIPS).

Misją Akademii jest przygotowanie specjalistów wykonujących zawody zaufania publicznego, w duchu poszanowania godności człowieka – niezależnie od stopnia jego sprawności, z troską o przestrzeganie praw człowieka, ze zrozumieniem i akceptacją dla ludzkiej różnorodności, traktując niepełnosprawność jako niezbywalny elementu ludzkiej kondycji oraz promując postawy włączające.

Obecnie (początek roku akad. 2024/25) na wszystkich kierunkach APS, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, studiuje blisko 4000 studentów. Uczelnia prowadzi także wiele studiów podyplomowych, w tym kwalifikacyjnych. W ramach programu Erasmus+ APS utrzymuje kontakty z 45 ośrodkami zagranicznymi. Jednostki Uczelni aktywnie uczestniczą w realizacji przedsięwzięć badawczych z obszarów takich jak pedagogika i pedagogika specjalna, a także psychologia, filozofia, socjologia, sztuka. Spośród pięciu zgłoszonych przez Uczelnię dyscyplin w ostatniej parametryzacji (2023) dyscyplina sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki otrzymała kategorię A, pedagogika, psychologia i filozofia B plus, socjologia B.

Celem działalności Akademii jest kształcenie świątłych i twórczych profesjonalistów, dbających zarówno o rozwijanie własnej osobowości, zamiłowań naukowych i zawodowych umiejętności praktycznych, troszczących się o wszechstronny rozwój osób i środowisk, na rzecz których będą pracować. Jako ośrodek akademicki, APS ma ambicje wzbogacania swego potencjału badawczego i dydaktycznego, rozwijania badań podstawowych i aplikacyjnych oraz doskonalenia warsztatu dydaktycznego. Uczelnia pełni również służebną rolę wobec środowiska lokalnego, poszerzając systematycznie wachlarz usług edukacyjnych i terapeutycznych, oferowanych zarówno przez nauczycieli akademickich, jak i studentów – wolontariuszy. Akademia aspiruje do roli centrum wymiany myśli i idei w zakresie nauk społecznych, zorientowanych na profesjonalne wspieranie ludzi z różnego rodzaju trudnościami, wynikającymi ze stanu zdrowia i sytuacji społecznej.

Do października 2019 roku jednostką prowadzącą, najpierw specjalność, później kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna był Wydział Nauk Pedagogicznych APS, w skład którego wchodził Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji. W wyniku wdrożenia Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zmieniły się warunki działania uczelni wyższych. Do ważniejszych zmian należą zasady finansowania uczelni (promujące uracjonalnienie liczby studentów przypadających na wykładowcę), reforma struktury Uczelni, nowe zasady oceny nauczycieli akademickich. Równolegle odnotowujemy zmiany potrzeb społecznych (m.in. wzrasta świadomość różnorodności społecznej i wynikających z tego wyzwań). Ewoluuje rynek pracy, co ma duże znaczenie dla naszych absolwentów (edukacja domowa, opieka nad osobami starszymi, inkluzja edukacyjna, itd.). Akademia chce reagować na te zmiany poprzez doskonalenie procesu kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i wsparcia na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami i innymi zróżnicowanymi potrzebami, w tym związanymi z przynależnością do mniejszości. Zauważamy zmniejszanie się stabilności rodziny, zmieniającą się rolę szkoły w społeczeństwie informacyjnym, osłabienie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży, potrzeby zdrowotne, socjalne, edukacyjne i opiekuńcze zwiększającej się liczby osób starszych. Wśród tych uwarunkowań podniesiona została też ranga studiów z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej: studia te uzyskały autonomię, jako odrębny kierunek jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich. Wraz ze zmianą struktury Akademii (rezygnacją z wydziałów na rzecz wzrostu znaczenia Instytutów), jednostką prowadzącą studia stała się Akademia, a merytoryczny nadzór nad studiami na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zaczął sprawować Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji.

Jako jednostka w APS Instytut został utworzony w 2006 r. Autorką koncepcji jego działalności była pierwsza dyrektor Instytutu – prof. dr hab. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska.

W Instytucie funkcjonuje jedna katedra i trzy zakłady: Katedra Wczesnej Edukacji, Zakład Pedagogiki Małego Dziecka, Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju i Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej. Pracuje tu na pełnym etacie 44 pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, wszyscy deklarujący dyscyplinę pedagogikę jako obszar swoich badań.

Misja Instytutu wpisuje się w misję Akademii. Jest to jest przygotowanie rzetelnych specjalistów z obszaru edukacji, ochrony zdrowia i systemu wspierania rozwoju człowieka, zgodnie z ideałami zrównoważonego rozwoju, umiejętnie współkonstruujących włączające, uniwersalnie zaprojektowane środowisko uczenia się, odpowiedzialnych i o wysokich standardach etycznych członków społeczeństwa.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – odniesienie do misji i celów strategicznych Akademii i oczekiwań wobec kandydatów

Studia z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie są wyrazem nowego odczytania idei pedagogicznych Marii Grzegorzewskiej, patronki Uczelni. Nawiązują do idei M. Grzegorzewskiej „doskonalenia kompetencji pedagogicznej przy dziecku”, a więc łączą teorię z praktyką, zarówno poprzez odpowiedzialny dobór kadry akademickiej o wysokich kwalifikacjach naukowych i praktycznych, jak i takie kształtowanie programu studiów i wymagań wobec studentów, by stawali się „refleksyjnymi praktykami”. Praktyki są realizowane w oparciu o Zarządzenie NR 243/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 27 września 2021 r. w sprawie: zmiany Regulaminu Praktyk Studenckich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (zmieniające zarządzenie nr 245/2019)

Systematyczne doskonalenie działalności naukowej i dydaktycznej w obszarach związanych z kształceniem przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji zasadza się na analitycznym i autorefleksyjnym podejściu do zakładanych celów oraz sposobów ich realizacji, stałej ewaluacji koncepcji kształcenia, dbałości o utrzymywanie związku kształcenia z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową, z potrzebami otoczenia społecznego, z rynkiem pracy przyszłych absolwentów oraz rozwijającymi się i intensyfikowanymi kontaktami i współpracą z otoczeniem i instytucjami i badaczami z zagranicy. Celem społeczności Akademii Pedagogiki Specjalnej jest nieustanne uczenie się, znajdowanie, projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań.

Koncepcja kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest ściśle powiązana z dyscypliną pedagogika, działalnością naukową prowadzoną w Uczelni, a także jest w pełni zgodna **ze strategią Uczelni, szczególnie w zakresie następujących szczegółowych celów strategicznych: 1. DOSKONAŁOŚĆ BADAWCZA, 2. DOSKONAŁOŚĆ DYDAKTYCZNA, 3. WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM.**

„DOSKONAŁOŚĆ BADAWCZA” - związek kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS z prowadzoną w uczelni działalnością naukową:

W ostatnim procesie parametryzacji (w roku 2023) pedagogika w Akademii Pedagogiki Specjalnej otrzymała kategorię B+. Ogólnoakademicki profil kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest powiązany z prowadzonymi w Uczelni badaniami naukowymi nad różnymi wymiarami dzieciństwa, edukacji i rozwoju dziecka oraz profesjonalnym rozwojem nauczyciela.

Badania te znajdują uznanie w postaci awansów naukowych pracowników oraz nominacji nauczycieli akademickich do wysokich wyróżnień za działalność naukową. W ocenianym okresie 2019-2024 w Akademii w dyscyplinie pedagogika nadano 65 doktoratów i przeprowadzono 24 zwieńczone sukcesem postępowania habilitacyjne. W tej liczbie znajduje się 11 doktoratów i 3 habilitacje pracowników Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, sprawującego merytoryczny nadzór nad kierunkiem studiów pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna:

habilitacje:

- dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS (2019, Specjalne potrzeby edukacyjne w urzędowym dyskursie pedagogicznym)
- dr hab. Jan Amos Jelinek, prof. APS (2021, *Dziecięca astronomia. Intuicje i zarysy pojęć astronomicznych: mity, wyniki badań i wnioski pedagogiczne*)

- dr hab. Katarzyna Ita Bieńkowska (2024, *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”*)

doktoraty:

- dr Agnieszka Gąstoł, 28.10.2020, Dzieci siejące bałagan: zastosowanie dziecięcych teorii umysłu w ustalaniu przyczyn i działań naprawczych
- dr Magdalena Kołodziejska, 23.09.2020, Zespół deficytu natury. O znaczeniu kontaktu z przyrodą dla rozwoju dziecka u progu szkoły
- dr Zuzanna Jastrzębska-Krajewska, 15.12.2021 Zadatki uzdolnień matematycznych u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Diagnoza i formy ich rozwijania
- dr Joanna Zalewska, 16.11.2022, Strategie intelektualne stosowane przez uczniów klasy trzeciej w rozwiązywaniu zadań matematycznych
- dr Ariadna Ciężela, Poziom świadomość ekologicznej i proekologiczne zachowania młodzieży akademickiej
- dr Marta Poruszek, 20.12.2023, Edukacja domowa jako forma oporu emancypacyjnego rodziców wobec systemu szkolnego
- dr Aleksandra Chrzustek, 22.11.2023, Skazani na sukces. Losy osób wyróżnionych nagrodą „Orzeł Targówka” w latach 2010-2017
- dr Katarzyna Błachnio, 27.09.2023, Tacierzyństwo w sieci i życiu codziennym – postawy ojców pełniących opiekę nad małymi dziećmi
- dr Gabriela Lorens, 22.11.2023, Efekty terapii prowadzonej według koncepcji Castilio Moralesa® a jakość życia rodziny dziecka z zespołem Downa w percepcji matki
- dr Agnieszka Piechowicz, 27.09.2023, Możliwości i ograniczenia dzieci w realizowaniu poleceń złożonych. Na podstawie badań przeprowadzonych w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i pierwszym roku nauki szkolnej
- dr Kamil Jaros, 09.10.2024, Efektywność metody NOVA-Vox w rozwoju emisji głosu oraz obniżaniu tremy u dzieci w wieku 8-11 lat

Poniżej przykłady **publikacji** pracowników powiązanych z problematyką pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej z ostatniego roku (pełen wykaz w załączniku III_7_Publikacje, dołączonym do wersji elektronicznej Raportu):

- Bałachowicz Józefa, Zbróg Zuzanna, (red.), przy współpracy E. Nowosielskiej i A. Koterwas. *Codziennosc/niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniów edukacji wczesnoszkolnej*, Warszawa 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 348s.
- Duda Ewa, Korwin-Szymanowska Adamina: *Urban Food Self-Production in the Perspective of Social Learning Theory: Empowering Self-Sustainability*, 2024, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-55-4, 176 s.
- Jegier Aneta, Mikler-Chwastek Anna: *Przestrzeń do zabawy w żłobku. Potrzeby rozwojowe małych dzieci. O tym, jak je zaspokajać w zabawie*, 2024, Difin, ISBN 978-83-8270-294-1, 192 s.
- Bieńkowska Katarzyna Ita, Domagała-Zyśk Ewa: *Parents and Teachers in the Process of Functional Assessment - on the Example of Adaptive Skills of Children and Adolescents with Hearing Impairment*, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin), vol. 43, nr 2, 2024, 89–108
- Jelinek Jan Amos: *From the Spherical Earth Model to the Globe: The Effectiveness of a Planetary Model-Building Intervention*, *Education Sciences*, MDPI, vol. 14, nr 7, 2024, Numer artykułu: 761, s. 1-14, DOI:10.3390/educsci14070761

- Kupiec Monika: W stronę nostalgicznej lektury literatury dziecięcej w dydaktyce akademickiej, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin)*, vol. 43, nr 1, 2024, s. 161-175, DOI:10.17951/lrp.2024.43.1.161-175
- Krasuska-Betiuk Marta, Kupiec Monika, Olechowska Agnieszka, Nowosielska Edyta, Poruszek Marta (red.), *Wczesna edukacja dziecka. Książka jubileuszowa dedykowana Profesor Józefie Bałachowicz*, Wydawnictwo APS, Warszawa 2024. ISBN 978-83-67721-62-2.
- Krasuska-Betiuk Marta: Społeczne reprezentacje dzieciństwa i świata społecznego dziecka w świetle wyników wybranych badań, *Psychologia Wychowawcza*, vol.72. nr 30, 2023.
- Rola Beata, Rola Jarosław: Wychowanie i edukacja do wartości wobec wyzwań współczesności, *Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie*, vol. 15, nr 2 (47), 2024, s. 231-248, DOI:10.5604/01.3001.0054.6582
- Gąstoł Agnieszka, Jegier Aneta: Mój smutasek, czyli jak nauczyć dzieci mądrego radzenia sobie ze smutkiem, 2023, Difin, ISBN 978-83-8270-231-6, 186 s.
- Tuszyńska Ligia, Witkowska-Tomaszewska Anna: Zielona edukacja wczesnoszkolna. Wprowadzenie teoretyczne, vol. 1, 2023, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, ISBN 978-83-67721-10-3, [e-book 978-83-67721-09-7], 116 s.
- Makiewicz Małgorzata: Language as a component of a student's mathematical culture. Dual coding of the path to understanding mathematical concepts using photography and text, W: *Mathematik in Sprachen Europas. Linguistische Zugänge und interdisziplinäre Perspektiven* / Lisiecka-Czop Magdalena, Sztandarska Katarzyna (red.), 2023, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, ISBN 978-3-8471-1578-6, s. 287-304
- Koterwas Agnieszka, Kalinowska-Sinkowska Katarzyna: Smartfon w społeczności szkolnej. Raport z badań „Smartfony w szkole - ustalmy reguły gry”, *Studia z Teorii Wychowania*, vol. XIV, nr 1(42), 2023, s. 181-195, DOI:10.5604/01.3001.0016.3432

„DOSKONAŁOŚĆ DYDAKTYCZNA” – związek kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS z realizacją Celu strategicznego 2 APS osiągnąć jest poprzez:

- realizację polityki zapewnienia jakości kształcenia: uwzględnianie raportów uczelnianego systemu zapewnienia jakości i danych gromadzonych w systemie USOSweb (wyniki ankiet „ocena zajęć i prowadzących” oraz informacje pochodzące od Kierowników Jednostek Instytutu) w monitorowaniu procesu kształcenia oraz w pracy (w dialogu z interesariuszami) nad rozwiązaniami systemowymi i jednostkowymi,
- doskonalenie procesów związanych z kształceniem w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów, potrzeb i zachodzących zmian w otoczeniu społeczno-prawnym i weryfikowanie programu kształcenia (np. ewaluacja programu w połowie pierwszego cyklu kształcenia i wprowadzenie zmian Uchwałą nr 452/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2022 r.),
- weryfikowanie efektów uczenia się, podejmowanie działań wspierających dobre praktyki dydaktyczne, monitorowanie systematyczności, punktualności zajęć i doskonalenie sposobów zapewnienia studentom kontaktu z wykładowcami poza godzinami zajęć,
- monitorowanie kwalifikacji dydaktycznych i merytorycznych nauczycieli akademickich i zachęcanie ich do podnoszenia tych kwalifikacji (np. w 2022 r. ukończone studia podyplomowe na Wydziale Prawa i Administracji, dr Agnieszka Pawlak), wspieranie wykładowców w rozwijaniu kompetencji dydaktycznych poprzez system wsparcia wzajemnego i dostępną pomoc na terenie Uczelni (np. Centrum Doskonalenia Dydaktycznego),
- wspieranie studentów w procesie edukacji poprzez podejmowanie działań nakierowanych na indywidualizację kształcenia, zmniejszanie grup (np. podział grup na zajęciach o charakterze warsztatowym, zmniejszanie liczebności grup seminaryjnych), umiędzynarodowienie studiów (por. Kryterium 7), tworzenie oferty zajęć fakultatywnych, włączania studentów w badania naukowe i działalność na rzecz otoczenia, podnoszenie jakości praktyk nauczycielskich (por. Załącznik: praktyki_analiza-dokumentacji-wewnętrznej.pdf),

- wspieranie osób o zróżnicowanych potrzebach poprzez doskonalenie infrastruktury Uczelni, kompetencji wykładowców i pracowników administracji.

„WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM” - związek kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS z realizacją Celu strategicznego 3 APS. W perspektywie rozwoju Uczelni podkreśla się jej dążenie do roli wiodącego krajowego i europejskiego „centrum wymiany myśli i idei w zakresie nowoczesnej pedagogiki, zorientowanych na profesjonalne wspieranie ludzi z różnego rodzaju trudnościami, wynikającymi z kontekstu biopsychospołecznego”. Stąd duży udział w kształtowaniu programu studiów zagadnień z zakresu wspomagania rozwoju człowieka i edukacji, rezonujący z tematyką projektów badawczych i dydaktycznych, prowadzonych w Akademii.

Poniżej przykłady projektów zrealizowanych we współpracy z otoczeniem lub na rzecz otoczenia, powiązanych (merytorycznie lub w obszarze dydaktyki) z kształceniem studentów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS:

- **Projekt „WOKRO”** (Zadanie finansowane ze środków Ministra Edukacji i Nauki, umowa nr MEiN/2023/DWEW/2356), w ramach którego Akademia Pedagogiki Specjalnej zrealizowała na zlecenie Ministra Edukacji i Nauki zadanie w dziedzinie rozwijania kompetencji w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (WWR) oraz kadr jednostek systemu oświaty, które na podstawie zawartych porozumień z Ministerstwem Edukacji i Nauki i organami samorządu terytorialnego szczebla powiatowego pełnią funkcję wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Art. 90v ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz. U. z 2022 r. poz. 2230). Projekt służył budowaniu partnerstwa rodziny i profesjonalistów, doradztwu dla rodzin, opracowaniu standardów wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, wsparcia rodziny i oceny funkcjonalnej dziecka, oraz stworzeniu kompleksowego programu wsparcia, przeanalizowaniu zasobów na poziomie powiatów i stworzeniu systemu super- i interwizji dla terapeutów. Z ramienia Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji w projekcie brała udział dr Anna Mikler-Chwastek.
- **Projekt NCN „Miniatura 5”** (nr rej. 2021/05/X/HS6/01444) **Społeczne reprezentacje zaufania. Socjopedagogiczne studium wybranych szkół** dr Marty Krasuskiej-Betiuk (czas trwania: 2021-2023). Jego celem było przeprowadzenie ogólnopolskich badań zespołowych nad kształtowaniem kultury zaufania w polskich szkołach, identyfikacja zespołu czynników determinujących kształt i jakość tej kultury na poziomie organizacyjnym i relacyjnym. Owocem są artykuły i publikacja z tego zakresu (w procesie wydawniczym). W podobnym kierunku zmierzają prace międzyinstytutowego zespołu badawczego **„Kultura szkoły – proces kształcenia”** (pod kierunkiem prof. dr hab. Aleksandry Tłuściak-Deliowskiej, z ramienia Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji: dr Marta Krasuska-Betiuk). Praca zespołu koncentruje się na zagadnieniach szeroko rozumianej kultury szkoły. Aktualnie prowadzone są badania zorientowane na dostarczenie całościowego obrazu kultur instytucji będących alternatywnymi propozycjami edukacyjnymi. Badania zespołu łączą normatywne i deskryptywne ujęcie kultury szkoły i interdyscyplinarność.
- **Projekt „Dokształcanie dydaktyczne uczelni”** (realizowany na podstawie umowy z Ministerstwem Edukacji i Nauki, umowa nr MEiN /2022/DIR/1821, w ramach Działania 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego nr POWR 03.04.00-00-P023/21 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego). Ze strony Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, odpowiedzialnego za kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, w zespole projektowym uczestniczyła dr Monika Kupiec. Celem projektu był rozwój procesów dydaktycznych i oferty dydaktycznej w taki sposób, by lepiej uwzględniały czynniki zewnętrzne oraz zwiększały elastyczność środowiska uczenia się (zajęcia hybrydowe, uczenie się mieszane, tutoring rówieśniczy w społeczności akademickiej). Owocem projektu jest powstanie w Akademii Centrum Doskonalenia Dydaktycznego – struktury, która w sposób zorganizowany

zajmuje się budowaniem i rozwijaniem wspólnoty uczącej się. Do obszarów działalności CDD należą w szczególności: 1. Diagnoza i ewaluacja procesów kształcenia. 2. Wspieranie wypracowywania mechanizmów usprawniających procesy kształcenia przez regulacje prawne. 3. Wspieranie wypracowywania mechanizmów usprawniających procesy kształcenia przez monitorowanie wprowadzanych praktyk. 4. Systemowe wspieranie i celowa koordynacja działań edukacyjnych sprzyjających budowaniu społeczności uczącej się. 5. Organizowanie budowania, rozwijania i podtrzymywania wspólnoty uczącej się. 6. Projektowanie i weryfikacja osiągania efektów uczenia się, uczenia się rówieśniczego i peertutoringu kadry. 7. Dostosowania pracy dydaktycznej do potrzeb edukacyjnych wszystkich uczestników procesów dydaktycznych, w tym ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi np. z niepełnosprawnością (jako nowa uniwersalna metodyka pracy z dorosłymi na poziomie edukacji akademickiej zabezpieczająca wszystkie potrzeby edukacyjne osób uczących się).

- Dużą wagę w Akademii przywiązuje się też do umiędzynarodowienia uprawianej nauki i prowadzonych studiów. W chwili tworzenia niniejszego raportu Akademia współpracowała z **45 ośrodkami zagranicznymi (współpraca sformalizowana) i wieloma uczonymi z zagranicy (współpraca indywidualna na różnych poziomach i różnych zakresach, okazjonalna i stała)**, co zapewnia studentom udział w programach międzynarodowej mobilności, a także dostęp do światowych osiągnięć naukowych i dobrych praktyk z zakresu dydaktyki pracownikom badawczym, badawczo-dydaktycznym i dydaktycznym, prowadzącym zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Wykładowcy Akademii kierują międzynarodowymi projektami i uczestniczą w ich realizacji, organizują międzynarodowe i interdyscyplinarne konferencje i uczestniczą w nich w kraju i za granicą, zgodnie z priorytetowym dla Akademii obszarem zainteresowań. Przykładowym projektem w tym obszarze był zakończony sukcesem w roku akademickim 2021-22 **międzynarodowy projekt akredytacyjny Journey to Changemaker Certificate** (Nr 18 "Katalogu kwalifikowalnych zagranicznych akredytacji i certyfikatów jakości" w obszarze nauk społecznych, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój "Akredytacje zagraniczne", Działanie 3.3. Umiędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego). W ramach projektu powstał zespół złożony z wykładowców, studentów i pracowników administracji, który opracował i wdrożył zmiany w obszarze administracji, kształcenia i budowania uczącej się i otwartej wspólnoty akademickiej. Głównym celem procesu certyfikacji była diagnoza sytuacji i wypracowanie rozwiązań w Uczelni na rzecz środowiska sprzyjającego twórczej zmianie. Program koordynowany był przez Ashoka Polska. Kluczowym partnerem Akademii w programie był University of Northampton z Wielkiej Brytanii. Owocem udziału w projekcie było wprowadzenie zmian w obszarach logistycznym (podniesienie jakości przestrzeni Uczelni i dostosowanie procedur do potrzeb społeczności akademickiej – projekt „100 udogodnień na stulecie Akademii”), dydaktycznym (zwiększenie częstotliwości i efektywności wykorzystywania technologii informacyjnych w czasie zajęć dydaktycznych) i w programach praktyk (przegląd procedur, regulaminów programów pod kątem intensyfikacji doświadczenia nauczycielskiego studentów jeszcze w czasie studiowania – efektem jest projekt *Latająca Szkoła Praktyk*, por. niżej).
- Przyjęty wzorzec nauczycielskiego profesjonalizmu jest oparty na paradygmacie konstruktywistycznego uczenia się w środowisku społecznym (na trzech filarach: uczenie się dla praktyki, w praktyce i z praktyki). Stąd duża waga przywiązywana do studenckich praktyk, gdzie przyszły nauczyciel przedszkola i klas 1-3 zdobywa doświadczenia w zakresie adekwatnego odpowiadania na potrzeby dziecka, wprowadzania go w świat wiedzy, wartości, znaczeń, budzenia jego ciekawości poznawczej i inspirowania jego własnej drogi życia. Idee te realizuje **projekt „Latająca Szkoła Praktyk Nauczycielskich studentów edukacji wczesnoszkolnej”**, realizowany w Katedrze Wczesnej Edukacji IWRCE, dzięki środkom finansowym MNiSW z programu "Nauka dla Społeczeństwa II" _Zespół: A. Koterwas, M. Krasuska-Betiuk, M. Kupiec, E. Lewandowska, E. Nowosielska, M. Zambrowska). Celem projektu jest budowanie partnerstwa na rzecz jakości edukacji między uczelniami wyższymi i

placówkami edukacyjnymi oraz nauczycielami akademickimi (naukowcami i dydaktykami) a obecnymi i przyszłymi nauczycielami klas I-III szkół podstawowych. Cel ten realizowany poprzez zaplanowane i celowe działania akademików w środowisku praktyków, m.in. wspólną ze studentami pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej realizację 5-dniowych wizyt studyjnych w wybranych, innowacyjnych szkołach podstawowych (klasach I-III) na terenie Polski.

Zorientowanie na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, ma miejsce na kilka sposobów. Najważniejszą rolę ma pełnić w tym obszarze Rada ds. praktyk oraz kontakty z interesariuszami zewnętrznymi podczas okazjonalnych spotkań, wizytacji placówek czy praktyk. Bardzo przydatna w gromadzeniu informacji na ten temat jest wnikliwa analiza dokumentacji z realizacji praktyk oraz spotkania Rady ds. Praktyk. Od roku akademickiego 2024/2025 (po wyborach władz Uczelni i zmianie na wszystkich stanowiskach prorektorskich oraz udoskonaleniu procesów w pionie administracji akademickiej, adekwatnie do potrzeb zdiagnozowanych przez Wewnętrzny Zespół ds. Zapewniania Jakości oraz rekomendacji wynikających z prowadzenia kontroli zarządczej) rozpoczęliśmy proces doskonalenia współpracy z otoczeniem za pośrednictwem zdefiniowanej na nowo Rady ds. Praktyk. Nowo powołana uczelniana koordynator ds. praktyk wraz z wchodzącym w skład Centrum Kształcenia Zespołem ds. Praktyk pracuje aktualnie nad udoskonaleniem dotychczas stosowanego sposobu włączania przedstawicieli zawodowego rynku pracy do procesu planowania i realizacji kształcenia w Akademii. W tym procesie duże znaczenie będą miały również działania Prorektora ds. Rozwoju i Współpracy z Otoczeniem, którego celem jest m.in. zapewnienie spójności i uzgodnienia kierunku podejmowanych działań dla efektywności pracy Rady z poszanowaniem zasobów, m.in. czasowych, członków Rady i ze szczególnym zwróceniem uwagi na wymierne korzyści ze współpracy z Radą ds. Praktyk dla naszych studentów.

W kwestii **oczekiwań wobec kandydatów**, Akademii podejmuje działania, by tak kształtować swój publiczny wizerunek, aby zachęcać do studiowania osoby posiadające predyspozycje do wykonywania zawodu nauczyciela, zainteresowanie problematyką małego dziecka, które cechuje właściwe podejście do najmłodszych, postawa szacunku dla praw dziecka i człowieka, gotowość do wychowywania i wspierania dzieci w rozwoju, a także wola pełnienia roli lidera pozytywnej zmiany społecznej. W tym duchu w roku 2022 uruchomiono w Akademii projekt „Ambasadorzy”, którego celem jest promowanie Uczelni, jej wizerunku i misji przez osoby rozpoznawalne, ale przede wszystkim przez absolwentów oraz studentów. W tym duchu powstał też (i jest promowany jako oficjalny spot reklamowy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w Akademii) film „Nasza Pani”, stworzony we współpracy wykładowców i studentów kierunku (<https://youtu.be/BSLWK3JX9YE?si=54I4cl1jCoPpa4E->). Ma on w krótkim, symbolicznym przekazie podkreślić społeczną rolę nauczyciela, do której pełnienia przygotowują studia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

1.2. Potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy i ich wpływ na koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna i na sylwetkę absolwenta

W Akademii kładzie się nacisk na uczenie się w toku praktyki zawodowej. W roku 2021 powołano Radę Akademii Pedagogiki Specjalnej ds. Praktyk. Zajmuje się ona dwoma z trzech celów strategicznych w działalności Akademii, tj. Celem nr 2: Doskonałością dydaktyczną i Celem nr 3: Współpracą z otoczeniem. W ramach swojej działalności Rada monitoruje organizację i realizację praktyk, prowadzi analizę sprawozdań opiekunów praktyk i ocenia placówki współpracujące pod kątem jakości praktyk odbywanych tam przez naszych studentów. W ramach doskonalenia kształcenia nadzoruje współpracę z wzorcowymi placówkami ćwiczeń, w porozumieniu z nimi opracowuje i udostępnia materiały pomocnicze dotyczące praktyk, nagradza najlepsze placówki i opiekunów praktyk w placówkach,

zapewnia systemowe wsparcie dla uczelnianych opiekunów praktyk oraz dba o podnoszenie jakości przygotowania studentów do realizacji praktyk. Rada promuje, nadzoruje i dba o jakość współpracy z zewnętrznymi interesariuszami. Wzmacnia więzi z otoczeniem poprzez promocję placówek współpracujących, pozyskiwanie nowych, ale przede wszystkim poprzez wymianę doświadczeń z pracodawcami. Ponieważ Akademia jest placówką naukowo-badawczą, we współpracy ze środowiskiem zewnętrznym Rada organizuje w tym celu wydarzenia o charakterze metodyczno-naukowym.

Swoją rolę w diagnozowaniu potrzeb wszystkich interesariuszy procesu kształcenia w APS (zewnętrznych i wewnętrznych) ma też Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Jednym z jego celów jest permanentna ewaluacja osiąganych efektów kształcenia, polegająca na weryfikowaniu efektów poddawanych ocenie w procesie kształcenia na uczelni tymi, które uzyskiwane są w sytuacjach pozaucelnianych, związanych z realizacją zadań zawodowych podczas praktyk i karierą studentów na rynku pracy. Z procesów projakościowych powstają raporty ilościowe i jakościowe, zawierające analizę jakości przygotowania merytorycznego i metodycznego naszych studentów zawodu oraz zgodność uzyskanego wykształcenia z zapotrzebowaniem rynku pracy i możliwościami zatrudnienia w zawodzie. Wypracowuje się na ich podstawie wskazania i wnioski doskonalące. Cyklicznie bada się również jakość kształcenia praktycznego w APS.

Nasi studenci biorą udział na terenie uczelni w spotkaniach z pracodawcami (przykład porozumienia z siecią przedszkoli Pomarańczowa Ciuchcia). Akademia wspiera także zatrudnienie wykładowców w placówkach edukacyjnych jako drugim miejscem pracy, bo stanowi to dla studentów i badań prowadzonych w Akademii bezcenne źródło wiedzy nt. praktyki i bazę placówek, do których studenci mają ułatwiony dostęp.

Przykładem wykładowcy otwierającego studentom drogę do pracodawców i pracodawcom do Akademii jest dr Beata Rola, która w roku 2022 otrzymała nagrodę Mazowieckiego Kuratora Oświaty za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Pani Doktor w swojej pracy doradczej upowszechnia dobre praktyki edukacyjne w pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, współpracuje z wieloma placówkami specjalnymi, integracyjnymi i ogólnodostępnymi. Organizowała szereg seminariów, konferencji i warsztatów dla nauczycieli, specjalistów i dyrektorów szkół.

Związek kształcenia w APS na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna i potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego znakomicie ukazywały projekty prowadzone przez prof. Edytę Gruszczyk-Kolczyńską, które kontynuują Jej uczniowie: prof. Jan Amos Jelinek i dr Maja Wenderlich. We współpracy z Firmą NEWAG, wykładowcy Akademii pracują nad podniesieniem jakości edukacji matematycznej w mieście Nowy Sącz (Porozumienie Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej z Fundacją NEWAG i Urzędem Miasta Nowego Sącza, obejmujące lata 2019-2028). Odpowiadają tam za innowację pedagogiczną „Nowosądecki Projekt Edukacyjny Rozwijanie zadatków uzdolnień matematycznych w przedszkolach i szkołach podstawowych”.

Przykładem działalności nakierowanej na wielostronną korzyść był projekt „Zielony plecak dla klimatu ziemi” (EOG/21/K4/W/0050W/0181, 2022-2023, prof. L. Tuszyńska, dr Anna Mikler-Chwastek), angażujący nauczycieli warszawskich szkół podstawowych we współpracę Akademii z Uniwersytetem Adger w Norwegii na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej do współczesnych na wszystkich poziomach.

W Akademii dąży się do sformalizowania współpracy z otoczeniem, a zwłaszcza pracodawcami naszych studentów i absolwentów. I tak APS posiada aktywne umowy z wieloma znaczącymi podmiotami, publicznymi i niepublicznymi:

- z firmą REHAMAX Monika Korfanty
- z Fundacją Edukacyjną Przedsiębiorczości
- z Uniwersytetem Warszawskim - Wydziałem Pedagogicznym
- z Fundacją Centrum Edukacji Obywatelskiej
- z Biurem Edukacji Urzędu M. St. Warszawy
- z Centrum Nauki Kopernik
- z Miastem Stołecznym Warszawa

Pełna lista kilkuste podmiotów, z którymi APS posiada sformalizowane umowy o współpracy: por. [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Współpraca \(aps.edu.pl\)](http://Akademia Pedagogiki Specjalnej - Współpraca (aps.edu.pl))

1.3. Absolwent kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego w Akademii Pedagogiki Specjalnej

Po ukończeniu 5-letnich studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna absolwent jest przygotowany do skutecznego i efektywnego realizowania zadań wychowawczych, dydaktycznych i opiekuńczych wynikających z roli nauczyciela. W szczególności:

- ma wiedzę pedagogiczną, psychologiczną, filozoficzną, aksjologiczną i społeczną o procesach rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, dającą podstawę do działań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych na rzecz dobra każdego dziecka (ucznia), w tym udzielania pomocy rodzicom (opiekunom) w wychowaniu dziecka, w poczuciu odpowiedzialności za jego postępy edukacyjne oraz integralny rozwój;
- ma szeroką wiedzę ogólną zapewniającą konstruktywne wchodzenie w dialog z dziećmi(uczniami) oraz budzenie zainteresowań różnymi obszarami wiedzy i rozwój partycypacji dzieci we własne uczenie się;
- ma wiedzę zapewniającą wykorzystanie założeń konstruktywizmu poznawczego i społecznego, pozwalającą na stosowanie jej w projektowaniu edukacji przedszkolnej i szkolnej jako zespołowego przedsięwzięcia, inspirującego do komunikowania się, działania, konstruowania znaczeń, narzędzi wyrażania siebie i poszukiwania strategii uczenia się;
- ma wiedzę z zakresu dydaktyki nauczania zintegrowanego zapewniającą kompetencje w zakresie tworzenia środowiska społecznego uczenia się oraz organizacji zajęć zintegrowanych, wspierających rozwój dziecka. Potrafi samodzielnie przygotować, realizować, poddać refleksji i ewaluacji program nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb i możliwości dzieci i uczniów;
- ma kompetencje profesjonalne zapewniające inicjowanie współpracy i kooperacyjnego uczenia się, wyzwalanie zaangażowania dzieci (uczniów), rozwój ich kreatywności, otwartości i troski o innych; potrafi być inicjatorem, przewodnikiem, partnerem i organizatorem działań dziecięcych z uwzględnieniem ich potrzeb i zainteresowań;
- potrafi personalizować proces kształcenia i wychowania w zależności od zdiagnozowanych zróżnicowanych potrzeb i możliwości dzieci(uczniów), uwarunkowań środowiskowych oraz wykorzystywać w kreowanych sytuacjach edukacyjnych potoczną wiedzę dziecka(ucznia);
- ma kompetencje niezbędne do systematycznego doskonalenia jakości własnej wiedzy pedagogicznej i działań edukacyjnych oraz skutecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- ma kompetencje komunikacyjne i umiejętność współpracy umożliwiające skuteczne współdziałanie ze wszystkimi osobami zaangażowanymi w prowadzoną działalność edukacyjną, w tym z innymi nauczycielami i specjalistami; jest aktywny społecznie, angażuje się w działania kulturotwórcze jako lider lub uczestnik;

- charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawą prospołeczną i poczuciem odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy, integralny rozwój uczniów i podejmowane działania pedagogiczne

Absolwent studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna uzyskuje przygotowanie do zajmowania stanowiska:

- nauczyciela w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych
- nauczyciela wychowawcy w świetlicach szkolnych oraz wychowawcy w internatach
- opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, niani lub dziennego opiekuna dziecka (po ukończeniu fakultatywnej ścieżki pedagogiki żłobkowej pogłębi swoje profesjonalne przygotowanie do pracy z najmłodszymi dziećmi, od 20. miesiąca do 3. roku życia, w tym w najmłodszych grupach przedszkolnych, w żłobku, klubie dziecięcym lub w charakterze niani lub dziennego opiekuna dziecka
- po ukończeniu fakultatywnej ścieżki pedagogiki korekcyjnej, wzbogaci swoje profesjonalne przygotowanie do pracy na stanowisku nauczyciela wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej pod względem znajomości różnic rozwojowych i edukacyjnych oraz diagnozy funkcjonalnej, w szczególności pod względem wspierania dzieci w realizacji ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych w czasie pracy w grupach zróżnicowanych.

1.4. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS

To, co wyróżnia pedagogikę przedszkolną i wczesnoszkolną jako studia prowadzone w Akademii Pedagogiki Specjalnej, jest związane z wyjątkowością samej Uczelni. Akademia Pedagogiki Specjalnej ma ugruntowaną renomę, zajmuje od lat miejsca w czołówce prestiżowych rankingów uczelni pedagogicznych. Uczelnia dysponuje systematycznie rozwijaną, unowocześnianą i podnoszącą walory dostępności infrastrukturą. W roku 2022 Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej obchodziła 100-lecie istnienia. Rok 2022, decyzją Sejmu RP, został ustanowiony Rokiem Marii Grzegorzewskiej.

Program studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, zgodnie z misją Uczelni jest posadowiony na humanistycznym i personalistycznym myśleniu o edukacji, demokratyzacji środowiska kształcenia przyszłych nauczycieli, a przez nich również w przyszłości tworzeniu takiego środowiska wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Przygotowuje nauczycieli, którzy są gotowi do promowania intelektualnej wolności, tolerancji i współpracy w klimacie kooperacji z gronem nauczycielskim, rodzicami i dziećmi oraz środowiskiem lokalnym. Potrafiących realizować swoje zadania zawodowe w modelu edukacji otwartej, elastycznej, transformatywnej, umożliwiającej dzieciom bycie kreatywnym, refleksyjnym, umiejącym zadawać pytania i postrzegać świat z różnych punktów widzenia, otwartym na nowości, innowacyjnym, zaangażowanym i odpowiedzialnym. Przyjęty model kreatywno-emancypacyjny kształcenia przyszłych nauczycieli nastawiony jest na wolność nauczyciela, jego autonomię i podmiotowość. Wzorcem dla rozwijania nauczycielskiego profesjonalizmu jest „refleksyjny praktyk” – twórca innowacyjnej praktyki edukacyjnej w przedszkolu i szkole, nastawiony na innowacyjne organizowanie środowiska uczenia się i procesu wspierania indywidualnego oraz społecznego rozwoju dziecka w harmonii ze środowiskiem lokalnym, postrzegającego w dialogowych relacjach wychowawczych dziecko jako partnera, aktywnego uczestnika interakcji, rekonstruującego swoją wiedzę, swój obraz świata i siebie w świecie, partycypującego w swoim rozwoju

Koncepcja pozostaje zgodna z wymaganiami formalno-prawnymi, określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, ale:

- liczba godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, na jednolitych magisterskich studiach na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna nie może być mniejsza niż 2860 – nasze studia obejmują **3210 godzin**
- liczba punktów ECTS nie może być niższa niż 300 – nasze studia obejmują **318 punktów ECTS**

Studia z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w APS wyróżnia:

- wykwalifikowana kadra: większość nauczycieli akademickich wykładających na kierunku to aktywni praktycy, z doświadczeniem w placówkach oświatowych różnego typu, prowadzący międzynarodowe projekty edukacyjne i badania naukowe we współpracy z naukowcami z zagranicy
- stałe doskonalenie programu studiów pod kątem rynku pracy
- udział studentów w badaniach naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, ich aktywność w animowaniu działań w środowisku oświatowym
- dążenie do tworzenia wartości społecznej w zakresie edukacji, pracy i zdrowia w rozumieniu pełnego dobrostanu biopsychospołecznego
- kształcenie studentów, którzy w przyszłości staną się „agentami zmiany społecznej” – wśród takich absolwentów Akademii możemy z pewnością wymienić osoby wyróżniane wcześniej w ogólnopolskim konkursie Nauczyciel Roku, w którym nagradza się nauczycieli „którzy są autorytetami w swoich środowiskach, pasjonatów, społeczników”: pana Radosława Potracę (laureata konkursu w 2023 roku), panią Magdalenę Fortunkę (wyróżnioną w 2018 roku) i panią Katarzynę Nowak-Zawadzką (laureatkę Konkursu w 2015 roku). Warto podkreślić, iż następujące co kilka lat wyróżnianie tytułem Nauczyciela Roku absolwentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej jest dobrym wskaźnikiem poziomu przygotowania naszych studentów do zajmowania stanowiska nauczyciela.
- budowanie wartości społecznej jako rezultatu myślenia systemowego – oznaczającego rozumienie, że poszczególne elementy systemu są połączone, a skuteczność ich działania wzajemnie zależna
- implikowanie zmian o charakterze zrównoważonym – poprzez opracowywanie rozwiązań mających na celu pogodzenie obligatoryjnych i szczegółowych wymagań wobec programów kursów wynikających z ustaw i rozporządzeń z chęcią utrzymania unikatowości kształcenia w Akademii i możliwością reagowania na dynamicznie zachodzące zmiany społeczne
- identyfikowanie potrzeb z perspektywy różnych interesariuszy procesu kształcenia w celu bardziej efektywnego wykorzystania istniejących zasobów
- opracowywanie nowych sposobów i wprowadzenie strategii zmiany społecznej, wykorzystującej kreatywne podejście do zidentyfikowanych potrzeb oraz zapewnianie korzyści uzyskanych z wprowadzenia zmian dla wszystkich grup interesariuszy: studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracji.

O wyjątkowości kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS stanowi również oferta poszerzająca kompetencje możliwe do nabycia w toku studiów. Program kierunku, wypełniając założenia Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), daje studentom możliwość wyboru dwóch ponadprogramowych modułów kształcenia, związanych z badaniami prowadzonymi przez pracowników: pedagogiki korekcyjnej lub pedagogiki żłobkowej (do wyboru na 5 roku studiów). Ich treść stanowi nadbudowę i rozszerzenie dwóch kluczowych obszarów efektów uczenia się przygotowujących do pracy z małym dzieckiem w przedszkolu lub w klasach I-III szkoły podstawowej i daje szansę lepszego przygotowania do wyzwań stawianych obecnie przed nauczycielami wychowania przedszkolnego i edukacji początkowej. Nauczyciel dobrze przygotowany do pracy w przedszkolu powinien znać specyfikę etapu opiekuńczo-wychowawczego w okresie żłobkowym zwłaszcza rozpoczynając pracę w przedszkolu, w którym wiele dzieci będzie miało doświadczenia z tego etapu swojego życia. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne konieczne w procesie kształcenia dzieci

na etapie wychowania przedszkolnego pozwolą również nauczycielom na wykorzystanie ich w przypadkach, gdy dziecko rozpoczynające etap wychowania przedszkolnego będzie przejawiało potrzeby rozwojowe właściwe dla wcześniejszego okresu życia. Z uwagi na fakt większego różnicowania się grup dzieci zwłaszcza w placówkach ogólnodostępnych pod względem funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ze względu na upowszechnianie się modelu edukacji włączającej) kompetencje nauczycieli wychowania przedszkolnego obejmujące metodykę pracy z dziećmi czasem znacząco różniącymi się między sobą pod wymienionymi względami są niezbędne dla osób, które swoją przyszłość zawodową wiążą z opieką żłobkową. Moduł edukacja żłobkowa zaznajamia studentów ze specyfiką pracy z dziećmi w wieku od 20. miesiąca do 3. roku życia, co w aktualnej sytuacji otwierania w wielu przedszkolach, ze względów demograficznych lub praktycznych, oddziałów dla dzieci młodszych niż 3-letnie lub tworzenie grup różnowiekowych, również jest niezbędne. Przygotowanie dla studentów możliwości wyboru modułu żłobkowego jest również wypełnieniem treścią wykraczającą poza Standard uprawnień jakie do pracy w żłobkach przyznaje absolwentom pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz.U.2024.338).

Moduł pedagogika korekcyjna natomiast jest ukierunkowany na potrzeby tych naszych studentów i studentek, którzy są zorientowani w przyszłości na podjęcie pracy w szkołach podstawowych, na stanowiskach nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Z tych samych co wymienione wcześniej powodów związanych ze znaczącą liczbą uczniów doświadczających różnie uwarunkowanych utrudnień w rozwoju i uczeniu się na etapie wczesnej edukacji absolwenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna powinni mieć możliwość poszerzenia swoich kompetencji w tym zakresie. Tym bardziej, że wraz aktualnie zachodzącymi przemianami modelu edukacji z edukacji segregacyjnej na edukację dla wszystkich (włączającą) na nauczycielach edukacji wczesnoszkolnej będzie w niedalekiej przyszłości spoczywał, oprócz obowiązku udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bieżącej pracy z uczniem, nie tylko obowiązek udziału w grupie nauczycieli i specjalistów przygotowujących Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne, ale również obowiązek prowadzenia opartej na założeniach Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowie (ICF) oceny funkcjonalnej oraz planowania zajęć zgodnie z zasadami UDL czyli uniwersalnego projektowania w edukacji. Nie można także zapominać, że do zadań nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej należy również prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych, do czego kompetencje z obszaru pedagogiki korekcyjnej są niezbędne. Z wymienionych powodów moduł pedagogika korekcyjna rozszerza bazowy obszar efektów uczenia się zapisany w Standardzie.

Uczelnia wspiera również zawieranie licznych porozumień o współpracy z instytucjami i stowarzyszeniami, które prowadzą działalność na rzecz podnoszenia jakości edukacji w Polsce i daje możliwość naszym studentom uczestniczenia w tych projektach z korzyścią dla rozwoju własnego warsztatu. Część z nich, jak np. fundacja Teach for Poland, w ramach sformalizowanej współpracy, podejmuje się udostępniać studentom kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w APS swoje zasoby i kontakty. Nasi studenci biorą udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych w Uczelni, następnie w postępowaniu rekrutacyjnym prowadzonym przez Fundację, a po zakwalifikowaniu się do programu są obejmowani dwuletnią opieką tutorską i coachingową w swoim pierwszym miejscu pracy – szkole publicznej, z którą Fundacja podpisuje umowę o współpracy. Ponadto, studenci biorący udział w programie Fundacji uczestniczą w czasie wakacji w kilkutygodniowym Instytucie Wakacyjnym, gdzie w formie wyjazdowej, całkowicie nieodpłatnie (koszty podróży, pobytu, wyżywienia i szkoleń pokrywa Fundacja) odbywają cykl szkoleń m.in. z następujących zagadnień: Porozumienie bez przemocy, Drama w edukacji, Metody projektowe - EDUSCRUM, AGILE · STEAM - nauka interdyscyplinarna, E-edukacja, edukacja zdalna i hybrydowa, Aspekty prawne i biurokracja, Edukacja włączająca, Arteterapia, Projekty społeczne.

Dodatkowe kwalifikacje i certyfikaty nasi studenci mogą również uzyskać we współpracy z placówkami, z którymi Instytut podpisał porozumienia. Np. sieć prywatnych żłobków i przedszkoli Pomarańczowa Ciuchcia podpisała klauzulę, zgodnie z którą studenci delegowani przez Instytut Wspomagania Rozwoju

Człowieka i Edukacji, wyłonieni w wewnętrznym konkursie, odbywają płatne praktyki w placówkach partnera, mają dostęp do szkoleń organizowanych przez Pomarańczową Ciuchcię dla swoich pracowników, a następnie – w ostatnim roku studiów, w zależności od oceny ich kompetencji – otrzymują propozycję podjęcia pracy w wybranej przez siebie placówce Pomarańczowej Ciuchci.

1.5. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ich związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów

Koncepcja studiów na akredytowanym kierunku w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej zakłada kształcenie w obszarze pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej budowane na fundamencie pedagogiki jako dyscypliny naukowej na studiach jednolitych magisterskich, co uwidaczniają przyjęte efekty uczenia się. Stanowią one wyraz przyjętej koncepcji kształcenia, wyrastającej z humanistycznego i personalistycznego myślenia o edukacji, w duchu kształcenia przyszłych nauczycieli refleksyjnych praktyków zdolnych do budowania demokratycznego i partycypującego środowiska wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Rudymენტarna cechą przyjętej koncepcji kształcenia jest zgodność kształcenia z wymaganiami obowiązującego prawa, toteż efekty uczenia się uwzględniają zarazem wymagania prawne.

Efekty uczenia się określono i zatwierdzono w Uchwale Senatu nr 199/2019 z 24 września 2019 roku (Załącznik 9), uchwalającej po raz pierwszy w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej program studiów jednolitych magisterskich na kierunku pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, stając się zarazem trwałą podstawą dla programów studiów, modyfikowanych w późniejszych latach. Efekty uczenia się zostały przedstawione w formie wykazu efektów uszczegółowionych na poziomie zastosowanym w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.; tekst jednolity: Dz. U. 2024, poz.453).

W Uchwale nr 452/2022 Senatu APS z dnia 28 września 2022, uchwalającej modyfikację programu na kierunku pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej obowiązującą dla cykli rozpoczynających się od roku 2022/23, zatwierdzono efekty uczenia się nie tylko w zastosowanym wcześniej ujęciu uszczegółowionym (świadczącym jednoznacznie o uwzględnieniu wszystkich efektów standardu kształcenia nauczycieli przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej), ale także w postaci ogólnych efektów uczenia się dla kierunku. Tym samym na kierunku pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej sformułowano 22 efekty z zakresu wiedzy, 22 z zakresu umiejętności i 10 z zakresu kompetencji społecznych.

Wskazują one (zgodnie z przedstawioną koncepcją kształcenia i sylwetką absolwenta), że w procesie kształcenia pedagogów przygotowanych do pracy w charakterze nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej wzorcem dla rozwijania nauczycielskiego profesjonalizmu jest „refleksyjny praktyk” – twórca innowacyjnej praktyki edukacyjnej w przedszkolu i szkole, nastawiony na innowacyjne organizowanie środowiska uczenia się i procesu wspierania indywidualnego oraz społecznego rozwoju dziecka w harmonii ze środowiskiem lokalnym, postrzegającego w dialogowych relacjach wychowawczych dziecko jako partnera, aktywnego uczestnika interakcji, rekonstruującego swoją wiedzę, swój obraz świata i siebie w świecie, partycypującego w swoim rozwoju. Koncepcja zakłada wykształcenie nauczyciela gotowego do promowania intelektualnej wolności, tolerancji i współpracy w klimacie kooperacji z gronem nauczycielskim, rodzicami i dziećmi oraz środowiskiem lokalnym. Założone kluczowe efekty uczenia się (dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) wprost odnoszą się do tych celów.

Stąd efekty uczenia się w zakresie wiedzy zakładają osiągnięcie pogłębionego, opartego na wiedzy teoretycznej z zakresu nauk pedagogicznych przygotowania merytorycznego do pracy w charakterze nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, wskazując na konieczność poznania terminologii

stosowanej w obszarze pedagogiki i teoretycznych podstaw pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródeł, miejsca i powiązań z innymi subdyscyplinami naukowymi w systemie nauk społecznych, jak także zagadnień filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz ich wartości aplikacyjnych dla pracy nauczyciela, także przygotowującej do konfrontacji z fundamentalnymi dylematami współczesnej cywilizacji; znajomość klasycznych i współczesnych teorii rozwoju człowieka, wychowania i kształcenia, w tym interdyscyplinarnych badań nad dzieciństwem (Childhood Studies), jak też znajomość środowisk wychowawczych (ich specyfiki i procesów w nich zachodzących) dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym; struktury i funkcji systemu oświaty oraz alternatywnych form wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, w tym zagadnień edukacji włączającej i międzykulturowej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej. Równolegle wskazuje się efekty gwarantujące przygotowanie metodyczne do pracy nauczyciela refleksyjnego praktyka: metodykę wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej, ale też rozumienie roli innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy; znajomość znaczenia i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci; znajomość różnych rodzajów i funkcji oceniania; znajomość zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci jak też sposobów dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych; zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych (wychowawczych i kształcących), zasad udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Koncepcja kształcenia z uwagi na swój profil ogólnoakademicki eksponuje wagę przygotowania merytoryczne i metodologiczne do badań (kompetencje badawcze są też ważne w realizacji roli refleksyjnego praktyka), stąd wśród efektów uczenia się znajdują się wskazania osiągnięcie znajomości metodologii badań naukowych stosowanych w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie pedagogika i subdyscyplinie pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz zasad i norm etycznych projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki przedszkolnej, szkolnej i alternatywnej.

Podobnie wśród założonych efektów kluczowych w zakresie umiejętności wskazuje się na umiejętności uznane w przedstawionej wyżej koncepcji kształcenia za priorytetowe. Należą do nich umiejętności obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych i ich wielostronnej i krytycznej analizy, pogłębionej interpretacji i twórczego wykorzystywania; umiejętności diagnostyczne rozpoznawania potrzeb, możliwości i uzdolnień dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w wieku szkolnym oraz metodyczne - projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych; organizowania środowiska uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci; dobierania, tworzenia, testowania i modyfikowania materiałów, środków oraz metod adekwatnie do celów wychowania i kształcenia; dobierania źródeł informacji i sposobów ich prezentowania; identyfikowania i rozbudzania zainteresowań dzieci oraz rozwijania ich kompetencji kluczowych; skutecznego animowania i monitorowania realizacji zespołowych działań edukacyjnych dzieci, z wykorzystywaniem różnych rodzajów zabaw; identyfikowania spontanicznych zachowań jako sytuacji wychowawczo-dydaktycznych i wykorzystywania ich w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych oraz tworzenia sytuacji wychowawczo-dydaktycznych motywujących do nauki i pracy nad sobą, także wykorzystując w tym celu proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych. Spójne z przyjętą koncepcją kształcenia pozostają efekty umiejętności pracy w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym; jak też umiejętności poprawnego posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Wyodrębnioną – ale też bezpośrednio wynikającą z obranego w koncepcji kształcenia obranego ogólnoakademickiego profilu studiów – grupę efektów uczenia się dotyczących umiejętności stanowią efekty związane z osiągnięciem praktycznych kompetencji metodologicznych: prowadzeniem badań, rozróżnianiem i praktyczną znajomością orientacji metodologicznych w badaniach naukowych, wskazywaniem kierunków dalszych badań w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

W bezpośrednim związku z koncepcją kształcenia i również spójne z obowiązującym prawem pozostają też efekty kluczowe w zakresie kompetencji społecznych. Wskazują na osiągnięcie postawy gotowości do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz krytycznej oceny odbieranych treści; rozwijania dorobku zawodu oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych; formowania właściwych zachowań i postaw dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym, w tym wobec kultury i sztuki; budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia; pracy w zespole; porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów; poznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszym wieku szkolnym; inicjowania działania na rzecz interesu publicznego; jak też myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.

Lista zintegrowanych efektów uczenia się (jak też ich wykaz uszczegółowiony), odpowiadają wymogom, określonego przez Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).

Efekty uczenia się ustalono na poziomie właściwym dla poziomu studiów magisterskich (siódmy poziom PRK). Dokonany skrótowy przegląd efektów uczenia wskazuje, że pozostają one odpowiednie dla siódmego poziomu PRK, zgodnie z którym efekty uczenia się zakładają, że zdobyta wiedza dotycząca faktów, teorii, metod działań osiągnięciem poziom pogłębiony, umożliwi rozumienie złożonych między nimi zależności, różnorodnych, złożonych uwarunkowań i aksjologicznego kontekstu prowadzonej działalności w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Efekty uczenia się dotyczące umiejętności w sposób właściwy dla siódmego poziomu przewidują zdolność wykonywania zadań oraz formułowania i rozwiązywania problemów, z wykorzystaniem nowej wiedzy z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, a także z innych dziedzin oraz umiejętność samodzielnego planowania własnego uczenia się przez całe życie i kierunkowania innych w tym zakresie, jak też komunikowania się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiedniego uzasadniania własnego stanowiska. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych również przewidują osiągnięcie gotowości do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią, odpowiadającym siódmemu poziomowi PRK.

Na podkreślenie zasługuje zauważony fakt, że **lista efektów uczenia się obok efektów związanych z celem kształcenia nauczycieli eksponuje też efekty ważne dla profilu ogólnoakademickiego**, związane z przygotowaniem absolwentów do prowadzenia badań. W zakresie wiedzy i umiejętności są to efekty gwarantujące osiągnięcie pogłębionej znajomości teorii i koncepcji w dyscyplinie pedagogiki, gwarantujące dobre przygotowanie merytoryczne do prowadzenia badań w obszarze pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz przygotowanie metodologiczne, dotyczące metodologii badań społecznych; a w zakresie umiejętności eksplikowane są umiejętności postępowania badawczego w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, rozróżniania orientacji metodologicznych w badaniach naukowych, formułowania celów i problemów badawczych, stosowania doboru adekwatnych metod i technik, konstruowania narzędzi, opracowywania, prezentowania i interpretowania wyników badań, wyciągania wniosków, jak też umiejętności współpracowania z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych, czy też skutecznego komunikowania się na tematy specjalistyczne z różnymi kręgami odbiorców, w tym środowiskiem badaczy. Ten rozkład akcentów wyraża się w umiejscowieniu na dwóch pierwszych miejscach listy efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych efektu wskazującego na uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz efektu rozwijania dorobku zawodu i podtrzymywania jego etosu.

1.6. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela

Kierunek studiów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej jest kierunkiem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym m. in. mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, stąd przyjęte **efekty uczenia się zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i szkolnictwa Wyższego 2019 r. z dnia 25 lipca w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** (Załącznik 2: Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej)(tekst jednolity: DzU. 2024, poz.453).

Efekty uczenia się zatwierdzone w programie studiów, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się wskazanych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej. Ponieważ ustalając efekty uczenia się (ogólne i szczegółowe) zachowano ich brzmienie i symbolikę zastosowaną w standardzie identyfikacja tej zbieżności jest prosta a ich odpowiedniość oczywista.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Program studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – ramy formalno-prawne oraz zawartość treściowa

Program studiów dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, studia jednolite magisterskie, obowiązujący dla cyklu rozpoczynającego się od roku akademickiego 2019/2020, został zatwierdzony Uchwałą nr 199/2019 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 września 2019 roku. Stanowi efekt wieloletnich badań Akademii w obszarze kształcenia nauczycieli edukacji początkowej i prowadzonych we współpracy z ośrodkami naukowymi i edukacyjnymi z Polski oraz spoza jej granic oraz żywego dialogu ze środowiskiem praktyków pracujących w placówkach oświatowych. Moderowanie realizacji programu studiów i zbierane informacje zwrotne od jego interesariuszy wewnętrznych (kadry prowadzącej zajęcia oraz studentów), wskazało na potrzebę ponownej analizy programu, przekonały o sensowności zagregowania przyjętych efektów uczenia się w formule efektów ogólnych, a także dokonania modularyzacji programu, eksponującej jego kompatybilność z obowiązującymi standardami kształcenia. Zdecydowano o wprowadzeniu korekt doskonalących. Uchwałą nr 452/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 września 2022 roku w sprawie programu jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna o profilu ogólnoakademickim, zatwierdzono modyfikacje i w wersji skorygowanej uchwalony program pozostaje obowiązkowym dla cyklu rozpoczętego w roku 2022/23 i następnych.

Studia z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej zapewniają zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do rozumienia i wyjaśniania procesów wychowania, kształcenia i opieki nad dzieckiem oraz budowania własnego profesjonalizmu zawodowego i rozwoju tożsamości zawodowej. Program kształcenia wprowadza studenta w teoretyczne, metodologiczne i wdrożeniowe perspektywy badawcze w zakresie diagnozy potrzeb dziecka, procesu wychowawczego, jego transformacji i szerokich uwarunkowań środowiskowych. Oparty jest na współczesnej wiedzy o rozwoju, wychowaniu i kształceniu dzieci, uwzględnia szeroki zakres kompetencji nauczyciela, w tym w obszarze pracy z dziećmi i uczniami ze zróźnicowanymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

Umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się określonych w Polskiej Ramie Kwalifikacji – poziom 7 i uzyskiwanie kompetencji właściwych dla tego poziomu, a więc przewiduje realizację treści naukowych na poziomie zaawansowanym. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualny stan wiedzy i badań w obszarze pedagogiki, przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz pedagogiki jako dyscypliny, do której jest przyporządkowany kierunek oraz dyscyplin z nią współpracujących. Zawierają wyniki działalności naukowej prowadzonej w uczelni, w tym nad różnymi wymiarami dzieciństwa, edukacji i rozwoju dziecka oraz profesjonalnym rozwojem nauczycieli. W świetle danych zawartych w dołączonych do Raportu samooceny Tabelach III_4a i b wskazuje się, że gros przedmiotów (stacjonarne: 1740/185, niestacjonarne: 1228/185) realizujących treści programu, dotyczy obszaru badań prowadzonych przez pracowników Akademii, prowadzących zajęcia na akredytowanym kierunku. Także analiza sylwetek nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku potwierdza pełną spójność ich zainteresowań badawczych z realizowanymi treściami programowymi (załącznik III_4_Nauczyciele). Podstawy prawne uwzględnione w konstruowaniu programu studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478);

- Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Załącznik nr 2 do Rozporządzenia, określający standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej)
- Statut Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 maja 2019 r., którego tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały nr 216/2021 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 czerwca 2021 r.;
- Uchwała nr 201/2021 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 czerwca 2021 w sprawie wytycznych do projektowania programów studiów na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Program studiów – zgodnie z misją Uczelni jest posadowiony na humanistycznym i personalistycznym myśleniu o edukacji, demokratyzacji środowiska kształcenia przyszłych nauczycieli, a przez nich również w przyszłości tworzeniu takiego środowiska wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Zgłoszony do projektu finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki „„Umiędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego”” uzyskał wysoką ocenę ekspertów zagranicznych, zdobywając w 2021 roku jako pierwszy w Polsce kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna **certyfikat Journey to Changemaker Certificate** (J2CC) nadawanego przez Fundację Ashoka. Certyfikat ten nadawany jest w sytuacji uznania, że dokonujący się w uczelni proces kształcenia stanowi pasmo doświadczeń edukacyjnych, które pomagają studentkom i studentom w zdobywaniu i rozwoju różnorodnych kompetencji być twórcami zmian na lepsze, zauważać problemy i starać się je rozwiązywać. Program studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna pozostaje nakierowany na przygotowanie nauczycieli refleksyjnych praktyków, gotowych do promowania intelektualnej wolności, tolerancji i współpracy w klimacie kooperacji z gronem nauczycielskim, rodzicami i dziećmi oraz środowiskiem lokalnym a także potrafiących realizować swoje zadania zawodowe w modelu edukacji otwartej, elastycznej, transformatywnej, umożliwiającej dzieciom bycie kreatywnym, refleksyjnym, umiejącym zadawać pytania i postrzegać świat z różnych punktów widzenia, otwartym na nowości, innowacyjnym, zaangażowanym i odpowiedzialnym.

Osiągnięcie wskazanego celu, znajdującego odbicie w sylwetce absolwenta, wymaga wyposażenia studentów w wiedzę, umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne możliwie wszechstronne, które pozwolą absolwentom na: (1) funkcjonowanie w różnych miejscach pracy (przede wszystkim przedszkola i szkoły zróżnicowane pod względem poziomu edukacji oraz formy organizacyjnej kształcenia); (2) efektywne realizowanie złożonych zadań zawodowych (diagnostycznych, dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych, a także związanych z udzielaniem uczniom i rodzicom form pomocy psychologiczno-pedagogicznej); (3) planowanie, dostosowywanie lub wdrażanie skutecznych rozwiązań dydaktycznych i metodycznych odpowiadających zróżnicowanym potrzebom edukacyjnym uczniów w tym także ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; (4) budowania dialogowych relacji wychowawczych z dzieckiem jako partnerem, partycypującym w swoim rozwoju oraz skuteczną komunikację ze wszystkimi uczestnikami procesu edukacji i pedagogicznego wsparcia; (5) twórcze i krytyczne analizowanie złożonej i zmieniającej się rzeczywistości edukacyjnej z wykorzystaniem własnego warsztatu badawczego; (6) innowacyjne organizowanie środowiska uczenia się i procesu wspierania indywidualnego oraz społecznego rozwoju dziecka w harmonii ze środowiskiem lokalnym (7) poszukiwanie nowych rozwiązań w obszarze realizowanych zadań zawodowych także z wykorzystaniem dorobku i doświadczeń innych krajów. Przygotowanie studentów do realizacji tak złożonej roli zawodowej wymaga wyposażenia ich w pogłębioną wiedzę teoretyczną, odnoszącą się do pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej sytuowaną wszak w kontekście dyscypliny pedagogiki ogólnej, jako dziedziny wiodącej, jak również

dyscyplin współpracujących z pedagogiką i pedagogiką przedszkolną i wczesnoszkolną jako jej subdyscypliną, tj. filozofią, etyką, psychologią, socjologią, prawem. Kluczowe jest też wyposażenie studentów w wszechstronne kompetencje i umiejętności dydaktyczno-metodyczne. Przygotowanie obejmujące wymienione wyżej obszary było podstawą i celowym zamierzeniem prezentowanego programu studiów.

Treści programu nie tylko obejmują pełny zakres treści potrzebnych do osiągnięcia efektów zawartych w standardzie kształcenia, określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, a ściśle Załącznika nr 2 do tegoż Rozporządzenia (Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, Dz.U.2021.890, Poz. 1450), ale też przekraczają go w obszarze wynikającym z wyrażonego w koncepcji kształcenia szczególnego nacisku na akademickość kształcenia, osiągnięcie zaawansowanej wiedzy w obszarze przygotowania pedagogicznego, ważnej dla pedagogów-nauczycieli edukacji początkowej oraz rozwój kompetencji badawczych i krytycznego myślenia, kompetencji diagnostycznych, refleksyjności wobec własnej pracy, umiejętności przekształcania metod, dostosowywania i tworzenia programów edukacyjnych i zajęć odpowiednich do potrzeb dzieci, pracy na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiedzi na wyzwania, które stawia współczesność. Obrazuje to ogólny przegląd kluczowych treści kształcenia, w powiązaniu z ogólnymi kierunkowymi efektami uczenia oraz realizujących je przedmiotami przedstawia Tabela nr 2.A.

Tabela 2.A: Kluczowe treści kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się ze wskazaniem przedmiotów je realizujących

KIERUNKOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	TREŚCI KLUCZOWE	REALIZOWANE PRZEDMIOTY
Blok A. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne		
K_W02 A1	Podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej ze wskazaniem ewolucji zachodniej myśli filozoficznej oraz problemów etyki i moralności ukazanych w perspektywie historycznej; kontrowersje związane z nowymi wyzwaniami cywilizacyjnymi; aspekty odpowiedzialności człowieka/nauczyciela za świat i jego przyszłość jako konsekwencja wzrostu skali aktywności człowieka.	Filozofia z elementami logiki, Współczesne nurty w filozofii; Etyka; Etyka zawodu
K_W01 K_W03A1, A2	Klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania i kształcenia; Historyczne uwarunkowania kształtowania się idei pedagogicznych i relacji międzyludzkich w procesie wychowania; naukowa tożsamość pedagogiki i pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej; teorie wychowania i kształcenia (zagadnienia istoty, dziedzin, treści i uwarunkowań). Globalne problemy współczesnej cywilizacji i ich związku z pedagogiką. Sytuacja pedagogiki w ponowoczesności.	Historia wychowania, Podstawy pedagogiki. Pedagogika przedszkolna Pedagogika wczesnoszkolna Pedagogika społeczna,
K_W03 A1	Antropologiczne i kulturowe podstawy edukacji; wybrane zagadnienia z zakresu podstaw socjologii i socjologii edukacji; kulturowe i socjologiczne opisy współczesności; funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek, ze szczególnym uwzględnieniem etapu wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej; typy i rolę ideologii w życiu społecznym i edukacji	Antropologiczne i kulturowe podstawy wychowania, Podstawy socjologii, Współczesne problemy socjologii
K_W05 K_W07 A1	Główne środowiska wychowawcze, ich specyfika i procesy w nich zachodzące; Społeczny wymiar wychowania, kształcenia i opieki nad dziećmi, w tym szczególnie nad dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym; problematyka więzi społecznych w rodzinach, przedszkolach i szkołach, grupach rówieśniczych i ich znaczenie dla inkulturacji i uspołecznienia; Wybrane problemy edukacyjne i socjalne: globalizacja, marginalizacja, nierówności w edukacji, bieda, bezrobocie, uzależnienia, zagrożone	Pedagogika społeczna, Środowiskowe konteksty wychowania

	dzieciństwo – dzieci wojny, uchodźcy, emigranci; niepełnosprawność jako czynnik determinujący kontekst procesu wychowania	
K_W04 A2	Współczesne interdyscyplinarne badania nad dzieciństwem (Childhood Studies), dotyczące zagadnienia dobrostanu dziecka; Różne narracje dzieciństwa. Perspektywa dzieci jako grupy społecznej o problemowym nierównościowym osadzeniu w strukturze społecznej; typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami; wychowanie jako dwupodmiotowe spotkanie w dialogu, wychowanie do odpowiedzialnej wolności	Dziecko i dzieciństwo
K_W03 A3	Podstawy psychologii dla nauczycieli: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowa i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rola uwagi, emocji i motywacji w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia. Podstawowe teorie z zakresu psychologii rozwoju człowieka w cyklu życia: sfery, etapy i uwarunkowania rozwoju człowieka; Rozwój poznawczy, rozwój językowy, rozwój emocjonalny, osobowości, rozwój społeczny i elementy rozwoju moralnego. Pojęcie i cechy dysharmonii rozwojowej Podstawowe teorie z zakresu psychologii poznawczej. Modele uczenia się (koncepty klasyczne, współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych). Metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania. Procesy uczenia się dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	Podstawy psychologii, Podstawy psychologii rozwoju człowieka w cyklu życia; Podstawy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym Psychologia uczenia się
K_W03 K_W18 A3	Podstawowe teorie z zakresu psychologii społecznej. Teorie spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania; sytuacje interpersonalne; zagadnienia: empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, negocjacji i rozwiązywania konfliktów; reguły współdziałania; procesy i role grupowe; bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z dzieckiem, mechanizmy kształtowania się postaw dzieci lub uczniów.	Psychologia społeczna
	Proces rozwoju zdolności dziecka w wieku przedszkolnym w różnych obszarach rozwoju (fizycznego, motorycznego i psychospołecznego, poznawczego, społeczno-emocjonalnego i moralnego); teorie rozwoju potencjału twórczego człowieka.	Psychologia twórczości
	Aplikacje praktyczne teorii psychologicznych: sposoby identyfikacji rozwoju dzieci i uczniów, diagnoza zdolności dzieci w wieku przedszkolnym w procesie dydaktycznym przez nauczycieli; autorefleksja i samorozwój; zastosowania teorii spostrzegania społecznego i komunikacji w tutoringu w szkole; zasoby własne w pracy nauczyciela; twórcza samoświadomość i sposoby jej rozwoju.	Praca z dzieckiem zdolnym w wieku przedszkolnym Praca z uczniem zdolnym na etapie edukacji wczesnoszkolnej Autorefleksja i samorozwój nauczyciela wczesnej edukacji Tutoring – praca metodą tutoringu Trening kreatywnego myślenia
K_W03 K_W04 A4	Predyspozycje rozwojowe do uczenia się języka obcego we wczesnym dzieciństwie. Sposoby uczenia się dzieci języka obcego w wybranych koncepcjach psychologicznych. Kompetencje językowe dziecka. Nauczyciel jako model kompetencyjny w uczeniu się spontanicznym i spontaniczno-reaktywnym dzieci. Strategie zabawowe i zadaniowe w uczeniu się języka przez dzieci. Warunki do nabywania kompetencji językowych dzieci w przedszkolu. Sposoby motywowania dzieci do uczenia się języka obcego. Teoria wieku krytycznego. Społeczne i kulturowe aspekty nauczania języków obcych.	Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego we wczesnej edukacji – 1 i Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego we wczesnej edukacji – 2
K_W06 K_W13 A1	Struktura i funkcje systemu oświaty oraz alternatywnych form edukacji: podstawy, cele, organizacja oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ich współpraca z rodzicami w kształceniu i wychowaniu dzieci oraz podmiotami zewnętrznymi; interpretacyjne ujęcia nauczyciela i nauczycielskiej pragmatyki zawodowej; rola nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i	Alternatywne i innowacyjne kierunki w edukacji, Mediacje i negocjacje w przedszkolu i szkole,

	zachowań dzieci lub uczniów problemy wychowawcze dzieci lub uczniów i sposoby ich rozwiązywania.	Pedeutologia, Rozwiązywanie problemów wychowawczych we współpracy z rodzicami - projekt.
K_W08 A1	zagadnienie edukacji międzykulturowej; wychowanie do społeczeństwa wielokulturowego, specyfika pracy z dziećmi lub uczniami z doświadczeniem migracyjnym; Podstawy zrównoważonego rozwoju; edukacja globalna; ekologiczne obszary pedagogiki zrównoważonego rozwoju	Wielokulturowość we współczesnej edukacji Pedagogika zrównoważonego rozwoju
Blok C. Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym		
K_W06	Założenia wychowania przedszkolnego a potrzeby rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie rozwoju poznawczego, fizycznego/ruchowego, społeczno-emocjonalnego przygotowania do nauki; zadania wychowania przedszkolnego w zakresie wspierania rozwoju dziecka i rozpoznawania jego potrzeb w poszczególnych obszarach rozwoju. Organizacja środowiska wychowawczego w przedszkolu przy uwzględnieniu indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych poszczególnych dzieci lub grup. Współpraca z nauczycielami – specjalistami (logopedą, psychologiem, pedagogiem itd.) w procesie monitorowania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym przez nauczycieli.	Rozpoznawanie potrzeb dziecka w wieku przedszkolnym, Organizacja środowiska uczenia się na etapie wychowania przedszkolnego
	Założenia edukacji wczesnoszkolnej a potrzeby rozwojowe uczniów klas I-III w zakresie rozwoju poznawczego, fizycznego/ruchowego, społeczno-emocjonalnego, umiejętności szkolnych; zadania edukacji wczesnoszkolnej w zakresie wspierania rozwoju dziecka i rozpoznawania jego potrzeb w poszczególnych obszarach rozwoju. Organizacja środowiska wychowawczo-dydaktycznego w szkole (klasach I-III) przy uwzględnieniu indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych poszczególnych dzieci lub grup. Współpraca z nauczycielami-specjalistami (logopedą, psychologiem, pedagogiem itd.) w procesie monitorowania rozwoju uczniów w młodszym wieku szkolnym przez nauczycieli.	Rozpoznawanie potrzeb dziecka w wieku wczesnoszkolnym, Organizacja środowiska uczenia się na etapie edukacji wczesnoszkolnej
K_W14	Modele ujmowania procesu wspierania rozwoju dziecka lub ucznia, w tym: behawioralnego, konstruktywistycznego, emancypacyjnego i wynikające stąd zadania edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Wspomaganie rozwoju, klasyfikacje metod wspomagających rozwój. Najczęściej wykorzystywane w edukacji metody wspomagania rozwoju dzieci, ich podstawy naukowe i zasady stosowania w praktyce. Dostosowywanie metod wspomagania rozwoju do aktualnych potrzeb dzieci i uczniów w tym do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Metody aktywizujące – cele, rodzaje, porównanie, przykłady zastosowania w czasie zajęć studenckich.	Modele wspierania rozwoju dziecka Metody wspomagania rozwoju dziecka
	Konstruowanie wiedzy w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej; sposoby integrowania wiedzy i umiejętności dzieci w przedszkolu i uczniów w klasach I–III; zasady projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych, rozpoznawania potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania.	Modele wspierania rozwoju dziecka
K_W11 K_W12	Przygotowywanie dziecka w przedszkolu do rozpoczęcia nauki w klasie I. Adaptacja ucznia w klasie I. Kształtowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska uczenia się dzieci. Stymulowanie aktywności poznawczej dzieci, organizacja procesu adaptacyjnego dla dzieci i rodziców. Wspieranie dziecka w okresie adaptacyjnym. Personalizacja oddziaływań wychowawczych i dydaktycznych. Wspieranie dziecka w zabawie i poprzez zabawę.	Przygotowanie dziecka do nauki w szkole i adaptacja w klasie,
K_W12	Zabawa jako podstawowa forma procesu uczenia się dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Klasyfikacja gier i zabaw. Gry i zabawy dla uczniów w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. Organizacja zabaw indywidualnych i grupowych w sali przedszkolnej, klasie i na boisku oraz w innych miejscach. Dostosowywanie zabaw do indywidualnych cech i potrzeb dzieci/uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Metody zabawowe na etapie wychowania przedszkolnego, Metody zabawowe na etapie edukacji wczesnoszkolnej
K_W03	Rozwój mowy i języka dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym – czynniki, etapy, cechy. Przejawy trudności i zaburzeń rozwoju mowy i języka.	Wspieranie rozwoju mowy dziecka w wieku

K_W11		przedszkolnym i młodszym wiekiem szkolnym
K_W11 K_W07	Edukacja teatralna dziecka/ucznia jako strategia stymulowania jego rozwoju. Inicjacja teatralna dziecka. Wybrane formy teatralne. Dziecko jako odbiorca i twórca w świecie teatru dla dzieci. Dzieła teatralne dla dzieci, cele edukacji teatralnej i kryteria doboru treści sztuk teatralnych dla dzieci pod względem ich indywidualnych cech rozwoju, w tym specjalnych potrzeb edukacyjnych (np. autyzm, zaburzenia wzroku, słuchu, niepełnosprawność intelektualna itd.).	Małe formy teatralne we wczesnej edukacji
	Literatura dla dzieci jako forma stymulowania i terapii rozwoju dziecka/ucznia. Inicjacja czytelnictwa dziecka. Świat literatury dla dzieci: jej tradycji i najnowszych nurtów, konwencji i tematów ujmowanych w kontekście teorii i praktyki pedagogicznej. Literacka i pedagogiczna ocena tekstu, ilustracji i edycji książek adresowanych do dziecka. Dziecko jako twórca i odbiorca literatury. Wybrane problemy edytorstwa książek dla dzieci.	Literatura dla dzieci z elementami biblioterapii
K_W09 K_W15	Kształtowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska edukacyjnego w przedszkolu i szkole. Projektowanie spersonalizowanych strategii edukacyjnych w przedszkolu i klasach I-III. Projektowanie i prowadzenie działań pedagogicznych, rozpoznawanie potrzeb, możliwości i uzdolnień każdego dziecka/ucznia, a także planowanie, realizacja i ocena spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	Konstruowanie programów wspierania dzieci w przedszkolu Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej
K_W14	Zadania edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w zakresie wspierania rozwoju społeczno- emocjonalnego dziecka lub ucznia. Zasady projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych w obszarze rozwoju społeczno-emocjonalnego dziecka lub ucznia. Organizowanie działań edukacyjnych nastawione na wspieranie rozwoju społeczno- emocjonalnego dziecka w przedszkolu i klasach I-III. Współpraca z psychologiem w procesie kształcenia i wychowania dziecka z trudnościami lub zaburzeniami w rozwoju społeczno-emocjonalnym	Wspieranie rozwoju społeczno- emocjonalnego dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym
	Konstruowanie wiedzy w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej; sposoby integrowania wiedzy i umiejętności dzieci w przedszkolu i uczniów w klasach I-III; zasady projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych, rozpoznawania potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania.	Modele wspierania rozwoju dziecka
D PODSTAWY DYDAKTYKI NAUCZANIA ZINTEGROWANEGO W PRZEDSZKOLU I KLASACH I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ		
D	Wartości, modele i zasady krytycznej praktyki; autonomia i odpowiedzialność dydaktyczna nauczyciela; proces nauczania-uczenia się; zasady tworzenia autorskich programów wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Zasady projektowania działań edukacyjnych w przedszkolu i klasach I-III; style i techniki pracy z dzieckiem/ucznikiem łączącej różne obszary wiedzy; stymulowanie partycypacyjnego, proaktywnego, refleksyjnego, wspólnego, kooperatywnego uczenia się dzieci; rozwijanie kompetencji kluczowych dzieci; zasady tworzenia autorskich programów wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej; role diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej nauczyciela.	Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego na etapie edukacji wczesnoszkolnej
TYPY EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ I WCZESNOSZKOLNEJ		
– PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE I METODYCZNE NAUCZYCIELA		
B. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE NAUCZYCIELI PRZEDSZKOLI I KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ		
K_W17 Cechy procesu profesjonalizacji nauczyciela wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej		

B.1. JĘZYK POLSKI	Pojęcia z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku; podstawy i zakres doboru treści nauczania dzieci lub uczniów w zakresie języka polskiego; klasyczna i współczesna literatura dla dzieci; etapy nabywania umiejętności czytania i pisania w języku polskim.	Podstawy języka polskiego dla nauczycieli wychowania przedszkolnego, Podstawy języka polskiego dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej
B.2. JĘZYK OBCY	Rozwijanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz umiejętności komunikacyjnych z zakresu języka obcego na poziomie B2+. Rozwijanie wszystkich umiejętności językowych. Słownictwo związane ze studiowanym kierunkiem. Wykorzystywanie literatury dziecięcej w języku obcym.	Język obcy 1, 2, 3, 4; Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji – translatorium 1 i Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji – translatorium 2
B.3. MATEMATYKA	Podstawowe struktury matematyki szkolnej; Treści nauczania w zakresie edukacji matematycznej w przedszkolu i w klasach I-III oraz starszych klasach szkoły podstawowej. Pakiety wspierające naukę matematyki; rozumowania matematyczne w zakresie matematyki szkolnej	Podstawy matematyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego Podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej
B.4. Edukacja społeczno-przyrodnicza	Związek funkcjonowania środowiska społecznego i przyrodniczego. Kluczowe pojęcia z zakresu przyrody ożywionej i nieożywionej. Gatunki roślin i zwierząt najczęściej występujących w otoczeniu dziecka. Podstawowe pojęcia wiedzy o społeczeństwie. Wiedza na temat przedsiębiorczości i podstaw ekonomii. Pojęcie, elementy i typy rynku pracy. Edukacja zawodowa a rynek pracy. Przedsiębiorczość jako złożona kompetencja i jako proces organizowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz podejmowania związanego z nią ryzyka. Przedsiębiorstwo jako podmiot rynku pracy.	Podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej, Przedsiębiorczość i rynek pracy
B.5. Informatyka	Znajomość informatyki w zakresie stosowanym w pracy z dziećmi (uczniami): umiejętność abstrakcyjnego myślenia w modelowaniu rzeczywistych sytuacji i reprezentowaniu danych, gromadzeniu i ich przetwarzaniu, projektowanie algorytmów oraz ich realizacji w postaci komputerowej, organizacja i funkcjonowanie urządzeń elektronicznych, komputerów i sieci komputerowej oraz ich wykorzystania, społeczne aspekty informatyki i jej zastosowań. Rozwijanie środowiska kształcenia informatycznego i profilaktyka zagrożeń w świecie wirtualnym. Programy edukacyjne w edukacji początkowej.	Podstawy informatyki i technologie informacyjne dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, Technologia informacyjna I z rozszerzeniem na module PK: Aplikacje komputerowe w terapii pedagogicznej
B.6. Plastyka	Wiedza z zakresu teorii estetyki i kultury, jej zastosowanie w edukacji plastycznej dziecka. Realizacja i upowszechnianie różnorodnych przekazów wizualnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie plastyki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Współczesne koncepcje i modele edukacji plastycznej w Polsce i na świecie. Praktyczna znajomość podstaw rysunku.	Podstawy plastyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej
B.7. Muzyka	Terminologia z zakresu muzyki i jej zastosowanie w edukacji muzycznej. Źródła kultury muzycznej, ich kulturowe i społeczne uwarunkowania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Formy wykonywania muzyki, budowa utworów muzycznych, podstawowe terminy notacji muzycznej. Podstawowy repertuar muzyczny dla dzieci w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie. Podstawowa umiejętność gry na instrumencie.	Podstawy muzyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

B.8. Technika	Założenia, cele i treści kształcenia ogólnotechnicznego dzieci (uczniów). Dziecko w świecie współczesnej techniki, popularyzacja podstaw wiedzy technicznej wśród dzieci. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie techniki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Współczesne koncepcje i modele edukacji technicznej w Polsce i na świecie	Podstawy techniki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej
B.9 Wychowanie fizyczne	terminologia z zakresu aktywności i sprawności fizycznej. Zapoznanie z różnymi formami aktywności fizycznej tj. sport, rekreacja, turystyka, rehabilitacja. Nauczanie i doskonalenie podstawowych elementów technicznych i taktycznych z poszczególnych dyscyplin sportowych. Wspomaganie harmonijnego rozwoju psychofizycznego związku aktywności i sprawności fizycznej ze zdrowiem; formy aktywności fizycznej dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci lub uczniów; proces uczenia się i nauczania czynności ruchowych.	Wychowanie fizyczne 1 i Wychowanie fizyczne -2
B.10. Edukacja zdrowotna	Podstawy wiedzy o rozwoju biologicznym człowieka Fizjologiczne podstawy funkcjonowania organizmu w kontekście etapów rozwoju i dojrzewania. Rozwój a środowisko. Fizjopatologia wybranych układów i funkcji organizmu w kontekście rozwoju. Genetyczne uwarunkowania zaburzeń rozwoju. Zdrowie – modele, uwarunkowania i zagrożenia. Umiejętności życiowe (life skills) i zachowania prozdrowotne. Możliwości wspomagania dziecka w działaniach na rzecz zdrowia i niwelowanie stanów zagrażających zdrowiu. Możliwości zmian w otoczeniu dziecka. Wiedza o procesach uczenia się mózgu. Edukacja środowiskowa (ekologiczna), świadomość ekologiczna postawa proekologiczna – przykłady. Zasady organizowania projektów edukacyjnych dla lokalnej społeczności. Narzędzia i sposoby badania stanu środowiska przyrodniczego	Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka Podstawy edukacji zdrowotnej we wczesnej edukacji Projektowanie edukacji ekologicznej dla społeczności lokalnej
METODYKA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW EDUKACJI ZUWZGLĘDNIENIEM SPOSOBÓW INTEGROWANIA WIEDZY UMIEJĘTNOŚCI DZIECI I UCZNIÓW K_W11 Metodyka wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej K_W12 znaczenie i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci na etapie wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej K_W13 Rola innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy K_W16 Różne rodzaje i funkcje oceniania w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;		
E.1. Metodyka edukacji polonistycznej	Sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej dotyczącej nauki o języku i edukacji kulturowo-literackiej oraz metodycznej do projektowania zajęć w zakresie edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I-III. Spersonalizowane strategie edukacyjne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności mówienia, rozumienia mowy, słuchania, przygotowania do nauki czytania i pisania dzieci w wieku przedszkolnym i w młodszym wieku szkolnym.	Metodyka edukacji polonistycznej na etapie wychowania przedszkolnego Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III
E.2. Metodyka nauczania języka obcego	Metody nauczania języka obcego dzieci w przedszkolu (i klasach I-III). Podstawa programowa dla przedszkoli i pierwszego etapu edukacyjnego w zakresie języka obcego. Projektowanie zajęć, dobór i opracowanie środków dydaktycznych. Strategie tworzenia warunków do nauczania-uczenia się sytuacyjnego w codziennej aktywności dzieci (uczniów) z uwzględnieniem ich indywidualnych predyspozycji. Gry i zabawy, teatr i drama, storytelling, piosenka i ruch w nauczaniu języka obcego dzieci. Techniki multimedialne w nauczaniu języka obcego. Ocenianie umiejętności językowych dzieci	Metodyka nauczania języka obcego w przedszkolu Metodyka nauczania języka obcego w klasach iii
E.3. Metodyka edukacji matematycznej	Stadia rozwoju umysłowego a zakres i metod edukacji matematycznej. Edukacja matematyczna na poziomie rozumowań przedoperacyjnych, operacyjnych i formalnych. Edukacja matematyczna w przedszkolu: podstawa programowa i program edukacji matematycznej. Rozwijanie intuicji dotyczących liczb i liczenia. Liczebność zbiorów. Stymulowanie rozwoju operacyjnego rozumowania. Rozwijanie rozumowania przyczynowo-skutkowego. Rozwijanie orientacji przestrzennej. Kodowanie. Dodawanie i odejmowanie. Rozdawanie i rozdzielanie po kilka. Rozwijanie intuicji geometrycznych. Edukacja matematyczna w klasach I-III: podstawa programowa. Kształtowanie umiejętności matematycznych potrzebnych w sytuacjach życiowych. Praca domowa ucznia. Konstruowanie sprawdzianów, ocenianie. Formy aktywności uczniów w samodzielnym odkrywaniu praw matematycznych. Obliczenia pamięciowe, zakres rachunków. Praca z zadaniami tekstowymi. Rodzaje i źródła typowych błędów uczniowskich.	Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu, Metodyka edukacji matematycznej na etapie edukacji wczesnoszkolnej Gry i zabawy matematyczne na etapie wychowania przedszkolnego, Gry i zabawy matematyczne na etapie edukacji wczesnoszkolnej,

	Wykorzystanie gier i zabaw matematycznych do realizacji celów dydaktycznych (w tym zastosowanie w pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się oraz z uczniem zdolnym). Zespołowe formy uczenia się i utrwalania wiadomości. Gry kooperacyjne i rywalizacyjne. Organizacja zajęć z wykorzystaniem gier logicznych i strategicznych. Konstruowanie gier przez dzieci. Konkursy matematyczne w klasach I-III	Rozwijanie zdolności matematycznych uczniów klas I-III
E.4. Metodyka edukacji społeczno- -przyrodniczej	Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej o środowisku przyrodniczym i środowisku społecznym oraz wiedzy metodycznej do projektowania zajęć dydaktycznych w zakresie edukacji środowiskowej w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Stwarzanie warunków do zajęć badawczych, organizowanie sytuacji edukacyjnych umożliwiających dzieciom samodzielną eksplorację. Projektowanie eksperymentów z zakresu wiedzy przyrodniczej na poziomie przedszkola lub klas I-III i analizowanie ich przebiegu. Dostrzeganie i komentowanie podstawowych praw fizyki zachodzących w otoczeniu dziecka lub ucznia. Sposoby kształtowania przedsiębiorczości u dzieci (uczniów).	Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej w przedszkolu i klasach I-III
E.5. Metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną	Kształtowanie celowego i właściwego posługiwania się przez uczniów typowymi aplikacjami komputerowymi do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych, oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji. Stwarzanie sytuacji problemowych w otoczeniu uczniów oraz z zakresu innych edukacji, które uczniowie modelują i rozwiązują, tworząc algorytm, odtwarzają go poza komputerem, jak również realizują w wersji komputerowej. Rozwijanie u uczniów umiejętności programowania w środowisku blokowo-wizualnego języka programowania. Inspirowanie i angażowanie uczniów do kreatywności i rozwoju myślenia komputacyjnego. Integrowanie zajęć edukacji informatycznej z elementami innych edukacji, jak i z aktywnościami wizualnymi, słuchowymi i kinestetycznymi. Promowanie i kształtowanie u uczniów postawy obywatelskiej i prospołecznej oraz odpowiedzialności w świecie mediów cyfrowych.	Metodyka edukacji informatycznej w przedszkolu i klasach I-III.
E.6. Metodyka edukacji plastycznej	Inicjacja plastyczna dziecka. Etapy, metody i formy projektowania działań plastycznych dziecka (ucznia). Sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka (ucznia). Projektowanie zajęć plastycznych w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Metody i techniki diagnozowania dziecka (ucznia) w zakresie jego zdolności plastycznych i monitorowania jego rozwoju w tym obszarze. Działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych.	Metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III
E.7. Metodyka edukacji muzycznej	Inicjacja muzyczna dziecka. Projektowanie zabaw rytmiczno-umykalniających dla dzieci w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Wykonywanie utworów muzycznych przez dzieci w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Projektowanie zajęć umykalniających zorientowanych na przyjemność działań podejmowanych przez dzieci (uczniów), a nie sam efekt. Sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka (ucznia). Metody i techniki diagnozowania dziecka (ucznia) w zakresie jego zdolności muzycznych i monitorowania jego rozwoju muzycznego.	Metodyka edukacji muzycznej w przedszkolu i klasach I-III
E.8. Metodyka edukacji technicznej	Inicjacja techniczna dziecka. Etapy, metody i formy projektowania działań technicznych dziecka (ucznia). Zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne oraz zadania wytwórcze. Kształtowanie umiejętności technicznych dzieci (uczniów) w nawiązaniu do techniki, kultury i sztuki ludowej. Uwzględnianie różnic indywidualnych w projektowaniu działań z zakresu edukacji technicznej dla dzieci i uczniów. Dobieranie zabaw i zajęć manipulacyjnych i konstrukcyjnych do potrzeb i możliwości dzieci/uczniów. Motywowanie dzieci/uczniów do wykonywania zadań z zakresu edukacji technicznej.	Metodyka edukacji technicznej w przedszkolu i klasach I-III
E.9. Metodyka wychowania fizycznego	Demonstrowanie ćwiczeń ruchowych. Zasady planowania, organizowania i realizowania aktywności fizycznej dzieci (uczniów), w tym spontanicznej aktywności fizycznej oraz ćwiczeń fizycznych, zabaw i gier ruchowych w sali sportowej, na boisku szkolnym i w terenie, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Metody diagnozowania ogólnej sprawności fizycznej, w szczególności zdolności motorycznych powiązanych ze zdrowiem oraz oceny wysiłku i osiągnięć dzieci (uczniów). Ćwiczenia fizyczne a zaburzenia postawy ciała i prawidłowe wzorce ruchu; Wybrane współczesne koncepcje i modele wychowania fizycznego w Polsce i na świecie i ich wskazania metodyczne, Strategie realizacji zajęć uwzględniających potrzeby i możliwości dzieci (uczniów) ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.	Metodyka wychowania fizycznego w przedszkolu i klasach I-III, Wychowanie fizyczne dla nauczycieli

E.10. Metodyka edukacji zdrowotnej	Metody projektowania różnych form aktywności w celu rozwijania kultury zdrowotnej u dzieci lub uczniów, w tym: planowanie, realizowanie i ocena procesu w przedszkolu i szkole. Sposoby rozwijania postawy prozdrowotnej wśród dzieci lub uczniów. Modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. Planowanie działań mających na celu rozwój kultury zdrowotnej dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. Rozwijanie postawy prozdrowotnej wśród dzieci lub uczniów.	Metodyka edukacji zdrowotnej w przedszkolu i klasach I-III
F. DZIECKO I UCZEŃ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI		
K_W07 K_W14	Teorie, koncepcje, modele i rodzaje specjalnych lub indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym – medyczne, społeczne, biopsychospołeczne. Założenia, zasady i klasyfikacje oraz narzędzia oceny funkcjonalnej dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym. Teoretyczne podstawy, cele, formy i podstawy prawno-organizacyjne edukacji włączającej. Cele, zasady i formy współpracy przedszkola i szkoły z rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszym wieku szkolnym, w procesie wychowania i kształcenia	Specjalne potrzeby edukacyjne – metodyka projektowania działań
	Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów w młodszym wieku szkolnym wynikające z niepełnosprawności lub innych przyczyn biopsychospołecznych, a przejawiające się w trudnościach w nabywaniu umiejętności językowych. Przyczyny i przejawy trudności w rozwoju i uczeniu się uczniów w młodszym wieku szkolnym z zakresu kształtowania się umiejętności językowych. Strategie wspomagania uczniów w młodszym wieku szkolnym w zakresie rozwoju umysłowego i kształtowania umiejętności językowych. Organizacja współpracy z rodziną ucznia w młodszym wieku szkolnym ocenianego jako mającego trudności w nabywaniu umiejętności językowych i ocena ich skuteczności	Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez dzieci w wieku przedszkolnym Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez uczniów klas I-III
	Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, przejawiające się w trudnościach w nabywaniu umiejętności matematycznych. Przyczyny i przejawy trudności w rozwoju i uczeniu się dzieci w wieku przedszkolnym/uczniów nauczania początkowego z zakresu kształtowania się umiejętności matematycznych. Strategie wspomagania dzieci/uczniów w zakresie rozwoju umysłowego i kształtowania umiejętności matematycznych. Organizacja współpracy z rodziną dziecka ocenianego jako mające trudności w uczeniu się matematyki i ocena ich skuteczności.	Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez dzieci w wieku przedszkolnym Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez uczniów klas I-III
G. ORGANIZACJA PRACY PRZEDSZKOLA (SZKOŁY) Z ELEMENTAMI PRAWA OŚWIATOWEGO I PRAW DZIECKA. KULTURA PRZEDSZKOLA I SZKOŁY, W TYM W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
K_W09 K_W10	Źródła prawa (cechy systemu źródeł prawa). Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela. Funkcjonowanie przedszkola i szkoły jako organizacji. Podstawy prawa oświatowego dotyczącego przedszkoli i alternatywnych form wychowania przedszkolnego oraz szkoły. Prawa dzieci w ujęciu międzynarodowym i krajowym. Zasady prawa wewnątrzprzedszkolnego i wewnątrzszkolnego. Nauczycielska pragmatyka zawodowa, w tym prawa i obowiązki nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością, sposoby ich egzekwowania; Niepełnosprawność i modele niepełnosprawności – zastosowanie i konsekwencje dla sytuacji społecznej dzieci/uczniów z niepełnosprawnością. Modele niepełnosprawności a proces rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Rozwijanie w dzieciach tolerancji, szacunku do praw każdego człowieka oraz podstawowych swobód, jak też współpracy. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej oraz poza nimi, zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;	Prawno-organizacyjne aspekty przedszkola i szkoły Wybrane zagadnienia prawa, Prawa człowieka, Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności Pierwsza pomoc przedmedyczna

H. PODSTAWY DIAGNOSTYKI EDUKACYJNEJ DLA NAUCZYCIELI		
K_W15	Teorie, koncepcje i modele rozpoznawania cech rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym w wieku wczesnoszkolnym jako podstawy diagnozy rozwoju dziecka na etapie wczesnej edukacji. Podstawy prawne, cele, funkcje i rodzaje oceniania jako diagnozy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz zasady konstruowania narzędzi oceny pedagogicznej umiejętności dzieci w wieku przedszkolnym. Dominujące rodzaje zainteresowań dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III oraz sposoby i metody rozwijania ich zainteresowań. Rozpoznawanie wymiernych i niewymiernych rezultatów pracy przez nauczyciela oraz projektowanie ścieżki rozwoju zawodowego.	Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego, Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie edukacji wczesnoszkolnej
I. KULTURA JĘZYKA		
K_W18 K_W19	Komunikacja werbalna i pozawerbalna. Poprawność i sprawność językowa. Procesy komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłócenia Zasady emisji głosu w pracy w przedszkolu i szkole - funkcjonowanie i dysfunkcje aparatu mowy, i słuchu oraz prawidłowe nawyki posługiwania się nimi; Podstawowe zagadnienia dotyczące prawidłowej emisji, higieny głosu i dykcji. Zagadnienia praktyki wystąpień publicznych oraz pisarstwa naukowego. Zasady etyki słowa i etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej	Kultura języka z elementami pisarstwa naukowego, Emisja głosu jako element BHP w zawodzie
J. PRAKTYKI ZAWODOWE		
K_W05-K_W19	sposób funkcjonowania przedszkoli, szkół lub placówek systemu oświaty, organizację ich pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz sposób prowadzenia dokumentacji Organizacja pracy przedszkola i szkoły podstawowej, warsztat pracy nauczyciela, formy i metody nauczania i wychowania, obserwacja zdarzeń pedagogicznych, weryfikacja własnych predyspozycji do wykonywania zawodu nauczyciela	Praktyka asystencka w przedszkolu - ogólnopedagogiczna (30 godzin) Praktyka asystencka w klasach I-III (30 godzin)
	Kształtowanie i rozwój umiejętności dydaktyczno-wychowawczych przyszłego nauczyciela w bezpośrednim kontakcie z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami klas I-III, nauczycielami, nauczycielami- specjalistami i innymi osobami pracującymi w przedszkolu i szkole. Organizowanie warsztatu pracy nauczyciela. Planowanie i prowadzenie zajęć wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu i klasach I-III. Weryfikacja własnych predyspozycji do wykonywania zawodu nauczyciela	Praktyka asystencko-pedagogiczna w przedszkolu (60 godzin) Praktyka asystencko-pedagogiczna w klasach I-III (60 godzin)
K. PRZYGOTOWANIE PRACY DYPLOMOWEJ METODOLOGIA BADAŃ PEDAGOGICZNYCH I ANALIZA TEKSTU NAUKOWEGO		
K_W20 K_W21 K_W22	Specyfika badań w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Pojęcie projektu badawczego i etapy badań, kryteria wyboru strategii badawczej, cele badań, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i związki między zmiennymi. Rodzaje i typy badań. Rama pojęciowa badania, strategie i techniki doboru próby badawczej, definiowanie przypadku badawczego, pomiar i rodzaje skal pomiarowych. Metody, techniki i narzędzia badawcze (konstruowanie kwestionariuszy, skal pomiarowych i testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji, narzędzi socjometrycznych do badań na etapie wczesnej edukacji). Metody gromadzenia i analizy danych. Sposoby prezentacji wyników badań, zasady przygotowania i opracowania różnych rodzajów tekstów naukowych. Odbiorcy badań. Etyczne aspekty prowadzenia i wykorzystywania badań społecznych. Podstawowe zasady przeprowadzania badań, dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badawczego, zaangażowanie uczestników badań, społeczno-polityczny kontekst badań społecznych, prezentacja wyników badań w przestrzeni publicznej. Pojęcie plagiatu w pracy badawczej.	Metodologia badań pedagogicznych i analiza tekstu naukowego Seminarium dyplomowe magisterskie - 1,2,3,4.

Dobór treści kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest zgodny z zakładanymi efektami uczenia się i uwzględnia aktualny stan wiedzy z pedagogiki, a w szczególności pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej jako jej subdyscypliny, jak też dyscyplin pokrewnych z obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Należy podkreślić, że w programie realizację standardu połączono z treściami płynącymi z najnowszej wiedzy oraz badań prowadzonych przez pracowników Uczelni oraz doświadczeń w kształceniu pedagogów i znajomości problemów środowiska społecznego, w sposób gwarantujący jego poprawność przy zachowaniu przyjętej konstruktywistyczno-emancypacyjnej specyfiki myślenia o kształceniu pedagogów jako refleksyjnych praktykach.

2.2. Struktura programu studiów (w tym liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS)

Jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (studia stacjonarne i niestacjonarne) trwają 5 lat (10 semestrów) i pozwalają uzyskać 318 punktów ECTS, na studiach stacjonarnych realizując 3450 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich (w tym 240 godzin praktyk), na studiach niestacjonarnych - 2163 godzin (w tym 240 godzin praktyk). Studia kończą się egzaminem dyplomowym i uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Program studiów jest analogiczny na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w zakresie zakładanych efektów uczenia się, treści programowych oraz układu modułów przedmiotowych. Studenci studiów niestacjonarnych nie realizują jedynie zajęć z wychowania fizycznego. Na studiach niestacjonarnych, w porównaniu ze studiami stacjonarnymi, realizowana jest mniejsza liczba godzin kontaktowych z prowadzącym; co proporcjonalnie zwiększa nakład pracy własnej studenta, by w rezultacie osiągnąć efekty uczenia się, a szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS pozostawał taki sam dla obu form. Tym samym program studiów w zakresie harmonogramu (planu studiów), w tym liczby semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS spełnia wymagania programu studiów, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661), jak także - realizując wszystkie wyszczególnione w obowiązującym standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, efekty uczenia się i dostarczając treści potrzebnych dla ich osiągnięcia oraz przekraczając liczbę wskazanych w nim ilości obowiązujących godzin zajęć i punktów ECTS osiąganych w trakcie studiów - pozostają zgodne z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia nauczycieli (Dz.U.2024. Poz. 453).

Program studiów obejmuje przedmioty zebrane w bloki, odzwierciedlające konstrukcję standardów kształcenia nauczycieli przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, dla porządku zachowując nazwy stosowane w standardzie i pozostając nakierowanymi stricte na wskazane w nich efekty: moduły programowe od Modułu A1 do Modułu K (opisane w programie studiów na ss. 61-233). Uzupełniającą podstawę, a w większości przypadków rozszerzeniem dla treści standardu kształcenia nauczycieli wczesnej edukacji, pozostają moduły: A0 Moduł kształcenia ogólnego (OGUN), obowiązkowy dla wszystkich oraz moduły do samodzielnego wyboru studentów: Pedagogika korekcyjna i Pedagogika żłobkowa. Dla spójności programu, treści realizowane na modułach A0 oraz modułów kompetencyjnych pedagogiki korekcyjnej i pedagogiki żłobkowej - choć dla wykazania zgodności programu z prawem wewnętrznym Uczelni (Uchwały Senatu nr 201/2021 w sprawie wytycznych do projektowania programów studiów na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich) - wyróżnione w części opisowej programu, zostały możliwie zintegrowane z blokami standardów nauczycielskich. Tym samym wzmocniono traktowanie treści realizowanych w programie jako jednorodną drogę kształcenia nauczycielskiego.

Nasz program studiów w zakresie zawartości treściowej, liczby godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, spełnia z nadadkiem standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej. Przekracza liczbę punktów ECTS wskazaną w standardach kształcenia.

Treści, realizowane w ramach poszczególnych zajęć dydaktycznych, wskazane w programie, odnoszą się do kierunkowych ogólnych efektów uczenia, realizując wprost wskazane w programie efekty szczegółowe. Należy podkreślić, że każdy z wyróżnionych w długiej liście efektów szczegółowych efekt uczenia się (odnoszący się do efektu ogólnego) został przypisany do minimum jednego przedmiotu. Obrazują to poniższe przykłady (Tabele 2B, 2C i 2D):

Tabela 2B. Przykład stosowanych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany w zakresie wiedzy

Efekty uczenia się dla kierunku		Przykładowe treści kształcenia	Przedmioty
Ogólne	Uszczegółowione		
K_W01 teoretyczne podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce i powiązania z innymi subdyscyplinami naukowymi w systemie nauk społecznych oraz terminologię stosowaną w obszarze pedagogiki i pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	A1.W1 Student/studentka zna i rozumie genezę pedagogiki jako nauki i jej powiązania z innymi dyscyplinami; podstawowe subdyscypliny pedagogiki;	Pedagogika jako wiedza i nauka o wychowaniu. Podstawowe teorie i pojęcia pedagogiki. Powstanie i ewolucja pedagogiki jako nauki. Globalne problemy współczesnej cywilizacji i ich związki z pedagogiką. Sytuacja pedagogiki w ponowoczesności. Próba opisu, istota, dziedziny, treści i uwarunkowania wychowania. Funkcje, nurty i cele wychowania.	Podstawy pedagogiki
	A2.W1 terminologię używaną w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych; miejsce pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi; główne tendencje rozwojowe pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	Terminologia używana w pedagogice przedszkolnej, jej źródła oraz zastosowania w obrębie dyscyplin pokrewnych. Miejsce pedagogiki przedszkolnej w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami nauki. Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki przedszkolnej (wybrane modele i koncepcje pedagogiczne) oraz powiązanych z nią dyscyplin, w celu analizowania i interpretowania sytuacji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych, a także motywów i wzorów ludzkiego zachowania	Pedagogika przedszkolna
		Terminologia używana w pedagogice wczesnoszkolnej, jej źródła oraz zastosowania w obrębie dyscyplin pokrewnych. Miejsce pedagogiki wczesnoszkolnej w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami nauki. Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej z zakresu pedagogiki wczesnoszkolnej (wybrane modele i koncepcje pedagogiczne) oraz powiązanych z nią dyscyplin, w celu analizowania i interpretowania sytuacji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych, a także motywów i wzorów ludzkiego zachowania	Pedagogika wczesnoszkolna

Tabela 2.C. Przykład stosowanych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany w zakresie umiejętności

Efekty uczenia się dla kierunku		Przykładowe treści kształcenia	Przedmioty
Ogólne	Uszczegółowione		
W zakresie UMIEJĘTNOŚCI potrafi:			
K_W15 projektowanie i prowadzenie działań	H.U1. Potrafi rozpoznawać indywidualne cechy	Teorie, koncepcje i modele rozpoznawania cech rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku wczesnoszkolnym jako podstawy	Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie

diagnostycznych uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszy wiek szkolny oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego	rozwoju i uczenia się dzieci mających rozpocząć wychowanie przedszkolne i naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej;	diagnozy rozwoju dziecka na etapie wczesnej edukacji. Podstawy prawne, cele, funkcje i rodzaje oceniania jako diagnozy rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym oraz zasady konstruowania narzędzi oceny pedagogicznej umiejętności uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Dominujące rodzaje zainteresowań dzieci w wieku wczesnoszkolnym oraz sposoby i metody rozwijania ich zainteresowań.	wychowania przedszkolnego
		Teorie, koncepcje i modele rozpoznawania cech rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku wczesnoszkolnym jako podstawy diagnozy rozwoju dziecka na etapie wczesnej edukacji. Podstawy prawne, cele, funkcje i rodzaje oceniania jako diagnozy rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym oraz zasady konstruowania narzędzi oceny pedagogicznej umiejętności uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Dominujące rodzaje zainteresowań dzieci w wieku wczesnoszkolnym oraz sposoby i metody rozwijania ich zainteresowań.	Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego
		Charakterystyka prawidłowego rozwoju dziecka w pierwszych trzech latach życia. Kamienie milowe dziecięcego rozwoju, indywidualne tempo rozwojowe, a możliwość występowania zaburzeń. Narzędzia do oceny rozwoju dziecka do lat 3	Rozpoznawanie symptomów zaburzeń rozwojowych u dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym z elementami psychologii klinicznej

Tabela 2D. Przykład stosowanych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany w zakresie kompetencji społecznych

Efekty uczenia się dla kierunku		Przykładowe treści kształcenia	Przedmioty
Ogólne	Uszczegółowione		
K_K03 formowania właściwych zachowań i postaw dzieci w wieku przedszkolnym lub uczniów w młodszy wiek szkolny, w tym wobec kultury i sztuki	B6.K1 przekonującego działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych	Wiedza z zakresu teorii estetyki i kultury, jej zastosowanie w edukacji plastycznej dziecka. Realizacja i upowszechnianie różnorodnych przekazów wizualnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie plastyki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Współczesne koncepcje i modele edukacji plastycznej w Polsce i na świecie. Praktyczna znajomość podstaw rysunku	Podstawy plastyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej
		Terminologia z zakresu muzyki i jej zastosowanie w edukacji muzycznej. Źródła kultury muzycznej, ich kulturowe i społeczne uwarunkowania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka. Cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania. Formy wykonywania muzyki, budowa utworów muzycznych, podstawowe terminy notacji muzycznej. Podstawowy repertuar muzyczny dla dzieci w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie. Podstawowa umiejętność gry na instrumencie.	Podstawy muzyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej

	C.K2. formowania wartościowych indywidualnie i społecznie zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki oraz wyrażania swojej indywidualności w sposób twórczy	Literatura dla dzieci jako forma stymulowania i terapii rozwoju dziecka/ucznia. Inicjacja czytelnicza dziecka. Świat literatury dla dzieci: jej tradycji i najnowszych nurtów, konwencji i tematów ujmowanych w kontekście teorii i praktyki pedagogicznej. Literacka i pedagogiczna oceny tekstu, ilustracji i edycji książek adresowanych do dziecka. Tendencje rozwojowe i przemiany baśni i poezji dla dzieci, portretu dziecka, sposobów zwracania się do dziecka jako czytelnika. Charakterystyka środków stylistycznych. Dziecko jako twórca i odbiorca literatury. Wybrane problemy edytorstwa książek dla dzieci	Literatura dla dzieci z elementami biblioterapii
		Edukacja teatralna dziecka/ucznia jako strategia stymulowania jego rozwoju. Inicjacja teatralna dziecka. Wybrane formy teatralne. Dziecko jako odbiorca i twórca w świecie teatru dla dzieci. Dzieła teatralne dla dzieci, cele edukacji teatralnej i kryteria doboru treści sztuk teatralnych dla dzieci pod względem ich indywidualnych cech rozwoju, w tym specjalnych potrzeb edukacyjnych (np. autyzm, zaburzenia wzroku, słuchu, niepełnosprawność intelektualna itd.).	Małe formy teatralne we wczesnej edukacji
	E6.K1. działania na rzecz upowszechnienia sztuk pięknych	Inicjacja plastyczna dziecka. Etapy, metody i formy projektowania działań plastycznych dziecka (ucznia). Sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka (ucznia). Projektowanie zajęć plastycznych w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Metody i techniki diagnozowania dziecka (ucznia) w zakresie jego zdolności plastycznych i monitorowania jego rozwoju w tym obszarze. Działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych.	Metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III
		Inicjacja muzyczna dziecka. Projektowanie zabaw rytmiczno-umykalniających dla dzieci w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Wykonywanie utworów muzycznych przez dzieci w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej. Projektowanie zajęć umykalniających zorientowanych na przyjemność działań podejmowanych przez dzieci (uczniów), a nie sam efekt. Sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka (ucznia). Metody i techniki diagnozowania dziecka (ucznia) w zakresie jego zdolności muzycznych i monitorowania jego rozwoju muzycznego.	Metodyka edukacji muzycznej w przedszkolu i klasach I-III

Należy podkreślić, że treści zawarte w programie studiów stanowią tylko minimum programowe, rozwijane w sylabusach przedmiotów. W sylabusach corocznie wprowadzone są aktualizacje odpowiadające pojawianiu się nowej wiedzy, literatury, doświadczeń, a także odpowiadające potrzebom i zainteresowaniom studentów. Sylabusy są dostępne dla wszystkich studentów po zalogowaniu się do systemu USOS i są uzupełniane przez osoby prowadzące konkretne przedmioty do końca pierwszego tygodnia rozpoczynającego się roku akademickiego. (Zarządzenie nr 138/2021

Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych).

2.3. Harmonogram realizacji programu studiów, formy zajęć i ich organizacja

1) Szczegółowy harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, przedstawiony jest w załącznikach do Uchwały Senatu nr 452/2022, zatwierdzającej program studiów (*załącznik III_3_Harmonogram*).

Przedmioty fundamentalne (wspólne dla wszystkich studentów) realizowane są od I do V roku studiów, w zmieniającej się proporcji. Wypełniają w pełni pierwsze 8 semestrów. Podczas pierwszych czterech semestrów realizowane są głównie przedmioty bloku A, obejmującego przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne, oraz bloku B – stanowiącego podstawę przygotowania merytorycznego do prowadzenia różnych typów edukacji. Również na początku procesu kształcenia (na roku I) jako podstawa merytoryczna edukacji początkowej realizowany jest Blok D Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej. Na tej bazie (planowo rozwijanej także na kolejnych latach studiów – szczególnie w przypadku bloku A – poszerzającego przygotowanie pedagogiczne o bardziej zaawansowane zagadnienia) budowana jest wiedza i umiejętności przewidywane w pozostałych blokach. Od II roku realizowane są przedmioty bloku C, koncentrującego uwagę na procesach wspierania rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym, bloku G, omawiającego zagadnienia organizacji pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego i praw dziecka oraz kultury przedszkola i szkoły i blok K (Kultura języka). Realizacja bloku E. Metodyka poszczególnych typów edukacji z uwzględnieniem sposobów integrowania wiedzy i umiejętności dzieci lub uczniów rozpoczyna się w semestrze VI i trwa przez kolejne dwa. Wraz z nimi realizowane są przedmioty bloku F (Dziecko lub uczeń ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej) i H (Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli). Na roku V pojawiają się zajęcia modułów kompetencyjnych, które harmonijnie rozłożone są w semestrze IX i X, towarzysząc kontynuowanemu kształceniu kierunkowemu. Studenci wybierają jeden z dwu modułów: Pedagogika korekcyjna i Pedagogika żłobkowa w trakcie semestru VIII, kiedy ich plany zawodowe są już wyraźnie skryształizowane, co gwarantuje świadomość decyzji. Moduły poszerzają realizowane treści kształcenia, odnosząc się do nich z właściwych sobie perspektyw. Powodują zdobycie specjalistycznych kompetencji przydatnych w zawodzie nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej.

Zajęcia rozwijające kompetencje i umiejętności badawcze realizowane są w ramach Modułu K Przygotowanie pracy dyplomowej metodologia badań pedagogicznych i analiza tekstu naukowego. Moduł realizowany jest na IV i V roku studiów i stricte nakierowany na przygotowanie do prowadzenia badań i przygotowanie pracy magisterskiej. Realizuje – jak wskazano w tabeli XXX - 150 godzin zajęć dydaktycznych (Metodologia badań pedagogicznych i analiza tekstu naukowego: 30 godzin, 3 ECTS, Seminarium dyplomowe-1, -2, 3, -4: 120 godzin, 20 ECTS). Wysokie oczekiwania wobec pracy studentów i stawiane w ramach modułu wymagania zapewnia zdobycie w sumie 23 ECTS.

Zajęcia rozwijające kompetencje językowe, stanowiące z jednej strony narzędzie niezbędne dla zgłębiania wiedzy naukowej wprowadzając w terminologię obcojęzyczną z zakresu pedagogiki, z drugiej - przygotowanie merytoryczne do prowadzenia edukacji w języku obcym w nauczaniu początkowym rozpoczynają się w I roku studiów i trwają 6 semestrów. Rozpoczynają je lektoraty języka obcego, które na studiach stacjonarnych obejmują 120 godzin, a na studiach niestacjonarnych 90 godzin. łączna liczba punktów ECTS, jaką student może uzyskać w ramach lektoratów języka obcego wynosi 8 ECTS. Kompetencje językowe studentów są doskonalone poprzez realizację translatorów

oraz fakultetów obcojęzycznych przewidzianym w planie studiów dla III roku w wymiarze w sumie 90 godzin konwersatorium – studia stacjonarne, 35 godzin - studia niestacjonarne z uzyskaniem 6 punktów ECTS (w sumie kształcenie językowe 14 ECTS). Zajęcia prowadzą do osiągnięcia kompetencji językowych na wymaganym poziomie B+.

Harmonogram realizacji zajęć rozwijających kompetencje językowe przedstawia Tabela 2E.

Tabela 2E. Harmonogram realizacji zajęć rozwijających kompetencje językowe

Przedmiot	Rok studiów/ semestr	Studia w trybie stacjonarnym	Studia w trybie niestacjonarnym	ECT S	Forma zaliczenia
Język obcy-1	I/I	30 godz.	20 godz.	2	Zaliczenie
Język obcy-2	I/II	30 godz.	25godz.	2	Zaliczenie
Język obcy-2	II/III	30 godz.	20 godz.	2	Zaliczenie
Język obcy-4	II/IV	30 godz.	25 godz.	2	Egzamin
Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji - translatorium - 1	III/V	30 godz.	10 godz.	1	Zaliczenie z oceną
Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji - translatorium - 2	III/VI	30 godz.	10 godz.	3	Zaliczenie z oceną
Fakultet w języku obcym	III/VI	30 godz.	15 godzin	2	Zaliczenie z oceną
łącznie		210 godz.	125 godz.	14	-

Poszczególne przedmioty dydaktyczne zajęć fundamentalnych (obowiązkowych dla wszystkich) mają charakter wykładów i ćwiczeń (realizowanych i ocenianych łącznie), bądź tylko wykładów lub tylko ćwiczeń, bądź zajęć typu warsztatowego (warsztaty, konwersatoria). W bloku zajęć modułowych przedmioty realizowane są w formie wykładów i ćwiczeń, realizowanych i ocenianych zarówno samodzielnie jak i łącznie. Wykłady służą przekazywaniu wiedzy i mogą być planowane wyłącznie dla nauczycieli z tytułem profesora oraz stopniem doktora habilitowanego lub doktora. Ćwiczenia i warsztaty, oprócz przekazywania wiedzy, mają na celu kształtowanie umiejętności oraz kompetencji praktycznych i społecznych. Z uwagi na charakter prowadzonych studiów wśród realizowanych przedmiotów dominują przedmioty realizowane w formie łączenia wykładów i ćwiczeń oraz samych ćwiczeń (najczęstsza forma zajęć). Przedmiotów realizowanych w formule wyłącznie wykładów jest stosunkowo mało. Uwzględniając w pierwszym rzędzie względy merytoryczne zachowywania odpowiedniej kolejności prezentowanych treści, w harmonogramie studiów zadbane też o możliwie równomierny rozkład obciążeń przedmiotów w semestrach i latach: przy liczbie przedmiotów do zaliczenia w ciągu roku wynoszącej od 18 do 29 (w zależności od roku) zaplanowano zbliżoną liczbę godzin (por. tabela zbiorcza podsumowująca rozkład godzin zajęć i liczby punktów ECTS w każdym semestrze z Załącznika nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających, Cz. I.).

Ramowy harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem formy zajęć oraz nakładu pracy studenta liczonego liczbą punktów ECTS na studiach stacjonarnych przedstawia Tabela 2F.

Tabela 2F. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem formy zajęć oraz nakładu pracy studenta liczonego liczbą punktów ECTS – studia stacjonarne

Forma zajęć	Rok studiów				
	I	II	III	IV	V
	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS
Zajęcia wspólne dla kierunku					
WYK.	2 przedmioty 30/4 ECTS	3 przedmioty 45/ 3 ECTS	-	-	2 przedmioty 30/2 ECTS
WYK. / ĆW	6 przedmiotów 120 /120/19 ECTS	2 przedmioty 30/45/ 5 ECTS	3 przedmioty 45/60 /10 ECTS	3 przedmioty 60/45/7 ECTS	1 przedmiot 15/15/ 1 ECTS
ĆW.	15 przedmiotów 345/34 ECTS	23 przedmioty 510/ 51 ECTS	14 przedmiotów 445/ 43 ECTS	25 przedmiotów 615/ 57ECTS	7 przedmiotów 180/18 ECTS
WAR.	2 przedmioty 45/3 ECTS	1 przedmiot 30/ 2 ECTS-	3 przedmioty 90/10 ECTS	-	-
PRAKTYKI	-	60/ 4	60/ 3	60/3	60/3
Zajęcia modułowe					
Moduł pedagogiki korekcyjnej (PK)					
WYK.	Przedmioty realizowane od V roku studiów				-
WYK./ĆW					4 przedmioty 20/75/21 ECTS
ĆW.					4 przedmioty 60/13
60/5ECTS					60/5ECTS
Moduł pedagogiki żłobkowej (PŻ)					
WYK.	Przedmioty realizowane od V roku studiów				2 przedmioty 25/6ECTS
WYK./ĆW					3 przedmioty 25/40/13ECTS
ĆW.					4 przedmioty 65/15 ECTS
60/5ECTS					60/5ECTS
Łączna liczba godzin /ECTS na roku	Rok I: 660/60	Rok II: 660/65	Rok III: 630/66	Rok IV: 720/ 67	Rok V: 540/60

* F – przedmioty fundamentalne; S – przedmioty specjalnościowe; P – Praktyki

*WYK. – zajęcia realizowane tylko w formie wykładu; ĆW. – zajęcia realizowane tylko w formie ćwiczeń; WYK./ĆW. – zajęcia realizowane w formie wykładu i ćwiczeń

Ramowy harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem formy zajęć oraz nakładu pracy studenta liczonego liczbą punktów ECTS na studiach niestacjonarnych przedstawia Tabela 2G:

Tabela 2G. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem formy zajęć oraz nakładu pracy studenta liczonego liczbą punktów ECTS – studia niestacjonarne

Forma zajęć	Rok studiów				
	I	II	III	IV	V
	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS	Liczba godzin/ ECTS
Zajęcia wspólne dla kierunku					
WYK.	4 przedmioty 48/10 ECTS	2 przedmioty 27/2 ECTS	2 przedmioty 30/5 ECTS	-	3 przedmioty 39/3 ECTS
WYK. / ĆW	5 przedmiotó w 59 / 64/17 ECTS	1 przedmiot 9/12/2 ECTS	2 przedmioty 15/35 /7ECTS	1 przedmiot 15/12/3ECT S	-
ĆW.	12 przedmiotó w 191/30 ECTS	23 przedmioty 361/57 ECTS	14 przedmiotów 234/41 ECTS	27 przedmiotó w 414/64ECTS	7 przedmiotó w 120/18 ECTS
WAR.	2 przedmioty 27/3 ECTS	3 przedmioty 36/4 ECTS-	3 przedmioty 50/10 ECTS	-	-
PRAKTYKI		60/4	60/3	60/3	
Zajęcia modułowe					
Moduł pedagogiki korekcyjnej (PK)					
WYK.	Przedmioty realizowane od V roku studiów				-
WYK./ĆW					4 przedmioty 20/75/21 ECTS
ĆW.					4 przedmioty 60/13
PRAKTYKI					60/5ECTS
Moduł pedagogiki żłobkowej (PŻ)					
WYK.	Przedmioty realizowane od V roku studiów				2 przedmioty 25/6ECTS
WYK./ĆW					3 przedmioty 25/40/13EC TS
ĆW.					4 przedmioty 65/15 ECTS
PRAKTYKI					60/5ECTS
Łączna liczba godzin /ECTS na roku	389/ 60	445/65	334/66	441/ 67	314/ 60

*WYK. – zajęcia realizowane tylko w formie wykładu; ĆW. – zajęcia realizowane tylko w formie ćwiczeń; WYK./ĆW. – zajęcia realizowane w formie wykładu i ćwiczeń.

Poszczególne formy zajęć kończą się egzaminem, zaliczeniem na ocenę lub zaliczeniem. Forma zaliczenia poszczególnych zajęć dydaktycznych wskazana jest w planie studiów dla poszczególnych roczników (Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających, Cz. I.). Informacja o formie zaliczenia przedmiotu zamieszczona jest również w sylabusie zajęć dostępnym w systemie USOS. Najwięcej egzaminów realizowanych jest na roku I, co związane jest z jednej strony z kumulacją przedmiotów wprowadzających w dyscyplinę jaką jest pedagogika i zapoznających z wiedzą teoretyczną z jej zakresu i nauk współpracujących, efektywnie sprawdzaną w formie egzaminu, z drugiej – z potrzebą dokonania właściwej selekcji osób podejmujących studia i obalania mitu o łatwości studiowania na tym kierunku.

2.4. Proporcje zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych

Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, zarówno realizującej moduł pedagogiki korekcyjnej jak też żłobkowej, wynosi 3210 godzin zajęć dydaktycznych oraz 240 godzin praktyk. Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych wynosi 1923 godzin zajęć dydaktycznych oraz 240 godzin praktyk.

Zarówno przedmioty wspólne (fundamentalne), jak również przedmioty modułowe w większości zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych realizowane są w formie zajęć ćwiczeniowych oraz warsztatowych z wykorzystaniem metod praktycznych i projektowych:

Na studiach stacjonarnych – blok przedmiotów wspólnych (fundamentalnych):

wykłady – 405 godzin, ćwiczenia – 2310 godzin, warsztaty/konwersatoria – 195 godzin.

Moduły realizowane są w wymiarze 360 godzin (w tym 60 godzin praktyk).

Na module PK: wykłady 60 godzin, ćwiczenia 240 godzin.

Na module PŻ: wykłady: 120 godzin, ćwiczenia: 180 godzin

Na studiach niestacjonarnych – blok przedmiotów wspólnych (fundamentalnych):

wykłady – 242 godziny, ćwiczenia – 1413 godzin, warsztaty/konwersatoria – 113 godzin.

Moduły realizowane są w wymiarze 215 godzin (w tym 60 godzin praktyk).

Na module PK: wykłady: 20 godzin, ćwiczenia 135 godzin.

Na module PŻ: wykłady: 50 godzin, ćwiczenia 105 godzin.

2.5. Realizacja programu - organizacja i plany zajęć

Decyzję na temat organizacji roku akademickiego podejmuje Rektor APS w corocznych zarządzeniach w sprawie organizacji roku akademickiego. Zarządzenie określa: harmonogram, termin rozpoczęcia i zakończenia zajęć, podział roku akademickiego na semestry z wyszczególnieniem okresu zajęć dydaktycznych i sesji egzaminacyjnej, wakacji i dni wolnych od zajęć dydaktycznych.

Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku ujęte są w rozkładach zajęć dla poszczególnych lat, specjalności i grup. Zgodnie z Regulaminem studiów plan zajęć (na podstawie Uchwały nr 725/2024 Senatu APS w z dnia 24 kwietnia 2024 w sprawie przyjęcia Regulaminu studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej) podawany jest do wiadomości studentów poprzez stronę internetową lub system USOS nie później niż tydzień przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w semestrze zimowym i semestrze letnim. Plany zajęć zatwierdza prorektor właściwy ds. kształcenia. Wymiar godzinowy przedmiotów realizowanych na kierunku jest zróżnicowany dla studiów

stacjonarnych i niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych zajęcia realizowane są w wymiarze: 15, 30, 45, 60 godzin. Na studiach niestacjonarnych w porównaniu ze stacjonarnymi poszczególne zajęcia obejmują proporcjonalnie mniejszą liczbę godzin kontaktowych (od 9 do 45 godzin). Przedmioty 15 godzinne na studiach stacjonarnych realizowane są przez połowę semestru (I cykl kształcenia), w kolejnej części zaplanowany jest inny przedmiot (II cykl kształcenia).

Czas trwania zajęć na studiach stacjonarnych wynosi 90 minut. Na studiach niestacjonarnych zajęcia realizowane są w blokach 3 x 45 minut. Wszystkie zajęcia realizowane są w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studentów. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 17.00. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych uwzględnia stałe dni i godziny realizacji seminariów magisterskich, lektoratów oraz zajęć z wychowania fizycznego. Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych obejmuje terminy zjazdów dostępne na stronie internetowej uczelni. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w trybie weekendowym w godzinach od 8.00 do 20.00. Harmonogram zajęć uwzględnia stałe terminy realizacji seminariów dyplomowych oraz lektoratów dla poszczególnych roczników.

Zgodnie z Regulaminem studiów prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zobowiązani są do przedstawienia podczas pierwszych zajęć dydaktycznych sylabusu zajęć (wypełnionego zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 243/2019 z dn. 1 X 2019 r. w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii), a w tym: zasad i warunków ich realizacji, warunków usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności, warunków oraz trybu uzyskania zaliczenia lub (oraz) składania egzaminu, treści programowych, literatury obowiązkowej oraz uzupełniającej w ramach realizowanego przedmiotu, metod kształcenia oraz nakładu pracy studenta.

Studenci rejestrują się na zajęciach do wyboru (moduł seminaryjne dyplomowe, lektoraty, konwersatoria, zajęcia wychowania fizycznego) w systemie USOSweb. Lista wszystkich rejestracji jest dostępna w „Kalendarzu rejestracji” w zakładce aktualności. Studenci mogą też wybierać i zgłaszać miejsca praktyk. Dokonują wyboru zajęć w wymiarze 39 punktów ECTS.

2.6. Liczebność grup

Zgodnie z Zarządzeniem nr 582/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia r. z dnia 22 maja 2024 r. w sprawie liczebności grup studenckich są one zdeterminowane formą zajęć: ćwiczenia – od 16 do 30 osób; warsztaty, konwersatoria, laboratoria – co najmniej 10 osób. W zajęciach z lektoratów języka obcego może uczestniczyć – od 14 do 20 osób, a w zajęciach prowadzonych w języku obcym – co najmniej 10 osób. W obligatoryjnych dla studiów stacjonarnych zajęciach z wychowania fizycznego – co najmniej 16 osób. Grupy seminaryjne liczą od 8 do 12 osób. Zajęcia tutoringu grupowego prowadzone są w grupach 8-12 osobowych. Minimalna liczba osób wymagana do utworzenia grupy specjalnościowej i modułowej to 16 studentów. Liczebność grup specjalnościowych zdeterminowana jest popularnością specjalności wśród studentów. Wykłady realizowane są w grupach obejmujących studentów całego kierunku. Zgodnie z Zarządzeniem: „W uzasadnionych przypadkach, Prorektor właściwy do spraw kształcenia, może ustanowić grupy studenckie o innej liczebności niż wymienione w ust. 1”. W przypadku, kiedy na kierunku w ramach ćwiczeń projektowane są zajęcia w terenie (przedszkolach, szkołach czy placówkach opiekuńczych) grupy ćwiczeniowe bywają dzielone na mniej liczne zespoły, by móc uczestniczyć w hospitowanych zajęciach nie zaburzając ich toku. Liczebność grup bezwzględnie sprzyja jakości kształcenia.

2.7. Dobór metod kształcenia

Metody kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna mają ścisły związek z efektami uczenia się i treściami kształcenia i są w odpowiedni sposób dobierane. Ich wybór zależy także

od charakteru zajęć oraz składu grupy i indywidualnych potrzeb studentów. Do najczęściej stosowanych metod, które przewiduje program zaliczyć można dla realizacji efektów:

- 1) zdobywania wiedzy: wykład (monograficzny, konwersatoryjny, problemowy), rozmowa kierowana, panel dyskusyjny, prezentacje multimedialne przygotowane przez studentów, sesje plakatowe, quizy;
- 2) osiągania umiejętności: analiza i interpretacja tekstów źródłowych, praca z tekstem (lekturą), prace pisemne, eseje, dyskusja, dialog, prezentacja multimedialna, sesja plakatowa, ćwiczenia warsztatowe, mini eksperymenty, burza mózgów, metoda projektu, wywiad socjologiczny, odgrywanie ról, raporty z wyników badań, analizy studium przypadku;
- 3) rozwoju kompetencji społecznych: dyskusja, dialog, metody projektowe i praktyki.

O wyborze metod w realizacji konkretnego przedmiotu decyduje nauczyciel akademicki i wskazuje je w sylabusie opisującym przedmiot. Wysokie kwalifikacje dydaktyczne kadry (opisane w kryterium 4), rozwijane w licznych szkoleniach i działaniach organizowanych przez Centrum Doskonalenia Dydaktycznego w Uczelni oraz działań projakościowych w Instytucie Wspierania Rozwoju i Edukacji (program hospitacji zajęć, analiza ocen zajęć dokonywana przez studentów itp.) stanowią gwarancję właściwego i zorientowanego na studentów i motywującego do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się ich doboru. Przegląd sylabusów wskazuje, że powszechną zasadą jest łączenie metod, co wynika z potrzeby pomocy studentom w osiągnięciu zakładanych efektów uczenia.

Tabela 2H. Przykłady doboru metod z uwzględnieniem zakładanych efektów uczenia się

Przedmiot	Efekty uczenia się	Metody pracy
Alternatywne i innowacyjne kierunki w edukacji	Wiedza: Student/-ka zna i rozumie wybrane współczesne ujęcia teoretyczne i praktyczne wychowania i kształcenia; zagadnienie wychowania jako spotkania w dialogu; zagadnienie wychowania do odpowiedzialnej wolności; zagadnienie wychowania jako działania i współdziałania; zagadnienie wychowania jako naturalnego dojrzewania; krytyczna teoria edukacji. Umiejętności: Student/-ka potrafi interpretować działalność nauczycieli w kontekstach jej prowadzenia z wykorzystaniem posiadanej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii, charakteryzować swoistość działania pedagogicznego; prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie poparte rozbudowaną argumentacją teoretyczną. Kompetencje społeczne: Student/-ka jest gotów nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki i budowania warsztatu pracy nauczyciela dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.	Metody kształcenia: metoda problemowa, dyskusja, burza mózgów, realizacja zadań indywidualnych i zespołowych, analiza tekstów, praca własna pod kierunkiem nauczyciela.
Tutoring – praca metoda tutoring	Wiedza: Student/-ka zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania; sytuację interpersonalną; zagadnienia: empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, negocjacji i rozwiązywania konfliktów; reguły współdziałania; procesy i role grupowe; bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z dzieckiem, mechanizmy kształtowania się postaw dzieci lub uczniów. Zna znaczenie autorefleksji i samorozwoju; zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, zagadnienia stresu i nauczycielskiego wypalenia zawodowego; podstawy psychologii twórczości i treningu myślenia kreatywnego; trening komunikacyjny, style komunikowania się nauczyciela z podmiotami edukacyjnymi; metody przezwycięzania barier komunikacyjnych. Umiejętności: Student/-ka potrafi zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego. Potrafi zaplanować działania na rzecz rozwoju własnych kompetencji językowych i pedagogicznych.	Metody kształcenia: metody aktywizujące, metody warsztatowe (dyskusja dydaktyczna, praca z tekstem, film, analiza przypadków, drama), forma pracy: praca grupowa i w parach.

	Kompetencje społeczne: Student/-ka jest gotów/a do refleksji, w tym krytycznej oceny, odnośnie do poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz wykazywania umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego w zakresie wychowania przedszkolnego.	
Modele wspierania rozwoju dziecka	Wiedza: Student/-ka zna i rozumie zróżnicowanie modeli ujmowania procesu wspierania rozwoju dziecka lub ucznia, w tym: behawioralnego, konstruktywistycznego, emancypacyjnego; zadania edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w zakresie wspierania rozwoju dziecka lub ucznia. Zna i rozumie sposoby integrowania wiedzy i umiejętności dzieci w przedszkolu i uczniów w klasach I–III; zasady projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych, rozpoznawania potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania. Umiejętności: Student/-ka potrafi kształtować bezpieczne i przyjazne edukacyjne środowisko wspierające rozwój dzieci, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, z nastawieniem na osobowy i podmiotowy rozwój. Potrafi wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska wspierającego rozwój ucznia – w sali lub klasie, poza placówką oświatową i w środowisku lokalnym, dostarczać dzieciom różnych źródeł, w tym za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnej, gromadzenia doświadczeń i okazji do zaangażowanego uczenia się. Kompetencje społeczne: Student/-ka jest gotowy/gotowa do kierowania się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, krytycyzmem oraz przyjęcia odpowiedzialności za integralny rozwój dzieci lub uczniów i podejmowane działania pedagogiczne mające na celu wspieranie go.	- prezentacja multimedialna, dyskusja, pokaz, analiza materiałów źródłowych, ćwiczenia, analiza przypadków, film.
Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu	Wiedza: Student/-ka zna i rozumie stadia rozwoju umysłowego dziecka w kontekście zakresu i metod edukacji matematycznej; poziom rozumowań przed operacyjnych i operacyjnych. Zna i rozumie zagadnienia edukacji matematycznej w przedszkolu: podstawa programowa i program edukacji matematycznej, rozwijanie intuicji dotyczących liczb i liczenia–kardynalny, porządkowy i miarowy aspekt liczby, porównywanie liczebności zbiorów, stymulowanie rozwoju operacyjnego rozumowania – odwracalność operacji, rozwijanie rozumowania przyczynowo-skutkowego, rozwijanie orientacji przestrzennej, w tym na kartce papieru, kodowanie, dodawanie i odejmowanie na palcach i innych zbiorach zastępczych, rozdawanie i rozdzielanie po kilka, rozwijanie intuicji geometrycznych, gry i zabawy z wątkiem matematycznym. Zna formy aktywności dzieci: manipulacje, eksperymenty, budowanie modeli płaskich i przestrzennych z zastosowaniem różnych materiałów, w tym gotowych elementów, samodzielne odkrywanie praw matematycznych, prowadzenie prostych rozumowań np. Z wykorzystaniem tamigłówek. Zna środki dydaktyczne w edukacji matematycznej dzieci: pakiety edukacyjne, elementy do manipulacji i klasyfikacji, liczydła, liczmany, klocki logiczne Dienes, klocki Cuisenaire’a, kostki do gry, domina, karty, mozaiki, konstrukcyjne klocki geometryczne różnych typów itp. Umiejętności: Student/-ka potrafi kształtować u dzieci pojęcie liczby. Potrafi rozwijać u dzieci wyobraźnię i orientację przestrzenną. Potrafi wdrażać dzieci w zasady logicznego myślenia. Potrafi budować sytuacje edukacyjne, skłaniające dzieci do budowania hipotez i ich weryfikacji. Potrafi analizować błędy popełniane przez dzieci i wyciągać z nich wnioski. Kompetencje społeczne: Student/-ka jest gotowy/gotowa do rozbudzania zainteresowania dzieci myśleniem matematycznym.	- podające (informacyjne): prelekcja, pokaz, wyjaśnianie; - aktywne (heurystyczne): dyskusja, burza mózgów (fabryka pomysłów), symulacja (odgrywanie ról), metoda aktywnego opisu, problemowa; - praktyczne: metoda projektu.

	Jest gotowy/gotowa do wskazywania dzieciom w przedszkolu korzyści z uczenia się matematyki.	
Metodologia badań pedagogicznych i analiza tekstu naukowego	Wiedza: Student/-ka zna i rozumie filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych; koncepcje wiedzy, pojęcie nauki i status wiedzy naukowej, społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych, nurty filozoficzne, paradygmaty badawcze i strategie badań, znaczenie i sposób budowania teorii w badaniach naukowych; potrafi dokonać analizy tekstu naukowego; rolę jakości i rzetelności badań naukowych, różne kryteria jakości badań naukowych, w tym: reprezentatywność, trafność, rzetelność, wiarygodność, transparentność, autentyczność, triangulacja perspektyw teoretycznych, metod badawczych i źródeł danych, możliwość uogólnienia i transferu rezultatów badawczych; cechy, styl i redagowanie tekstów naukowych, cel i strukturę pracy dyplomowej; wybór pola badawczego w kontekście wiedzy osobistej i naukowej, technikę pracy naukowej, dobór i selekcję literatury, formy analizy materiałów źródłowych, formy prezentacji wyników badań i doniesień naukowych z literatury, ocenę i krytykę dostępnych źródeł teoretycznych, umiejętność wywodu i siłę argumentacji, problemy etyczne w pisaniu pracy magisterskiej; metodologię prowadzenia badań naukowych; zastosowanie wiedzy i umiejętności metodologicznych we własnym projekcie badawczym, w tym: wybór strategii badawczej, sformułowanie celu i przedmiotu badań, opracowanie metod i techniki badań, sformułowanie problematyki badań, przygotowanie narzędzi badawczych, dobór próby badawczej, teren i przebieg badań; zasady prowadzenia badań empirycznych; sposoby analizy wyników badań; sposoby prezentacji wyników badań oraz proces wnioskowania. Umiejętności: Student/-ka potrafi zaprojektować proces badań; umiejętnie dobrać narzędzia badawcze. Potrafi krytycznie przeanalizować raport z badań. Potrafi dobrać literaturę i materiały źródłowe adekwatne do problemu pracy dyplomowej. Kompetencje społeczne: Student/-ka jest gotowy/gotowa do rzetelnego sprawozdania wyników swoich badań. Jest gotowy/gotowa do przestrzegania zasad rzetelności intelektualnej i reguł własności intelektualnej.	-rozwiązywanie zadań (indywidualnie, w parach, w grupach) -metoda stolików eksperckich (wymiana informacji między grupami eksperckimi) -eksperyment pedagogiczny w klasie -konstruowanie badania ilościowego i anonimowa ocena rówieśnicza -konstruowanie kwestionariusza ankiety -ocenianie gotowego kwestionariusza ankiety -aktywne uczestnictwo w wywiadzie indywidualny i fokusowy -obserwacja uczestników podczas wywiad fokusowego -Zaplanowanie, przeprowadzenie i opis mini-badania ilościowego w postaci postera naukowego

Analiza sylabusów wskazuje, że nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na akredytowanym kierunku preferują metody aktywizujące i angażujące studentów oraz wspierające ich w planowaniu i realizacji zadań o charakterze samorozwojowym oraz w kształtowaniu postawy refleksyjnej praktyka, w szczególności przez budowanie profesjonalnego osądu w oparciu o analizy indywidualnych przypadków, co również spełnia zalecenia standardów kształcenia. Realizując profil ogólnoakademicki dla osiągnięcia kompetencji badawczych odwołuje się do właściwie dobranych metod pracy dla tego celu jakim jest przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej.

2.8. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Metody i techniki kształcenia na odległość wykorzystywane są do prowadzenia zajęć na platformie e-learningowej. W ten sposób prowadzone może być seminarium online w trybie synchronicznym (platforma MS Teams).

Okres od marca 2020 roku do lutego 2021 roku to czas związany z trudną sytuacją epidemiologiczną kraju wynikającą z ogólnoswiatowej pandemii koronawirusa SARS CoV-2. To czas, który przyniósł, a jednocześnie wymusił zmiany w organizacji kształcenia, wykorzystywanych technologiach oraz stosowanych metodach kształcenia, które należało dostosować do tej formy kształcenia.

Wszelkie szczegółowe informacje na temat form i metod zajęć prowadzonych on-line na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w semestrze letnim 2019/2020, zimowym 2020/2021 oraz

zdalnych form pomiaru efektów uczenia się są dostępne w sylabusach przedmiotowych w systemie USOS APS wraz z linkami do zespołów w aplikacji Teams.

Czas pandemii i prowadzenie zajęć on-line z wykorzystaniem aplikacji MS Teams spowodowało szereg pozytywnych zmian w zakresie cyfrowego funkcjonowania uczelni, wpłynęło na rozwój kompetencji informatycznych nauczycieli akademickich jak i studentów, m.in.:

- 1) Uczelnia ujednoliciła możliwość korzystania z aplikacji internetowych umożliwiających prowadzenie zajęć na odległość, prowadzenie rozmów, odbywanie spotkań itp. Zarekomendowane zostało narzędzie udostępnione w ramach usługi Microsoft, którą dysponuje APS (One Drive do dzielenia się plikami, Teams do pracy grupowej ze studentami, Video i Stream do udostępniania filmów, Forms do tworzenia np. testów sprawdzających wiedzę). Aby móc korzystać z niego należy posiadać konto mailowe APS.
- 2) Wszyscy pracownicy, jak i studenci zostali przeszkoleni w zakresie znajomości MS Teams.
- 3) Ujednolicony został sposób komunikowania się za pośrednictwem poczty e-mail (wszyscy pracownicy – naukowcy, dydaktyczni oraz administracyjni – mają obowiązek korzystania ze służbowej poczty e-mailowej (@aps.edu.pl), taki sam obowiązek dotyczy studentów.

Po pandemii SARS-CoV2i powrocie do trybu stacjonarnej realizacji zajęć dydaktycznych oraz po odwołaniu stanu zagrożenia epidemiologicznego pandemią SARS-CoV-2 zdecydowano, że uwzględniając wyniki regularnych, systematycznych badań wewnętrznych APS mających na celu stwierdzenie najlepszych strategii i rozwiązań dla rozwoju uczelni, jak i podnoszenia jakości kształcenia, o prowadzeniu wybranych zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem platformy e-learningowej oraz MS Teams. Przedmioty do realizacji zdalnej na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zostały zatwierdzone w programie obowiązującym od cyklu 2021/22 (Załącznik nr 2 do Uchwały nr 209/2021 Senatu APS z dnia 30 czerwca 2021 r.) i były to wykłady kształcenia ogólnouczelnianego: PW-5F-PPY Podstawy psychologii. AK-OF-WZP Wybrane zagadnienia prawa AK-OF-PCZ Prawa człowieka, AK-OF-PAN Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności oraz założono możliwość pracy promotorskiej z wykorzystaniem metod i technik pracy na odległość warunkowanych uzgodnieniami promotora i dyplomantów, z wyłączeniem pierwszego semestru seminarium obowiązkowo stacjonarnego.

W kolejnym roku stwierdzono, że wyznaczanie przedmiotów dla całego cyklu jest rozwiązaniem nieelastycznym i zdecydowano, że w nowych programach zrezygnuje się z odgórnego ustalania „na sztywno” konkretnych zajęć do realizacji kształcenia na odległość, tylko wskaże dopuszczalny procent zajęć zdalnych (widełki), a lista konkretnych zajęć będzie zatwierdzana przez Senat każdego roku dla roku następnego. Dbałość, aby ustalone przedmioty zdalne mieściły się w przyjętych w programie granicach dla każdego cyklu spoczęła na dyrektorach studiów.

I tak, zgodnie z Uchwałą Senatu nr 598/2023 Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedmiotów realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w roku akademickim 2023/2024 na studiach V-letnich magisterskich na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zajęcia w trybie zdalnym były prowadzone z następujących przedmiotów:

- prawa człowieka (1 ECTS) (15 godzin – studia stacjonarne oraz 12 godzin – studia niestacjonarne),
- wybrane zagadnienia prawa (1 ECTS) wykład (15 godzin – studia stacjonarne oraz 12 godzin – studia niestacjonarne),
- podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej (4 ECTS) – studia stacjonarne

Natomiast w bieżącym roku akademickim, zgodnie z Uchwałą Senatu nr 737/2024 z 19 czerwca 2024 r. do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik pracy na odległość zatwierdzono:

- wybrane zagadnienia prawa (1 ECTS) wykład (15 godzin – studia stacjonarne oraz 12 godzin – studia niestacjonarne),

- podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej (4 ECTS) – studia stacjonarne.

Zakres korzystania z metod i technik pracy na odległość jest niewielki, co wynika ze specyfiki kierunku. Należy podkreślić, że przyjęta procedura wskazywania przedmiotów do realizacji zdalnej, oparta na analizie efektów uczenia się przedmiotu oraz jego specyfiki, predestynujących go do realizacji zdalnej, z jednoczesnym uwzględnieniem kompetencji w zakresie dydaktyki edukacji zdalnej nauczyciela przewidzianego do realizacji przedmiotu w kolejnym roku akademickim, choć organizacyjnie wymagająca uważności i wysiłku, gwarantuje właściwą realizację zajęć zdalnych. Można myśleć o niej jako o dobrej praktyce uczelni w obszarze wykorzystywania nowych technologii w dydaktyce akademickiej.

2.9. Praktyki studenckie

Praktyki zawodowe są szczególnie ważne w zawodzie pedagoga i nauczyciela edukacji początkowej. Dzięki nim studenci mają możliwość zdobycia doświadczenia, nowych umiejętności i kompetencji i pogłębić wiedzę, którą przyswoili podczas zajęć dydaktycznych na uczelni. Pozwalają studentom kształtować i rozwijać umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniami, a także weryfikować własne predyspozycje do wykonywania zawodu nauczyciela.

Praktyki zawodowe w APS na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są tworzone zgodnie ze standardem kształcenia, stanowiąc integralną część studiów. W trakcie praktyk realizowane są efekty uczenia się ściśle określone przez program studiów. Rodzaj, wymiar i termin praktyk określa plan studiów. Praktyki podlegają zaliczeniu w semestrach określonych w planie studiów, warunkując zaliczenie semestru.

Zasady odbywania praktyk reguluje Załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora APS Nr 512/2023 z dnia 1 października 2023 w sprawie Regulaminu praktyk studenckich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, który zawiera wszelkie informacje dotyczące sposobów realizacji praktyk. Nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyk na wszystkich kierunkach studiów sprawuje prorektor ds. kształcenia, a nadzór nad przebiegiem praktyk realizowanych w całej Uczelni sprawuje uczelniany koordynator praktyk powoływany przez rektora. Uczelniany koordynator praktyk współpracuje z prorektorem ds. kształcenia oraz z innymi osobami, które biorą czynny udział w realizacji praktyk, takimi jak: dyrektor studiów, dyrektor instytutu, kierownik kierunku, kierownik opiekun praktyki z ramienia Uczelni. Z kolei Biuro Obsługi Osób Studiujących – Sekcja Praktyk jest odpowiedzialne za kompletowanie dokumentacji praktyk, finansowe rozliczanie praktyk, opracowanie systemu gromadzenia dokumentacji praktyk studenckich oraz ich archiwizowania w APS.

Dokumentacja praktyk zawiera: (1) porozumienie i skierowanie/porozumienie lub skierowanie do placówki przyjmującej an praktyki, których wzór według potrzeb, uzgadnia i opracowuje uczelniany koordynator praktyk; (2) Program praktyk (Sylabus), w którym zawarte są szczegółowe informacje na temat praktyk, obejmujące zakładane cele i efekty uczenia się, zadania praktyki, organizację przebiegu praktyki i zaliczenie praktyki wraz z Kartą praktykanta APS. Program praktyki (Sylabus) i Kartę praktykanta APS uzgadniają i opracowują opiekunowie praktyki z ramienia Uczelni według wzorów podanych w załączniku nr 1 do niniejszego Regulaminu; (3) dokumentację przebiegu praktyk, którą ustala opiekun praktyk z ramienia uczelni. On sprawuje merytoryczną pieczę nad przebiegiem i zaliczeniem praktyk, decyduje o kształcie dokumentacji przebiegu praktyk wskazując stosowne załączniki znajdujące się w pakiecie przyjętych w Uczelni – Załącznik nr 2/PR/A-I – lub, gdy uzna to za konieczne, sam opracowuje dodatkowy załącznik. Dokumentacja praktyk dla danego roku jest przez niego przekazywana do Biura Obsługi Osób Studiujących – Sekcji Praktyk w wersji WORD, a następnie wprowadzana do systemu USOS, skąd student pobiera ją samodzielnie.

Warunkiem zaliczenia praktyk jest uzyskanie efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów dla kierunku oraz przedłożenie przez studenta dokumentacji wygenerowanej z systemu USOS i uzupełnionej w trakcie praktyk. Student zobowiązany jest do przedstawienia opiekunowi praktyk z ramienia Uczelni Kartę praktykanta APS i inne wymagane dokumenty nie później niż w tydzień od ukończenia praktyk oraz nie później niż na dwa dni przed zamknięciem protokołu zaliczeniowego w USOS. Podstawą zaliczenia praktyki jest akceptacja przez opiekuna praktyki z ramienia Uczelni dokumentów potwierdzających przebieg praktyki, a także rozmowa ze studentem, weryfikująca uzyskanie efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk. Zaliczenia wpisuje do USOS opiekun praktyk z ramienia Uczelni. Jeżeli praktyka nie została zaliczona, student jest zobowiązany do powtórzenia praktyki w kolejnym roku akademickim, po uzyskaniu zgody na warunkowe zaliczenie semestru. W uzasadnionych przypadkach dyrektor studiów może, na wniosek studenta, przesunąć termin realizacji praktyki na inny semestr lub rok studiów niż przewiduje to plan studiów. Ostateczny termin zaliczenia praktyki upływa na koniec semestru, w którym praktyka jest przewidziana.

Po dokonaniu zaliczenia praktyk opiekun praktyki z ramienia Uczelni oddaje studentowi Kartę praktykanta APS, a do Biura Obsługi Osób Studiujących – Sekcji Praktyk przekazuje swoje sprawozdanie. Pozostałą dokumentację przebiegu praktyk przechowuje do końca następnego roku akademickiego, a po tym okresie może oddać ją studentowi, jeśli student wystąpi z takim wnioskiem. Dokumentacja nieodebrana przez studentów ulega zniszczeniu. W kwestiach spornych dotyczących zaliczenia praktyki student może odwoływać się od decyzji opiekuna praktyk z ramienia Uczelni do uczelnianego koordynatora praktyk.

W ramach kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (studia pięcioletnie magisterskie) studenci zobowiązani są do odbycia następujących praktyk:

a) Praktyki śródroczne wspólne dla kierunku:

- Praktyka asystencka w przedszkolu (30 godzin) ogólnopedagogiczna na roku II semestr III
- Praktyka asystencka w klasach I-III (30 godzin) na roku II semestr IV
- Praktyka asystencko –pedagogiczna w przedszkolu (wychowawczo-dydaktyczna) 60 godzin na roku III
- Praktyka asystencko- pedagogiczna w klasach I-III (wychowawczo-dydaktyczna) 60 godzin na roku IV

b) Praktyki realizowane w ramach modułów poszerzających wiedzę pedagogiczną:

Moduł Pedagogiki korekcyjnej:

- Praktyka asystencka w pracy z dzieckiem/ucznikiem z trudnościami w rozwoju/uczeniu się (20 godzin) na roku V semestr IX (śródroczna)
- Praktyka asystencko-pedagogiczna w pracy z dzieckiem/ucznikiem z trudnościami w rozwoju/uczeniu się (40 godzin) na roku V semestr X (praktyka ciągła)

Moduł Pedagogiki żłobkowej:

- Praktyka asystencka w pracy z małym dzieckiem (20 godzin) na roku V semestr IX (śródroczna)
- Praktyka asystencko-pedagogiczna w pracy z małym dzieckiem (40 godzin) na roku V semestr X (praktyka ciągła).

Ogląd programów wszystkich wymienionych praktyk (analiza sylabusów praktyk) wskazuje, że spełniają one wymagania standardów kształcenia nauczycieli przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej.

Praktyki prowadzone na podstawie umów podpisanych przez uczelnię z placówkami przyjmującymi studentów na praktyki. Studenci mają możliwość samodzielnego znalezienia miejsca dla odbycia praktyki spoza listy placówek, z którymi uczelnia podpisała umowy o stałej współpracy, przy czym w takich sytuacjach bezwzględnie wymagana jest zgoda opiekuna praktyk z uczelni, który diagnozuje wybór studenta i nawiązuje kontakt z dyrektorem wskazanej przez niego i zainteresowanej jego przyjęciem placówki. Praktyki organizowane w takim trybie (tryb indywidualny) są realizowane więc na podstawie pisma kierowanego do miejsca praktyki (skierowania), po wspomnianym uzyskaniu

zgody dyrekcji/kierownictwa placówki. Praktyki organizowane są także w trybie uczelnianym – gdy placówkę praktyki wskazuje opiekun praktyki z ramienia Uczelni. Praktyki organizowane w trybie uczelnianym są realizowane na podstawie porozumienia lub umowy zawartej z placówką praktyki. Porozumienie lub umowę zawiera rektor APS lub uczelniany koordynator praktyk na podstawie pełnomocnictwa rektora.

Należy podkreślić, że opiekun praktyki z ramienia Uczelni jest zobowiązany złożyć w Biurze Obsługi Osób Studiujących zaktualizowane programy praktyk studenckich (sylabusy) lub potwierdzić aktualność programów (sylabusów) zamieszczonych w systemie USOS nie później niż do końca pierwszego tygodnia nowego roku akademickiego. Zobowiązany jest też do odbycia pierwszego spotkania informacyjnego ze studentami na temat praktyki nie później niż do końca października danego roku akademickiego dla praktyk realizowanych w semestrze zimowym i do końca lutego dla danego roku akademickiego dla praktyk rozpoczynających się w semestrze letnim. Działania te służą dobremu i dogodnemu informowaniu studentów w kwestii obowiązujących ich praktyk oraz należytej pieczy merytorycznej. Opiekunami praktyk z uczelni są osoby o dużym doświadczeniu w pracy instytucji i wiedzy metodycznej. Częstokroć prowadzą przedmioty, pozostające w łączności z praktykami co umożliwia w przypadku praktyk śródrocznych ich realizację w ścisłej korelacji z zajęciami teoretycznymi oraz metodycznymi.

2.10. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów

Indywidualna Organizacja Studiów (IOS)

Według Regulaminu Studiów stanowiącego Załącznik nr 1 do Uchwały nr 154/2021 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 kwietnia 2021 r., student może ubiegać się o indywidualną organizację studiów. Przyznaje się go studentowi, który nie może realizować zajęć według obowiązującego planu z powodu: realizacji różnic programowych, powtarzania przedmiotów, studiowania drugiego kierunku lub na innej uczelni, powtarzania przedmiotów, ważnych wydarzeń życiowych, szczególnych potrzeb, w tym niepełnosprawności lub choroby przewlekłej lub innej potrzeby określonej w Ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062). Dostaje wówczas pozwolenie na realizację przedmiotów wymaganych programem studiów według indywidualnego planu (najczęściej w różnych grupach).

Indywidualny Program Studiów (IPS)

Studiowanie według IPS polega na rozszerzeniu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku bądź w wyniku udziału studenta w projektach badawczych. Jest to możliwość skierowana do studentów o wysokiej średniej, chcących w sposób indywidualny, pod opieką samodzielnego pracownika naukowego realizować program studiów.

Student może także wnioskować o indywidualną opiekę promotorską, np. w sytuacji, gdy przyszłe zamierzenia badawcze studenta mającego rozpocząć przygotowanie pracy dyplomowej są zbieżne z problematyką działalności naukowej i badawczej proponowanego promotora i za jego zgodą.

Szczególną opieką w procesie kształcenia objęci są studenci ze szczególnymi potrzebami, a przede wszystkim studenci z niepełnosprawnościami. Zgodnie z paragrafem 24 obowiązującego w APS Regulaminu Studiów studenci będący osobami ze szczególnymi potrzebami mogą ubiegać się o dostosowanie warunków odbywania studiów do ich szczególnych potrzeb w tym rodzaju niepełnosprawności, w szczególności o możliwość: nagrywania zajęć; uzyskania wsparcia asystenta w zajęciach dydaktycznych (np. tłumacza języka migowego, asystenta osoby z niepełnosprawnością); wsparcia podczas zajęć, dostosowanego do ich szczególnych potrzeb, w szczególności tłumaczenia zajęć na język migowy; uzyskania zgody na zwiększenie liczby absencji

(ponad 15% wymiaru godzin danych zajęć, nie więcej jednak niż do 25% wymiaru danych zajęć ze względu na chorobę, leczenie lub logistyczne problemy w docieraniu na zajęcia), uwzględnienia podczas organizacji i przeprowadzania zaliczeń i egzaminów ich szczególnych potrzeb (np. zmiana formy zaliczenia z pisemnej na ustną, z grupowej na indywidualną, z testowej na problemową itp.); przedłużenia terminu uzyskania zaliczeń i zdawania egzaminów; korzystania z urządzeń wspomagających własnych lub wypożyczonych z APS podczas wykładów i ćwiczeń.

Zgodnie z Regulaminem Stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1września 2022 roku studenci z niepełnosprawnościami lub szczególnymi potrzebami mogą ubiegać się o dostosowanie sposobu organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego, w tym warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności. Regulamin wskazuje, że do zapewnienia wsparcia Akademii w procesie kształcenia, spośród nauczycieli akademickich w uczelni mogą być powołani opiekunowie studentów z niepełnosprawnościami współpracujący z Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Student z niepełnosprawnością może ubiegać się także o otrzymanie w formie pisemnej lub elektronicznej materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia, nagrywanie przebiegu zajęć na urządzenia rejestrujące dźwięk lub obraz, wyznaczenie stałego miejsca na sali w trakcie trwania zajęć, indywidualną organizację studiów, zmianę zasad uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów (wydłużenie czasu trwania zaliczenia/egzaminu, zastosowanie dodatkowych urządzeń technicznych, zastosowanie alternatywnych form zapisu, zmianę formy zaliczenia/egzaminu, pomoc asystenta lub tłumacza języka migowego, wyznaczenie innego miejsca przeprowadzenia zaliczenia/egzaminu, z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu, przełożenie terminu zaliczenia/egzaminu), a także korzystanie z pomocy asystenta naukowo-metodycznego w formie dodatkowych konsultacji indywidualnych z nauczycielem akademickim. W przypadku, gdy realizacja określonego przedmiotu lub praktyki nie jest możliwa dyrektor studiów może określić przedmiot równoważny lub inną formę realizacji praktyki przez studenta.

Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość uzyskania szczegółowych informacji na temat swojej sytuacji od Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami – Wojciecha Polaka. Szczególnie istotne znaczenie w obszarze dostosowania procesu dydaktycznego do potrzeb studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma projekt „W nowe 100-lecie APS nowe do100sowanie” realizowany od 01.10.2020 roku. Kierownikiem projektu jest mgr Mariusz Fila. Od rozpoczęcia projektu aktywnymi jego uczestnikami są pracownicy Instytutu Pedagogiki Specjalnej. Ich udział w projekcie rozpoczął się analizą obowiązujących w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dokumentów oraz ich modyfikacją z uwzględnieniem podstaw prawnych dotyczących praw osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępności. W dokumentach dokonano uzupełnienia i rozszerzenia zapisów dotyczących potrzeb oraz możliwych rozwiązań w procesie kształcenia studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zapewniających pełną dostępność zarówno przestrzeni uczelni, jak również realizowanego procesu kształcenia.

W ramach projektu pracownicy uczelni mają możliwość korzystania ze szkoleń podejmujących problematykę dostosowania procesu kształcenia do potrzeb studentów ze szczególnymi potrzebami. Dotychczasowe szkolenia podejmowały problematykę: dostosowywanie materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością; dostępności cyfrowej stron internetowych, dokumentów i multimediów elektronicznych; wdrażania procedur dostępności; projektowania uniwersalnego, standardów dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnością; dostępności zajęcia z lektoratów językowych; dostępności bibliotek; dostępności zajęć sportowych; tworzenia audiodeskrypcji; sytuacji zagrożenia i ewakuacji osób z niepełnosprawnością; komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Warunki i tryb rekrutacji, w tym kryteria kwalifikacyjne kandydatów i liczbę miejsc, określają właściwe Uchwały Senatu Akademii. Równe szanse kandydatom zapewnia przyjęcie jednakowych kryteriów kwalifikacji oraz podanie do publicznej wiadomości treści Uchwał, określających zasady rekrutacji (<http://www.aps.edu.pl/rekrutacja/zasady-rekrutacji/>). Przyjęta procedura rekrutacyjna zawiera tryb odwoławczy. Rekrutacja odbywa się poprzez elektroniczny system rejestracji kandydatów na studia (IRK). Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy. Warunkiem wstępnym rekrutacji jest posiadanie świadectwa dojrzałości (nowa lub stara matura) lub dokumentu z nim równoważnego.

Dodatkowym warunkiem rekrutacji na kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest przedłożenie zaświadczenia od logopedy potwierdzające poprawność wymowy kandydata.

Zasady przeliczania punktów dla kandydatów z “nową” maturą (od roku 2005):

Wynik rekrutacyjny stanowi sumę wyników z 3 przedmiotów zdawanych na maturze w formie pisemnej: 2 obowiązkowych i 1 do wyboru

Przedmioty obowiązkowe: język polski i język obcy

Przedmioty do wyboru: matematyka, biologia, chemia, filozofia, fizyka, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, informatyka, język łaciński i kultura antyczna, wiedza o społeczeństwie

Przelicznik dla każdego przedmiotu:

1% poziom podstawowy = 1 punkt; zaś dla matematyki 1% = 2 punkty

1% poziom rozszerzony = 2 punkty; zaś dla matematyki 1% = 4 punkty

Zasady przeliczania punktów dla kandydatów z “starą” maturą (do roku 2005):

Wynik rekrutacyjny stanowi sumę wyników z 4 egzaminów zdawanych na maturze w części pisemnej lub ustnej. Oceny z egzaminów maturalnych transformuje się na punkty rekrutacyjne następująco (Tabela 3.A):

Tabela 3A: Przelicznik punktów rekrutacyjnych dla kandydatów ze “starą” maturą:

Ocena	Liczba punktów rekrutacyjnych	
	do 1991 roku	po 1991 roku
6		200
5	200	180
4	160	150
3	80	100
2		60

Przykładowe progi punktowe na studia jednolite:

w roku 2019/2020 stacjonarne 289, niestacjonarne 215;

w roku 2020/2021 stacjonarne 234, niestacjonarne 159;

w roku 2022/2023 stacjonarne 245, niestacjonarne 132;

w roku 2023/2024 stacjonarne 177, niestacjonarne 131.

Limity przyjęć w rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 na studia jednolite magisterskie pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna określa Załącznik nr 4 do uchwały nr 344/2022 Senatu Akademii

Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 27.04.2022 r. (tekst jednolity). Wynosiły one na studia stacjonarne: 110 miejsc, niestacjonarne: 80.

3.2. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz ich dokumentowanie

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia stopnia efektów uczenia się opisuje **Regulamin Studiów**. Zaliczenie etapu studiów możliwe jest po osiągnięciu przez studenta przewidzianych w programie efektów kształcenia. Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia następuje w trakcie zaliczeń i egzaminów, w tym także zaliczeń praktyk.

Wskazania dotyczące wymagań, które należy spełnić, by zaliczyć przedmiot lub praktykę są precyzowane w sylabusach przedmiotów i wprowadzane do systemu USOSweb przez koordynatorów przedmiotu. Z tego miejsca dostępne są dla studentów przed rozpoczęciem zajęć (najpóźniej w pierwszym tygodniu semestru), natomiast w sposób bezpośredni studenci mają możliwość zapoznać się z sylabusem na pierwszych zajęciach. Koordynator przedmiotu precyzuje formę i warunki zaliczenia, uwzględniając efekty uczenia się przedmiotu. Podczas ustalania sposobu weryfikacji efektów uczenia się, przestrzegana jest zasada spójności pomiędzy realizowanym efektem, a sposobem jego weryfikacji.

Student uzyskuje zaliczenie etapu studiów, jeśli zgromadzi liczbę punktów ECTS przewidzianą w danym roku przez program kształcenia, tj. uzyska zaliczenie wszystkich przedmiotów i zda wszystkie przewidziane egzaminy oraz zrealizuje praktyki. Student może uzyskać warunkowe zaliczenie etapu studiów, tj. uzyskać zaliczenie ze zmniejszoną liczbą punktów, jeśli liczba niezaliczonych przedmiotów nie jest większa niż dwa i uzyskał nie mniej niż 20 punktów ECTS w danym semestrze. Decyzję o warunkowym zaliczeniu etapu studiów podejmuje dyrektor studiów. W przypadku niezaliczenia większej liczby przedmiotów, student może starać się o powtarzanie etapu studiów. Powtarzanie nie może jednak dotyczyć studenta, który nie zaliczył I semestru studiów. Decyzję w indywidualnych przypadkach podejmuje dyrektor studiów.

Kwestie dotyczące dokumentowania osiągniętych przez studentów efektów uczenia się precyzuje Zarządzenie nr 255/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku. Prace studentów, które weryfikują poziom osiągniętych efektów uczenia się i stanowią podstawę złożenia egzaminu bądź uzyskania zaliczenia na ocenę, są przechowywane przez nauczyciela akademickiego w okresie nie krótszym niż do końca kolejnego roku akademickiego. W przypadku weryfikacji zakładanych efektów uczenia się dla danego przedmiotu poprzez egzamin lub zaliczenie w formie ustnej, egzaminujący zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania dokumentującego sposób dokonywanej oceny. Dokumentacją praktyk są „Karty Praktykanta APS”, stanowiące potwierdzenie realizacji praktyk, i „inne dokumenty” poświadczające osiągnięcie zakładanych efektów w ramach danej praktyki. „Karta Praktykanta APS”, po podpisaniu podczas zaliczenia przez opiekuna praktyk, zwracana jest studentom jako potwierdzenie realizacji praktyki. Natomiast „inne dokumenty” są przechowywane przez opiekuna praktyk, zgodnie z regulacjami uczelnianymi, dotyczącymi przechowywania efektów uczenia się.

W przypadku prac i egzaminów dyplomowych, dokumentacja zawiera: pracę dyplomową w wersji elektronicznej w systemie APD (Archiwum Prac Dyplomowych), raport sprawdzający oryginalność pracy dyplomowej w formie papierowej oraz elektronicznej (w systemie APD), recenzję promotora oraz recenzenta w formie papierowej oraz elektronicznej (w systemie APD), a także protokół z egzaminu dyplomowego z podpisami wszystkich członków komisji.

Wyniki realizacji przez studenta efektów uczenia się w postaci uzyskanych ocen i zaliczeń wpisywane są przez nauczycieli prowadzących zajęcia do protokołów znajdujących się w systemie USOS. Podpisane, papierowe wersje zatwierdzonych protokołów składane były w Biurze Spraw Studenckich (obecnie Biurze Obsługi Osób Studiujących). Protokoły z egzaminów dyplomowych wraz z recenzjami

promotora, recenzenta, pracą dyplomową i raportem z systemu antyplagiatowego przechowywane są w teczkach akt osobowych studentów.

3.3. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zgodnie z **Regulaminem studiów** w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, możliwe jest uznawanie efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni. Decyzję o uznaniu i przeniesieniu zajęć podejmuje Dyrektor studiów, uwzględniając efekty uczenia się uzyskane na innym kierunku lub profilu na innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, w wyniku realizacji zajęć i praktyk odpowiadających zajęciom i praktykom określonym w programie studiów na kierunku, na którym student studiuje.

Kwestie dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów szczegółowo opisane są w Uchwale nr 145/2021 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 24 marca 2021 roku w sprawie zmiany uchwały Senatu APS nr 198/2019 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w APS. Dokument określa szczegółowo warunki, jakie musi spełnić wnioskodawca, procedurę postępowania w tej sprawie (w tym wymagane dokumenty), jak również skutki uznawalności i wysokość opłat związanych z postępowaniem. Postępowanie rozpoczyna się złożeniem wniosku (wraz z dokumentami, którymi kandydat dysponuje, wskazującymi na możliwość uzyskania efektów uczenia się). Wniosek składany jest do Pełnomocnika Rektora ds. potwierdzenia efektów uczenia się. W celu potwierdzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych przez wnioskodawcę, Pełnomocnik powołuje Komisję ds. potwierdzenia efektów uczenia się. W wyniku przeprowadzonego postępowania komisja potwierdza zbieżność uzyskanych efektów uczenia się z efektami uczenia się określonymi w programie danego kierunku, poziomu i profilu oraz czy kandydat uzyskał te efekty w stopniu umożliwiającym zaliczenie określonych przedmiotów wraz z przypisanymi do nich punktami ECTS. Postępowanie kończy się wystawieniem oceny za każdy przedmiot podlegający potwierdzeniu, zgodnie z obowiązującymi w Uczelni kryteriami oceniania.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania – sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów na zakończenie procesu kształcenia

Szczegółowe regulacje dotyczące pracy magisterskiej oraz egzaminu dyplomowego są ujęte w Regulaminie seminariów dyplomowych oraz uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjętych Uchwałą nr 279/2020 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 stycznia 2020 roku.

Praca dyplomowa magisterska przygotowywana jest w ramach seminarium dyplomowego. Stopień realizacji efektów uczenia się oceniany jest przez promotora pracy dyplomowej systematycznie, na każdym etapie jej powstawania (przygotowanie pracy dyplomowej obejmuje cztery semestry studiów). Realizacja seminarium dyplomowego powinna zakończyć się złożeniem pracy. W APS złożenie pracy dyplomowej oznacza wprowadzenie pliku z zaakceptowaną przez promotora, ostateczną wersją pracy, do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz uzyskaniem pozytywnego wyniku sprawdzania pracy z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Po stwierdzeniu oryginalności pracy, promotor zalicza studentowi ostatnią część seminarium dyplomowego magisterskiego i kieruje pracą do recenzji. Recenzent powinien być osobą posiadającą orientację w obszarze tematycznym, którego dotyczy praca. Recenzję pracy przygotowują promotor i recenzent.

Tematyka prac dyplomowych jest zasadniczo zgodna z kierunkami badań prowadzonymi w Instytucie oraz problematyką kierunku. Dotyczy ona między innymi zagadnień takich jak: społeczne i pedagogiczne uwarunkowania wychowania i kształcenia dzieci oraz kształcenia ich nauczycieli, sposoby wspierania rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym i społecznościach lokalnych; opieka, edukacja i wychowanie dzieci w wieku od urodzenia do trzeciego roku życia, dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym; pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi; zagadnienie potrzeb rozwojowych, trudności i szans ich przezwyciężania; metody wspomagania rozwoju dziecka oraz współpraca środowisk wychowawczych i edukacyjnych.

Ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy, który odbywa się przed komisją złożoną z promotora, recenzenta oraz przewodniczącego. Przynajmniej jeden z członków komisji powinien być samodzielnym pracownikiem naukowym. Podczas egzaminu magistranci otrzymują pytania nie tylko dotyczące pracy dyplomowej (pytania zadają zarówno promotor, jak i recenzent), lecz także losuje dwa pytania kierunkowe spośród 60 dostępnych na stronie <http://www.aps.edu.pl/media/4b4jyl1p/pw-ped-rzdszk-i-wczesn-jednolite-magisterskie.pdf>. Listy zagadnień zamieszczane są na stronie internetowej APS najpóźniej do końca listopada każdego kolejnego roku akademickiego. Od roku akademickiego 2023/2024 ostateczny wynik studiów określany jest w skali pięciostopniowej (dostateczny, dostateczny plus, dobry, dobry plus, bardzo dobry).

Listy zagadnień na egzamin dyplomowy zostały przygotowane wspólnie przez nauczycieli IWRCE, których praca była koordynowana przez kierowników jednostek. Kierownicy przekazali propozycje do kierownika kierunku (w ubiegłej kadencji będącego jednocześnie dyrektorem Instytutu), który wraz z nimi oraz swoim zastępcą dokonał ostatecznego wyboru 60 zagadnień. Procedura wielostopniowego przygotowania pytań na egzamin dyplomowy miała na celu zapewnienie jak najlepszego odzwierciedlenia wszystkich grup zajęć i obszarów efektów uczenia się zdobywanych w czasie studiów w procedurze dyplomowania tak, aby student kończący studia miał poczucie spójności egzaminu dyplomowego z pięcioletnim kształceniem.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Statystyki dotyczące liczby kandydatów, przyjęć na studia, rezygnacji z nauki oraz liczby studentów kończących studia w terminie do 30 września 2019 roku prowadził Dziekanat Wydziału Nauk Pedagogicznych, a od 1 października 2019 roku do 31 sierpnia 2024 roku – Biuro Spraw Studenckich (aktualnie Biuro Obsługi Osób Studiujących w nowopowstałym Centrum Kształcenia).

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Dyrektor studiów skreśla studenta z listy studentów w przypadku: niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z Uczelni. Dyrektor studiów może ponadto skreślić studenta z listy studentów w przypadku: stwierdzenia braku wymaganych postępów w nauce, stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach, nieuzyskania zaliczenia semestru w określonym terminie lub niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Do najczęstszych przyczyn skreślania z listy studentów należy zaliczyć: niepodjęcie studiów, nierozliczenie semestru lub roku, niezłożenie w terminie pracy dyplomowej, przeniesienie na inny kierunek studiów lub brak opłat za odbywanie studiów. Ze studentami zagrożonymi skreśleniem kontakt telefoniczny lub mailowy nawiązuje pracownik Biura Spraw Studenckich.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się oraz dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych

Analiza realizacji zakładanych efektów uczenia się **dla poszczególnych przedmiotów** przebiega wieloetapowo. Zaangażowane są w ten proces: osoby prowadzące przedmioty, koordynatorzy przedmiotów prowadzonych przez kilku nauczycieli, opiekunowie praktyk, promotorzy prac dyplomowych magisterskich, członkowie komisji na egzaminie dyplomowym.

Skupiając się na poszczególnych elementach procesu analizy realizacji zakładanych efektów uczenia się, należy zacząć od najniższego poziomu, którym jest sylabus przedmiotu i określone w nim sposoby weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Obowiązek przygotowania i zamieszczenia sylabusu w systemie USOS nakłada na nauczyciela (koordynatora przedmiotu) Zarządzenie nr 243/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich. Zadeklarowane w sylabusie sposoby pomiaru efektów uczenia się z reguły są adekwatne do przekazywanych w ramach przedmiotu treści oraz do formy zajęć. Stosowane najczęściej sposoby weryfikacji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas seminariów, ćwiczeń, warsztatów to: kolokwia, prace pisemne, prezentacje, referaty, analizy przypadków, eseje, projekty, prezentacje multimedialne. W przypadku wykładu sposobem weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin w formie pisemnej (testy z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi) lub ustnej.

Stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest ponadto w trakcie zajęć (dyskusje, warsztaty zespołowe, zadania indywidualne lub grupowe, samodzielne opracowywanie zagadnień i prezentacja podczas zajęć; opracowanie i prezentacja notatek z przeczytanych tekstów).

Głównym celem **praktyki zawodowej** na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest wykształcenie umiejętności zawodowych niezbędnych w pracy nauczyciela placówki opiekuńczo – wychowawczej i/lub edukacyjnej (żłobka, przedszkola lub szkoły podstawowej). Celem praktyki asystenckiej jest pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla kierunku i wybranej specjalności (pedagogika żłobkowa, pedagogika korekcyjna, umożliwiających wdrożenie studentów do przyszłej pracy zawodowej oraz pełnienia obowiązków z nią związanych. Celem praktyk specjalistycznych jest zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla kierunku studiów i powiązanych z przygotowaniem pracy dyplomowej.

Weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności w ramach praktyk zawodowych odbywa się na podstawie uzgodnionej w regulaminie praktyk dokumentacji: Karty praktykanta APS i Charakterystyki miejsca realizacji praktyk. Weryfikacja efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach, przebiega dwuetapowo: 1) dokonana jest przez opiekuna praktyk z ramienia instytucji oraz 2) przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach zawodowych są:

- pozytywna, pisemna opinia i ocena kierownictwa instytucji przyjmującej na praktykę lub wyznaczonego opiekuna praktyk z ramienia instytucji wpisana do karty praktykanta APS;
- informacje od opiekuna praktyk ze strony instytucji o przebiegu praktyki zawodowej oraz o aktywności studenta ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji i pracownika socjalnego, drukami, kwestionariuszami wywiadu, oświadczeniami, kontraktami socjalnymi, itp.;
- dokonana przez studenta ogólna charakterystyka instytucji/organizacji, dokumentująca znajomość zagadnień, takich jak: cele statutowe placówki, struktura organizacyjna, zadania i

funkcje placówki, zasady kierowania i przyjęć do placówki, metody i formy pracy, zakres współpracy z innymi placówkami;

- weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności zawartych w Karcie praktykanta i pisemne sprawozdanie studenta z odbytej praktyki zawierające elementy określone regulaminem praktyk przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni – rozmowa z opiekunem, w wyniku której następuje zaliczenie praktyk.

Skany dokumentów praktyk z ostatnich dwóch lat przechowywane są w Zespołach MSTeams założonych przez opiekunów praktyk.

Od marca 2024 roku do marca 2026 roku w IWRCE jest realizowany projekt wdrożeniowy **Latająca Szkoła Praktyk**, którego celem jest wzmocnienie i w efekcie przemodelowanie formuły praktyk, tak by lepiej dopasować je do wyzwań współczesnej edukacji. Zamierzeniem wykonawców zadania jest budowanie partnerstwa na rzecz jakości edukacji między uczelnią i placówkami edukacyjnymi oraz nauczycielami akademickimi i obecnymi i przyszłymi nauczycielami klas I-III szkół podstawowych. Zaplanowane zostały i sukcesywnie realizowane są działania studentów i nauczycielek akademickich w środowisku uczenia się i działania praktyków. Wybrano innowacyjne, „modelowe” publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe zlokalizowane na terenie kraju (Warszawa, Stare Babice, Gdynia, Gdańsk), w których zrealizowane zostały w roku 2024 wizyty studyjne. Aktualnie, na etapie weryfikacji są kolejne szkoły praktyk przeznaczone na realizację wizyt w 2025 roku. Dyrektorzy i nauczyciele goszczących szkół dzielą się aktualną wiedzą i prezentują nowoczesne trendy w edukacji, prowadząc zajęcia dla studentów biorących udział w projekcie. Ponadto, w ramach działań projektowych, prowadzone są warsztaty: przygotowujące do praktyk i działań studentów podczas wizyt studyjnych (3 warsztaty dla studentów) i warsztaty odpowiadające zgłoszonym wcześniej potrzebom zawodowym nauczycieli placówek biorących udział w Latającej Szkole Praktyk (3 warsztaty w szkołach praktyk). Nauczycielki akademickie, przebywając wraz ze studentami w środowisku praktyk edukacyjnych i wychowawczych, nawiązują formalne i nieformalne kontakty zarówno z przyszłymi, jak i obecnymi nauczycielami. Ogółem zaplanowano realizację ośmiu pięciodniowych praktyk – wizyt studyjnych w wybranych ośmiu, innowacyjnych szkołach podstawowych. Każdą taką wizytę realizują grupy liczące 10–15 studentów (maksymalnie 15 studentów) i 3 nauczycieli akademickich. Skład grupy studentów jest zróżnicowany, co w rezultacie umożliwi doświadczanie i uczestnictwo w procesie edukacyjnym w klasach I–III w modelowej szkole podstawowej grupie ok. 100 studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Sprawdzanie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego odbywa się na podstawie realizowanego w Uczelni egzaminu na poziomie B2, który odbywa się po zakończeniu zajęć z lektoratu z języka angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego (Zarządzenie nr 250/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku). W Uczelni funkcjonuje Autoryzowane Centrum Egzaminacyjne Pearson English International Certificate przy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych APS. Zainteresowane osoby mogą przystąpić do egzaminu Pearson English International Certificate. Certyfikat ten jest uznawany przez różne instytucje zarówno w Polsce, jak i na świecie. Legitymowanie się tym dokumentem ułatwia współpracę międzynarodową.

Ostatecznym sprawdzianem realizacji efektów uczenia się na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest **egzamin dyplomowy**. Podczas egzaminu student odpowiada na cztery pytania: dwa dotyczące pracy dyplomowej magisterskiej (jedno zadane przez promotora, drugie przez recenzenta) oraz związane z zagadnieniami na egzamin dyplomowy, które student losuje. Na liście zagadnień na egzamin dyplomowy na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna znajduje się 60 pytań.

3.7. Monitoring losów absolwentów

Pierwszy rocznik absolwentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna opuścił mury uczelni po obronach prac magisterskich w okresie od czerwca do września 2024 roku. Analizując częstość ofert pracy dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, kierowanych do Biura karier Akademii Pedagogiki Specjalnej, można stwierdzić, że pracodawcy doceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje absolwentów kierunku z dyplomem Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Rynek pracy w stolicy jest niezwykle chłonny, w każdej grupie studenckiej zwykle 5-8 osób pracuje (na część etatu lub umowy zlecenie) w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, w placówkach edukacji i wychowania dzieci (kluby dziecięce, sale zabaw, lub rolę niani), na studiach niestacjonarnych ponad połowa grupy studenckiej pracuje.

Od maja 2023 Wewnętrzny Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia rozpoczął zbieranie danych na temat satysfakcji ze studiowania od studentów kończących studia. W ankiecie padają pytania o ponowny wybór uczelni i kierunku, refleksji na temat programu i jego realizacji. Dane będą raportowane co dwa lata. Absolwenci kierunku pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej będą brali udział w badaniu w zakresie satysfakcji ze studiowania w roku 2025.

Zgodnie z polityką Uczelni, podjęte zostały działania mające na celu umożliwienie badań losów absolwentów, których głównym celem jest poznanie, w jaki sposób kształtuje się ich kariera zawodowa. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 240/11-12 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 21 września 2012 roku, zbierane są dane kontaktowe absolwentów, którzy wyrażają wolę kontaktu z uczelnią i informowania o sposobach wchodzenia przez nich na rynek pracy. Pozyskana w ten sposób baza danych stanowi bank adresowy, z którego mogą korzystać kierownicy specjalności, zainteresowani doskonaleniem programu kształcenia i dostosowaniem go do aktualnych oczekiwań rynku pracy.

Dodatkowych danych dostarcza działające na terenie Uczelni Towarzystwo Absolwentów i Przyjaciół APS. Co roku, w ramach obchodów Święta Uczelni, odbywa się Zjazd Towarzystwa Absolwentów, w trakcie którego odbywają się dyskusje z ich udziałem na temat treści programów kształcenia oraz kompetencji, które należy uwzględnić w związku ze zmianami na rynku pracy. Szczególnie cennych danych dostarczają osoby pracujące w zawodach zgodnych z ich wykształceniem kierunkowym – nauczyciele, pedagodzy i wychowawcy. Absolwenci zapraszani są także na odbywające się cyklicznie spotkania z pracodawcami, w ramach których dzielą się ze studentami, pracodawcami oraz pracownikami Uczelni swoimi doświadczeniami związanymi z karierą zawodową.

Informacje o losach absolwentów pozyskiwane są także poprzez indywidualne kontakty wykładowców z absolwentami. Dzięki takim kontaktom studenci korzystają z zajęć hospitacyjnych w placówkach, w których zatrudnieni są absolwenci Akademii. W placówkach tych studenci realizują praktyki zawodowe, prowadzą badania naukowe w ramach seminarium dyplomowego, a często podejmują również pracę zawodową jeszcze w czasie studiów zarówno niestacjonarnych, jak i stacjonarnych.

Wnioski płynące z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego „Absolwenci uczelni na polskim rynku pracy” 2024, dowodzą, że polski rynek pracy najbardziej potrzebuje specjalistów z dziedzin medycznych, a także finansów i rachunkowości oraz psychologii i pedagogiki. Pedagogika jest kierunkiem, który należy do zawodów deficytowych, ponadto w skali całego kraju jest jednocześnie zawodem deficytowym i kierunkiem cieszącym się popularnością wśród absolwentów szkół średnich. Szanse na znalezienie pracy już w pierwszym roku po dyplomie są duże, choć nie jest to praca dobrze płatna (średnie wynagrodzenie miesięczne brutto oscyluje wokół najniższej krajowej).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba nauczycieli akademickich i struktura ich kwalifikacji

Zespół prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna składa się z doświadczonych i dysponujących wysokimi kwalifikacjami nauczycieli akademickich. Przedmioty bezpośrednio związane z kierunkiem są prowadzone przez zatrudnionych w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji pracowników, natomiast przedmioty ogólnouczelniane, właściwe każdemu kierunkowi kształcenia, są prowadzone przez odpowiednio dobranych nauczycieli, zatrudnionych w innych jednostkach Akademii. Procedura zatrudnienia przeprowadzana jest na podstawie Zarządzenia nr 575/2024 wydanego przez Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 10 kwietnia 2024 w sprawie: ustalenia kryteriów oraz procedury zatrudniania w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej emerytowanych nauczycieli akademickich.

W IWRCE jest zatrudnionych odpowiednio: 6 osób na stanowisku profesora (1 osoba posiada tytuł profesora zwyczajnego), 29 osób na stanowisku adiunkta oraz 10 osób na stanowisku asystenta (zestawienie etatowych pracowników wraz ze stopniem/tytułem naukowym oraz przynależnym zakładem/katedrą w ramach struktury IWRCE prezentuje Tabela 4A:

Tabela 4A: Nauczyciele zatrudnieni w IWRCE na pełnym etacie.

St./Tyt. naukowy	Nazwisko	Imię	Stanowisko	Jednostka w strukturze IWRCE
PROF. DR HAB.	BAŁACHOWICZ	JÓZEFA	PROFESOR	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	BEDNARSKA	NATALIA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR HAB.	BIENKOWSKA	KATARZYNA ITA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	CHRZUSTEK	ALEKSANDRA	ASYSTENT.	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	CIĄŻELA	ARIADNA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR	EMILUTA-ROZYA	DANUTA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	FALKOWSKA	ANNA	ADIUNKT	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	GĄSTOŁ	AGNIESZKA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
MGR	GOGACZ	EMILIA	ASYSTENT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
MGR	JAROS	KAMIL	ASYSTENT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	JARZYŃSKA	AGNIESZKA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	JEDLIŃSKA	AGNIESZKA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	JEGIER	ANETA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR HAB.	JELINEK	JAN	PROF. UCZELNI	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	KIERZKOWSKA	MAŁGORZATA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR	KORWIN-SZYMANOWSKA	ADAMINA	ADIUNKT	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	KOTERWAS	AGNIESZKA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	KRASUSKA-BETIUK	MARTA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	KUPIEC	MONIKA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	LEWANDOWSKA	EWA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji

DR	LIPIEC	DOROTA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	LORENS	GABRIELA	ASYSTENT.	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR HAB.	MAKIEWICZ	MAŁGORZATA	PROF. UCZELNI	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
MGR	MĘŻYK	AGATA	ASYSTENT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	MIKLER-CHWASTEK	ANNA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR	NOWOSIELSKA	EDYTA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR HAB.	OLECHOWSKA	AGNIESZKA	PROF. UCZELNI	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	PARDEJ	KATARZYNA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	PAWLAK	AGNIESZKA	ADIUNKT	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	PIECHOWICZ	AGNIESZKA	ASYSTENT.	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR	PIELICHOWSKA	MARIA	ADIUNKT	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
MGR	PIETRUCHA-REJMAN	MAGDA	ASYSTENT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	PORUSZEK	MARTA	ASYSTENT.	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	ROLA	BEATA	ADIUNKT	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	SKARBK-JASKÓLSKA	KAROLINA	ADIUNKT	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR HAB.	ŚNIATKOWSKI	SŁAWOMIR	PROF. UCZELNI	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR HAB.	TUSZYŃSKA	LIGIA	PROF. UCZELNI	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	WENDERLICH	MAJA	ADIUNKT	Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju
DR	WIĘCEK-POBORCZYK	IZABELA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	WITKOWSKA-TOMASZEWSKA	ANNA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	ZALEWSKA	JOANNA	ASYSTENT.	Zakład Pedagogiki Małego Dziecka
DR	ZAMBROWSKA	MAŁGORZATA	ADIUNKT	Katedra Wczesnej Edukacji
DR	ZIELIŃSKA	MAJA	ADIUNKT	Zakład Wczesnej Edukacji
MGR	ŻEBROWSKA	EDYTA	ASYSTENT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej
DR	ŻULEWSKA-WRZOSEK	JUSTYNA	ADIUNKT	Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej

Największą grupę stanowią pracownicy ze stopniem doktora, to ponad 60% wszystkich nauczycieli. W ostatnich latach wzrosła dynamika awansu zawodowego w grupie pracowników naukowo-dydaktycznych. W ocenianym okresie 2019-2024 w Akademii w dyscyplinie pedagogika nadano 65 doktoratów i przeprowadzono 24 zwieńczone sukcesem postępowania habilitacyjne. W tej liczbie znajduje się 11 doktoratów i 3 habilitacje pracowników Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, sprawującego merytoryczny nadzór nad kierunkiem studiów pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna:

habilitacje:

- dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS (2019, Specjalne potrzeby edukacyjne w urzędowym dyskursie pedagogicznym)
- dr hab. Jan Amos Jelinek, prof. APS (2021, *Dziecięca astronomia. Intuicje i zarysy pojęć astronomicznych: mity, wyniki badań i wnioski pedagogiczne*)
- dr hab. Katarzyna Ita Bieńkowska (2024, *Holistyczna koncepcja wspierania procesu nabywania mowy przez dzieci z uszkodzeniem słuchu w mikrosystemie rodzinnym – „Podróż do Mowy”*)

doktoraty:

- dr Agnieszka Gąstoł, 28.10.2020, *Dzieci siejące bałagan: zastosowanie dziecięcych teorii umysłu w ustalaniu przyczyn i działań naprawczych*

- dr Magdalena Kołodziejska, 23.09.2020, Zespół deficytu natury. O znaczeniu kontaktu z przyrodą dla rozwoju dziecka u progu szkoły
- dr Zuzanna Jastrzębska-Krajewska, 15.12.2021 Zadatki uzdolnień matematycznych u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Diagnoza i formy ich rozwijania
- dr Joanna Zalewska, 16.11.2022, Strategie intelektualne stosowane przez uczniów klasy trzeciej w rozwiązywaniu zadań matematycznych
- dr Ariadna Ciężela, Poziom świadomość ekologicznej i proekologiczne zachowania młodzieży akademickiej
- dr Marta Poruszek, 20.12.2023, Edukacja domowa jako forma oporu emancypacyjnego rodziców wobec systemu szkolnego
- dr Aleksandra Chrzustek, 22.11.2023, Skazani na sukces. Losy osób wyróżnionych nagrodą „Orzeł Targówka” w latach 2010-2017
- dr Katarzyna Błachnio, 27.09.2023, Tacierzyństwo w sieci i życiu codziennym – postawy ojców pełniących opiekę nad małymi dziećmi
- dr Gabriela Lorens, 22.11.2023, Efekty terapii prowadzonej według koncepcji Castilio Moralesa® a jakość życia rodziny dziecka z zespołem Downa w percepcji matki
- dr Agnieszka Piechowicz, 27.09.2023, Możliwości i ograniczenia dzieci w realizowaniu poleceń złożonych. Na podstawie badań przeprowadzonych w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i pierwszym roku nauki szkolnej
- dr Kamil Jaros, 09.10.2024, Efektywność metody NOVA-Vox w rozwoju emisji głosu oraz obniżaniu tremy u dzieci w wieku 8-11 lat

Procedura nadania stopnia naukowego odbyła się zgodnie z Uchwałą nr 595/2023 Senatu APS z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad przeprowadzania postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zmienianej uchwałą. Na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zajęcia prowadzą również osoby zatrudnione na podstawie umowy zlecenia (18 osób), pracownicy Instytutu Pedagogiki (14 osób), Instytutu Filozofii i Socjologii (5 osób), Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (4 osoby) oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (1 osoba) – zestawienie tych pracowników prezentuje Tabela 4B:

Tabela 4B: Zestawienie pracowników współpracujących na kierunku:

STOPIEŃ NAUKOWY	NAZWISKO	IMIĘ	INSTYTUT
dr	Bartczak	Jowita	INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII
dr hab.	Ciężela	Helena	INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII
dr hab.	Grodecki	Mateusz	INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII
dr	Stachowska	Iwona	INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII
mgr	Pałęcka	Alicja	INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII
mgr	Bardzińska	Dominika	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Baum	Alicja	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Górka-Strzałkowska	Anna	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Jabłonowska	Małgorzata	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Kolek	Agnieszka	INSTYTUT PEDAGOGIKI
mgr	Korbecka	Katarzyna	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Makaruk	Anna	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr hab.	Przybylski	Błażej	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr hab.	Strutyńska-Laskus	Elżbieta	INSTYTUT PEDAGOGIKI

dr	Szurowska	Beata	INSTYTUT PEDAGOGIKI
prof. zw.	Szymański	Mirosław	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Wiśniewska	Justyna	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Wysocka	Ewelina	INSTYTUT PEDAGOGIKI
dr	Zagrodzka	Anna	INSTYTUT PEDAGOGIKI
mgr	Kożuchowska	Dorota	STUDIUM PRAKTYCZNEJ NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH
mgr	Aleksandrowska	Małgorzata	STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU
mgr	Jaworski	Paweł	STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU
dr	Knittel	Michał	STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU
mgr	Parzęcka	Jolanta	STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU

Liczebność oraz kompetencje pracowników Instytutu gwarantują wysoki poziom dydaktyczny i merytoryczny zajęć oraz powiązanie aktywności naukowej z dydaktyką. Dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i lepszego powiązania z praktyką, wielu nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia, jest również zatrudnionych w placówkach oświatowych oraz służby zdrowia, w tym: żłobkach, przedszkolach, szkołach, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, a także gabinetach psychoterapeutycznych. Takie rozwiązanie umożliwia zapewnienie najwyższych standardów kształcenia w zawodzie wymagającym wielu kompetencji praktycznych. Niejednokrotnie nauczyciele akademicy posiadają więcej niż jeden tytuł zawodowy magistra, najczęściej łącząc zawód pedagoga z zawodem psychologa.

4.2. Łączenie działalności naukowej z dydaktyką, włączanie studentów w działalność naukową, obsada zajęć

Zaangażowanie pracowników IWRCE jest widoczne w ich działaniach w obszarze naukowym dydaktycznym, publikacyjnym, popularyzatorskim, we współpracy międzynarodowej oraz współdziałaniu ze środowiskiem lokalnym. W latach 2018-2024 pracownicy IWRCE opublikowali łącznie 563 publikacji naukowych, co z podziałem na lata ukazuje tabela 4.C.

Tabela 4.C. Zestawienie publikacji pracowników IWRCiE w okresie 2018-2024 z podziałem na lata:

Typ publikacji	2024 ¹	2023	2022	2021	2020	2019	2018	SUMA
Książka autorska	6	13	8	12	4	4	3	50
Książka redagowana	0	2	1	2	4	3	2	14
Artykuł w czasopiśmie	70	43	29	28	44	40	29	283
Rozdział w monografii	0	20	14	30	45	79	28	216
SUMA	76	78	52	72	97	126	62	563

Zauważalny wzrost liczby publikacji w polskich i międzynarodowych czasopismach jest odzwierciedleniem rosnącego znaczenia dokonań naukowych pracowników IWRCE, ale i roli, jaką środowisko Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji odgrywa w polskiej nauce. Pełen wykaz publikacji wraz z przyporządkowaną punktacją znajduje się w załączniku III_7_Publikacje (dołączonym do wersji elektronicznej niniejszego Raportu).

Na szczególną uwagę zasługuje również rosnąca liczba publikacji wysokopunktowanych. Ich przykłady z ostatniego roku prezentuje Tabela 4.D:

Tabela 4.D. Wykaz publikacji wysokopunktowych pracowników IWRCE w latach 2018-2024:

	Opis bibliograficzny	Punkty
Artykuły z czasopism		
1	Andrzejewska Jolanta, Grzeszkiewicz Bożena, Lewandowska Ewa : Nauczyciel – architekt edukacji dziecka w przedszkolu w czasie pandemii Covid –19, Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. XIV, nr 4(45), 2023, s. 245-259, DOI:10.5604/01.3001.0054.1207	100
2	Andrzejewska Jolanta, Lewandowska Ewa : Polska pedagogika przedszkolna w XXI wieku. Poszukiwania badawcze i implikacje do praktyki, Studia z Teorii Wychowania, vol. 12, nr 1(34), 2021, s. 85-126, DOI:10.5604/01.3001.0014.8461	100
3	Bałachowicz Józefa , Zbróg Zuzanna: Kierunki przemian teoretycznych i badawczych w polskiej pedagogice wczesnoszkolnej – od mono- do polidyskursywności, Studia z Teorii Wychowania, vol. 12, nr 1(34), 2021, s. 127-147, DOI:10.5604/01.3001.0014.8462	100
4	Bałachowicz Józefa : Non-everyday school life of students in grades 1–3 during the COVID-19 pandemic. Children's creation of social life in a crisis situation, Lubelski Rocznik Pedagogiczny, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin), vol. 42, nr 3, 2023, s. 7-23, DOI:10.17951/lrp.2023.42.3.7-23	100
5	Bednarska Natalia : O tym, jak płeć oraz pochodzenie kulturowe różnicują proces diagnozy osób z ADHD, Edukacja Międzykulturowa, vol. 20, nr 1, 2023, s. 144-155, DOI:10.15804/em.2023.01.10	140
6	Bednarska Natalia : Style działań edukacyjnych oraz style nauczania nauczycieli a doświadczanie podmiotowości przez uczniów w czasie lekcji zdalnych w klasach I-III szkoły podstawowej podczas pandemii COVID-19, Studia z Teorii Wychowania, vol. XII, nr 3 (36), 2021, s. 169-187, DOI:10.5604/01.3001.0015.4814	100
7	Ciążła Ariadna : Knowledge of the natural environment and its preservation, and the origins of such knowledge among Polish adolescents, Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja i Zarządzanie, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, nr 183, 2023, s. 33-51	100
8	Duda Ewa, Korwin-Szymanowska Adamina : Exploring educational traditions and experiences of block residents engaging in urban food self-production: a case study of Urban Living Lab, Journal of Ethnic Foods, Elsevier BV, nr 44, 2023, s. 1-10, DOI:10.1186/s42779-023-00208-0	100
9	Handkiewicz Krzysztof, Drużbicki Mariusz, Guzik Agnieszka, Stachura Artur, Makiewicz Małgorzata : Perceptions of Polish and German physiotherapists about their professional education and development: a cross-sectional nonrandomized questionnaire cohort study, BMC Medical Education, nr 22, 2022, Numer artykułu: 549, s. 1-11, DOI:10.1186/s12909-022-03619-w	140
10	Jaros Kamil, Gajda Aleksandra : Stage Fright Scale – Children & Youth: Development and Validation of a New Questionnaire, Journal of Psychoeducational Assessment, vol. 42, nr 3, 2024, s. 308-323, DOI:10.1177/07342829231219785	100
11	Jaros Kamil : Voice Handicap and Public Speaking Anxiety in Self-Assessment among Children with and without Vocal Fold Nodules, Journal of Voice, nr June, 2024, s. 1-7, DOI:10.1016/j.jvoice.2024.05.002	100
12	Jelinek Jan Amos : Odtwarzanie wzorów konstrukcyjnych przez dzieci 4-, 5- i 6-letnie 70 lat temu i dzisiaj. Porównanie wyników badań, Lubelski Rocznik Pedagogiczny, vol. 42, nr 2, 2023, 77–91, DOI:10.17951/lrp.2023.42.2.77-91	100
13	Jelinek Jan Amos : Rozwój pojęcia kształtu Ziemi u polskich uczniów w wieku od 10 do 15 lat, Forum Pedagogiczne, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, vol. 13, nr 2, 2023, s. 193-206, DOI:10.21697/fp.2023.2.14	100
14	Koterwas Agnieszka , Kalinowska-Sinkowska Katarzyna: Smartfon w społeczności szkolnej. Raport z badań „Smartfony w szkole - ustalmy reguły gry”, Studia z Teorii Wychowania, vol. XIV, nr 1(42), 2023, s. 181-195, DOI:10.5604/01.3001.0016.3432	100
15	Krasuska-Betiuk Marta, Kupiec Monika, Szplit Agnieszka, Garbat Anita : From Openness to Commercialisation - Teachers' Self-presentation in the Blogosphere, International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies, vol. 10, nr 1, 2023, s. 115-123, DOI:10.5604/01.3001.0053.9404	100
16	Krasuska-Betiuk Marta : Od akwizycji języka ojczystego do kompetencji różnojęzycznych dziecka w młodszy wieku szkolnym, Edukacja Międzykulturowa, nr 3 (18), 2022, s. 152-164	100
17	Krasuska-Betiuk Marta : Pluralizm w edukacji językowej – konceptualizacje, implikacje dydaktyczne, Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce, vol. 18, nr 3 (70), 2023, s. 67-79, DOI:10.35765/eetp.2023.1870.05	100
18	Krasuska-Betiuk Marta, Kupiec Monika : Studenckie odpowiedzi na Listy do Młodego Nauczyciela Marii Grzegorzewskiej, Studia z Teorii Wychowania, vol. XIII, nr 4 (41), 2022, s. 249-274	100

19	Krasuska-Betiuk Marta , Żebrowska Edyta: Szkoła jako kosmos działań i możliwości. Etnograficzne studium przypadku szkoły Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Warszawie, Studia z Teorii Wychowania, vol. XI, nr 1 (30), 2020, s. 77-114, DOI:10.5604/01.3001.0014.1970	100
20	Mikler-Chwastek Anna : Zaangażowanie i gotowość nauczycieli wychowania przedszkolnego pracujących na Mazowszu w proces realizacji treści związanych z szeroko rozumianą ekologią, Forum Pedagogiczne, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, vol. 12, nr 2, 2023, s. 141-152, DOI:10.21697/fp.2022.2.11	100
21	Pardej Katarzyna , Waszkowski Robert: Wizerunek nauczyciela szkoły zawodowej w oczach uczniów i jego związek z efektywnością kształcenia, Studia z Teorii Wychowania, vol. 13, nr 1(38), 2022, s. 121-140, DOI:10.5604/01.3001.0015.8498	100
22	Potyrała Katarzyna, Tuszyńska Ligia , Makiewicz Małgorzata : Pedagogical students as ecological education animators, Forum Pedagogiczne, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, vol. 13, nr 1, 2023, s. 409-423, DOI:10.21697/fp.2023.1.28	100
23	Rola Beata , Rola Jarosław : Wychowanie i edukacja do wartości wobec wyzwań współczesności, Studia z Teorii Wychowania, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, vol. 15, nr 2 (47), 2024, s. 231-248, DOI:10.5604/01.3001.0054.6582	100
24	Skarbek-Jaskólska Karolina , Kierzkowska Małgorzata : Bonusowe rodzicielstwo - zasoby, wyzwania i zagrożenia związane z rodzicielstwem przybranym w rodzinie patchworkowej, Roczniki Pedagogiczne, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie; Towarzystwo Naukowe KUL, vol. 15, nr 4, 2023, s. 63-90, DOI:10.18290/rped23154.4	100
25	Węsierska Katarzyna, Yaruss J. Scott, Kosacka Kalina, Kowalczyk Łukasz , Boroń Aleksandra: The experience of Polish individuals who stutter based on the OASES outcomes, Journal of Fluency Disorders, vol. 77, nr September, 2023, Numer artykułu: 105991, s. 1-17, DOI:10.1016/j.jfludis.2023.105991	140

Dorobek naukowy Pracowników jest pozytywnie oceniany przez Rektora w oparciu o Zarządzenie nr 557/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 lutego 2024 r. w sprawie zasad przyznawania dodatku naukowego za publikacje wysoko punktowane, w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Prace naukowe to nie tylko publikacje, które najczęściej są zwieńczeniem procesu badawczego, ale również projekty badawcze, w których pracownicy weryfikują naukowe tezy i doskonalą warsztat. Obecnie w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, odpowiedzialnym za kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, w ramach działalności naukowej poszczególnych zakładów i katedr, 26 pracowników bierze czynny udział w tworzeniu i realizowaniu więcej niż jednego projektu badawczego o zasięgu polskim i/lub międzynarodowym.

Aktywności realizowane są zgodnie z wytycznymi zawartymi w Zarządzeniu nr 23/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2024 r. w sprawie finansowania uczelnianych projektów badawczych, dofinansowania publikacji monografii i innych zadań badawczych z subwencji przyznawanej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Tabela 4.D. Wykaz pracowników biorących udział w tworzeniu i realizowaniu projektów badawczych w okresie 2018-2024 r.

Lp.	Nazwisko pracownika IWRCiE	Lp.	Nazwisko pracownika IWRCiE
1	Gąstoł Agnieszka	14	Kierzkowska Małgorzata
2	Jedlińska Agnieszka	15	Korwin-Szymanowska Adamina
3	Mikler-Chwastek Anna	16	Ciążela Ariadna
4	Jelinek Jan Amos	17	Nowosielska Edyta
5	Tuszyńska Ligia	18	Zambrowska Małgorzata
6	Kupiec Monika	19	Makiewicz Małgorzata
7	Krasuska-Betiuk Marta	20	Zalewska Joanna
8	Bałachowicz Józefa	21	Skarbek-Jaskólska Karolina
9	Pardej Katarzyna	22	Lewandowska Ewa
10	Jegier Aneta	23	Koterwas Agnieszka

11	Jaros Kamil	24	Pawlak Agnieszka
12	Witkowska-Tomaszewska Anna	25	Rola Beata
13	Falkowska Anna	26	Olechowska Agnieszka

Do większych projektów, realizowanych ostatnio przez pracowników IWRCE, należą:

- „Latająca Szkoła Praktyk” (2024-2026);
- „Nowosądecki Projekt Edukacji Astronomicznej (NPEA)” (2022-2025);
- „Centralne Przetwarzanie Słuchowe (CAP) u dzieci w określonych grupach wiekowych” (2024 r.);
- „Doświadczenie wypalenia szkolnego wśród uczniów edukacji wczesnoszkolnej” (2023-2024);
- „Zielony plecak szkolny dla klimatu Ziemi” (2022-2023);
- „Trema u dzieci - wpływ psychopedagogicznego treningu głosu na poziom tremy; analiza relacji między tremą, lękiem, neurotycznością i sposobami radzenia sobie w sytuacji trudnej u dzieci w wieku 8-11 lat” (2022 r.).
- „Akredytacje zagraniczne z projektu zagranicznego Wiedza-Edukacja-Rozwój” w ramach działania 3.3 umiędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego w latach (2019-2021);
- „Osiągnięcia szkolne z matematyki i wybory edukacyjne uczniów i uczennic. Rola kreatywności matematycznej oraz zagrożenia stereotypem” (2021 r.);
- „Dziecięca meteorologia. Modele kompetencji starszych przedszkolaków i młodszych uczniów w zakresie zjawisk atmosferycznych” (2020-2021);
- „Dziecięca geologia. Modele umysłowe starszych przedszkolaków i młodszych uczniów w zakresie budowy wewnętrznej Ziemi i zjawisk w niej zachodzących” (2020-2021);
- „Dziecięca astronomia. Badania podłużne stanowiących kontynuację projektu pt. Dziecięca astronomia. Jak starsze przedszkolaki i mali uczniowie wyjaśniają kształt Ziemi, miejsce Ziemi w kosmosie oraz zjawisko dnia i nocy” (2020 r.);
- „Akceptacja na rzecz różnorodności kulturowej – przypominając, rozwijając, wypróbowując” (2019-2021);
- „Ochrona środowiska dla zrównoważonego rozwoju w edukacji włączającej. Wsparcie nauczycieli wczesnej edukacji w pracy z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych” (2014-2020).
- „Teaching ICT for People with Specific Learning Disorders”, Erasmus+ Programme 2014-2020, (2017-2019). Key Action 2: Strategic Partnership Projects, 2017-2019
- Journey to Changemaker Certificate" w ramach programu "Akredytacje Zagraniczne" POWER, w ramach działania 3.3. Umiędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego (2020-2021)
- "Connecting Social and Emotional Learning to Professional Development for Educators and Effective Teaching" w ramach WERA World Education Research Association
- "Classroom Instruction And Assessment Practices Used By College And University Instructors In Their Classrooms With Students Who Are Having Difficulty Learning" we współpracy z Professor Diana Lea Ryndak z North Carolina University, Greensboro, US, i Dr Bedoor Alazemi z Kuwait University
- "Erasmus+, KA220-HED - Cooperation partnerships in higher education: Learning by Moving! Innovative and Interdisciplinary Teaching Methods in Preschool and Primary Education (LERMOV) we współpracy z: Aristotelio Panepistimio Thessalonikis Greece, Lviv State University Of Physical Culture Ukraine, Università Degli Studi Di Roma Foro Italico, Italy , Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Warszawski

Należy podkreślić udział studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w wielu z powyższych. Po zakwalifikowaniu studentki i studenci uczestniczą we wszystkich etapach przygotowania i realizacji projektów naukowo-badawczych. Nabyte dzięki temu umiejętności są przez nich wykorzystywane do prowadzenia własnych projektów, np. w ramach seminariów magisterskich.

Znaczącym osiągnięciem naukowym środowiska Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji jest stale podnoszące poziom naukowy czasopismo pod redakcją prof. dr hab. Józefa Bałachowicz, **„Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”**. Siłami pracowników Instytutu i krajowych oraz zagranicznych współpracowników (Komitet Naukowy ma charakter międzynarodowy) **„POW”** pozytywnie przeszedł proces oceny i zostały zaindeksowane w bazie **ICI Journals Master List za rok 2023**. Na podstawie weryfikacji informacji o funkcjonowaniu czasopisma w tym roku podniesiono wartość siły parametrycznej (wskaźnika ICV) czasopisma do **ICV 2023 = 95.67 (Index Copernicus)**.

Pracownicy IWRCE prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna to osoby uczestniczące w stażach zagranicznych i międzynarodowych projektach. Wśród wielu wymienić należy:

- Dr hab. Małgorzatę Makiewicz, prof. APS - współautorkę międzynarodowego projektu „Mathematics in Focus”, którego częścią jest konkurs „Matematyka w obiektywie”;
- Dr. Kamila Jarosa - uczestnika zagranicznego stażu naukowego (Visiting Scholar) pt. „Studying voice disorders using acoustic analysis and laryngeal imaging”, Department of Communicative Sciences and Disorders, Michigan State University (USA).
- Dr Ariadnę Ciężelę - uczestniczkę wielu staży zagranicznych, w tym w: University of Turku w Finlandii, University of Alicante, University of Patras, South Kazakhstan State Pedagogical University w Szymkencie czy w Fachshochule Potsdam w Niemczech;
- Dr hab. Agnieszkę Olechowską, prof. APS, profesor wizytującą University of Floryda, (USA), uczestniczkę międzynarodowych badań pt. „Classroom Instruction And Assessment Practices Used By College And University Instructors in Their Classrooms with Students Who Are Having Difficulty Learning prowadzonych wspólnie z Professor Dianą Lea Ryndak at North Carolina University, Greensboro, US, and Dr Bedoor Alazemi z Kuwait University, a także w latach 2022-2024 udział w ramach World Education Research Association w w SEL-IRN Connecting Social and Emotional Learning to Professional Development for Educators and Effective Teaching.

Uczestnictwo w międzynarodowych projektach edukacyjnych i stażach przekłada się bezpośrednio na podniesienie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia na pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, dostarcza wzorców dobrych praktyk, umożliwia bogacenie warsztatu, wymianę myśli.

Również kwalifikacje filologiczne, posiadane przez pracowników IWRCE, sprzyjają umiędzynarodowieniu studiów i skutkują prowadzeniem zajęć ze studentami w językach obcych. Pracownicy IWRCE, w związku z tymi kwalifikacjami, są również członkami komisji egzaminacyjnych z języków obcych w Szkole Doktorskiej.

Zaangażowanie nauczycieli akademickich jest zauważalne także w innych obszarach funkcjonowania Uczelni. Wielu pracowników IWRCE, prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, działa w Komisjach Senackich i Uczelnianych, a ponadto pełni rolę ekspertów w zewnętrznych instytucjach i gremiach eksperckich. Do grona członków Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN należy prof. dr hab. Józefa Bałachowicz, która została powołana na przewodniczącą Sekcji Edukacji Elementarnej w kolejnej kadencji na lata 2024-2027. Członkiniami Sekcji Edukacji Elementarnej są również pracowniczki IWRCE: dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS oraz dr Monika Kupiec w funkcji sekretarza. Aktualnym zadaniem sekcji jest przygotowanie eksperckiej opinii projektu dokumentu

„Profil absolwenta i absolwentki”, która będzie wspólnym głosem środowiska naukowego na temat profilu absolwenta przedszkola i klas 1-3 przedłożonym MEN.

Kompetencje, kwalifikacje i zaangażowanie pracowników IWRCE doceniane są w wielu gremiach, w Uczelni i poza nią.

W ciągu ostatnich lat, 21 nauczycieli akademickich, prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, otrzymało Nagrodę Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej za wybitne zaangażowanie w działalność dydaktyczną, naukową i organizacyjną. Część pracowników została również wyróżniona przez inne instytucje i stowarzyszenia, działające na rzecz edukacji. Warto zauważyć, że w przypadku niektórych, nagroda była przyznawana rokrocznie, co dowodzi stabilności ich oddziaływań edukacyjnych i zaangażowania.

Tabela 4.E. Wykaz pracowników IWRCE, którzy otrzymali Nagrodę Rektora APS w okresie 2018-2024

Lp.	Nazwisko	Lp.	Nazwisko
1	Pielichowska Maria	12	Jaros Kamil
2	Gąstoń Agnieszka	13	Witkowska-Tomaszewska Anna
3	Jedlińska Agnieszka	14	Korwin-Szymanowska Adamina
4	Mikler-Chwastek Anna	15	Nowosielska Edyta
5	Jelinek Jan Amos	16	Zambrowska Małgorzata
6	Tuszyńska Ligia	17	Makiewicz Małgorzata
7	Kupiec Monika	18	Skarbek-Jaskólska Karolina
8	Krasuska-Betiuk Marta	19	Lewandowska Ewa
9	Bałachowicz Józefa	20	Koterwas Agnieszka
10	Pardej Katarzyna	21	Pawlak Agnieszka
11	Jegier Aneta	22	Olechowska Agnieszka

Szczegółowe informacje na temat:

- osiągnięć pracowników,
- pełnionych dodatkowych funkcji,
- współpracy ze środowiskiem lokalnym i międzynarodowym,
- otrzymanych nagród i wyróżnień,
- uczestnictwa w projektach badawczych,
- sposobów popularyzowania wiedzy,
- prowadzonych przedmiotów na akredytowanym kierunku (obsady)
- oraz publikacji i działań bezpośrednio związanych z prowadzonymi przedmiotami na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

zawarto w załączniku III_4_Nauczyciele (dołączony do wersji elektronicznej niniejszego Raportu).

4.3. Polityka kadrowa, ocena jakości kadry

Nauczyciele akademicki, prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, podlegają ocenie okresowej zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu 596/2024 wydanego przez Rektora z dnia 30 lipca 2024 w sprawie zmiany zarządzenia nr 245/2021 z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zasad, trybu i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, a dodatkowo zaopiniowanie zmian zasad, trybu i kryteriów oceny

okresowej nauczycieli Uchwałą Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nr 756/2024 z dnia 26 czerwca 2024 roku.

Wartościowym narzędziem ewaluacyjnym, stosowanym w IWRCE, są hospitacje zajęć, przeprowadzane zgodnie z regułami określonymi w Zarządzeniu nr 272/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 października 2019 roku w sprawie hospitacji zajęć dydaktycznych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Dzięki aktywności Centrum Doskonalenia Dydaktycznego Nauczycieli APS każdy z pracowników ma możliwość odbycia superwizji koleżeńskich.

W ocenie jakości kadry duży udział mają studenci. Po zakończeniu zajęć w każdym semestrze mają możliwość wypełnienia ankiet ewaluacyjnych przedmiotu, zamieszczonych w systemie USOS. Wyniki ankietyzacji studentów są przedmiotem analiz. Ocena dotyczy wszystkich nauczycieli zarówno etatowych, jak i pracujących na umowę zlecenie. Analiza wyników oraz opinii z ankiet studenckich ma wpływ na obsadę zajęć. Wyniki ankiet służące ocenie jakości kształcenia – zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 293/2021 w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych – podlegają opracowaniu, są podawane do wiadomości nauczycielom akademickim, jak również ich przełożonym, tj. Dyrektorom Instytutów oraz kierownikom Katedr/Zakładów. Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przygotowuje szczegółowe raporty dotyczące oceny przez studentów stopnia wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z jakością kształcenia, na podstawie ogólnouczelnianych badań ankietowych realizowanych w ramach zespołu. Analiza ocen wystawionych poszczególnym pracownikom prowadzącym zajęcia pokazuje, że studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oceniają wysoko swoich nauczycieli w zakresie realizacji przez nich poszczególnych obowiązków składających się na jakość kształcenia, zgodność prowadzonych zajęć z sylabusami przedmiotów, punktualność i terminowość w realizacji zajęć. Wśród pracowników realizujących zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna znajdują się osoby, których coroczna średnia ocen studentów znajduje się w przedziale 4,5-5,0.

4.4. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są wspierani i motywowani do rozwoju naukowego na różne sposoby.

Realizując założone cele polityki kadrowej w odniesieniu do kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w doborze kadry duży nacisk kładzie się na doświadczenie zawodowe. Pracownicy etatowi badawczo-dydaktyczni oraz dydaktyczni zatrudniani są na podstawie ogłaszanych konkursów według obowiązujących uregulowań prawnych. Główne kryteria, które brane są pod uwagę, to wymogi dotyczące wykształcenia oraz posiadania stopnia lub tytułu naukowego, ale także stażu pracy dydaktycznej, pracy zawodowej oraz doświadczenia praktycznego. Przy czym wymagany od kandydatów jest obszar doświadczenia zbieżny z danym zakresem tematycznym oraz rodzajem zajęć. Powyższe zasady dotyczą zarówno kandydatów na pracowników dydaktycznych, jak również badawczo-dydaktycznych. Zwraca się również uwagę na posiadanie dodatkowych kwalifikacji praktycznych, zawodowych lub dydaktycznych w danym obszarze tematycznym (np. prowadzenie zajęć w języku obcym) lub/i także doświadczenia w sferze działalności edukacyjnej lub oświatowej. Rekrutacja pracowników odbywa się także poprzez sieć naukowych i środowiskowych powiązań - na kierunku uczy wielu praktyków i osób łączących praktykę z uprawianiem nauki. W przypadku rekrutowania osób do prowadzenia zajęć w ramach umowy zlecenia zatrudnienie odbywa się na podstawie rozmowy z kierownikiem Zakładu/Katedry, w której wykładowca ma prowadzić zajęcia. Po uzyskaniu pozytywnego wyniku Kierownik Zakładu/ Katedry rekomenduje zatrudnienie Dyrektorowi Instytutu.

Kompetencje dydaktyczne oraz komunikacyjne w pracy ze studentami są systematycznie ewaluowane przez studentów poprzez wypełnienie anonimowych ankiet (o czym wspomniano wyżej). Od roku 2012 tworzy się w APS na podstawie studenckich ocen ranking najlepszych wykładowców (w różnych kategoriach przedmiotów), a studenci nagradzają najlepszych wykładowców podczas Świąt Uczelni „Sowami”. W gronie pracowników Instytutu jest wielu lauratów: dr Ewa Lewandowska, dr Małgorzata Kierzkowska, dr Maja Wenderlich, dr Edyta Nowosielska, dr Anna Mikler-Chwastek. Nauczyciela Pięciolecia wybierają też absolwenci i wręczają swoją nagrodę w dniu uroczystej graduacji. W lipcu 2024 r. zrobili to po raz pierwszy absolwenci pięcioletnich magisterskich studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, kontynuując wieloletnią tradycję, zapoczątkowaną przez poprzednie roczniki specjalności wczesnoszkolna na kierunku pedagogika.

Motywacyjną funkcję ma też inwestowanie w infrastrukturę i szkolenia. W ciągu ostatnich dwóch lat powstały w Akademii miejsca do przeprowadzania badań (Pokój Badań, strefa Coworkingowa, nowoczesna Czytelnia). Instytut w poprzedniej kadencji skupił się również na tworzeniu atmosfery sprzyjającej współpracy, zapewniając dostęp do wewnątrzinstytutowych i ogólnouczelnianych szkoleń z zakresu badań i działalności publikacyjnej, ale doskonalenia własnego warsztatu. Wśród wielu należy wymienić:

- „Jak tworzyć cyfrowe portfolio dla uczniów ze SPE”;
- „Program MAXQDA a badania jakościowe”;
- „Przygotowywanie wniosków w ramach konkursu MINIATURA 2 finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki”;
- „Wspomaganie statystycznej analizy wyników badań empirycznych w programie Statistica”;
- „Artykuły naukowe - narzędzia, sposoby pisania i wyszukiwania źródeł”;
- „Strategie publikacji w kontekście oceny działalności naukowej”;
- „Przygotowywanie wniosków w ramach konkursów SONATA i SONATA BIS finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki”.

Uwagi wymaga oferta szkoleń psychologicznych dla nauczycieli akademickich - dotyczących sposobów niesienia wsparcia studentowi znajdującemu się w kryzysie, realizowanych przez zatrudnionych w IWRCE pracowników (w tym dr Agnieszkę Gąstoł, która od blisko 20 lat czynnie pracuje jako psychoterapeuta). Należy dodać, że sytuacja w Polsce, zarówno w czasie pandemii, jak i konfliktu zbrojnego, przyczyniła się do jakościowych zmian w sposobie wspierania studentów w rozwoju naukowym i zawodowym. W IWRCE powstał zespół naukowy, który opracował wskazówki dla nauczycieli dotyczące sposobów komunikacji z polskim dzieckiem i małym uchodźcą po doświadczeniu zdarzenia traumatycznego (wojny). W formie drukowanej i cyfrowej stanowiły one pomoc dla studentów pracujących już w obszarze edukacji, obecnie są dostępne na stronie internetowej uczelni.

Innym sposobem podnoszenia kompetencji zawodowych jest udział pracowników prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w programie peerlearningowym, organizowanym przez Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS. Uczestnicy mieli możliwość wziąć udział w różnorodnych formach doskonalenia zawodowego, tj. seminariach, webinarach, warsztatach (m.in. „Peer to Peer Learning – Od monady do diady dydaktycznej”) oraz koleżeńskich superwizjach.

Zmianę w podejściu do polityki kadrowej, gdzie ważniejsze niż ocena powinno stać się wsparcie, środowisko Instytutu zawdzięcza refleksji nad jakością, która miała miejsce w latach 2021-2022 w związku z międzynarodową akredytacją kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w ramach projektu finansowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki „Akredytacje zagraniczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, **Journey to Changemaker Certificate**.

Praca w zróżnicowanym zespole projektowym, składającym się ze studentów, pracowników administracji i wykładowców, pozwoliła na przeorientowanie celów i narzędzi. Wynikiem tamtych działań było porozumienie co do znaczenia kompetencji przywódczych w społeczności akademickiej i

roli “empowerment” w kształtowaniu właściwych relacji do drugiego i do delegowanych zadań. Kompetencje przywódcze nauczycieli akademickich to przede wszystkim umiejętność kształtowania środowiska edukacyjnego, zapraszającego do współpracy w procesie edukacyjnym inne podmioty (studentów, innych nauczycieli akademickich, osoby współpracujące, ekspertów spoza Akademii). W tym duchu podjęto różnorodne inicjatywy. Między innymi zaproponowano formułę hospitacji wzajemnych (zamiast tradycyjnych przełożony -> pracownik), wprowadzenie do praktyki systemu ewaluacji biorącego pod uwagę takie aspekty jak m.in. dobrostan nauczycieli i studentów (w tym także prawo do bycia off-line), stopień demokratyzacji relacji między uczestnikami różnych procesów, większy nacisk na dwustronność komunikacji i uzyskiwanie informacji zwrotnych, podnoszenie stopnia samodzielności i samoodpowiedzialności w procesie edukacyjnym nauczycieli i studentów, itp. Wiele działań stało się praktyką (superwizje, wsparcie psychologiczne, zmiany w przestrzeni Akademii), wiele zamierzeń wciąż czeka jeszcze na realizację i jest zadaniem dla władz nowej kadencji 2024-2028).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Kampus

Bazę naukowo-dydaktyczną uczelni stanowi obiekt o powierzchni całkowitej 24 106,98 m², na który składają się poszczególne części kompleksu: budynek A (3 366,0 m²), budynek B (3 346,9 m²), budynek C (9 264,2 m²), budynek D (7 877,97 m²) i łącznik pomiędzy budynkami A i D (251,91 m²). Skrzydło „A”, posiadające trzy kondygnacje nadziemne i jedną kondygnację podziemną, jest najstarszą częścią budynku, która została oddana do użytku w 1959 r. jako pierwsza, nowa siedziba Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej (1922 r.). Pięciokondygnacyjny budynek „B” został oddany do eksploatacji w 1996 r. jako baza biblioteczno-dydaktyczna Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej (1976 r.). Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej (2000 r.) wzbogaciła się w 2006 r. o nowoczesny siedmiokondygnacyjny obiekt dydaktyczny stanowiący część „C” całego kompleksu. Jubileusz 100-lecia powołania uczelni, który miał miejsce w 2022 r., został uświetniony oddaniem do użytku ostatniej, najnowszej części kampusu – budynku „D” (pięć kondygnacji nadziemnych; jedna kondygnacja podziemna). Pierwsze zajęcia dydaktyczne w najnowszej części obiektu zostały zainaugurowane w roku akademickim 2022/2023. Sukcesywnie powiększana jest liczba miejsc parkingowych - 4.10.2024 uczelnia otrzymała pozwolenie na użytkowanie garażu podziemnego. Zasady korzystania z infrastruktury są usankcjonowane w Uchwale nr 250/2019 Senatu APS z dnia 18 grudnia 2019 w sprawie przyjęcia Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Budynki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej stanowią siedzibę dla sześciu instytutów (Instytut Pedagogiki Specjalnej, Instytut Pedagogiki, Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, Instytut Filozofii i Socjologii, Instytut Psychologii, Instytut Edukacji Artystycznej) oraz jednej samodzielnej katedry (Katedra UNESCO im. J. Korczaka Pedagogiki Społecznej). Wymienionym instytutom podlega: dziesięć katedr, dwadzieścia sześć zakładów i cztery pracownie. Istotnymi jednostkami, korzystającymi z infrastruktury APS, są również: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Biblioteka Główna z Czytelnią, Fundacja im. Marii Grzegorzewskiej oraz jednostki organizacyjne Administracji.

Celom dydaktycznym w APS służy 6 888,85 m² powierzchni użytkowej budynków. Ze względu na centralne planowanie zajęć dydaktycznych, wszystkie podmioty naukowo-dydaktyczne, również Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji nadzorujący kształcenie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, mają w kampusie Akademii do dyspozycji (budynki: A, B, C) 60 sal dydaktycznych – 3 aule (aula „C” na 400 miejsc – wyłączona z użytku od semestru letniego 2022/2023 r., aule „A” i „B” na 200 miejsc każda), 10 sal na 20-30 osób każda, 24 sale na 30-40 osób każda, 13 sal na ponad 40 osób każda. Ponadto na terenie kompleksu znajdują się: sale gimnastyczne (aula gimnastyczna, siłownia, sala do zajęć z aerobiku), sala muzyczna, dwie sale plastyczne oraz sale do zajęć metodycznych z matematyki, przyrody, edukacji polonistycznej oraz pierwszej pomocy przedmedycznej. Zajęcia informatyczne odbywają się w czterech salach komputerowych. Aule i wszystkie sale wykładowe/ćwiczeniowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny i nagłośnienie. W salach budynków A, B i C znajdują się urządzenia tj.: projektory multimedialne, telewizory, panele projekcyjne, tablice interaktywne. Niektóre sale wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu.

Oddany do użytku w roku akademickim 2022/2023 budynek D znacznie poprawił warunki infrastrukturalne uczelni, udostępniając dla pracowników i studentów 24 nowe sale: dwie aule (100 i 200 miejsc), 15 sal dydaktycznych (300 miejsc), cztery sale seminaryjne, dwa laboratoria z lustrami weneckimi, które z powodzeniem wykorzystywane są do prowadzenia badań fokusowych w grupach

studentkich biorących udział w projekcie Latającej Szkoły Praktyk, pracownię komputerową, dwie sale do odbywania zajęć w formie hybrydowej. Ponadto w najnowszej części kompleksu akademickiego znajdują się: czytelnia (wyposażenie: kabiny do cichej nauki, stanowiska komputerowe), Muzeum Prof. Marii Grzegorzewskiej (nowa ekspozycja zbiorów), strefa studenta, pokój dla rodzica z dzieckiem, sala Senatu, pokoje profesorskie i biurowe oraz Archiwum. W budynku D zastosowano najnowsze rozwiązania techniczne służące ergonomii pracy umysłowej. Aule zostały wykonane według najlepszych praktyk akustyki pomieszczeń (wykorzystanie specjalnych paneli akustycznych), a w całym budynku zastosowano automatykę oświetlenia (instalacja czujników ruchu, dopasowanie jasności światła do pory dnia). W dniu 15 listopada 2023 roku otwarto strefę coworkingową (przestrzeń do pracy wspólnej połączona z przestrzenią bufetowo-jadalna) oraz odnowione Biuro Samorządu Studentów. W strefie coworkingowej odbywają się spotkania integrujące społeczność akademicką: okolicznościowe, np. wieczór wigilijny, akcja prozdrowotna, Żywa Biblioteka; targi praktyk, staży i pracy pod nazwą "Zawodowe Horyzonty", wieczór planszówek organizowany przez Samorząd Studentów APS oraz Ogólnopolska Scena Prezentacji Artystycznych Realizacji OSPAR.

Akademia Pedagogiki Specjalnej i. Marii Grzegorzewskiej dysponuje również obiektem dydaktycznym usytuowanym w Warszawie przy ul. Spiskiej 16, który stanowił pierwszą siedzibę placówki po II wojnie światowej od 1948 r. Do czerwca 2006 r. budynek wykorzystywany był jako dom studenta. W 2007 r., po wykonaniu niezbędnych prac adaptacyjno-remontowych, stał się siedzibą Instytutu Edukacji Artystycznej, który do swej wyłącznej dyspozycji otrzymał sale wykładowe, ćwiczeniowe, pracownię, pomieszczenia do pracy naukowej i organizacyjnej o łącznej powierzchni całkowitej 1449,22 m² (sześć kondygnacji nadziemnych; jedna kondygnacja podziemna).

Każdy z działających w uczelni instytutów posiada własną bazę, na którą składają się pomieszczenia administracyjne, pokoje nauczycieli akademickich i sale wykładowe i warsztatowo-badawcze. W strukturze Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, zlokalizowanym w budynku C, znajdują się: Katedra Wczesnej Edukacji (piętro trzecie), Zakład Pedagogiki Małego Dziecka, Zakład Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej (piętro trzecie), Zakład Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju (piętro drugie). Każda z wymienionych jednostek dysponuje wyodrębnioną siedzibą wyposażoną w sprzęt biurowy i naukowo-badawczy. Instytut posiada wydzielony gabinet kierownictwa oraz sekretariat.

W strukturze Instytutu Wspomagania rozwoju Człowieka i Edukacji znajdują się również pracownie metodyczne. Pracownia Edukacji Matematycznej powstała w roku akademickim 2017/2018 z inicjatywy dr Małgorzaty Zambrowskiej z Katedry Wczesnej Edukacji. Przez kolejne lata zgromadzono w pracowni ogrom pomocy dydaktycznych i metodycznych, przykładowo: klocki Dienes, wielki zestaw gier planszowych (np. Ubongo, Blokus, Rummikub), klocki sześciennie, liczman, wagi, klocki do budowania brył, tablice do pracy metodą "Myśląca klasa". Dzięki pracowni oraz dostępności zróżnicowanych materiałów i środków dydaktycznych studentki i studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna doświadczają podczas zajęć edukacji matematycznej, jakiej dydaktycy oczekiwali później w szkołach. Oferta zajęć z zakresu edukacji matematycznej obejmuje również dostęp bezpośredni (wystawy i wernisaże) i zdalny (<https://mwo.usz.edu.pl/galerie/>) do kolekcji materiałów multimedialnych zgromadzonych po realizacji piętnastu edycji (od roku 2010) konkursu fotograficznego MATEMATYKA W OBIEKTYWIE będącego częścią międzynarodowego projektu naukowo-dydaktycznego MATHEMATICS IN FOCUS. Organizatorem przedsięwzięcia jest Uniwersytet Szczeciński i Akademia Pedagogiki Specjalnej. Pomysłodawczynią i kierownikiem projektu jest dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. APS, prof. US. Interaktywne materiały metodyczne powstały również w ramach konkursu „Math&Art – Patrz! To Matematyka!” pozwalają one na organizowanie zajęć dydaktycznych oraz efektywnego spędzania czasu podczas zajęć pozalekcyjnych i w wolnym czasie (uczniów i ich rodziców, nauczycieli). Są ogólnodostępne na stronie: <https://math-art.pl/mathart/>.

Pracownia Edukacji Wczesnoszkolnej funkcjonuje również w ramach IWRCE (piętro 4 budynek C, sala 3429). Wyposażona jest w geometryczne trapezowe stoliki umożliwiające ich scalanie do pracy w grupach oraz pomoce służące przygotowaniu twórczych zajęć, wspomagających wszechstronny rozwój dziecka oraz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla dzieci mających trudności w nauce. Przykładowe pomoce dydaktyczne do ćwiczeń i zajęć warsztatowych znajdujące się na wyposażeniu tej pracowni to: biblioteka lektur szkolnych, książki beletrystyczne i edukacyjne, witryny z otwartym dostępem do tekstów, kącik czytelniczy umożliwiający aranżację mobilnej przestrzeni czytania, czasopisma specjalistyczne, pomoce multimedialne, podręczniki szkolne, pakiety do nauki czytania i pisanie różnymi metodami (glottodydaktyka, globalna, sylabowa itp.), alfabet ruchomy i materiały do rozwijania grafomotoryki, gry edukacyjne do ćwiczeń uważności, spostrzegawczości i komunikacji i narracji, słowniki, materiały i pomoce do prowadzenia obserwacji przyrodniczych i zajęć terenowych, materiały do prowadzenia zajęć z pedagogiki zabawy: karimaty, tunel dziecięcy, maty ortopedyczno-sensoryczne, chusta do zajęć animacyjnych, naturalne pomoce sensoryczne, piłeczki do terapii ręki, woreczki korekcyjne itp.). Bezpośrednio do Pracowni Edukacji Wczesnoszkolnej przylega kącik czytelniczy Bukostrefa, wyposażony w wolny dostęp do półek z książkami i pufy relaksacyjne.

5.2. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej w APS zabezpiecza Dział Informacyjno-Medialny, który czuwa nad zapewnieniem dostępu do komputerów stacjonarnych pracownikom i studentom. W uczelni znajduje się 448 stanowisk komputerowych, które zlokalizowane są w: pokojach pracowników – 298 sztuk; salach wykładowych – 14 sztuk; korytarzowych kioskach bibliotecznych – 5 sztuk; pracowniach informatycznych zapewniających dostęp do komputerów dla studentów (pracownie informatyczne w budynku C – 68 sztuk, pracownia informatyczna ul. Spiska – 16 sztuk; pracownia dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – 20 sztuk; pracownia ILAB – 10 sztuk; pracownia graficzna budynek D – 17 sztuk). Każdy z komputerów podłączony jest do sieci informatycznej APS (podłączenie kablowe/poprzez wewnętrzną sieć WiFi) opartej o rozwiązania domenowe Microsoft. Użytkownicy logują się do komputerów indywidualnym poświadczeniem opartym o nazwę użytkownika oraz hasło o odpowiedniej komplikacji. Większość komputerów działa w oparciu o system „Microsoft Windows 10”. W celu zapewnienia bezpieczeństwa, każdy z komputerów ma zainstalowany program antywirusowy. W zakresie dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia:

- dostęp do pakietu „Microsoft Office 365” dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do poczty elektronicznej dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do Internetu na terenie uczelni poprzez łącze internetowe dla każdego pracownika/poprzez WiFi dla każdego pracownika i studenta,
- dostęp do wewnętrznej sieci Intranet dla pracowników,
- dostęp do cyfrowych baz bibliotecznych i naukowych (platforma księgozbioru elektronicznego IBUK Libra, baza publikacji naukowych EBSCO),
- prowadzenie elektronicznej rekrutacji na studia,
- prowadzenie elektronicznej obsługi studenta (System USOS),
- prowadzenie elektronicznego planowania zajęć,
- prowadzenie strony internetowej uczelni i podległych jej jednostek,
- możliwość cyfrowej publikacji materiałów dydaktycznych poprzez kanał YouTube,
- możliwość transmisji online zajęć/wydarzeń i uroczystości akademickich przez Internet,
- obsługę oprogramowania wspomagającego proces „distance learning” (MS Teams),
- obsługę platformy “Distance Learning 4System” z możliwością zdalnego egzaminowania,

- opiekę techniczną nad dedykowaną pracownią z oprogramowaniem graficznym „Adobe Reader”,
- opiekę techniczną nad dedykowaną pracownią dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- dostęp do programów komputerowych umożliwiających ilościową/jakościową analizę danych badawczych (Program SPSS; Program MAXQDA).

Wymóg związany z edukacją na odległość, w okresie pandemii COVID-19, spowodował konieczność rozwinięcia zdalnych form komunikacji. Pracownicy APS mają możliwość korzystania w tym zakresie z aplikacji MS Teams oraz Platformy e-learningowej. Uczelnia oferuje najnowszą wersję platformy WBT Server, która jest „responsywna” tzn. rozmiar i układ treści dostosowuje się do wyświetlacza osoby uczącej się. Narzędzie można obsługiwać na urządzeniach stacjonarnych (tj. komputery, laptopy) oraz mobilnych (tj. tablety, smartfony).

Platforma e-learningowa jest zsynchronizowana z systemem USOS. Automatycznie pobiera dane o przedmiotach wspieranych kursami e-learningowymi i przypisanych do nich studentach oraz wykładowcach. Jest dostępna dla wszystkich, którzy mają aktywne konto w systemie USOS. Spełnia również wymogi dostępności cyfrowej dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi według standardu WCAG 2.1 na poziomie AA.

Platforma wykorzystywana jest głównie do udostępniania multimedialnych kursów utworzonych w standardzie SCORM, które są dodatkowymi modułami on-line do przedmiotów realizowanych stacjonarnie. Większość kursów została wyprodukowana przez specjalistyczną firmę według scenariuszy opracowanych przez wykładowców APS. Kursy są multimedialne i przekazują treści w sposób interaktywny i angażujący studentów. Zawierają dynamiczne zadania służące sprawdzaniu i ćwiczeniu nabytej wiedzy.

Pierwszym przedmiotem, który realizowano z wykorzystaniem Platformy e-learningowej, było Bezpieczeństwo i higiena pracy. Kolejne powstałe kursy e-learningowe to: Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności, Socjologia wychowania, Filozofia, Pedagogika, Historia wychowania, Edukacja w perspektywie porównawczej, Uniwersalne projektowanie dla edukacji, Dysleksja, Podstawy badań ilościowych. Ponadto lektoraty z języka angielskiego na wszystkich poziomach wspierane są ćwiczeniami na Platformie e-learningowej opracowanymi przez lektorów zatrudnionych w APS.

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej w APS jest możliwy dzięki wyposażeniu uczelni w sprzęt techniczny. Wszystkie instytuty, również Instytut Pedagogiki Specjalnej posiada sprzęt biurowy (17 stanowisk komputerowych, 9 drukarek HP, 3 kserokopiarki, 3 urządzenia wielofunkcyjne Toshiba i 1 urządzenie wielofunkcyjne HP). Wymienione urządzenia umożliwiają przygotowanie podstawowych materiałów dydaktycznych oraz dostęp do poczty elektronicznej, systemu USOS, aplikacji MS Teams, Intranetu, Internetu, Elektronicznego Portalu Pracownika (EPP). Pozwalają na pozyskiwanie informacji i elektroniczną obsługę studenta.

5.3. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Udogodnienia w zakresie infrastruktury, wyposażenia oraz usług dostosowanych do potrzeb studentów/studentek z niepełnosprawnością są projektowane i wdrażane na terenie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnością. Instytut Pedagogiki Specjalnej, prowadzący kierunek studiów w zakresie wybranych subdyscyplin pedagogiki specjalnej, zajmuje szczególne miejsce na mapie edukacyjnej w obszarze promowania postaw poszanowania, zrozumienia, akceptacji i wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i innymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pokazując „niepełnosprawność” jako niezbywalny

element ludzkiej kondycji oraz promując wiedzę na temat inkluzji osób z niepełnosprawnością w życie społeczeństwa na zasadzie równych praw. Nauczyciele Instytutu Pedagogiki Specjalnej podczas podejmowanej pracy dydaktycznej oraz studenci/studentki z niepełnosprawnością uczący się na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna mogą korzystać z różnorodnych rozwiązań gwarantowanych przez uczelniany system wsparcia.

Do udogodnień infrastrukturalnych znoszących bariery architektoniczne i komunikacyjne zaliczyć można:

- przejścia między poszczególnymi skrzydłami gmachu uczelni, jak również przemieszczanie się pomiędzy piętrami budynku nie stanowią barier architektonicznych dzięki istniejącym podjazdom z poręczami, windom, łącznikom;
- zamontowana platforma schodowa prowadząca do sali gimnastycznej i pomieszczeń Studium Wychowania Fizycznego i Sportu pomiędzy budynkami A i C;
- przebudowa tarasu na patio – zamontowana została specjalna winda, na schodach zamontowano poręcz, a przed schodami zainstalowano pola uwagi dla osób niewidomych;
- drzwi wejściowe wyposażone w mechanizm samodzielnego otwierania;
- toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością na każdym piętrze;
- miejsca parkingowe zarezerwowane dla pojazdów przewożących osoby z niepełnosprawnością;
- oznaczenie schodów specjalnymi antypoślizgowymi nakładkami w kontrastowym żółtym kolorze (budynki A, B, C) lub kontrastowymi płytkami bądź specjalnymi taśmami antypoślizgowymi (budynek D);
- instalacja 40 punktów znacznikowych systemu TOTUPOINT służących nawigacji dla osób niewidomych (budynki A, B, C, D);
- zastosowanie oznaczeń w systemie Braille’a do numeracji sal (budynki A, B, C); w budynku D zostały zastosowane tabliczki zawierające informacje o numerze i rodzaju pomieszczenia w systemie Braille’a, podane informacje zostały również zapisane w czarnodruku z zachowaniem kontrastowości oraz zakodowane za pomocą systemu NFC (możliwość odczytu przy użyciu smartfona);
- pętle indukcyjne zamontowane w aulach, Wypożyczalni i Czytelni, sali użytkowanej przez Zakład Surdopedagogiki.

Do udogodnień w zakresie wyposażenia zaliczyć można:

- dostęp do pomocy technicznych ułatwiających proces zdobywania wiedzy w formie wypożyczenia na okres studiów (tj. lupy elektroniczne, dyktafony, urządzenia lektorskie, urządzenia FM z pętlą indukcyjną, laptopy, słuchawki oraz czytniki e-book z opcją lektora); istnieje również możliwość zakupu potrzebnego sprzętu na prośbę studenta i bezpłatne wypożyczenie;
- dostęp do pomocy technicznych oferowanych przez Bibliotekę Główną APS (tj. czytniki książek elektronicznych z funkcją lektora i powiększania czcionki – 10 sztuk; powiększalnik Compact 6HD; Czytacz 4 – odtwarzacz książek mówionych – 2 sztuki; OmniReader - urządzenie wielofunkcyjne (skaner, czytnik i powiększalnik);
- możliwość pobierania książek w dostosowanych formatach cyfrowych (tj. ePub, mp3) z Biblioteki ABC Uniwersytetu Warszawskiego;
- możliwość wypożyczania z Biblioteki APS części książek w wersji elektronicznej na czytniki ebook;
- możliwość wypożyczenia z Biblioteki APS audiobooków w formacie Daisy dla osób niewidomych i słabowidzących;

- wyposażenie Czytelni APS w szybki skaner książkowy oraz oprogramowanie wspomagające;
- wyposażenie pracowni komputerowych oraz Biblioteki Głównej APS w stanowiska komputerowe z biurkami regulowanymi elektrycznie (Informatorium – stół z regulacją dla osób poruszających się za pomocą wózka aktywnego i zestaw komputerowy wyposażony w klawiaturę z powiększoną czcionką oraz mysz komputerową Big Track; Czytelnia – stół z regulacją dla wózków aktywnych oraz powiększalnik Clear View); pracownia komputerowa dla studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (budynek C) posiada: drukarki brajlowskie, drukarkę 3D, powiększalnik, specjalne klawiatury i myszki dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu;
- wyposażenie Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w sprzęty dostosowane do ćwiczeń dla osób z niepełnosprawnością (tj. rower poziomy, bieżnia z poręczami, orbitrek i rower powietrzny);

W budynkach A, B, C i D oraz w budynku przy ul. Spiskiej zamontowane zostały „krzesła ewakuacyjne” (11 sztuk); aby skorzystanie z urządzeń stało się łatwiejsze przygotowano instrukcję użytkowania ze zdjęciami. Załącznik do procedur ewakuacji zawiera zalecenia dotyczące ewakuacji osób ze specjalnymi potrzebami.

Do usług wspierających zaliczyć można:

- pomoc „asystenta wspierającego” (tj. zakres: orientacja i przemieszczanie się po terenie uczelni, korzystanie z usług Biblioteki i Czytelni APS, czynności związane z nauką); rolę „asystentów wspierających” pełnią bardzo często koledzy/koleżanki z grupy studenckiej;
- pomoc „tłumacza języka migowego” (tj. zakres: tłumaczenia symultaniczne stacjonarne/online poprzez aplikację MS Teams podczas zajęć dydaktycznych, egzaminów, czynności związanych z rekrutacją na studia, podczas uroczystości uczelnianych); każdy pracownik uczelni może połączyć się z tłumaczem języka migowego poprzez stronę internetową APS;
- pomoc „asystenta naukowo-metodycznego” (tj. zakres: student/studentka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi może otrzymać dodatkowe wsparcie w postaci konsultacji indywidualnych z wybranym wykładowcą prowadzącym zajęcia dydaktyczne/seminarium dyplomowe);
- odrębne lektoraty z języków obcych (tj. zakres: studenci/studentki z niepełnosprawnością narządu wzroku/słuchu/dysleksją rozwojową mogą uczestniczyć w lektoratach z języka angielskiego prowadzonych w 3-5-osobowych grupach w dostosowanej formie;
- dostosowania podczas procedur egzaminacyjnych (tj. zakres: studenci/studentki ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą uzyskać dostosowanie podczas procedur egzaminacyjnych w formie: wydłużenia czasu egzaminu, zmiany formy pisemnej na ustną, zmiany terminu egzaminu);
- pomoc psychologiczna (tj. zakres: Akademicka Poradnia Psychologiczna oferuje konsultacje i porady psychologiczne);
- propagowanie wiedzy na temat „specjalnych potrzeb edukacyjnych” (tj. zakres: opracowano i opublikowano na stronie internetowej APS „Poradnik dla Nauczycieli Akademickich” na temat specyfiki pracy dydaktycznej ze studentem o specjalnych potrzebach edukacyjnych).

5.4. Dostęp do materiałów dydaktycznych w celu wykonania przez studentów zadań wynikających z programu studiów

Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji zapewnia dostęp do księgozbioru podręcznego oraz materiałów dydaktycznych wykorzystywanych przez pracowników i studentów dzięki funkcjonowaniu pracowni metodycznych, który został utworzony w 2020 r. Pracownie dysponują: zbiorem książek i czasopism (150 pozycji; zakres tematyczny: literatura dziecięca i młodzieżowa), środkami multimedialnymi (27 pozycji; zakres zastosowania: filmy dydaktyczne, plansze interaktywne, metody pracy pedagogicznej, gry dydaktyczne), pomocami dydaktycznymi (70 różnych rodzajów; zakres zastosowania: edukacja matematyczna, edukacja polonistyczna,) oraz podręcznikami szkolnymi (ponad 50 pozycji).

Ponadto wszyscy pracownicy dydaktyczni i nie dydaktyczni APS mogą korzystać z Gabinetu Metodycznego, znajdującego się w strukturze Instytutu Pedagogiki Specjalnej. Korzystanie ze zbiorów odbywa się w formie „wolnego dostępu” do półek. Gabinet jest prowadzony przez pracownika naukowo-dydaktycznego Instytutu Pedagogiki Specjalnej. Zbiory udostępniane są podczas jednogodzinnego dyżuru w tygodniu lub poprzez Sekretariat IPS. Oferta Gabinetu Metodycznego została przedstawiona na stronie internetowej APS (podstrona Instytutu Pedagogiki Specjalnej).

5.5. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Pracownicy Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji oraz osoby studiujące na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej i kształceniu się są wspierane przez ofertę Biblioteki Głównej APS, która w swej strukturze składa się z Wypożyczalni, Czytelni i Informatorium. Biblioteka Główna APS mieści się na trzecim piętrze budynku B (Wypożyczalnia, Informatorium) oraz na trzecim piętrze budynku D (Czytelnia). Część zbiorów, gromadzona z myślą o studentach kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, znajduje się przy ul. Spiskiej w siedzibie Instytutu Edukacji Artystycznej. Biblioteka Główna APS otwarta jest dla czytelników sześć dni w tygodniu.

Biblioteka Główna APS funkcjonuje w oparciu o elektroniczny zintegrowany system biblioteczny Patron. Informacja o zasobach biblioteki jest dostępna on-line poprzez katalog OPAC, który obejmuje 100% materiałów gromadzonych przez bibliotekę. Dzięki elektronicznemu katalogowi czytelnicy mogą wyszukiwać, zamawiać, rezerwować i dokonywać prolongat materiałów bibliotecznych.

W lutym 2023 r. oddano do użytku nową Czytelnię Biblioteki APS (budynek D). Nowa przestrzeń, to oprócz powiększonej liczby zbiorów w wolnym dostępie, także 3 pokoje pracy indywidualnej oraz 1 pokój pracy grupowej. Utworzono nowe działy w księgozbiorze (m.in. Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ), doposażono Czytelnię w nowy skaner oraz komputery dla użytkowników. W Czytelni użytkownicy korzystają z książek i czasopism naukowych w wolnym dostępie, a jest to ponad 5 tysięcy woluminów w wydzielonych działach, z których istotne miejsce zajmują sekcje: pedagogika, pedagogika specjalna oraz logopedia. Biblioteka posiada również „trezor biblioteczny” (tj. wrzutnię książek), która usytuowana jest na parterze budynku B przy wejściu od dziedzińca uczelni. Wrzutnia umożliwia zwracanie materiałów bibliotecznych poza godzinami pracy biblioteki oraz ułatwia zwrot książek osobom z niepełnosprawnością. Polityka gromadzenia zbiorów w zakresie książek opierała się głównie na rozpoznaniu rynku wydawniczego oraz dezyderatach zgłaszanych przez pracowników uczelni, doktorantów i studentów. W roku 2023 do księgozbioru Biblioteki wpłynęło ogółem 1154 woluminów książek (2022: 1346; 2021: 1434; 2020: 1117; 2019: 1866). Zakupiono 805 egzemplarzy (2022: 1025; 2021: 1031; 2020: 719; 2019: 1214). W 2023 roku zakupiono dostęp do 729 tytułów książek elektronicznych (2022: 665; 2021: 679; 2020: 579; 2019: 450 tytułów) w ramach platformy IBUK Libra PWN. W 2023 r. zdecydowano o wykupieniu dla społeczności APS dostępu do serwisu Legimi (platforma książek elektronicznych) (300 000 stron).

Do zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych należy zaliczyć:

- książki w wersji papierowej – około 120 tysięcy woluminów ze szczególnym uwzględnieniem publikacji zalecanych w sylabusach; zasób z dyscypliny Pedagogika to ponad 15 tysięcy tytułów;
- prace dyplomowe – około 40 tysięcy prac licencjackich i magisterskich w wersji papierowej;
- prace dyplomowe w wersji elektronicznej – dostępne na dwóch stanowiskach komputerowych w Czytelni (źródło: Archiwum Prac Dyplomowych tj. system APD);
- czasopisma drukowane – około 100 tytułów czasopism polskich w bieżącej prenumeracie oraz 10 tytułów pozyskiwanych z innych źródeł;
- cyfrowa wypożyczalnia ACADEMICA – dostęp do międzybibliotecznej wypożyczalni książek i czasopism naukowych (jedno stanowisko w Czytelni); w bibliotece funkcjonuje również wypożyczalnia międzybiblioteczna tradycyjna;
- Wirtualna Biblioteka Nauki – dostęp do zagranicznych baz i czasopism naukowych w ramach krajowej licencji akademickiej finansowanej przez MNiSW;
- IBUK Libra PWN – dostęp do bazy pełnotekstowych książek w wersji elektronicznej z możliwością korzystania z dowolnego miejsca na dowolnym urządzeniu (obecnie około 3000 pozycji);
- dostęp do międzynarodowych naukowych baz danych – w ramach licencji krajowej zakupiony jest dla społeczności APS dostęp online do baz EBSCO: PsycINFO, PsycEXTRA, PsycTESTS, Education Source oraz do pełnych tekstów artykułów z kolekcji Social Science & Humanities Library wydawnictwa Taylor & Francis. W 2024 r. kontynuowano zakup dostępu do wymienionych baz.

W ramach swoich usług Biblioteka Główna APS oferuje:

- dostęp do najnowszej literatury naukowej;
- pomoc przy wyszukiwaniu, zamawianiu książek;
- szkolenia biblioteczne dla użytkowników;
- pomoc przy korzystaniu z baz danych, szkolenia z korzystania z baz danych;
- serwis informacyjny dostępny online na temat e-zasobów, Bazy Wiedzy APS, Repozytorium APS, danych badawczych;
- tworzenie analiz bibliometrycznych;
- tworzenie zestawień tematycznych;
- stanowiska komputerowe w Czytelni i Informatorium;
- bezpłatny skaner w Czytelni;
- możliwość korzystania w Czytelni i Informatorium z programu SPSS;
- uczestnictwo w aktywnościach związanych z upowszechnianiem otwartego dostępu do zasobów edukacyjnych i naukowych, promocji czytelnictwa, wystawach i innych wydarzeniach edukacyjnych;
- w ramach Systemu Wypożyczeń Warszawskich (BiblioWawa) dostęp do zasobów innych bibliotek wyższych uczelni należących do SWW; Z SWW BiblioWawa mogą skorzystać studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych wszystkich stopni kształcenia (z wyłączeniem studentów studiujących w ramach programów wymiany międzyuczelnianej), doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych oraz pracownicy uczelni zatrudnieni na umowę o pracę. Dostęp do usługi uruchamiany jest na prośbę użytkownika zgłoszoną w bibliotece uczelni macierzystej. Po zarejestrowaniu się w Systemie Rozliczeń SWW czytelnik może aktywować indywidualne konto w każdej bibliotece współuczestniczącej i od tego momentu wypożyczać materiały zgodnie z zapisami regulaminów poszczególnych bibliotek. Dzięki temu systemowi społeczność APS ma szeroki, dogodny i szybki dostęp do zasobów bibliotek naukowych warszawskich publicznych uczelni wyższych.

- możliwość zgłaszania książek do zakupów – pracownicy oraz studenci APS mogą zgłosić wybraną pozycję książkową do zakupu (formularz zgłoszeń jest dostępny on-line; informacja o nowościach bibliotecznych jest rozsyłana do całej społeczności uczelni co miesiąc);
- udogodnienia dla użytkowników z niepełnosprawnościami.
- dostęp do Bazy Wiedzy i Repozytorium APS, otwartych danych badawczych oraz ORCID znajduje się na stronie internetowej Biblioteki. Informatorium do swojej oferty wprowadziło usługę tworzenia analizy dorobku (bibliometria, raporty dorobku, cytowania).

Biblioteka tworzy własne bazy danych dostępne online, a są nimi: baza bibliograficzna zawartości czasopism (ponad 35 500 opisów) oraz baza bibliograficzna publikacji naukowych pracowników APS (tj. Baza Wiedzy APS). Jest członkiem centralnego katalogu NUKAT prowadzonego przez Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, zawierającego informacje o zasobach bibliotek naukowych i akademickich. Funkcjonuje w Systemie Wypożyczeń Warszawskich (SWW BiblioWawa), który tworzą szkoły wyższe publiczne oraz inne publiczne instytucje, posiadające biblioteki naukowe z siedzibami w granicach administracyjnych miasta stołecznego Warszawy. Celem SWW jest zapewnienie społeczności akademickiej Warszawy szerokiego dostępu do zasobów bibliotecznych poprzez wzajemne wypożyczanie zbiorów drukowanych pracownikom i studentom szkół wyższych wchodzących w skład SWW. Do projektu należy siedem bibliotek:

- Biblioteka Główna Akademii Pedagogiki Specjalnej (APS),
- Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego (AWF),
- Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej (PW),
- Biblioteka Główna Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM),
- Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej (WAT),
- Biblioteka Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW),
- Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW) wraz z niektórymi bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi.

5.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej

Monitoring i ocena bazy dydaktycznej oraz naukowej prowadzone są w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. Zasadniczym celem działania Wewnętrznego Systemu Jakości jest systematyczne podnoszenie jakości kształcenia akademickiego w łączności z procesem badań naukowych. Szczególnie istotnymi obszarami oddziaływań są:

- ewaluacja osiągniętych efektów kształcenia,
- badanie stopnia realizacji standardów jakości kształcenia (organizacja i warunki procesu kształcenia; standard przygotowania i zaangażowania kadry akademickiej; standard przygotowania i zaangażowania studentów w proces kształcenia; standard warunków rozwoju dla kadry akademickiej; standard przygotowania planów, programów studiów, form i metod kształcenia).

Zgodnie z harmonogramem działań, Uczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia prowadzi ocenę bazy dydaktycznej APS cyklicznie, które odnosiły się do jakości bazy materialnej, warunków kształcenia oraz działania systemu USOS (rok akademicki: 2010/11, 2014/15, 2018/19, 2022/23)^[1].

W ramach rozwoju i doskonalenia infrastruktury w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej podejmowane są następujące działania:

- monitorowanie funkcjonowania sprzętu informatycznego w salach wykładowych i pomieszczeniach naukowo-biurowych,
- coroczny przegląd sprzętu biurowego, plan zakupu i wymiany,
- współpraca z firmami zewnętrznymi w zakresie konserwacji sprzętu informatycznego,

- podnoszenie jakości usług biblioteki na podstawie analizy ocen pochodzących z ankiet oceniających jej działalność, wypełnianych przez pracowników i studentów,
- cykliczne badania infrastruktury przez komisję do spraw jakości kształcenia.

^[1]Raport Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dotyczący „Jakości bazy materialnej, warunków kształcenia oraz działania systemu USOS za rok akademicki 2022/2023” jest w trakcie przygotowania. Ostatnie gotowe opracowanie to „Jakość infrastruktury materialnej i organizacyjnej procesu kształcenia. Ocena bazy materialnej, organizacji procesu kształcenia, jakości funkcjonowania systemu USOS oraz zaplecza i wsparcia socjalnego studentów” z 2014/2015 r. (Strona internetowa: [raport-na-senat-uzdswszjk-2014-2015.pdf \(aps.edu.pl\)](https://aps.edu.pl/raport-na-senat-uzdswszjk-2014-2015.pdf), data dostępu: 11.09.2023). Badaniami objęto 113 nauczycieli akademickich APS, 34 pracowników jednostek ogólnouczelnianych, 59 pracowników administracji i 1594 studentów.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Akademia Pedagogiki Specjalnej ma podpisane kilkaset porozumień i umów o współpracy. Pełna lista dostępna pod linkiem [Akademia Pedagogiki Specjalnej - Współpraca \(aps.edu.pl\)](https://aps.edu.pl) W niniejszym rozdziale Raportu skrótowo omówione zostanie jedynie kilka przykładów, które bezpośrednio związane są z działalnością Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji, odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

W Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji przywiązuje się dużą wagę do współpracy ze środowiskiem społecznym. Ma ona bowiem znaczący wpływ zarówno na proces dydaktyczny, badania naukowe jak również na zewnętrzne zaangażowanie eksperckie pracowników Instytutu. Działania te ściśle wiążą się z procesem dydaktycznym, w ich realizację wielokrotnie zaangażowani są studenci.

Pracownicy zatrudnieni przy realizacji zajęć na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna ściśle współpracują ze środowiskiem, reagując jednocześnie na zgłaszane przez nie potrzeby.

Kooperacja z otoczeniem realizowana jest w oparciu o Zarządzenie nr 5/2024 wydane przez Rektora z dnia 1 września 2024 w sprawie powołania prorektora ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem.

Współpraca jest prowadzona w różnych formach:

- bezpośrednich spotkań i konsultacji, organizowanych w siedzibie Uczelni lub siedzibie Partnera,
- spotkań on-line pracowników Instytutu i przedstawicieli Partnera,
- konferencji naukowo-szkoleniowych,
- spotkań dla studentów,
- projektów,
- wystaw.

Stałym forum spotkań różnych środowisk jest w IWRCE Forum naukowe, gdzie organizowane są webinary z udziałem ekspertów. Spotkania gromadzą przedstawicieli wszystkich interesariuszy związanych z działalnością Akademii i prowadzeniem studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Możliwość udziału w webinarach podawana jest do publicznej wiadomości. Tematyka podejmowana na Forum jest często powodowana rozmowami i kontaktami ze środowiskiem i odpowiada na zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych potrzeby.

Współpraca ze środowiskiem społecznym obejmuje także realizację praktyk studenckich, realizację przez studentów badań naukowych do prac licencjackich, prowadzonych we współpracujących z Instytutem i Akademią podmiotami społeczno-gospodarczymi, realizację badań przez pracowników Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji i podnoszenie kompetencji kadry akademickiej.

6.1. Współpraca z instytucjami

Do grona instytucji i podmiotów, z którymi współpracują pracownicy, realizujący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, należą:

Fundacja Teach for Poland

Fundacja Teach For Poland jest częścią międzynarodowej sieci Teach For All, która rozpoczęła działalność w USA w 1990 roku. Fundacja realizuje Program Rozwoju Eduliderstwa, kształcąc EduLiderów i EduLiderki pracujące w szkołach w całej Polsce. EduLiderzy i EduLiderki to osoby do 35 r.ż. z doświadczeniem w pracy z dziećmi i młodzieżą. Fundacja rekomenduje EduLidera/EduLiderów zgodnie z potrzebami szkoły, która przystąpiła do Programu Partnerstwa TFP. Fundacja przyjmuje do

Programu osobę zgłoszoną przez szkołę, jeśli przejdzie ona proces selekcji. Następnie Fundacja szkoli wybrane osoby w trakcie Instytutu Wakacyjnego. Kolejno prowadzi je w rozwoju przez 2 lata Programu (tutoring indywidualny i grupowy, szkolenia, mentoring). Przygotowuje również do realizacji projektu społecznego z uczniami w drugim roku zatrudnienia w szkole. Pośredniczy także w nawiązaniu relacji przez szkołę z Partnerami Fundacji. Dodatkowo proponuje szeroki wachlarz wspólnych inicjatyw oraz dołącza szkołę do lokalnej i globalnej sieci Szkół Partnerskich pod parasolem organizacji Teach for All. Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji współpracuje z Fundacją Teach for Poland od 2023 r. (porozumienie o współpracy).

W ramach współpracy odbyły się:

- spotkania organizacyjne z Przedstawicielkami Fundacji TFP (Daria Ćwioro, Kornelia Grabowska),
- prelekcja dla studentów dotycząca specyfiki programu i procesu rekrutacji, połączona z konsultacjami dla zainteresowanych,
- wydarzenie dla studentów „Edupizza – zasmakuj przyszłości z TFP”. Prezeska Fundacji Katarzyna Nabrdalik wraz z Koordynatorką Rekrutacji Darią Ćwioro oraz Managerką Social Mediów Barbarą Felix, pod hasłem "EduPizza - zasmakuj przyszłości z Teach for Poland", zachęcały studentów do wzięcia udziału w 4. edycji rekrutacji do programu Eduliderstwa, który wystartował w marcu,
- dwuletni program EduLider, rozwijający umiejętności młodych nauczycieli, które są istotne w zmieniającym się środowisku szkolnym i lokalnym. Dodatkowo, rozpoczęto inicjatywę wspierającą rozwój kompetencji nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w obszarze STEAM. (<https://teachforpoland.org/>),
- Osoba do kontaktu ze strony organizacji/institucji - Daria Ćwioro.
- Osoba do kontaktu ze strony APS - dr Agnieszka Gąstoł.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie Publicznych i Niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych

Ideą Stowarzyszenia jest służba podmiotom prowadzącym żłobki i kluby dziecięce we wszystkich obszarach funkcjonowania. Stowarzyszenie współpracuje z przedstawicielami Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego – PZH, Państwową Inspekcją Sanitarną, Państwową Strażą Pożarną, jednostkami samorządu terytorialnego, uczelniami wyższymi oraz podmiotami prywatnymi, z którymi realizuje projekty na rzecz żłobków i klubów dziecięcych.

Celem Stowarzyszenia jest podnoszenie standardów opieki nad małymi dziećmi, wsparcie kadry w codziennym funkcjonowaniu, podnoszenie świadomości oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, propagowanie dobrych praktyk, inspirowanie do działań wszechstronnie stymulujących rozwój psychofizyczny dzieci, a także wspieranie osób i instytucji przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi.

Ważnym aspektem działalności jest również szerzenie świadomości występowania zaburzeń wieku wczesnodziecięcego oraz rozpoznawanie trudności rozwojowych, w celu umożliwienia dziecku szybkiej diagnostyki oraz objęcia go i rodziny wczesnym wspomaganie rozwoju.

W ramach współpracy z IWRCiE miały miejsce następujące działania:

- organizacja konferencji naukowo-szkoleniowej dla studentów pedagogiki i pracowników żłobków pod nazwą Małe dziecko w żłobku (17.06.2024). W konferencji wzięło udział 150 uczestników: dyrektorów i kierowników żłobków, opiekunek, studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, a także terapeutów WWRD z całej Polski;
- szereg spotkań przedstawicieli stowarzyszenia z pracownikami IWRCiE na temat zmian w organizacji pracy żłobków, zaangażowania się w promowanie komunikacji bez przemocy oraz rozpoczęcia działań z zakresu ochrony dzieci przed krzywdzeniem;

- udział pracowników naukowo-dydaktycznych, zajmujących się edukacją w konferencjach organizowanych przez Stowarzyszenie. <https://zlobkiikluby.pl/>
- Osoba do kontaktu ze strony organizacji/instytucji - Robert Wilczek.
- Osoba do kontaktu ze strony APS - dr Anna Mikler-Chwastek.

Stowarzyszenie ROZWIŃ SIĘ, Edukacja, Kultura i Sport

Organizacja prowadzi projekty odmieniające oblicze edukacji matematycznej. Projekty są skierowane do dzieci, młodzieży, młodszych i starszych dorosłych. Stowarzyszenie wspiera w rozwijaniu pasji i kompetencji życiowych, uczy, jak skutecznie pomagać innym, w jaki sposób rozwiązywać trudne sytuacje i jak komunikować się z innymi w oparciu o szacunek i potrzeby. Realizując projekty, pokazuje jak wygląda praca naukowca, jak aktywnie poznawać otaczający nas świat i mądrze korzystać ze zdobyczy technicznych. Wśród projektów znajdują się takie inicjatywy jak "Myśląca klasa" czy projekt „Matematyka w klasach 1-3”. W ramach współpracy z IWRCE zostały zorganizowane zajęcia dla studentów z zakresu wykorzystania gier planszowych. (<http://www.rozwinsie.org.pl/>).

- Osoba do kontaktu ze strony APS - dr Małgorzata Zambrowska.

Publiczne Przedszkole Mała Awangarda

Przedszkole jest placówką publiczną, prowadzoną przez podmiot prywatny. Przyjmuje dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat, zapewniając bezpłatne nauczanie, wychowanie i opiekę. W przedszkolu są realizowane programy zgodne z podstawą programową MEN. Oprócz podstawy programowej nauczania dzieci w wieku przedszkolnym przedszkole realizuje również własne projekty edukacyjne, oparte na wiedzy dotyczącej rozwoju motorycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego dziecka. (<https://mala-awangarda.pl/>).

- Osoba do kontaktu ze strony organizacji/instytucji - Agata Holska
- Osoba do kontaktu ze strony APS - dr Agnieszka Pawlak.
- Współpraca z przedszkolem umożliwiła realizację praktyk studenckich, hospitacji zajęć czy prowadzenia diagnoz pedagogicznych pod nadzorem wykładowców i nauczycieli placówek.

Stowarzyszenie Mówić Bez Słów

Organizacja propaguje idee komunikacji alternatywnej i wspomagającej, organizuje webinary, konferencje, szkolenia i spotkania dla osób pracujących metodami AAC. We współpracy ze Stowarzyszeniem IWRCiE organizuje coroczne konferencje na temat komunikacji alternatywnej. Wspiera również studentów pełniących rolę partnerów komunikacyjnych, otwierając nowe możliwości rozwoju umiejętności skutecznego korzystania z różnych technologii assistive. <https://aac.org.pl/>

- Osoba do kontaktu ze strony APS - dr Gabriela Lorens.

Przed nami kolejne inicjatywy. We współpracy z Fundacją Little by Little zaplanowano nagrywanie zajęć oraz organizację prelekcji dla rodziców i wychowawców na temat rozwoju małego dziecka. IWRCE liczy także na bliższą współpracę z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie w celu intensyfikacji działań w zakresie organizacji projektów edukacyjnych.

Współpraca z wymienionymi partnerami stanowi integralną część misji Instytutu, wpisując się w założenia dotyczące rozwoju edukacyjnego i społecznego. Dzięki temu pracownicy IWRCE poszerzają horyzonty wiedzy i doświadczeń, ale także aktywnie przyczyniają się do tworzenia innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie edukacji.

6.2. Projekty na poziomie ministerialnym

Pracownicy, realizując zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolną, brali udział w projektach i konsultacjach na poziomie ministerialnym.

Realizacja zadania w dziedzinie nauczania „Opracowanie i pilotaż standardów w zakresie organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wspierania rodziny (WWRiWR)” na zlecenie MEiN – Umowa nr MEiN/2021/DWKI/80. (16.03.2021 – 30.12.2021). Z ramienia IWRCE osobą współrealizującą zadanie była dr Anna Mikler-Chwastek. Celem zadania było opracowanie na zlecenie Ministra Edukacji i Nauki standardów w zakresie organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka rozumianych jako wytyczne do realizacji założeń Nowego modelu wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodzin w praktyce oraz wypracowanie rozwiązań, które będą służyły realizacji standardów WWR.

W ramach projektu:

- opracowano standardy wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny zgodnie z założeniami Nowego modelu WWR,
- opracowano rekomendacje do zmian w Nowym modelu WWR,
- opracowano formularze: profili funkcjonalnych dzieci w wieku od narodzin do rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego zgodnie z wytycznymi zawartymi w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF),
- przeprowadzono pilotaż Standardów organizacji WWR z udziałem 12 jednostek samorządu terytorialnego II poziomu (powiatów),
- określono profil kompetencyjny specjalisty WWR, który stał się częścią Ramowego programu studiów podyplomowych dla specjalistów WWR,
- dokonano weryfikacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,
- wdrożono nowy program kształcenia został wdrożony w kolejnym projekcie (2022-2024) Ministerstwa Edukacji i Nauki jako standard przygotowania kadr WWR w ramach bezpłatnych studiów podyplomowych realizowanych w wybranych przez Ministra ośrodkach akademickich.

Projekt międzyuczelniany, „Nowy Model WWR”, realizowany przez Uniwersytet Śląski we współpracy z Akademią Pedagogiki Specjalnej m. Marii Grzegorzewskiej, Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Z ramienia Akademii głównym obszarem działań jest wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny. Osobami współrealizującymi zadanie z ramienia IWRCE były dr Anna Mikler-Chwastek i dr Aneta Jegier. Głównym celem projektu było podniesienie jakości i efektywności skoordynowanego, międzysektorowego wsparcia udzielanego dzieciom, uczniom i ich rodzinom oraz środowisku, w którym funkcjonują na poziomie lokalnym (powiatu). Projekt wdrożeniowy został zrealizowany we współpracy z jednostkami samorządowymi w bezpośrednim zaangażowaniu w każdym z 36 powiatów: koordynatora wsparcia międzysektorowego, koordynatora Instytucji koordynującej, koordynatora WWR, koordynatora ds. badań uczniów oraz współpracujących placówek i ich pracowników.

W ramach projektu o szerokim zakresie konsultacji społecznych:

- dokonano analizy zasobów instytucjonalnych, form wsparcia środowiskowego oraz programów realizowanych przez jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe w sektorze zdrowia, edukacji i pomocy społecznej;
- podjęto prace na rzecz zintegrowania działań wokół dziecka, ucznia i rodziny rozumianego jako połączenie w jeden instrument wsparcia wielu aktualnych form organizacyjnych wspierania rozwoju dzieci do czasu spełnienia obowiązku szkolnego oraz podczas jego realizacji oraz wdrożenia międzysektorową współpracę i koordynację działań, szczególnie w zakresie ochrony

zdrowia, pomocy rodzinie i pomocy społecznej z oferowanymi formami wsparcia w systemie edukacji;

- uruchomiono zasoby wsparcia umiejscowione w środowisku dziecka, ucznia i rodziny;
- opracowano w ramach konsultacji społecznych wytyczne do uzyskania dostępu do wsparcia,
- podjęto działania na rzecz efektywnego wykorzystywania zasobów lokalnych, jak również podniesienia jakości świadczonej pomocy, dzięki spójności celów i zsynchronizowaniu oddziaływań pomocowych;
- przeprowadzono weryfikację narzędzia do oceny funkcjonalnej – arkusze do badań przesiewowych Skrining Rozwojowy Małego Dziecka, badanie obejmowało 22 238 dzieci w wieku 0,6-6 lat w ponad 500 placówkach w 160 powiatach, w wyniku których realizowana jest walidacja narzędzia z uwzględnieniem uwag i doświadczenia osób badających.

Podobną tematykę (rozwijanie kompetencji w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, wsparcie rodziny i kadr systemu oświaty) realizuje APS w projekcie, który jest rezultatem współpracy z MEiN i bazuje na efektach wcześniejszych projektów: Standardy WWR – Nowy Model WWR oraz Wsparcia Międzysektorowego. Jest również efektem zmian legislacyjnych w obszarze wczesnego wspomagania rozwoju w ramach programu „Za życiem”. Osobą współrealizującą zadanie z ramienia IWRCE jest dr Anna Mikler-Chwastek.

Celem jest przygotowanie wszystkich 320 Ośrodków WOKRO do realizacji zadań wynikających z Nowego rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 września 2023 r., uwzględniającego:

- międzysektorowe wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodzin, rozumiane jako kompleksowe działania wspierające, skierowane do rodzin oczekujących narodzin lub wychowujących dziecko w wieku od urodzenia do momentu rozpoczęcia realizacji spełniania obowiązku szkolnego;
- wzmacnianie więzi rodzinnych i kompetencji wychowawczych rodzin, jak najbliższej miejsca zamieszkania;
- zapewnienie dostępu do zintegrowanego systemu wspomagania rozwoju dzieciom i ich rodzinom we współpracy trzech resortów: edukacji, zdrowia oraz rodziny i polityki społecznej;
- realizacja szerokiego zakresu wsparcia informacyjnego, emocjonalnego, społecznego, diagnostycznego, terapeutycznego z uwzględnieniem czynników środowiskowych i w oparciu o ocenę funkcjonowania dziecka.

Zadanie obejmuje:

- zorganizowanie konferencji online, dotyczącej upowszechnienia wiedzy w zakresie praktycznego stosowania przepisów wydanych na podstawie art.90v ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dla wszystkich 360 podmiotów realizujących zadania WOKRO, przedstawicieli jednostek samorządowych, prowadzących WOKRO oraz przedstawicieli kuratoriów oświaty;
- zorganizowanie szkoleń online w zakresie pracy w nowym modelu WWR, w tym tworzenia planów i programów kompleksowego wsparcia dla min. 640 specjalistów;
- uaktualnienie poradnika metodycznego pt. „Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcie rodzin”, opracowanego w 2021 r. w ramach projektu pn. „Opracowanie i pilotaż standardów w zakresie organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny finansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie umowy nr MEiN/2021/DWKI/80”;
- stworzenie broszury informacyjnej o założeniach WWR do wykorzystania w codziennej pracy przez nauczycieli oraz w wersji łatwej do czytania i zrozumienia;
- konsultacji z udziałem przedstawicieli WOKRO dotyczących wdrażania procedur i zadań określonych wprowadzanym rozporządzeniem oraz wymogiem przygotowania kadr.

Współpraca z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji

Pracownicy naukowcy i dydaktyczni IWRCE z obszaru pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej biorą są aktywnymi członkami komitetów naukowych i gremiów naukowo-badawczych, zespołów eksperckich. Przykładem jest Centrum Koordynujące w ramach projektu: „Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)” (2023) Ośrodek Rozwoju Edukacji nr POWR.02.10.00-IP.02-00-002/19. Osobą współrealizującą zadanie z ramienia IWRCE jest dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS (ekspert).

Zespół Ekspertów zewnętrznych Centrum Koordynującego SCWEW stanowili także pracownicy naukowcy ośrodków akademickich: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Uniwersytet Śląski, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytet Gdański, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej oraz dyrektorzy – przedstawiciele wybranych ośrodków SCWEW, przedstawiciele ORE.

Zadaniem zespołu ekspertów zewnętrznych w projekcie była analiza założeń Modelu SCWEW jako nowego zadania dla placówek kształcenia specjalnego oraz weryfikacja działań na podstawie działalności 28 pilotażowych placówek w Polsce. Celem powołanego w ramach projektu Centrum Koordynacyjnego było wypracowanie kierunków weryfikacji założeń Modelu funkcjonowania SCWEW, wskazanie kierunku rozwoju SCWEW jako nowego ogniwa w systemie edukacji, projektowanie zmian dotyczących organizacji i zapewnienie jakości wsparcia; analiza badawcza zasobów, potrzeb i jakości wsparcia dziecka, ucznia, rodziny i środowiska w edukacji włączającej, działań na rzecz projektowania uniwersalnego (UD) i projektowania uniwersalnego w edukacji (UDL), podejmowanie działań promujących i aktywny udział w społecznym budowaniu edukacji włączającej, zaangażowanie ekspertów CK w działania kryzysowe, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji wyjątkowo trudnych, nietypowych.

Efektem pracy ekspertów z Akademii było w sumie opracowanie 6 recenzji, 6 rekomendacji oraz opracowanie z pozostałymi ekspertami Rekomendacji w zakresie założeń i organizacji Nowego Modelu SCWEW.

6.3. Współpraca międzyuczelniana

Pracownicy naukowcy i dydaktyczni IWRCE z obszaru pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej współpracują także z innymi placówkami akademickimi.

Współpraca z Uniwersytetem w Agder w Kristiansand w Norwegii. W latach 2001-2022 w ramach realizacji projektu **Zielony plecak szkolny dla klimatu ziemi** nawiązano współpracę z uniwersytetem w Kristiansand w Norwegii. Osoby realizujące projekt: dr Anna Mikler-Chwastek, dr Adamina Korwin-Szymanowska, dr hab. Ligia Tuszyńska, prof. APS, dr Anna Witkowska-Tomaszewska, dr hab. Jan Amos Jelinek, prof. APS. Program Edukacja Numer złożonego wniosku: numer EOG/21/K4/W/0050 z dnia 12.04.2021 roku.

Udział w projekcie umożliwił współpracę z nauczycielami reprezentującymi 10 Szkół Podstawowych z terenu Warszawy i okolic, w których można było wdrożyć nowatorskie rozwiązania w ramach edukacji przyrodniczej i technicznej. Projekt rozpoczął się Międzynarodową Konferencją Naukową Edukacja dla Zrównoważonego Rozwoju jako wyzwanie pedagogiczne w obliczu kryzysu klimatycznego (Warszawa, APS, 08.06.2022), natomiast na zakończenie realizacji projektu odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zielona edukacja w teorii i praktyce (Warszawa, APS, 05-06.06.2023).

Efektem pracy były także publikacje:

- Tuszyńska L., Witkowska-Tomaszewska A. (2023), *Zielona edukacja wczesnoszkolna. Wprowadzenie teoretyczne*. T. 1, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa.
- Mikler-Chwastek A., Jelinek J. A., Korwin-Szymanowska A. (2023), *Zielona edukacja i zrównoważony rozwój w nauczaniu początkowym w praktyce szkolnej*, t. 2, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa.

Współpraca z wykładowcami Quinnipiac University w Stanach Zjednoczonych

W 2023 roku IWRCE rozpoczął współpracę z wykładowcami Quinnipiac University w Stanach Zjednoczonych, tj. z:

- Gedeonem W. Wernerem - dyrektorem Polskiej Katedry w Uniwersytecie Quinnipiac. Pracował dla rządu USA w Department of Labor, w organizacjach pozarządowych, na uniwersytetach zarówno w USA, jak i w Polsce. W międzynarodowym szkolnictwie wyższym współpracował m.in. z Robert H. Smith School of Business na Uniwersytecie Maryland jako założyciel i pierwszy dyrektor Polsko-Amerykańskiego Centrum Zarządzania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego (PAM Center Łódź).
- Alex J. Novak Foster - pracowniczką Wydziału Edukacji Quinnipiac University. Jest też aktywnie zaangażowana w działalność stowarzyszenia *Arts for Learning Connecticut*, które należy w USA do krajowej sieci Young Audiences Art for Learning. Alex poprowadzi w APS warsztaty dla uczniów. Na jej wykład i warsztaty - zaproszenie wkrótce.

6.4. Projekty we współpracy ze środowiskiem

Pracownicy naukowcy i dydaktyczni IWRCE z obszaru pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej uczestniczą w projektach we współpracy z partnerem zewnętrznym.

Projekt Latająca Szkoła Praktyk

Realizowany w Katedrze Wczesnej Edukacji IWRCE finansowany przez MNiSW z programu Nauka dla Społeczeństwa II.

Celem projektu jest budowanie partnerstwa na rzecz jakości edukacji między uczelniami wyższymi i placówkami edukacyjnymi oraz nauczycielami akademickimi (naukowcami i dydaktykami) a obecnymi i przyszłymi nauczycielami klas I-III szkół podstawowych.

Cel ten jest możliwy do osiągnięcia poprzez zaplanowane i celowe działania akademików w środowisku praktyków, m.in. wspólną ze studentami pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej realizację 5-dniowych wizyt studyjnych w wybranych, innowacyjnych szkołach podstawowych (klasach I-III) na terenie Polski.

Praktyka zawodowa studentów jest kluczowym doświadczeniem przyszłych nauczycieli, gdyż wtedy weryfikują teorie pedagogiczne poznane podczas studiów i podejmują pod okiem praktyków pierwsze kroki w roli nauczycieli. Nauczyciele akademicy, będący formalnie opiekunami praktyk, nie mają wpływu na ich jakość - rozliczają studentów jedynie z dostarczonej dokumentacji.

Projekt LSP powstał w odpowiedzi na potrzebę budowania realnej współpracy między środowiskiem akademickim a środowiskiem praktyków w obszarze studenckich praktyk nauczycielskich.

Projekt Latająca Szkoła Praktyk zawiera również komponent badawczy. Przedmiotem badań uczyniono m.in. studenckie doświadczenia z uczestnictwa we wspólnocie nauczycieli szkolnych i akademickich, związane z zaproponowaną formą praktyk podczas wizyt studyjnych w innowacyjnych szkołach na terenie Polski. Dzięki wywiadam fokusowym dowiedziano się np., co studenci pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej wynoszą dla siebie na przyszłość zawodową.

Jednym z punktów programu Latającej Szkoły Praktyk są warsztaty dla uczestników projektu, prowadzone przez innowacyjnych nauczycieli-praktyków spoza APS.

Badawczo-wdrożeniowy projekt LSP zakłada również realizację akademickich szkoleń dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w ich miejscu pracy. W ofercie znalazło się kilka propozycji warsztatowych, wśród których grono pedagogiczne placówki dokonuje wyboru, kierując się własnymi potrzebami i dogłębną diagnozą środowiska zawodowego. Do tej pory odbyły się szkolenia: "Modele współpracy z rodzicami" w Monnet International School na warszawskim Mokotowie oraz "Gry planszowe w edukacji matematycznej" w autorskiej szkole Navigo w Starych Babicach.

Osoby realizujące projekt: dr Agnieszka Koterwas, dr Marta Krasuska-Betiuk, dr Monika Kupiec, dr Ewa Lewandowska, dr Edyta Nowosielska, dr Małgorzata Zambrowska.

Projekt ATTUNE

Celem projektu jest umożliwienie członkom społeczności uniwersyteckiej przejścia od wiedzy do działania oraz przyczynienie się do zielonej transformacji i szerzenie dobrych wzorów zachowań proekologicznych. W Polsce program ATTUNE został wprowadzony w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przy współpracy z Global Action Plan Polska.

Program ATTUNE zmotywował studentów, nauczycieli i pracowników do przyjęcia bardziej zrównoważonych nawyków w społeczności uniwersyteckiej. Najbardziej zaangażowani stali się pionierami ekologicznych zmian na swoich kampusach. W trwającym roku akademickim, w ramach ATTUNE w Europie pracowało 31 zespołów zadaniowych, zajmując się konkretnymi zagadnieniami. W APS zainstalowano na terenie kampusu APS zbiornik na deszczówkę, jak również posiano łąkę kwietną. Oba działania wpisują się w program odpowiedzialnego korzystania z zasobów wodnych.

Osoby pracujące w projekcie z ramienia IWRCE: dr Ewa Lewandowska, dr Adamina Korwin-Szymanowska.

Nowosądecki Projekt Edukacyjny Rozwijanie zadatków uzdolnień matematycznych w przedszkolach i szkołach podstawowych

W projekcie współpracują pracownicy IWRCE: dr Maja Wenderlich i dr hab. Jan Amos Jelinek, prof. APS z Prezesem Zarządu Grupy NEWAG w Nowym Sączu. Realizacja projektu została zaplanowana na 9 lat, do 2028 roku.

Projekt ma na celu zapewnienie należytej edukacji dzieciom uzdolnionym do nauk ścisłych na Ziemi Sądeckiej. Obecnie w ramach projektu prowadzona jest innowacja pedagogiczna, której celem ma być zapewnienie uczniom szkół podstawowych takiego poziom matematycznego kształcenia, który zapewni najzdolniejszym udział w olimpiadach, nie tylko matematycznych; wspomaganie zadatków uzdolnień matematycznych dzieci w przedszkolu oraz uczniów w nauczaniu początkowym i w kolejnych latach szkoły podstawowej.

W trosce o należyty poziom merytoryczny i pedagogiczny tej innowacji program opracowała prof. dr hab. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska (emerytowany pracownik naukowo-dydaktyczny APS/ IWRCE). Natomiast programy szkoleń nauczycieli oraz autorskie programy edukacji matematycznej dzieci przedszkolnych oraz uczniów klas początkowych skonstruowali prof. dr hab. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska oraz dr Maja Wenderlich i dr Jan Amos Jelinek.

Innowacja pedagogiczna organizowana w ramach Nowosądeckiego Projektu Edukacyjnego Rozwijanie zadatków uzdolnień matematycznych w przedszkolach i szkołach podstawowych obejmuje edukację matematyczną wraz ze wspomaganiem dzieci w rozwijaniu zadatków uzdolnień matematycznych.

Nauczyciele decydujący się na prowadzenie innowacji w ramach Nowosądeckiego Projektu Edukacyjnego Rozwijanie zadatków uzdolnień matematycznych w przedszkolach i szkołach podstawowych zostaną przygotowani w ramach szkoleń, które zrealizuje prof. dr hab. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska wraz z dr Mają Wenderlich i dr Janem Amosem Jelinkiem.

Organizacją Nowosądeckiego Projektu Edukacyjnego Rozwijanie zadatków uzdolnień matematycznych w przedszkolach i szkołach podstawowych zajmuje się Wydział Edukacji i Wychowania Urzędu Miasta Nowego Sącza oraz dyrekcje placówek edukacyjnych, które zobowiążą się do prowadzenia innowacji pedagogicznych. Placówki te będą wyposażone w podstawowe środki dydaktyczne dla dzieci objętych innowacją.

Gwarantem prawidłowo prowadzonej innowacji pedagogicznej jest monitorowanie jej przebiegu i badania, których celem jest czuwanie nad merytoryczną poprawnością realizowanej edukacji. W Nowosądeckim Projekcie Edukacji jest to:

- diagnostyczne rozpoznanie zadatków uzdolnień matematycznych każdego dziecka biorącego udział w innowacji;
- coroczne ustalanie, co dzieci wiedzą i potrafią z matematyki, a także hospitacje realizowanych zajęć (monitorowanie poziomu kształcenia w ramach innowacji w klasach I-III);
- analiza efektów edukacyjnych uczniów uzdolnionych matematycznie w klasach IV-VIII.

Badania te prowadzi zespół specjalistów pod kierunkiem prof. dr hab. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej. Celem badań jest zebranie informacji o kształtowaniu się uzdolnień matematycznych u uczniów w ramach edukacji matematycznej prowadzonej w szkole podstawowej.

W czerwcu 2020 ustalono, że innowacja pedagogiczna prowadzona w ramach Nowosądeckiego Projektu edukacyjnego zaczyna się z początkiem roku szkolnego 2020/2021 w wytypowanych 5 placówkach edukacyjnych.

Międzynarodowy konkurs Matematyka w obiektywie

Osobą koordynującą projekt jest dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. APS. Projekt popularyzuje matematykę za pomocą fotografii. Jest realizowany we współpracy z Uniwersytetem Zachodniopomorskim w Szczecinie i [Samorządem Województwa Mazowieckiego](#).

Projekt obejmuje: konkurs fotograficzny, badania naukowe w obszarach dydaktyki matematyki i komparatystyki mediów, publikacje poznawcze i dydaktyczne, konferencje, wystawy, wykłady otwarte oraz warsztaty dla uczniów i nauczycieli.

Celem projektu jest budowanie wspólnej płaszczyzny pomiędzy matematyką a sztuką fotografii, wspomaganie edukacji matematycznej, myślenia matematycznego, popularyzowanie wiedzy i kultury matematycznej. Idea konkursu opiera się na połączeniu obrazu z autorską informacją o niej. Od roku 2015 przyznawana jest nagroda specjalna – Prezesa Polskiego Towarzystwa Matematycznego – za zdjęcie z najciekawszym opisem matematycznym.

6.5. Współpraca ze specjalistami

W ramach współpracy z partnerami zewnętrznymi odbywały się wykłady na Forum naukowym IWRCE, w których brali udział pracownicy realizujący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna:

- Piero Crispiani, profesor zwyczajny dydaktyki ogólnej i pedagogiki specjalnej z Uniwersytetu w Maceracie we Włoszech. *Nowe pola badawcze współczesnej pedagogiki* (1 grudnia 2020);
- dr Eleonora Palmieri Uniwersytet w Maceracie we Włoszech. *Metoda Crispiani'ego, trening i Champion pressing* (15 grudnia 2020);
- mgr Grażyna Ziółek Dyrektor Przedszkola nr 237 im. Warszawskiej Syrenki. *Sytuacja i losy małych dzieci w czasie traumatycznego okresu pandemii* (21 czerwca 2021);

- dr Marta Anna Sałapata z Instytutu Pedagogiki Akademii Pomorskiej w Słupsku. *Proszę Pani, czy ja też umarnę? Niezastąpiona rola nauczyciela wczesnej edukacji w rozwoju rozumienia fenomenu śmierci przez dzieci* (23 listopada 2023).

6.6. Ocena wpływu otoczenia społeczno-gospodarczego na program i jego realizację oraz wykorzystywanie jej w działaniach doskonalących

Współpraca ze środowiskiem społeczno-gospodarczym przyczyniła się do poprawy jakości kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Do działań doskonalących program kształcenia oraz sposób jego realizacji, które wynikają bezpośrednio ze współpracy ze środowiskiem trzeba zaliczyć:

- oferowanie studentom zajęć uzupełniających efekty kształcenia w zakresach wynikających ze współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym (szczególnie w zakresie zajęć specjalistycznych dotyczących pracy z dzieckiem w żłobku, przedszkolu i szkole),
- poszerzanie treści kształcenia o elementy wynikające z sugestii współpracujących z Akademią specjalistów,
- włączanie osób spoza Uczelni do konsultowania metod i form pracy dydaktycznej (I Ogólnopolskie Stowarzyszenie Publicznych i Niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych);
- poszerzenie oferty miejsc, w których studenci będą mogli realizować praktyki zawodowe o placówki modelowe,
- pozyskanie w wyniku współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym kolejnych placówek do realizacji hospitacji, umożliwiających studentom poznanie środowiska, w którym w przyszłości realizować będą swoje zadania zawodowe,
- zmiana w sposobie myślenia i postępowania w zakresie zrównoważonego rozwoju zarówno pracowników jak i studentów,
- poszerzenie wiedzy i umiejętności pracowników IWRCE w zakresie realizacji zajęć dydaktycznych.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Umiędzynarodowienie w koncepcji i w procesie kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

Koncepcja kształcenia studentów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna ma swoją genezę w najlepszych wzorcach zagranicznych, zwłaszcza europejskich, zaczerpniętych przez założycielkę Akademii - Marię Grzegorzewską, a następnie rozwijanych i wdrażanych w proces przygotowania specjalistów przez stulecie istnienia uczelni. Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest kierunkiem nowym w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (choć Akademia posiada długą historię kształcenia nauczycieli dla wczesnej edukacji w innych formach), w związku z tym już w założeniach koncepcyjnych umiędzynarodowienie procesu stanowiło jeden z kluczowych aspektów i jest cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna na tle innych programów kształcenia. Umiędzynarodowienie kształcenia ma charakter dwutorowy: pierwszy to (formalna i nieformalna) współpraca pracowników IWRCE z naukowcami z zagranicznych ośrodków, drugi zaś - to stworzenie warunków dla studentów do uczestniczenia w procesie umiędzynarodowienia.

Pracownicy IWRCE od wielu lat współpracują z wykładowcami uczelni i instytucji zagranicznych (łącznie z 22 krajów), w tym: Australii, Belgii, Białorusi, Czech, Francji, Grecji, Holandii, Irlandii, Izraela, Kanady, Kazachstanu, Kuwejtu, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Słowacji, Słowenii, USA, Szwajcarii, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Włoch. Przykładami współpracy międzynarodowej jest kooperacja wykładowców IWRCE z naukowcami z kilkunastu krajów w ramach badań nad: edukacją środowiskową (prof. dr hab. Józefa Bałachowicz), skutecznym nauczaniem w grupach zróżnicowanych, uniwersalnym projektowaniem w edukacji (UDL), społeczno-emocjonalnymi uwarunkowaniami uczenia się (dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS), funkcjonowaniem społecznych osób z uszkodzeniem słuchu oraz systemami kształcenia dzieci z uszkodzeniami słuchu oraz (dr hab. K.I. Bieńkowska, dr A. Jedlińska), edukacji daltońskiej (dr E. Lewandowska), badaniami jakości głosu (dr K. Jaros).

Wymiana idei, poznanie nowatorskich rozwiązań, dzielenie się najlepszymi praktykami związanymi z konstruowaniem programów studiów i organizacją procesu kształcenia, jest możliwe dzięki aktywności konferencyjnej i publikacyjnej wykładowców IWRCE. Dowodem tego jest mobilność konferencyjna, w latach 2019–2024 pracownicy IWRCE wygłosili dziesiątki referatów na międzynarodowych konferencjach w Polsce i za granicą. IWRCE było też organizatorem sympozjów, również międzynarodowych, w których uczestniczyli naukowcy z zagranicy, np. w dniach 2-3 grudnia 2023 r. odbyła się I Międzynarodowa i XVIII Ogólnopolska Naukowa Konferencja Logopedyczna „Wyzwania w logopedii – procesy diagnozowania i terapii. Pamięci Profesor Haliny Mierzejewskiej”, w której uczestniczyło 17 naukowców z Armenii, Izraela, Irlandii, Kanady, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Turcji, Ukrainy, USA. Konferencja była dostępna także dla studentów. Innym przykładem jest Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja dla Zrównoważonego Rozwoju jako wyzwanie pedagogiczne w obliczu kryzysu klimatycznego. Zielona edukacja w teorii i praktyce”, która odbyła się w dniach 5-6 czerwca 2024.

Publikacje nauczycieli akademickich IWRCE ukazują się w międzynarodowych czasopismach. Poniżej przykłady najważniejszych (najwyżej punktowanych) publikacji wykładowców realizujących zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna:

- **Krasuska-Betiuk Marta, Kupiec Monika**, Szplit Agnieszka, Garbat Anita: From Openness to Commercialization - Teachers' Self-presentation in the Blogosphere, International Journal of

Pedagogy, Innovation and New Technologies, vol. 10, nr 1, 2023, s. 115-123, DOI:10.5604/01.3001.0053.9404;

- **Jelinek Jan Amos:** Concept of the Earth's shape in students 10–15 years old, Review of Science, Mathematics and ICT Education, Department of Educational Sciences and Early Childhood Education - University of Patras, vol. 18, nr 1, 2024, s. 53-75, DOI:10.26220/rev.4958;
- **Jelinek Jan Amos:** From the Spherical Earth Model to the Globe: The Effectiveness of a Planetary Model-Building Intervention, Education Sciences, MDPI, vol. 14 (761), nr 7, s. 1-14, DOI:10.3390/educsci14070761;
- Węsierska Katarzyna, Yaruss J. Scott, Kosacka Kalina, **Kowalczyk Łukasz**, Boroń Aleksandra: The experience of Polish individuals who stutter based on the OASES outcomes, Journal of Fluency Disorders, vol. 77, nr September, 2023, Numer artykułu: 105991, s. 1-17, DOI:10.1016/j.jfludis.2023.105991;
- Duda Ewa, **Korwin-Szymanowska Adamina:** Exploring educational traditions and experiences of block residents engaging in urban food self-production: a case study of Urban Living Lab, Journal of Ethnic Foods, Elsevier BV, nr 44, 2023, s. 1-10, DOI:10.1186/s42779-023-00208-0;
- Handkiewicz Krzysztof, Druzbicki Mariusz, Guzik Agnieszka, Stachura Artur, **Makiewicz Małgorzata:** Perceptions of Polish and German physiotherapists about their professional education and development: a cross-sectional nonrandomized questionnaire cohort study, BMC Medical Education, nr 22, 2022, Numer artykułu: 549, s. 1-11, DOI:10.1186/s12909-022-03619-w;
- **Jaros Kamil**, Gajda Aleksandra: Stage Fright Scale – Children & Youth: Development and Validation of a New Questionnaire, Journal of Psychoeducational Assessment, vol. 42, nr 3, 2024, s. 308-323, DOI:10.1177/07342829231219785;
- **Jaros Kamil:** Voice Handicap and Public Speaking Anxiety in Self-Assessment among Children with and without Vocal Fold Nodules, Journal of Voice, nr June, 2024, s. 1-7, DOI:10.1016/j.jvoice.2024.05.002.

W ramach współpracy międzynarodowej powstały również inne prace naukowe - artykuły, rozdziały w monografiach przygotowanych we współautorstwie z badaczami z zagranicy, np.

- **Lewandowska, E.** (2021). Children's human rights in ECE in the context of a changing Polish reality. In: Visnjic Jevtic, A., Sadownik, A.R. & Engdahl, I. (Eds.). Young Children in the World and their Rights: 101-115. Cham: Springer. Współpraca z PhD Ingrid Engdal (University of Goteborg), Associate professor Alicja R. Sadownik, Western Norway University of Applied Sciences (Norwegia).

Wymienione poniżej trzy rozdziały powstały w wyniku ścisłej współpracy międzynarodowej z dr Liz Hryniewicz, Canterbury Christ Church University (Wielka Brytania) i dr Paulette Luff, Ruskin University, Cambridge (Wielka Brytania).

- **Lewandowska, E.**, Andrzejewska, J. (2020) Policy context: pre-school education in Poland. In Hryniewicz, L., Luff, P. (Eds.) Partnership with Parents in Early Childhood Settings: Insights from Five European Countries: 125-133. London: Routledge;
- **Lewandowska, E.**, Andrzejewska, J. (2020) Practice in Poland - a new dimension of professionalization: the teacher cooperating with families. In Hryniewicz, L., Luff, P. (Eds.) Partnership with Parents in Early Childhood Settings: Insights from Five European Countries: 133-144. London: Routledge;
- **Lewandowska, E.**, Andrzejewska, J. (2020) Insight from research - kindergarden in Poland: parental responsibility versus teacher responsibility. In Hryniewicz, L., Luff, P. (Eds.) Partnership with Parents in Early Childhood Settings: Insights from Five European Countries:145-160. London: Routledge.

Wymiana naukowa na forum międzynarodowym jest prowadzona także przez pracowników IWRCE dzięki kontaktom z naukowcami ze świata na platformach, np. Research Gate i Academia oraz dostępna przez promocję publikacji w Google Scholar. W ramach seminariów dyplomowych studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są zachęceni do korzystania z zasobów on-line i materiałów dostępnych na międzynarodowych platformach oraz repozytoriach partnerskich uczelni, obcojęzycznych podręczników i czasopism, które udostępniane biblioteka APS oraz kilka zewnętrznych baz czasopism on-line.

Efektom dotychczasowej współpracy międzynarodowej jest doskonalenie koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, wzbogacanie programu oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań metodycznych i dydaktycznych. Można przytoczyć następujące przykłady bezpośredniego wpływu doświadczeń zagranicznych na proces kształcenia. Przede wszystkim współpraca zespołu nauczycieli akademickich i studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna pod kierunkiem dr. hab. Agnieszki Olechowskiej, której celem działań była zagraniczna certyfikacja kierunku i zdobycie certyfikatu Journey to Changemaker Certificate Fundacji Ashoka - w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój "Akredytacje zagraniczne" (Działanie 3.3. Umieędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego). Kluczowym partnerem akademickim Programu był Uniwersytet w Northampton (UK), posiadacz statusu Changemaker. Głównym zadaniem procesu certyfikacji było wsparcie uczelni w tworzeniu doświadczeń edukacyjnych, umożliwiających studentom zdobycie i sprawdzenie potrzebnej w XXI wieku umiejętności twórczego dokonywania zmian (więcej zob.: <https://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-wspomagania-rozwoju-czlowieka-i-edukacji/journey-to-changemaker-certificate/>).

Do innych istotnych elementów umieędzynarodowienia kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zaliczyć należy:

- rozszerzenie kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna o treści związane z edukacją inkluzyjną, dzięki wizycie studyjnej on-line na Uniwersytecie z Northampton (8 wykładowców i 2 studentów);
- wzbogacenie kompetencji dydaktycznych z zakresu tutoringu. Międzynarodowy kurs tutoringu ukończył nauczyciel akademicki IWRCE (dr Ewa Lewandowska). Szkolenia prowadzone były przez zagranicznych ekspertów z University College London, Aarhus University, University of Groningen, University of Gent, Oslo University;
- zwiększenie kompetencji wykładowców związanych z elastycznością działania w środowisku uczenia się, m.in. prowadzenia zajęć hybrydowych i tutoringów rówieśniczych w społeczności akademickiej. Szkolenia prowadzone przez ekspertów Aarhus University (Dania) w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni” (umowa nr MEiN /2022/DIR/1821, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego), przeszkolonych zostało 8 wykładowców APS, w tym 1 wykładowca z kierunku (dr Monika Kupiec),
- zwiększenie kompetencji badawczych w zakresie analizy danych: dr Kamil Jaros, wykładowca prowadzący zajęcia na raportowanym kierunku, brał udział w specjalistycznych warsztatach “Voice, AI, Data Collection, Analysis and Interpretation”, które prowadzili czołowi naukowcy - Stacy L. Holyfield, M.S., CCC-SLP; Dr. Maryam Naghibolhosseini; Cyril Varghese, M.D., M.S.; Dr. Stephanie R.C. Zacharias, CCC-SLP. Szkolenie odbyło się w instytucie Mayo Clinic (Arizona, USA) w marcu 2023 r.;
- możliwość corocznego uczestniczenia pracowników i studentów w International UNESCO Summer Schools organizowanych przez Katedrę UNESCO im. Janusza Korczaka. Międzynarodowe Letnie Szkoły corocznie są organizowane w APS od 2006 roku. Do udziału są zapraszani studenci i młodzi pracownicy nauki z różnych krajów, reprezentujący różne dyscypliny naukowe (najczęściej: pedagodzy, psychologowie, socjolodzy). Np. (<https://Akademia>

[Pedagogiki Specjalnej - 16th UNESCO International Summer School - 16.](#) Szkoła Letnia Katedry UNESCO 2023 (aps.edu.pl);

- włączanie się kadry dydaktycznej do współtworzenia światowych konferencji naukowych, organizowanych przez międzynarodowe instytucje naukowe, np. w 2023 r. dr Kamil Jaros był krajowym koordynatorem konferencji The9th International Conference on Education 2023 "Equitable Education in the Post-Pandemic World" (ICEDU 2023), organizowanej w Bangkoku (Tajlandia) przez The International Institute of Knowledge Management (TIKM) z siedzibą na Sri Lance (Baza Wiedzy).

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, kształcenie w językach obcych

Podstawą włączania studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w światowy dorobek nauk społecznych jest znajomość języków obcych. Priorytetem jest zapewnienie przez Uczelnię dobrego przygotowania do uczenia się w językach obcych, udział w zajęciach w językach obcych oraz stworzenie możliwości do mobilności i wymiany międzynarodowej.

Umiędzynarodowieniu studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna sprzyjają:

- lektoraty z języka angielskiego (B2, C1), niemieckiego (B2), rosyjskiego (B2), francuskiego (B2) (ostatni do roku 2021/22) (B2);
- wyjazdy w ramach programów międzynarodowej wymiany;
- udział w międzynarodowych programach;
- prelekcje w językach obcych profesorów z zagranicy.

Kompetencje językowe studentów są rozwijane w trakcie lektoratów obejmujących na I i II roku 4 semestry nauki po 30 godzin – razem 120 godzin ćwiczeń, zgodnie ze standardem kształcenia. Lektoraty pogłębiają znajomości struktur gramatycznych, wzbogacają słownictwo, a przede wszystkim wprowadzają w terminologię obcojęzyczną z zakresu dyscypliny pedagogiki, zwłaszcza z obszaru pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Lektoraty są prowadzone dla studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna przez kompetentnych lektorów Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, będącego jednostką ogólnouczelnianą, odpowiedzialną za realizację lektoratów z języka obcego na poziomach B2 i C1 (ciągle - lektoraty z języka angielskiego (B2, C1), niemieckiego (B2), rosyjskiego (B2), francuskiego (B2) - ostatni do roku 2021/22) (B2).

Wykładowcy Studium prowadzą również przedmiot równoważny z lektoratem – English for Psychology and Pedagogy na poziomach B2 i C1. Na zajęciach nacisk jest kładziony na komunikację, pogłębianie znajomości zagadnień i leksyki związanej z psychologią i pedagogiką. W ramach lektoratu studenci uzyskują kompetencje językowe dla poziomu B2 dzięki: pisaniu tekstów, esejów, CV, listów motywacyjnych, formalnych i nieformalnych, przygotowaniu prezentacji na tematy zawodowe i akademickie, czytaniu tekstów akademickich i popularnonaukowych z zakresu pedagogiki i nauk społecznych. Od studentów jest wymagana znajomość struktur gramatycznych i form językowych, a także umiejętność przygotowania i prezentacji wypowiedzi dotyczących tematów akademickich i zawodowych. W trakcie kursu studenci piszą testy cząstkowe. Po IV semestrze przystępują do egzaminu końcowego na poziomie B2 lub C1, zgodnie z zaleceniami określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Wszyscy studenci uczęszczający na Lektoraty mają dostęp do platformy internetowej. Ćwiczenia, które są zamieszczone na platformie, zostały w całości przygotowane przez zespół wykładowców ze Studium Języków Obcych. Fakultety oraz zajęcia lektoratowe „English for Psychology and Pedagogy” są prowadzone w oparciu o podręczniki napisane przez lektora APS – mgr Annę Treger, specjalnie na potrzeby kursów. Od początku roku 2017 Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych jest

certyfikowanym ośrodkiem egzaminacyjnym Pearson Test of English – General. Uczelnia dba o warunki sprzyjające doskonaleniu umiejętności posługiwania się językiem obcym przez studentów. Zapewnia je mała liczba studentów w grupach co reguluje Zarządzenie nr 393/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 roku. Zgodnie z Zarządzeniem grupa liczy co najmniej 14, ale nie więcej niż 20 osób, dzięki temu są osiąganymi przez studentów zamierzone efekty uczenia się.

Umiejętności językowe oraz wiedzę studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna poszerzają także poprzez udział w wykładach otwartych prowadzonych przez zapraszanych prelegentów z zagranicy (zazwyczaj profesorów uczelni wyższych). Wykłady takie były prowadzone zarówno stacjonarnie, jak i on-line, co poszerzało grono odbiorców (on-line zwłaszcza w trakcie pandemii Covid-19 (2020/2021/2022)). W latach 2019-2024 odbyły się wykłady m.in.:

- prof. Piero Crispiani, University in Macerata, Włochy: spotkanie z cyklu "Mistrz na Forum", wykład pt. "Nowe pola badawcze współczesnej pedagogiki" (1.12.2020);
- dr Eleonora Palmieri, University in Macerata, Włochy: kolejne spotkanie z cyklu "Mistrz na Forum". Przedstawiono potwierdzoną badaniami naukowymi metodę prof. Piero Crispianiego pracy z dziećmi z zaburzeniami rozwoju i uczenia się oraz rezultaty wspólnej pracy badawczej i terapeutycznej jaką od lat dr Palmieri prowadzi z Profesorem (15.12.2020);
- prof. Mark Solms, University of Cape Town, wykład pt. "Current concepts of the unconscious and emotion in neuroscience: implications for psychoanalysis" (7.12.2021).
- Prof. Mark Bernheim, Fulbright Specialist in Maribor (2017), Slovenia (2022); Lecturer at University of Graz (Austria), wykład pt. „Walking Together the Bridge to Terabithia – Current Perspectives” (29.04.2022);
- dr Monika Gabriela Bartoszewicz, Associate Professor, UiT The Arctic University of Norway, wykład pt. "Qualitative Research Design in Social Sciences" (28.02.2023);
- prof. A. Novak-Foster, Quinnipiac University, USA, wykład pt. "Utilizing the arts to understand, connect and engage" (14.03.2023);
- prof. Marthinus Conradie, University of the Free State, RPA, wykład pt. "What is theory for? Crucial reminders for doctoral research" (26.03.2024).

W IWRCE byli zatrudnieni profesorowie wizytujący (dane z USOS APS): prof. dr hab., Larysa Lukianowa członek - korespondent Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy i Assistant profesor Adrijana Višnjić-Jevtić, PhD z Uniwersytetu z Zagrzebia (Chorwacja).

Ponadto studentom kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna gwarantujemy warunki do aktywnego praktykowania porozumiewania się w językach obcych poprzez:

- udział w międzynarodowych projektach wdrożeniowych i badaniach prowadzonych przez pracowników IWRCE, w których językiem komunikacji jest angielski np. „Mistrzowie dydaktyki” (2019-2022), „Journey to Changemaker Certificate” (2020-2021);
- udział w zajęciach praktycznych doktorantów z zagranicy, których celem było m.in. przedstawienie możliwości rozwoju naukowego w zakresie pedagogiki po ukończonych studiach. Gościem pierwszego spotkania, które odbyło się 18.11.2021, była Alyona Gubenko, doktorantka Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty Kazakhstan), która przybliżyła procedurę doktoryzowania się w Kazachstanie oraz zaprezentowała wyniki prac naukowych, prowadzonych w ramach przygotowania dysertacji pt. "Preparation of the future teacher for working with children who are prone to bullying victimization". Podczas kolejnego spotkania 2.12.2021 gościem była Zuzana Mullerova, doktorantka Palacky University Olomouc (Czech Republic), która przybliżyła procedurę doktoryzowania się w Czechach oraz zaprezentowała wyniki prac naukowych prowadzonych w ramach przygotowania dysertacji pt. „Specifics of cooperation of school psychologists with teachers at Czech schools”;

- organizację spotkań dla eduliderów on-line, np. 24 marca 2023 we współpracy z Fundacją Teach for Poland odbyło się spotkanie z Wendy Kopp, zwyciężczynią 2021 WISE Prize for Education, dyrektorem generalnym i współzałożycielką Teach For All - globalnej sieci, składającej się z sześćdziesięciu jeden organizacji partnerskich na sześciu kontynentach.

7.3. Międzynarodowa aktywność nauczycieli akademickich i studentów związana z kształceniem na kierunku, mobilność wirtualna nauczycieli akademickich i studentów

Erasmus+

Studenci i pracownicy mogą realizować część programu kształcenia w ramach programu Erasmus Plus w uczelniach zagranicznych, z którymi Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zawarła porozumienia. Takich uczelni jest 44 w 19 krajach. Z oferty mobilności w ramach programu Erasmus+ skorzystało sześć razy pięciu wykładowców i czterech studentów kierunku pedagogika przedszkola i wczesnoszkolna.

Współpraca nauczycieli i studentów o charakterze międzynarodowym odbywa się w oparciu o dwa zarządzenia:

- Zarządzenie nr 585/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie warunków uczestnictwa nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi APS w Programie ERASMUS+.
- Zarządzenie nr 587/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków naboru, finansowania i rozliczania studentów APS wyjeżdżających na studia w ramach Programu Erasmus+.

Wykładowcy:

- dr Katarzyna Pardej - University of Patras, Grecja (2020/21);
- dr Adrianna Ciężela - Universidad de Alicante, Hiszpania (2021/22); University of Patras, Grecja (2022/23);
- dr Ewa Lewandowska - University of Groningen, Holandia (2023/24);
- dr Marta Krasuska-Betiuk - [University of Galway](#), Irlandia (2023/24);
- dr Maja Wenderlich - [University of Galway](#), Irlandia (2023/24).

Studenci:

- Teresa Krupska – University of Patras, Grecja, 2021/22;
- Anna Kieliszek – University of Applied Sciences, Holandia, 2023/24,
- Marcel Szkuciak – University of Patras, Grecja, 2023/24,
- Agata Powirtowska – staż podyplomowy, Patras, Grecja, 2023/24. (absolwentka pedagogiki specjalnej i studentka pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej)

IWRCE przyjmuje wykładowców z uczelni zagranicznych w ramach mobilności kadry akademickiej Erasmus+ i szwajcarskiego programu SEMP. W październiku 2019 roku uczelnię wizytowała dr Edyta Tomińska-Conte z Uniwersytetu w Genewie, która uczestniczyła w otwartym seminarium dla studentów dotyczącym inkluzji w systemie szkolnictwa szwajcarskiego (opiekun z ramienia uczelni: dr hab. Katarzyna I. Bieńkowska.).

W ramach programów ERASMUS+ dr Ewa Lewandowska organizowała wizyty nauczycieli akademickich, specjalistów wczesnej edukacji, tj.: dr Isidora Sáez Rosenkranz, Universidad de

Barcelona, Spain; dr Hanneke Drost University of Applied Sciences Teacher Training College Primary Katholieke Pabo Zwolle, The Netherlands; associate professor Nektarios Stellakis, University of Patras, Greece; assistant profesor Adrijana Višnjić-Jevtić, PhD, Univesity of Zagreb, Croatia.

Goszczący w Akademii wykładowcy mieli zajęcia i spotkania ze studentami kierunku oraz seminaria z pracownikami – zawsze w języku angielskim. Po zajęciach każde spotkanie było omawiane ze studentami i ewaluowane.

Realizowano również międzynarodowy projekt Erasmus+, KA220-HED - Cooperation partnerships in higher education: Learning by Moving! Innovative and Interdisciplinary Teaching Methods in Preschool and Primary Education (LERMOV) we współpracy z: Aristotelio Panepistimio Thessalonikis Greece, Lviv State University of Physical Culture Ukraine, Università degli Studi di Roma Foro Italico, Italy, Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytetem Warszawski. W projekt byli zaangażowani wykładowcy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (załącznik 7.1).

W ramach wsparcia merytorycznego projektu Erasmus+ "Freedom without chaos" 2018 -19 UK01-KA201-048035 zostało zrealizowane seminarium naukowo-dydaktyczne na APS w 2019 roku, w którym udział wzięli uczestnicy z Holandii, Portugalii i Polski oraz zaproszeni zostali studenci akredytowanego kierunku (seminarium w języku angielskim).

Mobilność wykładowców, studentów, doktorantów w kontekście umiędzynarodowienia

- Wykładowcy, studenci i doktoranci podtrzymują międzyuczelniane kontakty i w ramach współpracy międzynarodowej podejmowali:
- zagraniczne staże naukowe - dr Kamil Jaros, Pracownik Zakładu Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej odbył 3-miesięczny staż naukowy w Michigan State University jako Visiting Scholar w laboratorium badawczym Analysis of Voice and Hearing Lab (marzec-maj 2023 r.). Celem projektu było nawiązanie współpracy międzynarodowej między uczelniami (podpisano międzynarodową umowę o współpracy² oraz zrozumienie mechanizmów głosowych w dystonii poprzez opracowanie środków, które mogłyby uchwycić, w jaki sposób zaburzenie wpływa na głos pacjenta. Dr Kamil Jaros dołączył do międzynarodowego zespołu AVAH Lab i uczestniczy w pracach tego zespołu do chwili obecnej³ (załącznik 7.3);
- wizytacje innych uczelni: 2-29.10.2023 r. dr Ariadna Ciężela przebywała jako wizytujący wykładowca na South Kazakhstan State Pedagogical University w Szymkencie; dr Ewa Lewandowska była zaproszona jako visiting professor do Kristianstad University, Sweden (w 2019 r.);
- członkostwo w międzynarodowych towarzystwach naukowych, tj.: dr hab. A. Olechowska, prof. APS została członkinią WERA World Education Research Association (SEL-IRN Connecting Social and Emotional Learning) to Professional Development for Educators and Effective Teaching;
- promotorstwo i przeprowadzanie recenzji w zagranicznych przewodach doktorskich, tj.: dr hab. A. Olechowska, prof. APS jest promotorem doktoratu Eleonory Palmieri z Uniwersytetu w Maceracie we Włoszech nt. The pedagogy of corporeality and inclusive practices of Neuroactivation; była również recenzentką w zagranicznej dysertacji dr Ronit Mandelblit pt. Holistic Support Model in Opinions and Experiences of Specific Learning Disability (SLD) Students, przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Hanny Krause-Sikorskiej, prof. UAM.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Studenci kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w Akademii

Wsparcie studentów kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna odbywa się na kilku poziomach.

Wspieranie motywacji studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w nauce służą następujące inicjatywy:

- system stypendiów naukowych dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce,
- konkurs Rektora na najlepszą pracę dyplomową,
- nagroda dla najlepszego studenta wręczana na zakończenie studiów przez dyrektora Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji.

W trakcie studiowania studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna mogą korzystać z dostępności nauczycieli akademickich – ze wsparcia wykładowców w trakcie dyżurów odbywających się dwa razy w tygodniu dla studentów stacjonarnych oraz dwa razy w czasie semestru dla studentów niestacjonarnych (dyżury weekendowe). Możliwość kontaktu z wykładowcami zapewnia studentom platforma USOS i aplikacja Teams. Do dyspozycji studentów są też służbowe adresy e-mail (w domenie aps.edu.pl), znajdujące się na stronach APS oraz numery telefonów służbowych nauczycieli.

Studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna mogą skorzystać również z pomocy Doradców Studentów. Doradcy powoływani są dla każdego pierwszego roku studiów na początku roku akademickiego zgodnie z Zarządzeniem Rektora APS w sprawie szczegółowej organizacji roku akademickiego (dany rok) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Pełnią obowiązki przez okres 5 lat, czyli przez cały czas kształcenia danej grupy studentów. Takie rozwiązanie pozwala na zbudowanie trwałej relacji i zaufania. Szczegółowe zadania doradców studentów zawarte są w Zarządzeniu nr 396/2022 wydane przez Rektora APS z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zakresu działalności doradców z studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Działalność doradców polega na wspieraniu studentów w ich potrzebach zgłaszanych przez starostę roku oraz indywidualnie przez studenta, który boryka się z trudnościami.

Doradcy dostępni są podczas dyżurów, ale jeśli student zgłasza taką potrzebę służą wsparciem w miarę możliwości tak, by na bieżąco pomagać w rozwiązywaniu spraw. Oprócz kontaktu bezpośredniego z doradcą, możliwy jest też kontakt telefoniczny (np. poprzez aplikację MS Teams/ czy telefon stacjonarny APS) oraz drogą elektroniczną.

Samorząd studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowi niezależną reprezentację społeczności akademickiej i jej interesów na terenie Uczelni. Obecnie (2024), w dziesięcioosobowym składzie Zarządu Samorządu Studentów APS, znajduje się czworo przedstawicieli pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, co świadczy o ponadprzeciętnym zaangażowaniu tej grupy w życie Akademii. Wybór reprezentantów Samorządu studentów jest w oparciu o treści zapisane w Uchwale nr 310/2020 wydanej przez Senat APS w dniu 29 kwietnia 2020 r. w sprawie korekty Ordynacji Wyborczej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

Do zadań Samorządu należy między innymi:

- reprezentowanie interesów studentów w Akademii jak i na zewnątrz Akademii;
- obrona praw studentów Akademii;

- popieranie i realizacja naukowych, kulturalnych, sportowych, turystycznych i innych inicjatyw studenckich;
- uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w zakresie spraw Akademii;
- współdecydowanie z Władzami Akademii w sprawach związanych z pomocą materialną dla studentów, procesem kształcenia i wychowywania w Akademii.

Organami Samorządu Studentów APS są: Rada Studentów, Zarząd Samorządu Studentów, Komisja Regulaminowa, Komisja Wyborcza, Sąd Koleżeński i Odwoławczy Sąd Koleżeński.

W ramach Samorządu Studentów APS działa 6 komisji programowych:

- Komisja Dydaktyczna (do jej zadań należy między innymi: dbałość o zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w Akademii, reprezentowanie i promowanie edukacyjnych potrzeb studentów, dbanie o przestrzeganie praw studenckich);
- Komisja Kultury (do jej zadań należy między innymi: inicjowanie przedsięwzięć mających na celu propagowanie kultury wśród studentów; organizowanie przedsięwzięć o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym i rozrywkowym);
- Komisja Informacji i Promocji (do jej zadań należy między innymi: pozyskiwanie partnerów, sponsorów i patronów medialnych; współpraca z Biurem ds. Promocji, Rekrutacji i Karier Zawodowych APS);
- Komisja ds. Osób z Niepełnosprawnością – (do jej zadań należy między innymi: organizacja pomocy studentom APS z niepełnosprawnością, proponowanie zmian i rozwiązań w dostosowaniu architektury i infrastruktury APS do potrzeb osób z niepełnosprawnością; kształtowanie właściwych postaw wobec osób z niepełnosprawnością);
- Komisja Socjalno-Bytowa (do jej zadań należy między innymi: udział w podziale środków Funduszu Pomocy Materialnej na poszczególne świadczenia pomocy materialnej; udział w przydzielaniu miejsc w akademikach, upowszechnianie informacji na temat świadczeń pomocy materialnej wśród studentów Akademii);
- Komisja ds. Uczelnianych Organizacji Studenckich (do jej zadań należy między innymi: koordynowanie działalności Uczelnianych Organizacji Studenckich, reprezentowanie organizacji wobec władz Uczelni, opiniowanie i przedstawianie Radzie wniosków na temat przydziału funduszy na statutową działalność Uczelnianych Organizacji Studenckich).

Senatorowie studenccy zasiadają w Senacie Akademii, Komisjach Senackich, Komisjach Dyscyplinarnych oraz w Radzie Bibliotecznej, reprezentując w nich interesy studentów APS i dbając o ich prawa. W obecnej kadencji studentów w Senacie Akademii reprezentuje p. Zuzanna Bednarek - studiująca na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Wielu studentów kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna bierze czynny udział w pracach samorządu, pełniąc także funkcję kierowniczą.

8.2. Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami

Zapisy dotyczące osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami uwzględnione zostały w paragrafie 14, 24 oraz 32 obowiązującego Regulaminu studiowania w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (Załącznik nr 1 do uchwały nr 542/2023 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 19 kwietnia 2023 r.). Ponadto wsparcie studentom z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami jest udzielane zgodnie z obowiązującym w Uczelni

Regulaminem stwarzania studentom z niepełnosprawnościami lub ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych (Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 377/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1września 2022 r.)

Studenci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami są wspierani przez Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Pełnomocnik dostępny jest dla studentów od poniedziałku do piątku w biurze znajdującym się na terenie APS, jak również istnieje możliwość kontaktu drogą mailową, telefoniczną oraz zdalnie poprzez aplikację MS Teams.

Studenci będący osobami z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami mogą ubiegać się o dostosowanie warunków odbywania studiów do ich szczególnych potrzeb w tym rodzaju niepełnosprawności, w szczególności o możliwość:

- nagrywania zajęć (po złożeniu przez studenta deklaracji o wykorzystaniu zarejestrowanego materiału wyłącznie na użytek własny, na podstawie której otrzymuje stosowne pozwolenie na rejestrację zajęć);
- otrzymania w formie pisemnej lub elektronicznej materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia, uzyskania wsparcia asystenta w zajęciach dydaktycznych);
- uzyskania pomocy asystenta naukowo-metodycznego (działanie regulowane odrębnymi przepisami);
- wsparcia tłumacza języka migowego;
- dostosowania form zaliczeń do potrzeb i możliwości studenta (np. zmiana formy zaliczenia z pisemnej na ustną, czy z grupowej na indywidualną);
- indywidualnej organizacji studiów, korzystanie z będącego w dyspozycji uczelni sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć;
- korzystania z urządzeń wspomagających własnych lub wypożyczonych z APS zgodnie z regulaminem wypożyczalni sprzętu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami;
- inną niezbędną i racjonalną pomoc zapewniającą wyrównywanie szans edukacyjnych.

Studenci będący osobami z niepełnosprawnościami mogą również ubiegać się o inne wsparcie, w szczególności:

- pomoc w zdobywaniu materiałów dydaktycznych niezbędnych do studiowania;
- stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami (stypendium dla osób niepełnosprawnych w rozumieniu Ustawy) po spełnieniu warunków wymaganych dla przyznania tego stypendium.

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o liczbie studentów z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności studiujących w APS:

Tabela 8.A. Liczba studentów PPW z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności studiujących w APS

Rok akademicki	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
2019/2020	2	1
2020/2021	4	1
2021/2022	5	2
2022/2023	7	5
2023/2024	11	4

Jednym z działań wspierających studentów z niepełnosprawnościami jest realizacja projektu **W nowe 100lecie APS nowe do100sowania**, którego celem było zwiększenie dostępności Uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach projektu powołano Radę ds. dostępności, która opracowała ankietę skierowaną do wszystkich studentów po to, by uzyskać sugestie odnośnie dostępności Akademii w zakresach: architektonicznym, cyfrowym, informacyjno-komunikacyjnym. W Uczelni na bieżąco dostosowywana jest przestrzeń do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

W ramach projektu została wprowadzona także funkcja asystenta naukowo-metodycznego do wsparcia procesu dydaktycznego, która poszerza ofertę wsparcia studenta ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami w Akademii. Funkcję tę może pełnić pracownik Akademii posiadający wiedzę i kompetencje z zakresu zgłoszonego do konsultacji przez studenta. Działanie asystenta naukowo-metodycznego regulowane są odrębnym Regulaminem – Załącznik nr 1 Zarządzenia Rektora APS nr 133/2021 z dnia 27 stycznia 2021r.)

Podczas spotkań IWRCE, w którym realizowany jest kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, pracownicy są uwrażliwiani na metodykę pracy dydaktycznej ze studentami ze szczególnymi potrzebami. Pracownicy w roku akademickim 2022/2023 mogli uczestniczyć w serii szkoleń poświęconych tematyce dostosowania (m.in. „Komunikacja z osobami z niepełnosprawnościami”, „Dostosowanie materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością”).

Pracownicy mogli również poszerzać swoją wiedzę na temat pracy ze studentem z różnego rodzaju szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, poprzez uczestnictwo w projekcie "Dokształcanie dydaktyczna uczelni" realizowanym na podstawie umowy z Ministerstwem Edukacji i Nauki (umowa nr MEiN /2022/DIR/1821). Część warsztatów w ramach tego projektu poświęconych była poszerzaniu świadomości wykładowców na temat pracy ze studentem z niepełnosprawnościami, by umożliwić im pełne uczestnictwo w zajęciach.

8.3. Wsparcie materialne i bytowe

Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą liczyć na wsparcie ze strony Uczelni w postaci stypendiów oraz zapomóg.

Stypendia z funduszy pomocy materialnej

W Uczelni funkcjonuje Biuro Pomocy Materialnej i Absolwentów, które organizuje m. in. wsparcie w obszarze udzielania studentom stypendiów. Studentów obowiązuje Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów (Zarządzenie Nr 397 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej oraz trybu i kryteriów ich przyznawania dla studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Pomoc materialną może otrzymać student, który spełnia warunki określone w Ustawie i Regulaminie.

Z Funduszu student może ubiegać się o przyznanie następujących świadczeń: a) stypendium socjalnego; b) stypendium dla osób niepełnosprawnych; c) stypendium rektora i d) zapomogi (Regulamin i niezbędne informacje dostępne na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Stypendium Rektora

Studenci o wybitnych osiągnięciach naukowych, sportowych czy artystycznych oraz mający wysoką średnią ocen, mogą ubiegać się o stypendium rektora. Zasady przyznawania stypendium określa Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej oraz trybu i kryteriów ich przyznawania dla studentów (Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 397/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022r.) i Zarządzenie Nr 55/2020 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 października 2020 r. w sprawie kryteriów oceny działalności naukowej, artystycznej i sportowej studenta uprawniających do ubiegania się o przyznanie stypendium rektora (Dokumenty i niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Stypendium Ministra

Stypendium ministra może otrzymać student wykazujący się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi, związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Warunki ubiegania się o stypendium ministra regulują przepisy ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni w Zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów (<https://www.aps.edu.pl/studenci/wsparcie-dla-studentow/stypendium-ministra/>)).

Domy studenckie

Za pośrednictwem Biura Pomocy Materialnej i Absolwentów studenci mają możliwość ubiegania się o zakwaterowanie w Domu Studenta. Pierwszeństwo przyznania miejsca w DS przysługuje studentowi, któremu codzienny dojazd do Akademii uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

8.4. Wsparcie studentów w procesie studiowania

Wsparcie studentów polega na rozwijaniu kompetencji i wsparciu w rozwoju osobowości i gotowości do uczenia się i doskonalenia, dążeniu do profesjonalizmu w obszarach niezbędnych do wykonywania zawodu opiekuna w żłobku, nauczyciela wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. Podczas zajęć są wykorzystywane różnorodne metody pracy ze studentami, w tym metody aktywizujące, projekty, spotkania z praktykami, wizyty w placówkach.

Informacje dotyczące m.in. organizacji studiów, praw, obowiązków i odpowiedzialności studenta, warunków i trybu odbywania zajęć dydaktycznych, zaliczania zajęć, trybu i zasad udzielania urlopów i usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach, pomocy dla studentów ze szczególnymi potrzebami, prowadzenia prac dyplomowych, zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych znajdują się w Regulaminie studiów w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej (dostępny dla studentów na stronie www.aps.edu.pl w zakładce Studenci).

Programy mobilności międzynarodowej Erasmus+

Program edukacyjnej wymiany międzynarodowej Erasmus+ skierowany jest do studentów APS, którzy spełniają wymogi określone w programie. Program jest prowadzony przez Uczelnię zgodnie z Zarządzeniem nr 584/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 maja 2024r. warunków i trybu naboru studentów, doktorantów, uczestników szkoły doktorskiej, absolwentów oraz nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi Akademii Pedagogiki Specjalnej do Programu ERASMUS+ szkolnictwo wyższe/mobilność edukacyjna/oraz powołania Komisji Kwalifikacyjnych ds. naboru studentów, doktorantów, uczestników szkoły doktorskiej, absolwentów oraz nauczycieli akademickich i pracowników Akademii Pedagogiki Specjalnej do Programu Erasmus.

Celem programu jest podniesienie kompetencji zawodowych i kluczowych studentów poprzez zrealizowanie części programu kształcenia w zagranicznej uczelni. Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów, harmonogramu, formularzy, listy uczelni partnerskich i rekrutacji do programu znajdują się na stronie uczelni (www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Erasmus+studenci APS).

Studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna korzystają z wyjazdów w ramach Programu Erasmus+.

8.5. Wsparcie działalności naukowej studentów w ramach kół naukowych

Do ważnych elementów wspierających rozwój naukowy i osobisty studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna należy zaliczyć również ich aktywność w studenckich kołach naukowych. Obecnie w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka I Edukacji działają:

- **Studenckie Koło Naukowe Animatorów Lektury APS BUKA.** Działalność koła stanowi forum wymiany i rozwoju doświadczeń czytelniczych studentów, m.in. przyszłych nauczycieli wczesnej edukacji. Działalności zespołu przyświeca idea społecznie zorientowanego obcowania z literaturą, gdyż członkowie mają szansę realizować się w aktywności łączącej wartości estetyczne literatury (w tym dziecięcej) i jej wartości pragmatyczne. Działalność forum zasadza się na aktywizacji w zakresie (nie)tekstocentrycznych interpretacji literatury oraz na konstruowaniu grupowych i indywidualnych projektów do realizacji w akademickim środowisku lub/i w sieci. Aktywność członków koła wpisuje się w dialogowy model edukacji, oparty na współdziałaniu, sprawczości, aktywności, wykorzystaniu dotychczasowych doświadczeń czytelniczych. Aktywność członków koła ma priorytetowe zadania integrowania środowiska akademickiego w propagowaniu wolnego czasu z książką. Zakres zainteresowań członków koła: literatura dla dzieci w kontekstach pedagogicznych różnorodność interpretacji tekstu literackiego, tekst literacki jako źródło wiedzy o dziecku, książka jako źródło doświadczeń estetycznych, konteksty pedagogiczne obcowania z literaturą, intertekstualne powiązania: literatura – sztuka (muzyka, plastyka) – psychologia, czytelnicze fascynacje współczesnego dziecka, nauczyciel wczesnej edukacji jako pośrednik lektury, aktualne tendencje na rynku wydawniczym, warsztat twórcy książek adresowanych do współczesnego dziecka. Działalność koła: spotkania tematyczne wokół literatury, czytelnicze spotkania tematyczne na wzór Klubu Książki (wewnętrzne tylko dla członków), otwarte spotkania z Autorami, Wydawcami, Ilustratorami, Animatorami czytelnictwa – w tym spotkania z książką naukową; spotkania z dziecięcymi Czytelnikami; akcje propagujące czytelnictwo w studenckiej społeczności APS; współpraca z podmiotami edukacyjnymi, polegająca na wdrożeniu stałego, wspólnego projektu, a tym samym integracji działań w zakresie przedmiotów edukacji polonistycznej oraz programu praktyk zawodowych (np. Fundacją Powszechnego Czytania, Redakcją Guliwera – czasopisma o książce dla dziecka); projekt badawczy dotyczący recepcji literatury dziecięcej lub czytelnictwa (współpraca z SKN o zbliżonych zainteresowaniach w obszarze pedagogiki); publikacje w czasopiśmie o książce dla dziecka (np. Guliwer, Zeszyty Kieleckie: Edukacja Wczesnoszkolna); bieżąca ekspozycja działań, relacje, rekomendacje, akcje informacyjne na fanpage koła na Facebooku i Instagramie.
- **Studenckie Koło Naukowe „Spotęgowa2ni”.** Działają w nim studenci pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, chcący poszerzyć swoje umiejętności merytoryczne i metodyczne, związane z edukacją matematyczną. Poprzez swoje działania pokazują, że matematyka nie musi być trudna dla większości uczniów. Dlatego jednym z celów jest takie przygotowanie się do nauczania matematyki w klasach 1-3, aby zaszcześcić w uczniach radość z uczenia się tego przedmiotu.

- **Studenckie Koło Naukowe Kultury i Edukacji Matematycznej SKKEM.** Działalność koła opiera się na koncepcji, w której narzędziem do poznawania Królowej Nauk jest aparat fotograficzny. Promuje ideę fotoedukacji - naukę matematyki poprzez fotografię. Propaguje niezwykle ważną - kulturę matematyczną. Oprócz tego misją działania koła jest propagowanie wiedzy z zakresu informatyki.
- **Koło Naukowe Wczesnej Edukacji** – przy Katedrze Wczesnej Edukacji. Koło zrzesza studentów i absolwentów Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Narodziło się ze studenckiej pasji do rozwijania wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji wczesnoszkolnej, z chęci propagowania innowacji pedagogicznych, z potrzeby poszukiwania i odkrywania nowych perspektyw, alternatywnych wizji edukacji. Podstawową misją koła jest wspieranie studentów w ich akademickiej karierze, rozwijanie ich doświadczenia praktycznego i kształtowanie ich osobistej świadomości edukacyjnej w zawodzie nauczyciela. Do głównych zadań koła należy m.in. organizowanie prelekcji, seminariów, warsztatów, a także sesji naukowych i konferencji, których głównym tematem są problemy związane z innowacjami w edukacji wczesnoszkolnej. Koło podejmuje także inicjatywy wspierające rozwój edukacji wczesnoszkolnej poprzez angażowanie się w działania na rzecz dzieci, szkół oraz nauczycieli.

8.6. Inne formy wsparcia studentów APS

Studenci w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać ze wsparcia psychologicznego oraz bezpłatnych porad prawnych w zorganizowanych przez Akademię poradniach:

Akademicka Poradnia Psychologiczna

Od 2015 roku w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie działa Akademicka Poradnia Psychologiczna (APP). Pracownicy Poradni udzielają bezpłatnej pomocy psychologicznej studentkom i studentom wszystkich kierunków studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych APS w postaci konsultacji psychologicznych, poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej, warsztatów psychoedukacyjnych, psychoterapii indywidualnej, psychoterapii grupowej. Porady udzielane są pięć razy w tygodniu, a w okresie wakacyjnym Poradnia pracuje zdalnie. Dodatkowo, w czasie zagrożenia epidemicznego Poradnia prowadziła raz w tygodniu na platformie MS TEAMS warsztaty relaksacyjne dla wszystkich osób pracujących i studiujących w Akademii. Na stronie Poradni dostępne są także materiały edukacyjne dla zainteresowanych (artykuły naukowe, teksty, porady). Poradnią kieruje dr Lidia Zabłocka-Żytka (niezbędne informacje dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

Akademicka Poradnia Prawna dla Studentek i Studentów

Studenci APS, którzy ze względu na swoją sytuację materialną nie są w stanie skorzystać z odpłatnej pomocy prawnej adwokata lub radcy prawnego, mogą uzyskać profesjonalne porady prawne w Akademickiej Poradni Prawnej dla studentek i studentów APS. Poradnia świadczy konsultacje prawne, prowadzi wykłady akademickie, udostępnia materiały oraz angażuje studentki i studentów do aktywnego zaangażowania się w problematykę prawną poprzez ogłaszane konkursy. Poradnictwo prawne świadczone jest tam przez dwóch prawników – nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii, posiadających wykształcenie oraz umiejętności niezbędne do oferowania poradnictwa prawnego. Terminy dyżurów oraz kontakt podane są na stronie Uczelni (www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Wsparcie dla studentów).

8.7. Wsparcie w kontynuowaniu kształcenia i wchodzeniu na rynek pracy

Studenci kończący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna mogą kontynuować kształcenie na studiach podyplomowych, jak również – po spełnieniu odpowiednich wymagań – w Szkole Doktorskiej.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna wspierają studentów w działalności zawodowej, tworząc przestrzeń podczas zajęć dydaktycznych oraz pozadydaktycznych do kontaktu z praktykami (nauczyciele wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej). We wchodzeniu na rynek pracy szczególnie przydatne są praktyki zawodowe. Zasady odbywania praktyk określone są w „Regulaminie praktyk studenckich” (Regulamin oraz inne niezbędne dokumenty dla studentów i pracowników w obszarze praktyk dostępne są na stronie Uczelni www.aps.edu.pl w zakładce Studenci > Przebieg studiów > Praktyki). Oferta praktyk jest rozwijana poprzez podpisywanie porozumień w sprawie realizacji praktyk. W uczelni działa Biuro Praktyk, które umożliwia studentom nawiązanie kontaktu z instytucjami. Studenci mają przydzielonego Opiekuna praktyk do każdego rodzaju praktyki.

Zdarza się, że w czasie realizacji praktyki studenci nawiązują relacje z pracodawcami i znajdują zatrudnienie. Spotkania z dyrektorami szkół, przedszkoli, żłobków, Poradni PPP pokazują, że absolwenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są poszukiwanymi pracownikami, oraz dobrze radzą sobie na rynku pracy.

8.8. Różne rodzaje aktywności studentów

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie jest uczelnią sprzyjającą realizowaniu przez studentów różnych rodzajów aktywności, odpowiadających ich potrzebom sportowym, artystycznym czy organizacyjnym.

Od wielu lat działa w uczelni Akademicki Związek Sportowy, w ramach którego studenci i studentki mogą uczestniczyć w spotkaniach sekcji: piłki siatkowej kobiet, piłki koszykowej kobiet, piłki ręcznej kobiet oraz futbolu mężczyzn. Obowiązkowe zajęcia na I roku z wychowania fizycznego pozwalają studentom na wybór określonej formy zajęć: aerobik, siłownia czy gry zespołowe. Nasi studenci uczestniczą w różnych rozgrywkach i zawodach, zdobywając nagrody drużynowe i indywidualne.

Studenci kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są angażowani również w akcje informacyjne oraz promujące Akademię Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie, między innymi dzięki udziałowi w nowatorskim programie: Ambadorski Program Studentek Oraz Studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej Im. Marii Grzegorzewskiej. Zgodnie z założeniami programu z każdego kierunku wyłoniono po 4-5 studentów, których przeszkolono w zakresie prezentacji Uczelni. Następnie ambasadorzy nawiązywali kontakt z wybranymi liceami w celu dokonania prezentacji Uczelni w formie spotkania z kandydatami na studia (klasy maturalne, ewentualnie klasy będące rok przed maturą).

8.9. Kadra administracyjna

Organizacja prowadzenia kształcenia i obsługi administracyjnej

- Sprawami kształcenia w APS zajmuje się **Prorektor ds. Kształcenia**. Do zadań Prorektora ds. Kształcenia należy w szczególności nadzór w zakresie organizacji studiów, planów i programów studiów, procesu zapewniania jakości kształcenia, praktyk zawodowych studentów, tworzenia nowych kierunków studiów i specjalności, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń, działalności studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń w Akademii, obsady zajęć i obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich; rozpatrywanie odwołań i wydawanie decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach studentów związanych z tokiem studiów na poziomie drugiej instancji, w oparciu o otrzymane od Rektora, stosowne upoważnienie, zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego; współpraca z jednostkami pozauczelnianymi w zakresie kształcenia oraz zapewniania jakości kształcenia; współpraca z Senacką Komisją ds. Kształcenia i Spraw Studenckich; współpraca z dyrektorami kierunków i Kwestorem w zakresie ustalania opłat za studia i zajęcia dydaktyczne; dysponowanie, we współpracy z Samorządem Studenckim, funduszem materialnym i własnym funduszem stypendialnym Akademii oraz rozpatrywanie odwołań studentów od decyzji Komisji Stypendialnej w oparciu o otrzymane od Rektora, stosowne upoważnienie zgodne z wymogami Kodeksu postępowania administracyjnego; współpraca z Zarządem Samorządu Studenckiego w zakresie określonym w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz regulacjach wewnętrznych; rejestracja organizacji studenckich; przyjmowanie rocznych sprawozdań z działalności organizacji studenckich.
- Kadra administracyjna wspiera studentów w procesie kształcenia. Składa się z pracowników z wykształceniem wyższym i średnim, z wieloletnim doświadczeniem, którzy w swojej pracy nieustająco podnoszą kwalifikacje i służą pomocą nie tylko studentom, ale także młodszym, mniej doświadczonym pracownikom. Zakres zadań i odpowiedzialności jednostek administracyjnych oraz ich pracowników reguluje Regulamin organizacyjny APS (załącznik nr 2 do Zarządzenia Rektora APS Nr 239/2019 z dnia 30 września 2019 roku). System obsługi administracyjnej studentów znajduje się w pionie organizacyjnym Prorektora ds. Kształcenia i w ubiegłych latach składał się z następujących jednostek:

Biuro Spraw Studenckich (BSS) – do zadań należało w szczególności: współpraca z dyrektorami studiów w zakresie spraw związanych z przebiegiem studiów (m.in. seminaria, fakultety, nostryfikacje); przyjęcie z Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej kompletu dokumentów osób przyjętych w wyniku rekrutacji na I rok studiów w danym roku akademickim; sprawdzanie kompletności dokumentów przyjętych od Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej; transport danych kandydatów z systemu IRK do systemu USOS i nadanie numerów albumów; zlecenie wydruku ELS i przedłużanie ważności ELS; prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów w formie papierowej i elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami; przygotowanie i wydanie studentom różnego rodzaju zaświadczeń; prowadzenie korespondencji ze studentami w sprawach dotyczących przebiegu studiów; monitorowanie i kontrola wnoszenia opłat za studia (zgodnie z procedurą obsługi modułu opłat za usługi edukacyjne w USOS); sporządzanie obowiązujących statystyk i sprawozdawczości w zakresie organizacji i przebiegu studiów (w tym w systemie POL-on); przygotowanie akt i niezbędnej dokumentacji do egzaminu dyplomowego; prowadzenie spraw związanych z praktykami studenckimi i hospitacjami we współpracy z koordynatorem praktyk oraz opiekunami i kierownikami praktyk; przekazanie do archiwum akt studentów skreślonych. Biuro Spraw Studenckich prowadzi obsługę sekretarską dyrektorów studiów.

Biuro Organizacji Kształcenia – do jego zadań należało: wsparcie dyrektorów studiów w zakresie: opracowywania programów studiów, materiałów do suplementów, wzorów dyplomów studiów wyższych, materiałów informacyjnych dla promocji i rekrutacji, aktów prawnych dotyczących procesu kształcenia, sprawdzenia poprawności obsad; współpraca z właściwymi jednostkami organizacyjnymi w zakresie opracowywania wzorów decyzji administracyjnych, projektów regulaminów, zarządzeń i

innych aktów regulujących rekrutację i przebieg studiów wyższych, a także wsparcie działań mających na celu zwiększenie elektronizacji obsługi procesu kształcenia; bieżące monitorowanie zmian w ustawodawstwie dotyczących kształcenia i spraw studenckich oraz przekazywanie informacji do kierowników jednostek organizacyjnych; aktualizacja strony internetowej i IRK, BIP w zakresie informacji dotyczących kształcenia i związanych z nim aktów prawnych; udzielanie informacji kandydatom na studia wyższe poza okresem rekrutacji; koordynacja sprawozdawczości dotyczącej spraw studenckich, m.in. POL-on, GUS, WKU, raporty dotyczące jakości kształcenia. Sporządzanie zestawień na potrzeby kierownictwa Akademii; prowadzenie rejestru i przyjmowanie sprawozdawczości organizacji studenckich; współpraca z komisją rekrutacyjną w zakresie przyjmowania na studia wyższe kandydatów z zagranicy; współpraca z Biurem Spraw Studenckich w zakresie weryfikacji dokumentów studentów cudzoziemców; współpraca z uczelnianym koordynatorem Erasmus+ w zakresie obsługi studentów w ramach europejskich programów wymiany studenckiej; prowadzenie dokumentacji i sprawozdawczości w zakresie obsługi studentów cudzoziemców i studentów europejskich programów wymiany (w USOS, POL-on, NAWA).

Biuro Pomocy Materialnej i Absolwentów – do jego zadań należały: obsługa stypendiów dla studentów i doktorantów z funduszu pomocy materialnej: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących pomocy materialnej, gromadzenie dokumentacji, sprawdzanie poprawności złożonych dokumentów oraz obliczanie wysokości dochodu, sporządzanie list wypłat stypendiów dla studentów i doktorantów, przygotowanie i wydawanie decyzji administracyjnych, prowadzenie rejestrów decyzji administracyjnych; obsługa stypendiów doktoranckich: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących stypendiów doktoranckich, gromadzenie dokumentacji, sporządzanie list wypłat stypendiów, przygotowanie decyzji administracyjnych, prowadzenie rejestrów decyzji administracyjnych, obsługa Programu Stypendialnego dla Polonii w ramach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej: rozdział stypendiów na podstawie skierowań z NAWA, sporządzanie list wypłat stypendiów, sporządzanie semestralnych sprawozdań dla NAWA; obsługa studenta kończącego studia: przygotowanie projektów aktów normatywnych dotyczących absolwentów, wprowadzanie danych dotyczących egzaminu dyplomowego/magisterskiego do dyplomu i suplementu, drukowanie i wydawanie dyplomów i suplementów, prowadzenie księgi dyplomów, przekazywanie dokumentacji absolwentów do archiwizacji; a ponadto: prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem miejsc w domach studenckich, sporządzanie obowiązujących statystyk i sprawozdawczości w zakresie stypendiów i absolwentów, bieżąca obsługa absolwentów, prowadzenie ewidencji i gospodarki drukami ścisłego zarachowania pobieranych z magazynu Akademii, aktualizacja informacji dotyczących stypendiów i absolwentów na stronie internetowej Akademii.

Biuro Planowania Kształcenia – do jego zadań należało: planowanie kształcenia: przygotowywanie obsady pedagogicznej dla poszczególnych lat studiów we współpracy z dyrektorami instytutów, kierownikami katedr, zakładów oraz pracowni, przygotowywanie kart obciążeń dydaktycznych dla nauczycieli akademickich, opracowywanie semestralnych/rocznych rozkładów zajęć dydaktycznych dla studiów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów III stopnia/szkoły doktorskie (z wyłączeniem studiów podyplomowych) z uwzględnieniem podziału na grupy wykładowe, ćwiczeniowe oraz wykorzystanie pomieszczeń dydaktycznych; organizacja kształcenia: bieżące uaktualnianie obsady oraz zmiany w planach, współpraca z nauczycielami akademickimi w sprawie ustalania zajęć, hospitacji, seminariów, przygotowywanie wykazu obciążeń sal dydaktycznych, zamieszczenie na stronie internetowej Akademii rozkładów zajęć, wykazów odwołanych zajęć oraz innych informacji związanych z tokiem kształcenia, umieszczanie rozkładów zajęć w USOS i ich bieżąca aktualizacja dla studiów stacjonarnych, doktoranckich i niestacjonarnych, przyjmowanie oraz przechowywanie dokumentacji osobowej (podanie o zatrudnienie, kopie dyplomów, CV) nauczycieli akademickich zatrudnianych na umowy cywilnoprawne, sporządzanie i rozliczanie umów cywilnoprawnych na przeprowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i doktoranckich/szkołach doktorskich, wydawanie zaświadczeń o przebiegu i okresie zatrudnienia pracowników zatrudnianych na umowy cywilnoprawne; a ponadto: rezerwacja sal dla studiów podyplomowych, na konferencje, na zebrania

kół naukowych oraz przekazywanie informacji w tym zakresie do Działu Administracyjnego i Działu Informatyczno-Medialnego, sporządzanie zestawień dla potrzeb kierownictwa Akademii oraz sprawozdawczości w zakresie obciążeń dydaktycznych, gromadzenie składanych na koniec roku akademickiego indywidualnych kart zrealizowanego obciążenia dydaktycznego oraz kart obciążenia dydaktycznego na następny rok akademicki, rozliczanie pensum pracowników badawczo-dydaktycznych Akademii, przygotowywanie listy wynagrodzeń godzin ponadwymiarowych pracownikom dydaktycznym i badawczo-dydaktycznym Akademii, rozliczanie zajęć realizowanych przez uczestników studiów doktoranckich Akademii w ramach praktyk doktoranckich, archiwizacja dokumentów.

Koordynator praktyk – do zadań uczelnianego koordynatora praktyk należy: współtworzenie strategii realizacji praktyk studenckich w Uczelni oraz sprawowanie merytorycznego nadzoru nad ich przebiegiem, nadzór nad przestrzeganiem procedury składania programów praktyk (syllabusów) przez opiekunów praktyk z ramienia Uczelni oraz ocena merytoryczna tych programów, współdziałanie z opiekunami praktyk z ramienia Uczelni w zakresie kontroli przebiegu realizacji praktyk poszczególnych specjalności, nadzór nad kompletowaniem dokumentacji niezbędnej do opracowania sprawozdania dla rozliczeń finansowych wszystkich praktyk za dany rok akademicki, współpraca z dyrektorami/kierownikami placówek przyjmujących studentów na praktyki, Studenckim Biurem Wolontariatu APS i innymi jednostkami, jak też nawiązywanie współpracy z placówkami zgłaszającymi swoje zainteresowanie przyjmowaniem studentów na praktyki, przygotowywanie wzorów i treści porozumień lub umów zawieranych z placówkami, w których odbywają się praktyki (zakładami pracy).

Biuro Aplikacji Komputerowych – do jego zadań należało m.in.: administrowanie systemem USOS oraz aplikacjami powiązanymi, wdrażanie nowych aplikacji oraz modułów funkcjonalnych w ramach projektu USOS; administrowanie aplikacjami wspierającymi obsługę toku studiów; współpraca z Działem Informatyczno-Medialnym w zakresie integracji uczelnianych systemów informatycznych; zarządzanie uprawnieniami użytkowników uczelnianych systemów informatycznych obsługiwanych przez Biuro; zapewnienie wsparcia użytkownikom uczelnianych systemów informatycznych, w tym szkolenia dla użytkowników; promowanie oraz wdrażanie nowych rozwiązań informatycznych wspierających funkcjonowanie Akademii; monitorowanie bezpieczeństwa eksploatowanych oraz wdrażanych rozwiązań teleinformatycznych; przygotowywanie uczelnianych rejestracji dla studentów i nadzór techniczny nad ich przebiegiem; wprowadzanie do systemu USOS nowych planów: kodowanie przedmiotów, definiowanie etapów kształcenia, aktualizacja słowników (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich); generowanie protokołów zaliczeń i egzaminów, w tym egzaminów poprawkowych (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich); współpraca z innymi jednostkami w zakresie obsługi oraz rozwoju aplikacji komputerowych.

W trakcie tworzenia niniejszego Raportu rozpoczęła się nowa kadencja władz APS. Nowy Prorektor ds. Kształcenia, dr hab. Agnieszka Olechowska, podjęła decyzję o reorganizacji biur i nowym podziale zadań w celu podniesienia jakości usług, usprawnienia przepływu informacji i zwiększenia wydolności systemu. Reorganizacja trwa.

8.10. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów

Studenci APS mogą złożyć podanie i wniosek na odpowiednich, dostępnych na stronie uczelni formularzach do Biura Spraw Studenckich (BSS). Mogą je złożyć osobiście w biurze (BSS) lub elektronicznie w systemie USOS. Po opisaniu otrzymanego podania przez pracowników BSS, wszelkie podania czy wnioski studentów przekazywane są do rozpatrzenia do Dyrektorów Studiów. W praktyce bywa również tak, że studenci wnioski i skargi składają bezpośrednio do Doradcy studentów czy Dyrektora Instytutu. Wówczas również sprawa jest przekazywana do rozpatrzenia przez Dyrektorów

Studiów. W przypadku, gdy student nie byłby usatysfakcjonowany rozwiązaniem, może zgodnie z regulacjami wewnętrznymi odwołać się do Rektora.

Przedstawiciele studentów – członkowie zarządu Samorządu Studentów uczestniczą w posiedzeniach uczelnianych gremiów: Senatu, komisjach senackich, w tym spotykającej się raz w miesiącu Komisji Kształcenia. Uczestnictwo ich w obradach stwarza także okazję do zgłaszania wszelkich uwag dotyczących studiowania.

Możliwość składania skarg i wniosków daje również przeprowadzane w każdym semestrze badanie ankietowe. W zamieszczonych w systemie USOS ankietach, dotyczących zajęć jest miejsce na wpisywanie komentarzy. Wyniki są przedmiotem analiz zarówno w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji (na poziomie kierownika Zakładu oraz Dyrektora Instytutu), jak i na szczeblu Prorektora ds. Kształcenia. W przypadku negatywnych ocen kierownik Zakładu zobligowany jest do podjęcia rozmowy z pracownikiem w celu wyjaśnienia sytuacji i rozwiązania problemu.

W przypadku gdy skargi studentów dotyczą prowadzenia zajęć, możliwe jest również przeprowadzenie hospitacji w trybie interwencyjnym, zakończonej przygotowaniem protokołu z uwagami, komentarzami i zaleceniami dla prowadzącego. W przypadku, gdyby doszło, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami prawnymi, do rażącego naruszenia zasad prowadzenia zajęć nauczyciel niezwłocznie odsuwany jest od ich prowadzenia.

8.11. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów

W Uczelni są podejmowane działania informacyjne i edukacyjne, dotyczące bezpieczeństwa studentów, a studenci mają obowiązkowe zajęcia z Bezpieczeństwa i higieny pracy. W każdym semestrze uczelnia przeprowadza alarm przeciwpożarowy, mający na celu przeciwdziałanie procedur zarządzających sytuacją kryzysową. Procedura przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji opisana jest w Zarządzeniu Nr 232/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 września 2019 r. w sprawie zasad przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Na jej mocy powołana jest Komisja ds. Przeciwdziałania Mobbingowi i Dyskryminacji w APS, która zajmuje się zgłaszanymi przez pracowników i studentów sprawami dotyczącym dyskryminacji i mobbingu. Studenci, ofiary mobbingu i/lub dyskryminacji mogą szukać pomocy w Akademickiej Poradni Psychologicznej oraz w Poradni Prawnej.

Kodeks Etyki Studenta Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (Załącznik do Uchwały Nr 178/11-12 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 20 czerwca 2012r.), umieszczony na stronie uczelni (www.aps.edu.pl zakładka Studenci > Kodeks etyki studentów) określa wskazane zachowania studentów, wyrażające się szacunkiem wobec każdego człowieka, co wpisane jest również w misję uczelni.

8.12. Sposoby doskonalenia systemu wsparcia

Różnorodne formy wsparcia studentów są przedmiotem cyklicznych analiz, prowadzonych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Raporty zawierające diagnozę stanu obecnego i zalecenia dotyczące doskonalenia systemu wsparcia są zamieszczane na stronie internetowej APS w zakładce Kształcenie – Jakość kształcenia. Raporty powstają w oparciu o opinie nauczycieli akademickich, pracowników administracji i studentów. Rekomendacje stanowią podstawę do wdrażania nowych rozwiązań w tych zakresach, za co odpowiadają Dyrektorzy Studiów oraz Prorektor ds. Kształcenia. Opracowanie dokumentów jest zgodne z wytycznymi przedstawionymi w

Zarządzeniu nr 473/2023 wydanym przez Rektora z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie zasad funkcjonowania oraz organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Natomiast ocena odbywa się w oparciu o Zarządzenie nr 577/2024 wydanego przez Rektora APS z dnia 9 maja 2024 r. w sprawie zasad analizy weryfikacji efektów uczenia się na potrzeby Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Akademia stara się reagować na bieżąco na sugestie płynące od studentów, jak również dba o wprowadzanie w systemie wsparcia zmian związanych z modyfikacją obowiązującego prawa.

Wszelkie informacje dotyczące wsparcia studentów APS zawarte są na stronie internetowej uczelni (www.aps.edu.pl zakładka Studenci).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej realizuje politykę informacyjną z uwzględnieniem zasady transparentności i pełnego dostępu do informacji wszystkich zainteresowanych – zarówno społeczności akademickiej, podmiotów zewnętrznych, jak i przyszłych studentów i studentek. Wszelkie informacje na temat programów studiów, warunków ich realizacji, osiągniętych rezultatów i prowadzonej działalności spełniają kryterium dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (Dz. U z 2019 r., poz. 1696).

Realizacji polityki informacyjnej służy funkcjonowanie strony internetowej Uczelni (www.aps.edu.pl), systemu USOS (<https://usosweb.aps.edu.pl/>), Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) (<https://rekrutacja.aps.edu.pl/pl/>), Biuletynu Informacji Publicznej (<http://bip.aps.edu.pl/>) oraz wewnętrznej sieci intranetowej (<http://www.aps.edu.pl/pracownicy/intranet/>).

Uczelnia realizuje obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji (Dz. U z 2001 r., Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Ważną rolę w zakresie polityki informacyjnej prowadzonej przez Uczelnię odgrywa współpraca z mediami oraz aktywność w mediach społecznościowych. Informacje o rekrutacji, programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach są w pełni dostępne i sprofilowane zgodnie z potrzebami określonych grup odbiorców, np. aktualnych i przyszłych studentek i studentów.

Zasady rekrutacji, wymogi rekrutacyjne oraz zestaw efektów kształcenia na kierunku pedagogika specjalna udostępniany jest kandydatom w systemie IRK oraz jest zamieszczony na stronie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w zakładce: <http://www.aps.edu.pl/rekrutacja/pedagogika-specjalna/>

W zakładce: <https://www.aps.edu.pl/rekrutacja/pedagogika-przedszkolna-i-wczesnoszkolna/> znajdują się ogólne informacje o kierunku, odniesienie do Internetowego Systemu Rekrutacji (i wymaganiach wobec kandydatów), informacji o wykładowcach, programie studiów i zakładanych efektach uczenia się. Tam też można obejrzeć film promujący kierunek.

Z kolei w zakładce: Studenci: <http://www.aps.edu.pl/studenci/> znajdują się informacje dla obecnych studentów i studentek. Informacje te obejmują m. in. program kształcenia, bieżące plany zajęć, możliwości rozwoju i wsparcia, informacje o praktykach studenckich, wymianie międzynarodowej, samorządzie studentów, kołach naukowych i inne. Informacje te są na bieżąco aktualizowane i poprawiane zgodnie z potrzebami obecnych studentów i studentek przez Biuro ds. Promocji.

Studenci i studentki wszystkich kierunków, w tym pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz pracownicy Uczelni korzystają z systemu USOS. W zakładkach systemu USOS dedykowanych poszczególnym przedmiotom znajdują się sylabusy zawierające szczegółowy spis efektów kształcenia oraz planowanych metod ich weryfikacji, opis przedmiotu wraz z problematyką zajęć oraz listą lektur. W latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 w sylabusach szczegółowo uwzględniono zasady prowadzenia zajęć oraz zasady zaliczania przedmiotów w formie zdalnej, z wykorzystaniem m.in. MS Teams, umieszczono linki do poszczególnych zespołów utworzonych przez osoby prowadzące poszczególne zajęcia.

Z kolei w internetowym systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD) – zakładka: <https://apd.aps.edu.pl/> znajdują się dane dotyczące prac dyplomowych, pliki prac, raporty z systemu antyplagiatowego, recenzje prac, protokoły z obron. Studenci mają dostęp do szczegółowych informacji odnośnie przygotowanych przez nich prac.

Pracownicy Uczelni korzystają z Intranetu APS <http://www.aps.edu.pl/pracownicy/intranet/> jako bazy publikującej stanowione w Akademii prawo wewnętrzne, opisy procedur działania organów

statutowych Akademii, instrukcje i druki wewnętrzne oraz rozsyłane elektronicznie do poszczególnych pracowników newslettery i inne wiadomości tekstowe na konta pocztowe.

Pracownicy oraz studenci otrzymują na bieżąco informacje na temat korzystania z aktualizowanych aplikacji i narzędzi internetowych, m.in. za pośrednictwem poczty elektronicznej. W latach akademickich 2019/2020 oraz 2022/2023 przeprowadzono we wszystkich instytutach Uczelni certyfikowane szkolenie z Zarządzania bezpieczeństwem informacji w APS z udziałem specjalistów zewnętrznych, obowiązkowe dla kadry.

Strona internetowa uczelni posiada funkcjonalne zakładki ułatwiające dostęp do wybranych informacji, co umożliwia wszystkim interesariuszom wewnętrznym, jak i zewnętrznym dostęp do przejrzystych i wyczerpujących danych. W roku akademickim 2019/2020 wprowadzono zmiany na stronie internetowej APS wynikające ze zmiany struktury uczelni na skutek ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.).

W zakładce Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji: <http://www.aps.edu.pl/instytuty/instytut-wspomagania-rozwoju-czlowieka-i-edukacji/> znajdują się ogólne i szczegółowe informacje charakteryzujące Instytut odpowiedzialny za kierunek studiów pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna: sylwetki naukowe pracowników Instytutu, listy instytucji i placówek z którymi współpracują pracownicy, informacje bieżące o działalności naukowej, projektowej, o studenckich kołach naukowych działających w ramach Instytutu i inne. Informacje te są regularnie aktualizowane.

Wszystkie uchwały i zarządzenia wydawane w Uczelni, również te odnoszące się do aktualnych programów studiów, regulaminu studiów publikowane są również w Biuletynie Informacji Publicznej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej <http://bip.aps.edu.pl/>

Na temat funkcjonowania polityki informacyjnej APS interesariusze wewnętrzni mogą wypowiadać się w trakcie prowadzonych badań ewaluacyjnych, a także mogą przysyłać wszelkie uwagi, skargi, wnioski, refleksje oraz propozycje doskonalenia tejże polityki na skrzynkę kontaktową jakosc@aps.edu.pl. O tej możliwości przypominają cyklicznie powtarzane akcje plakatowe oraz informacje na stronie internetowej Uczelni. Co ważne, w latach akademickich 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022 na stronie Uczelni w zakładce Covid-19 publikowane były zarówno Zasady bezpieczeństwa związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2, jak i wszystkie akty prawa wewnętrznego dotyczące organizacji kształcenia w warunkach zapobiegania Covid-19, ustanowione przez Uczelnię. Podobnie, w zakładce <http://www.aps.edu.pl/studenci/ksztalcenie-zdalne/> znajdują się informacje na temat aktywacji konta Office 365 w Uczelni oraz szczegółowa instrukcja MS Teams, ułatwiająca studentom i studentkom korzystanie z niej.

W celu stałego podnoszenia jakości i dostępności publikowanych treści, Akademia utworzyła zespół osób zaangażowanych w publikowanie informacji w mediach („Redaktorzy stron www”) i w ramach tego zespołu odbywają się szkolenia (zdalne i z udziałem osobistym, prowadzone przez uczelnianych specjalistów oraz zaproszony praktyków z zewnątrz – ostatnie, wiosną 2024, prowadzone przez autorów medialnego wizerunku Portów Lotniczych w Warszawie). Obecnie nowy zespół rektorski pracuje nad nową koncepcją polityki informacyjnej APS (w szczególności nad profesjonalizacją tej działalności).

Podsumowując, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku pedagogika specjalna oraz uzyskiwanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i studentki oraz inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen podlegają analizie i są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Polityka jakości, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów i źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Zasadniczym celem budowania i skutecznego realizowania polityki jakości w APS jest systematyczne doskonalenie jakości kształcenia akademickiego. Osiągnięciu tego celu służy Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) wprowadzony w 2010 roku Uchwałą nr 88/09-10 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 15 września. W związku ze zmianami organizacyjnymi w Uczelni (zniesienie funkcjonowania wydziałów) konieczne było znowelizowanie zasad funkcjonowania i organizacji WSZJK. Nowe zasady wprowadzono w życie Zarządzeniem nr 240/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2019 roku. Kolejne zmiany doskonalące i obecnie obowiązujące zasady działania oraz organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wprowadzono Zarządzeniem nr 474/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 czerwca 2023 r. (na podstawie § 15 ust. 2 pkt. 13 oraz § 73 ust. 2 pkt. 2 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, stanowiącego załącznik do uchwały Senatu APS nr 167/2019 z dnia 16 maja 2019 r., oraz § 1 ust. 3 oraz § 2 ust. 4 Uchwały nr 88/09-10 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z 15 października 2010 roku).

W roku akademickim 2024/25 **nowy zespół rektorski podjął działania zmierzające do aktualizacji polityki jakości w Uczelni**. W chwili tworzenia niniejszego Raportu, jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego, rozpoczęły się działania zmieniające strukturę WSZJ, zmiany personalne i programowe, czego zapowiedzią jest Uchwała nr 16/2024 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia Polityki Zapewniania Jakości Kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.

W ubiegłych latach (2011-2024) Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia prowadził stały monitoring, systematyczną ocenę stanu rzeczy oraz działania doskonalące i innowacyjne w zakresie następujących obszarów:

1) Ocena i monitoring organizacji i warunków materialnych procesu kształcenia:

- bazę materialną, a w szczególności: infrastrukturę dydaktyczną; bazę lokalową i wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych we wspomaganiu dydaktyki; stan zasobów i dostępność pomocy naukowych (w tym zasobów bibliotecznych), informatycznych, audiowizualnych; stan zaplecza socjalnego;
- organizację zajęć dydaktycznych i konsultacji: struktura planów zajęć; liczebność grup wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych;
- proporcje w zakresie liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów;
- dostępność kontaktów z nauczycielami akademickimi, władzami i obsługą administracyjną procesu kształcenia;
- system gromadzenia i wykorzystywania informacji o procesie kształcenia: USOS – funkcjonalność USOS i sposób wykorzystywania jego możliwości komunikacyjnych; umiejętność korzystania z systemu USOS – studentów, kadry.

2) Ocena i monitoring planów i programów kształcenia:

- konstrukcję planów i programów nauczania rozpatrywaną w kontekście ich spójności z sylwetką absolwenta oraz deskryptorami efektów uczenia się;
- procedurę budowania, zatwierdzania, modyfikowania planów i programów studiów;
- realizację procedur dotyczących planów i programów kształcenia;

- ocenę wartości realizowanych zajęć dokonywaną przez studentów w kontekście ich efektywności dla rozwoju zawodowego i osobistego;
- dobór metod dydaktycznych;
- zasady oceniania studentów i obiektywizacji egzaminów;
- jakość prac dyplomowych i kryteriów ich oceny;
- sposoby prowadzenia i dokumentowania weryfikacji efektów uczenia się.

3) Ocena i monitoring rozwoju potencjału osób uczestniczących w procesie kształcenia:

- jakość naukowo-dydaktyczną kadry i sposoby doskonalenia;
- satysfakcję zawodową kadry naukowo-dydaktycznej i administracyjnej;
- oczekiwania i zadowolenie ze studiów studentów;
- relacje interpersonalne (oczekiwane i realnie istniejące) pomiędzy nauczycielami akademickimi, studentami i pracownikami administracji zaangażowanymi w proces kształcenia.

4) Ocena i monitoring spójności kształcenia i uzyskiwanych kwalifikacji zawodowych z potrzebami rynku pracy:

- przygotowanie praktyczne studentów w trakcie studiów (w miejscu praktyk);
- udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia i dostosowywanie kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy;
- badanie ocen osiągniętego przygotowania zawodowego absolwentów i ich losów zawodowych.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 474/2023 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 czerwca 2023 r. §2 do realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zobowiązane były:

- Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Zespół powoływał Rektor, wg zasady reprezentacji każdego Instytutu oraz każdej grupy interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli akademickich, pracowników administracji, studentów i doktorantów). Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należało: określanie strategii zapewniania jakości kształcenia w APS i przedstawianie jej Rektorowi; określenie zadań planowanych w danym roku akademickim; określanie formy corocznego raportu samooceny; gromadzenie i analizowanie informacji na temat stanu jakości kształcenia w Uczelni; opracowanie na podstawie zebranych informacji – raportu zawierającego wnioski, wskazania i zalecenia dotyczące zapewniania jakości kształcenia oraz rekomendacji dla Rektora, udostępnienie wyników oraz wskazań i zaleceń społeczności APS (raporty podawane do wiadomości publicznej w wersji elektronicznej na stronie APS w zakładce Kształcenie – Jakość Kształcenia (raporty są też corocznie przedstawiane i dyskutowane podczas zebrań Instytutu, a także posiedzeń Senatu APS); sprawdzanie stopnia realizacji wskazań i zaleceń raportu oraz przedstawianie wyników kontroli Rektorowi.

Oprócz systematycznej samoewaluacji wyznaczonych obszarów UZ ds. WSZJK prowadził doraźne badania ewaluacyjne związane z aktualnymi procesami wpływającymi na studiowanie w Akademii np. w okresie pandemii COVID-19 Raporty: *Zdalna edukacja kryzysowa w APS w okresie pandemii COVID-19*; *Monitorowanie Edukacji Zdalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej*; *Zdalna edukacja kryzysowa w APS w okresie pandemii COVID-19. Z perspektywy rocznych doświadczeń*; *Analiza funkcjonowania Akademii w nowej strukturze organizacyjnej w świetle opinii nauczycieli akademickich, studentów i pracowników administracyjnych*; *Możliwości zdalnej realizacji zajęć dydaktycznych w opinii autorów programów kształcenia obowiązujących w Akademii Pedagogiki Specjalnej*; *Potrzeba zbierania i raportowania danych dotyczących kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej*; *Raport*

*Realizacja tutoringu w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej;
Wykorzystanie technologii informatycznych w dydaktyce szkoły wyższej.*

- Instytutowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia powoływane przez Dyrektora Instytutu. Do ich zadań należało: wspieranie działań projakościowych podejmowanych przez Dyrektora Instytutu; współpraca z Uczelnianym Zespołem ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w gromadzeniu informacji na temat stanu jakości kształcenia w Instytucie; Centrum Doskonalenia Dydaktycznego (powoływane przez Rektora). Do zadań Centrum należało: zdobywanie i współdzielenie się wiedzą, doświadczeniami i kompetencjami; budowanie, rozwijanie i podtrzymywanie wspólnoty uczącej się; poszukiwanie nowych obszarów dla dzielenia się wiedzą, także poza Akademią.

Za Koordynację działań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia odpowiedzialny był Pełnomocnik Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Powołane zespoły ds. jakości kształcenia w swych działaniach kierowały się zasadą wyzwania mechanizmów samoewaluacyjnych i doskonalących proces kształcenia w APS. W ramach WSZJK zapewniony był zatem nie tylko okresowy, ale również bieżący monitoring jakości kształcenia m.in. w postaci:

- przeprowadzania hospitacji zajęć, w szczególności prowadzonych przez doktorantów, młodszych lub dopiero rozpoczynających pracę nauczycieli (zgodność prowadzonych zajęć z celami, formami, metodami i spodziewanymi efektami określonymi w sylabusie przedmiotu). Plany planowych hospitacji składane były na początku semestru przez dyrektorów instytutów do Pełnomocnika Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Po przeprowadzeniu planowej hospitacji osoba hospitująca zobowiązana była do sporządzenia protokołu hospitacji. Wzór protokołu określony został w Zarządzenie nr 272/2019 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 października 2019 r. w sprawie hospitacji zajęć dydaktycznych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W protokole odnotowywane były rozmaite uwagi i obserwacje dotyczące sposobu prowadzenia zajęć oraz realizacji efektów uczenia się. Szczególną wagę miały zawarte w protokole wskazówki i zalecenia dla prowadzącego zajęcia.
- sprawozdań Doradców Studentów ze współpracy ze studentami. Doradcy Studentów zobowiązani byli do składania raz do roku do Pełnomocnika Rektora ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia sprawozdań ze współpracy ze studentami. W sprawozdaniach doradcy odnotowywali problemy, z jakimi zgłaszali się studenci oraz zgłaszane przez nich postulaty. Proces opisywało Zarządzenie nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych.
- oceny ankietowej zajęć dokonywanej przez studentów na koniec każdego semestru. Ankietyzacja dotycząca zrealizowanych zajęć miała na celu poznanie opinii studentów na temat jakości realizacji przedmiotów umieszczonych w planie studiów. Dyrektorzy instytutów raz w roku raportowali wyniki ankiet nauczycieli zatrudnionych w Instytutach oraz wskazywali działania naprawcze podejmowane w sytuacji problemów ujawnionych dzięki ankietyzacji zgodnie z Zarządzeniem nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych.
- analizy sposobu i kompletności wypełniania sylabusów na poziomie instytutów, Biura Organizacji Kształcenia oraz Prorektora ds. Kształcenia. Prowadzono monity i indywidualne konsultacje dotyczące prawidłowości wypełniania sylabusów przedmiotów tak, aby zapisy coraz lepiej komunikowały wszystkim zainteresowanym plany związane z realizacją efektów uczenia się w czasie studiowania na podstawie Zarządzenia nr 138/2021 Rektora Akademii

Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie sylabusu obowiązującego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, sposobu przygotowywania oraz gromadzenia i przechowywania sylabusów przedmiotów realizowanych na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych.

- analizy sposobów weryfikacji efektów uczenia się na poziomie kierunków studiów. Osoby odpowiedzialne za dydaktykę w Instytucie losowały przedmioty realizowane na kierunku i dokonywały jakościowej analizy prawidłowości doboru metod walidacji efektów uczenia się oraz analizowały ilościowo rozkłady ocen z poszczególnych przedmiotów. Wnioski raportowano Prorektorowi ds. Kształcenia oraz przekazywano nauczycielom akademickim w celu doskonalenia ich warsztatu dydaktycznego. Procedurę opisało Zarządzenie nr 292/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad analizy weryfikacji efektów uczenia się

Obecnie polityka jakości ma mieć na celu zintegrowanie dotychczas prowadzonych działań projakościowych, dostosowanie celów i standardów polityki jakości do Europejskich Standardów Jakości Kształcenia w Szkolnictwie Wyższym (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area (2005). Helsinki: European Network of Quality Assurance Agencies (ENQA).)

A zatem obszarem troski stają się następujące kwestie:

- Projektowanie i zatwierdzanie programów kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie projektowania i zatwierdzania programów kształcenia w APS dotyczy: zgodności celów programów kształcenia w APS ze strategicznymi ramami europejskiego obszaru edukacji określonymi przez Radę Europy; projektowania programów studiów w powiązaniu ze strategią APS; jednoznacznego określania zakładanych efektów uczenia się, w tym efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów; uwzględniania udziału osób studiujących oraz innych interesariuszy w procesie projektowania programów studiów; uwzględniania fachowej wiedzy spoza uczelni i z zewnętrznych punktów odniesienia ze szczególnym uwzględnieniem pracodawców; projektowania programów kształcenia w sposób umożliwiający postępy osób studiujących i płynne przechodzenie z etapu na etap; definiowania zakładanego nakładu pracy osób studiujących, np. z wykorzystaniem punktów ECTS; projektowania odpowiednio ustrukturyzowanych możliwości odbycia praktyki; organizacji i przebiegu procesu formalnego zatwierdzenia programu kształcenia w uczelni.
- Kształcenie (uczenie się i nauczanie) i ocenianie efektów uczenia się tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie kształcenia (uczenia się i nauczania) oraz oceniania efektów uczenia się w APS dotyczy: uwzględniania różnych metod i form dydaktycznych oraz sposobów oceniania tam, gdzie to jest uzasadnione i możliwe, kształtowania rozumienia i należytego uwzględniania różnorodności osób studiujących i ich potrzeb oznaczającego umożliwianie indywidualizowania przebiegu kształcenia, przede wszystkim w postaci indywidualizacji planu lub programu kształcenia, tworzenia środowiska uczenia się sprzyjającego rozwojowi autonomii osób studiujących, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego wsparcia ze strony nauczycieli akademickich; promowania wzajemnego szacunku i wzajemnej adaptacji w relacjach pomiędzy osobami uczącymi się a nauczycielami akademickimi; zapewniania istnienia odpowiednich procedur rozpatrywania skarg osób studiujących (zob.: ESG 2015, s. 8-9)
- Przyjęcia na studia, progresja, uznawanie osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowanie tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie przyjęć na studia, progresji, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania w APS dotyczy: analizowania dostępności i

przejrzystości informacji na temat kształcenia w APS, progresji studentów z danego roku na kolejny rok studiów oraz transgresji na kolejny etap studiów w APS, analizowania wskaźników ukończenia studiów i możliwych czynników determinujących te wskaźniki, stosowania w APS uczelnianej praktyki uznawania osiągnięć i kwalifikacji zgodnej z zasadami Konwencji Lizbońskiej o uznawaniu kwalifikacji, współpracy z innymi instytucjami, zwłaszcza uczelniami, w zakresie zapewniania wysokiej jakości procesów uznawania osiągnięć i kwalifikacji w celu spójnego podejścia do tego problemu w całym kraju.

Kwalifikacje i kompetencje kadry dydaktycznej tj. **planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej** w APS dotyczy: tworzenia przejrzystych warunków zatrudniania nauczycieli akademickich, w których docenia się znaczenie dydaktyki akademickiej, powiązania jej z badaniami naukowymi oraz umiejętności organizacyjnych, w proporcjach adekwatnych do stanowiska akademickiego, na które prowadzona jest rekrutacja, stwarzania możliwości i wspierania nauczycieli akademickich w procesie profesjonalizacji, zachęcania nauczycieli akademickich do działalności naukowej w celu wzmocnienia prowadzonych zajęć dydaktycznych z prowadzonymi badaniami naukowymi, zachęcania nauczycieli akademickich do poszukiwania, nabywania i stosowania różnorodnych metod pracy dydaktycznej i oceniania oraz stosowania nowych technologii.

Zasoby dydaktyczne i wsparcie dla osób studiujących tj. **planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie zasobów dydaktycznych** i wsparcia dla osób studiujących w APS dotyczy: możliwości i sposobów wspomagania osób studiujących w uczeniu się w zakresie psychospołecznym, technicznym lub dydaktycznym tam, gdzie to uzasadnione i możliwe, uwzględniania zróżnicowanych potrzeb różnych populacji osób studiujących (m.in. osób pochodzących z innych krajów, dojrzałych osób studiujących, osób studiujących na studiach niestacjonarnych, osób pracujących i studiujących na studiach niestacjonarnych, studiujących osób ze zróżnicowanymi potrzebami, itd.), stopniowej zmiany paradygmatu kształcenia w kierunku kształcenia zorientowanego na zróżnicowane potrzeby i formy uczenia się i nauczania osób studiujących, ułatwiania mobilności osób studiujących, informowania osób studiujących o dostępnych sposobach i formach wspierania ich w procesie kształcenia.

Zarządzanie informacją tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie zarządzania informacją z obszaru jakości kształcenia w APS dotyczy w szczególności zarządzania informacją na temat: rekrutacji na studia, progresji i losów absolwentów na rynku pracy, programów kształcenia i planów studiów, procesu kształcenia (uczenia się i nauczania), weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, monitorowania i przeglądów programów kształcenia, kwalifikacji i kompetencji kadry dydaktycznej, zasobów dydaktycznych i wsparcia dla osób studiujących, uznawania osiągnięć i kwalifikacji oraz dyplomowania, w tym potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, cykliczności procesu zewnętrznego zapewniania jakości kształcenia.

Podawanie informacji do wiadomości publicznej (publikowanie informacji) tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie podawania informacji do wiadomości publicznej w APS dotyczy: czytelności, dokładności, obiektywności i aktualności informacji, dostępności cyfrowej informacji publikowanych w mediach, możliwości szybkiego i intuicyjnego odnalezienia pożądanej informacji, systematycznego aktualizowania informacji.

Ciągłe monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie ciągłego i okresowego przeglądu programów kształcenia w APS dotyczy: konstrukcji programów kształcenia, efektów uczenia się, aktualności treści programowych w świetle aktualnego stanu wiedzy i metodyki badań w danej dyscyplinie, uwzględnienia pełnego zakresu treści programowych w przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), uwzględniania zmieniających się potrzeb społeczeństwa i uwarunkowań funkcjonowania i potrzeb rynku pracy, harmonogramu realizacji i organizacji programu kształcenia i praktyk, form organizacji zajęć, metod kształcenia i

oceniania, nakładu pracy osób studiujących, progresji w trakcie studiów i odsetka osób kończących studia, efektywność procedur oceniania osób studiujących, oczekiwania, potrzeby i zadowolenie osób studiujących dotyczące programu kształcenia, środowiska kształcenia i wsparcie dla osób studiujących oraz ich adekwatności w odniesieniu do celów danego programu kształcenia.

Cykliczność procesu zewnętrznego zapewniania jakości kształcenia tj. planowanie, monitorowanie i doskonalenie w zakresie procesu zewnętrznego zapewniania jakości w APS dotyczy: wszystkich poziomów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia: ogólnouczelnianego, poziomu jednostek organizacyjnych Uczelni, kierunku lub kierunku i specjalności, przedmiotu i praktyk, sposobów analizowania i wdrażania wniosków z raportów z zewnętrznych procesów zapewniania jakości kształcenia

Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia należy w uzgodnieniu z Uczelnianym Koordynatorem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia planowanie, inicjowanie i prowadzenie działań projakościowych na poziomie ogólnouczelnianym, w szczególności:

- systematyczna i ciągła realizacja założeń polityki jakości kształcenia w APS we współpracy z osobami studiującymi, pracownikami i władzami Uczelni,
- prowadzenie badań i działań z zakresu spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia w APS i systematyczne prezentowanie ich wyników prorektorowi właściwemu ds. kształcenia w postaci rekomendacji w danym zakresie,
- przygotowanie do końca listopada roku akademickiego 2024/2025 a następnie systematyczne prowadzenie bazy danych jakości kształcenia dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia zgodnie z przyjętym harmonogramem,
- opracowania procedury i metodologii oraz prowadzenie corocznych przeglądów programów kształcenia we współpracy z kierownikami kierunków oraz kierunków i specjalności, kierownikami jednostek organizacyjnych, w których realizowany jest dany program kształcenia oraz dyrektorami studiów,
- współpraca i komunikowanie się z odpowiednimi osobami w Uczelni w celu sprawnego przepływu informacji wynikających z badań i raportowania dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia, w tym przyjmowanie zgłoszeń dotyczących jakości kształcenia przekazywanych w formie pisemnej przewodniczącemu Zespołu przez członków Społeczności Uczelni,
- monitorowanie możliwości i stanu realizacji rekomendacji zawartych w raportach z badań dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia,
- gromadzenie i analizowanie wyników prowadzonych w Uczelni badań dotyczących jakości kształcenia, mobilności studentów, stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, i innych wskaźników określonych w programie danych badań z zakresu jakości kształcenia,
- uzyskiwanie opinii osób, które kończą studia o ich przebiegu i propozycjach usprawnień w ramach posiadanych przez Uczelnię zasobów,
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia,
- komunikowanie Społeczności Uczelni wyników badań dotyczących spełniania poszczególnych standardów jakości kształcenia wraz z odpowiednim uzasadnieniem i komentarzem,
- przygotowywanie raportu samooceny działalności Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i przedstawianie go na koniec roku akademickiego Uczelnianemu Koordynatorowi ds. jakości Kształcenia oraz prorektorowi właściwemu ds. kształcenia.

Do zadań Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w instytutach, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu należy w uzgodnieniu odpowiednio z dyrektorem instytutu, kierownikiem Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, kierownikiem

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu planowanie, inicjowanie i prowadzenie działań projakościowych w szczególności:

- gromadzenie informacji i przygotowywanie raportów na potrzeby planowania, monitorowania i doskonalenia procesu zapewniania wysokiej jakości kształcenia realizowanego w danej jednostce,
- monitorowanie kwalifikacji kompetencji nauczycieli akademickich oraz osób prowadzących w danej jednostce zajęcia dydaktyczne lub pełniących opiekę nad praktykami na podstawie umowy-zlecenia,
- monitorowanie planowania i realizowania hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez kierowników danej jednostki organizacyjnej (instytutu, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu) oraz przekazywania harmonogramu planowanych hospitacji oraz protokołów po zrealizowaniu hospitacji Uczelnianemu Koordynatorowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- we współpracy z doradcami studentów kompleksowe monitorowanie jakości kształcenia na kierunkach lub kierunkach i specjalnościach realizowanych w jednostce (instytucie, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu), w celu identyfikowania obszarów wymagających poprawy w zakresie jakości kształcenia, a następnie przekazywanie tych informacji wraz z propozycjami doskonalenia jakości kształcenia Uczelnianemu Koordynatorowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia,
- współpraca z Uczelnianym Koordynatorem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Za Koordynację działań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ma być odpowiedzialny Uczelniany Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Do jego zadań ma należeć w szczególności:

- kierowanie i koordynowanie działaniami Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- diagnozowanie i analiza ogólnouczelnianych potrzeb o charakterze projakościowym,
- analizowanie wyników zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia i określanie priorytetów i zadań dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- tworzenie harmonogramu działań Zespołu z zakresu planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia w APS na dany rok akademicki,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących propozycji obszarów i działań projakościowych płynących od Społeczności Uczelni,
- identyfikowanie obszarów wymagających poprawy w zakresie jakości kształcenia i w porozumieniu z prorektorem właściwym ds. kształcenia inicjowanie działań służących wysokiej jakości kształcenia w APS,
- udział w cyklicznej zewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia,

przedkładanie prorektorowi właściwemu ds. kształcenia raportów z każdorazowo zakończonych badań i działań o charakterze projakościowym oraz rocznego sprawozdania z działalności Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

10.2. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek

W Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów zaczyna się od nadzoru związanego z przygotowaniem i zatwierdzaniem programu studiów dla kierunku. Program studiów dla kierunku zatwierdzany jest przez Senat na podstawie projektu przygotowanego w Instytucie przy współpracy z Dyrektorem studiów, po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego oraz Senackiej Komisji ds. Kształcenia i Spraw Studenckich.

Za utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, zgodnie ze Statutem Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie (Załącznik do uchwały nr 655/2023 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej), odpowiada Rektor. Do jego zadań w tym obszarze należy także:

- sprawowanie nadzoru nad wdrożeniem i doskonaleniem wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia (§ 15);
- w zakresie wskazanym przez Rektora za proces kształcenia w Uczelni odpowiedzialny jest Dyrektor Studiów.

Dyrektor Studiów w ramach swoich kompetencji:

- nadzoruje proces kształcenia i odpowiada za okresowy przegląd programu studiów i jego doskonalenie (§31),
- ustala szczegółową organizację roku na kierunkach, w tym pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, (terminy, seminaria dyplomowe, zajęcia fakultatywne, jak również terminy składania dokumentów i wykonywania czynności związanych z procesem kształcenia);
- na podstawie wyników rejestracji w systemie USOS podejmuje decyzje dotyczące uruchomienia zajęć fakultatywnych z oferty przedstawionej przez pracowników Instytutu;
- podejmuje decyzje w indywidualnych sprawach studentów, w tym wydaje decyzje administracyjne związane z tokiem studiów w zakresie powierzonych mu kompetencji;
- przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji swoich zadań.

Na poziomie Instytutu nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje Dyrektor Instytutu oraz powoływane doraźnie spośród pracowników Instytutu, zespoły: analizujące na bieżąco programy studiów w celu zaproponowania ewentualnych zmian, a także zespoły analizujące poziom osiągania zakładanych efektów uczenia się. Dyskusje dotyczące merytorycznej zawartości programów studiów odbywają się również podczas zebrań zakładów i katedr, zebrań kierowników zakładów i katedr oraz zebrań Instytutu.

Nadzór organizacyjny nad kierunkiem studiów w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji należy do kompetencji Wicedyrektora Instytutu. Osoba pełniąca tę funkcję jest odpowiedzialna przede wszystkim za obsady dydaktyczne, przygotowanie oferty zajęć fakultatywnych oraz seminariów dyplomowych dla studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Bezpośrednio za jakość kształcenia w ramach kierunku studiów odpowiada kierownik kierunku. Jemu powierzone są zadania takie jak: sprawdzanie aktualności opisu kierunku, sylabusów zamieszczonych w USOS, weryfikacja zagadnień na egzamin dyplomowy, hospitacja zajęć i nadzór nad planowanym ich przebiegiem; współpraca z opiekunami praktyk oraz uczelnianym koordynatorem praktyk w zakresie

założeń merytorycznych programów praktyk studenckich i zakładanych efektów kształcenia w ramach realizacji praktyki studenckiej przypisanej do specjalności, nadzór nad prawidłowością zapisów w programie praktyk.

W celu koordynacji działań w obszarze kształcenia Dyrektorzy studiów, Dyrektorzy Instytutów i Prorektor ds. Kształcenia spotykali się systematycznie minimum raz w miesiącu na posiedzeniach Komisji Kształcenia, gdzie omawiane były problemy związane z realizacją studiów, jak również przedstawiane propozycje nowych rozwiązań.

Sprawna organizacja procesu kształcenia możliwa była dzięki wsparciu administracyjnemu. Na poziomie Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji jest to sekretariat Instytutu, zapewniający dyrektorowi i wicedyrektorowi Instytutu pomoc w pracach o charakterze biurowym oraz pośrednictwo w przekazywaniu informacji i dokumentów. Na poziomie Uczelni wsparcie administracyjne zapewniało:

- Biuro Planowania Kształcenia (przygotowanie planów zajęć na kierunku na podstawie obsady przygotowanej w Instytucie);
- Biuro Spraw Studenckich (podpinanie grup studentów pod konkretne zajęcia); (obecnie Biuro Obsługi Osób Studiujących)
- Sekcja Praktyk (przygotowanie dokumentów związanych z praktykami, np. skierowań na praktyki); (obecnie Biuro Organizacji Studiów i Praktyk)
- Biuro Aplikacji Komputerowych (przygotowanie rejestracji dla studentów w systemie USOS);
- Biuro Organizacji Kształcenia (wsparcie Dyrektorów studiów w procesie przygotowania dokumentów związanych z procesem kształcenia studentów).

W rozpoczynającym się roku akademickim 2024/2025 nadzór nad kierunkiem studiów ma być prowadzony wg następującego porządku:

Tabela 10.A: Nadzór nad kierunkiem studiów - podział odpowiedzialności w związku ze zmianami w roku akad. 2024/2025

poziom ogólnouczelniany	1) Rektor 2) Prorektor 3) Kanclerz 4) Senacka Komisja ds. Kształcenia i Spraw Studenckich 5) Senacka Komisja Szkół Doktorskich i doktorantów 6) Komisja Kształcenia 7) Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia 8) Uczelniany Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia – Przewodniczący Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia 9) Uczelniany Koordynator ds. Praktyk 10) Centrum Doskonalenia Dydaktycznego APS 11) Wybrane jednostki administracji akademickiej, zakres zadań których dotyczy procesów kształcenia i spraw osób studiujących, w szczególności: • Biuro Aplikacji Komputerowych; • Biuro Planowania Kształcenia; • Centrum Kształcenia (Biuro Organizacji Studiów i Praktyk, Biuro Obsługi Osób Studiujących, Biuro Pomocy Materialnej i Dyplomowania, Zespół ds. Rekrutacji) 12) Zespół ds. Dostępności i Zróżnicowanych Potrzeb 13) Zespół ds. Komunikacji i Promocji
poziom jednostek organizacyjnych Uczelni (instytutów, jednostek organizacyjnych działających poza strukturą instytutów oraz innych jednostek organizacyjnych utworzonych przez Rektora zgodnie z postanowieniami Statutu, o których mowa w § 10 Regulaminu organizacyjnego APS z dnia 1 września 2024 roku)	1) Dyrektor instytutu 2) Zastępca dyrektora instytutu 3) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w instytucie 4) Koordynator ds. USOS w instytucie 5) Kierownik Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 6) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 7) Koordynator ds. USOS w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych 8) Kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu 9) Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu 10) Koordynator ds. USOS w Studium Wychowania 3 Fizycznego i Sportu 11) Kierownik Szkoły Doktorskiej 12) Zespół ds. Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkole Doktorskiej 13) Koordynator ds. USOS w Szkole Doktorskiej

poziom kierunku lub kierunku i specjalności	1) Kierownicy katedr i zakładów znajdujących się w strukturach instytutów oraz działających poza strukturą instytutów 2) Kierownicy kierunku lub kierunku i specjalności 3) Doradcy studentów 4) Koordynator ds. USOS w katedrze lub zakładzie znajdującym się w strukturze instytutu lub działającym poza strukturą instytutów
poziom przedmiotu i praktyk	1) nauczyciele akademicki zatrudnieni w APS na podstawie umowy o pracę prowadzący i koordynujący przedmiot 2) koordynator przedmiotu w przypadku, gdy przedmiot jest prowadzony na podstawie umowy-zlecenie 3) opiekun praktyki z ramienia Uczelni

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia ma funkcjonować w Akademii jako układ wzajemnie zależnych i aktywnie współpracujących ze sobą elementów, obejmujących wiele poziomów, z przypisanymi uprawnieniami i odpowiedzialnościami w zakresie jakości kształcenia.

Na poziomie Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji planowane jest utworzenie Instytutowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia pod przewodnictwem Instytutowego Koordynatora ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, który razem z Dyrektorem Instytutu będzie bezpośrednio zaangażowany w procesy: planowania, monitorowania i doskonalenia kształcenia na kierunku studiów.

W myśl przyjętej Polityki jakości:

- Planowanie to proces zmierzający do wyznaczenia kierunku działań w celu utrzymania lub podniesienia poziomu jakości kształcenia w APS oraz sposobów, w jaki działania te będą realizowane.
- Monitorowanie to proces zmierzający do przeprowadzenia analizy stanu lub przebiegu realizacji założonych zadań lub działań z zakresu kształcenia akademickiego w APS z uwzględnieniem określonej perspektywy czasowej.
- Doskonalenie to proces mający na celu wdrożenie zmiany na lepsze w procesie kształcenia w APS, np. w zakresie zwiększenia świadomości znaczenia wysokiej jakości kształcenia dla całej Społeczności Uczelni oraz samej instytucji, lepszego sformułowania celów projakościowych, poprawy dobrostanu Społeczności Uczelni, przyjmowania konstruktywnej krytyki, lepszego przydzielania zadań czy ograniczenia nierównomierności, przeciążeń i marnotrawienia zasobów.

Procesy planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia w APS są:

- systematyczne
- kompleksowe
- oparte na dowodach
- powszechnie komunikowane
- zrównoważone.

Co oznacza, że: stanowiąc będą elementy systematycznego procesu samoewaluacji i samoakredytacji w APS, wynikających z wewnętrznych uchwał, zarządzeń i decyzji mających na celu najwyższą dbałość o zachowanie wysokich standardów jakości kształcenia, obejmować będą wszystkie poziomy, rodzaje i formy kształcenia w APS, a decyzje podejmowane w toku procesów planowania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia oparte będą na dowodach (wynikach badań jakości kształcenia) oraz doniesieniach wewnętrznych (wynikach studenckich ocen zajęć dydaktycznych, hospitacji, raportów z przeglądów i analizy programów kształcenia, itp.) i zewnętrznych (np. opiniach i informacjach zwrotnych od pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych mających wpływ na losy osób studiujących i przyszłych absolwentów). Procesy te będą w przejrzysty sposób powszechnie komunikowane całej Społeczności Uczelni oraz interesariuszom zewnętrznym w celu dopełnienia cyklu wsparcia i zaangażowania poszczególnych podmiotów biorących udział w procesach projakościowych

oraz w celu upowszechniania i popularyzowania wiedzy na temat sposobów zapewniania wysokiej jakości kształcenia w APS, a także znaczenia udziału i odpowiedzialności wszystkich osób studiujących, pracowników oraz władz Uczelni dla kształtowania kultury wysokiej jakości kształcenia.

10.3. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów, przegląd programów studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów zawarte są w Uchwale nr 420/2022 Senatu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 201/2021 Senatu APS z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie wytycznych do projektowania programów studiów na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich, której tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały nr 312/2022 Senatu APS z dnia 23 lutego 2022 r. Zawarte w nich wytyczne precyzyjnie określają formalno-merytoryczne zasady konstruowania nowych i zmieniania starych programów oraz sposób opisu (elementy składowe dokumentacji) programu studiów. Znajdują się tam regulacje dotyczące np. konieczności uwzględniania w programach studiów efektów dotyczących krytycznego korzystania ze źródeł informacyjnych, działań antydyskryminacyjnych, działań na rzecz środowisk społecznych, działań na rzecz samorozwoju i podnoszenia kultury osobistej, ochrony własności intelektualnej, a w programach studiów o profilu ogólnoakademickim dodatkowo efekty z zakresu analizy tekstów naukowych, pisarstwa akademickiego, metodologii badań. Są też ustalenia odnoszące się do maksymalnej liczby godzin kontaktowych w semestrze i ogólnej liczba godzin kontaktowych realizowanych na danym poziomie i w danej formie studiów, jak również spis przedmiotów realizowanych na wszystkich kierunkach w APS (z określeniem wymiaru godzinowego i liczby ECTS oraz formy zajęć).

Prace nad tworzeniem bądź zmianą programu studiów przebiegają następująco:

1. Spośród pracowników Instytutu powoływany jest zespół, którego głównym zadaniem jest określenie merytorycznej zawartości programu studiów oraz ustalenie planów studiów dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Zespoły powoływane są przez Rektora. Zespół analizuje zawartość merytoryczną programu z punktu widzenia: nowych trendów i osiągnięć w rozwoju nauki, zgłaszanych przez studentów oczekiwań oraz potrzeby doskonalenia ich kompetencji (interesariuszy wewnętrznych), potrzeby odpowiedzi na sugestie zgłaszane przez rynek pracy, przede wszystkim od opiekunów praktyk w uczelni i opiekunów w miejscu odbywania praktyk (interesariuszy zewnętrznych). Wnioski i postulaty może również wnieść Jednostka, zespół bądź nauczyciel akademicki, poprzez zgłoszenie jej do Rektora, dyrektora Instytutu czy zespołu przygotowującego nowy program studiów wraz z uzasadnieniem oraz udokumentowaniem potrzeby dokonania zmiany. Ostateczną decyzję w sprawie zatwierdzenia programu studiów na kierunku podejmuje Senat APS, a na tej podstawie Rektor podejmuje decyzję o utworzeniu studiów.
2. Wersję programu studiów, wypracowaną przez instytutowy zespół, analizuje pod względem formalnym Dyrektor Studiów. W szczególności sprawdza zgodność programu z wytycznymi zawartymi w Uchwale Senatu. Na tym etapie Dyrektor Studiów może liczyć na administracyjne wsparcie Biura Organizacji Kształcenia.
3. Wersja programu studiów, uznana przez Dyrektora Studiów na tym etapie za ostateczną, kierowana jest do zaopiniowania przez Senacką Komisję Kształcenia i Spraw Studenckich. Komisja formułuje uwagi i zalecenia mające na celu udoskonalenie projektu programu. Zespół merytoryczny powołany w Instytucie jest zobligowany do wprowadzenia zmian zgodnie ze wskazówkami Komisji.
4. Program studiów w jego ostatecznej postaci zatwierdza Senat APS. Uchwały Senatu w sprawie programów studiów realizowanych od kolejnego roku akademickiego, w tym ich zmiany, powinny być podejmowane nie później niż w marcu roku akademickiego poprzedzającego wprowadzanie zmian.

Przeglądy programów studiów dokonywane są obligatoryjnie w sytuacji:

- zmian prawnych wynikających ze zmiany przepisów krajowych aspekcie dostosowania programów do obowiązujących regulacji,
- wniesienia uwag i zastrzeżeń interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych zainteresowanych realizacją programu studiów,
- kłopotów z rekrutacją na dany kierunek studiów.

10.4. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, przydatność efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji i wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest przez nauczycieli akademickich w czasie trwania i na koniec zajęć dydaktycznych uwzględnionych w programach studiów, a kończących się zaliczeniem, zaliczeniem z oceną bądź egzaminem. Nauczyciele akademicki oceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studentów w sześciostopniowej skali ocen (ocena niedostateczna, dostateczna, dostateczna plus, dobra, dobra plus, bardzo dobra) oraz w dwustopniowej skali zaliczeń (niezaliczone, zaliczone). Podstawą oceny jest precyzyjnie opisany w sylabusie sposób i kryteria dokonywania oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz dokonanie tej oceny w oparciu o wskazane kryteria. Najczęściej wykorzystywane przez nauczycieli nie kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna sposoby weryfikacji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas seminariów, ćwiczeń, warsztatów to: kolokwia, prace pisemne, prezentacje, referaty, analizy przypadków. W przypadku wykładu sposobem weryfikacji efektów uczenia się jest egzamin w formie pisemnej (testy z pytaniami zamkniętymi i/lub otwartymi) lub egzamin w formie ustnej. Sposoby dokumentowania zaliczeń i egzaminów reguluje Zarządzenie nr 394/2022 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 września 2022 r. w sprawie dokumentacji zaliczeń i egzaminów.

Warto zwrócić również uwagę na proces weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w wyniku odbycia praktyk. Student, odbywając praktyki, według Regulaminu Praktyk Studenckich, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 513 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 1 października 2023 roku, ma dwóch opiekunów praktyk – uczelnianego oraz opiekuna w miejscu praktyki. Obydwaj są odpowiedzialni za przeprowadzenie praktyk według ustalonych w Regulaminie zasad. Podstawą zaliczenia praktyki przez uczelnianego opiekuna praktyk jest stwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się przez opiekuna praktyk w placówce.

Ostatnim etapem weryfikacji efektów uczenia się jest proces dyplomowania. Standard pracy dyplomowej określa Regulamin seminariów dyplomowych i uzyskiwania tytułu zawodowego w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej przyjęty Zarządzeniem nr 127/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z 20 stycznia 2021 roku. Zapisy Regulaminu wspierają dążenie Uczelni do zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych. Podnoszeniu jakości prac dyplomowych służy opieka promotorska, obecnie sprawowana nad mniejszą liczbą dyplomantów. Elementem działań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości prac jest również procedura sprawdzania oryginalności tekstu, obecnie z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Pozytywny wynik sprawdzenia pracy z wykorzystaniem tego programu jest warunkiem zaliczenia przez promotora ostatniej części seminarium dyplomowego.

Prace dyplomowe są przez studenta wprowadzane i następnie przechowywane, w Archiwum Prac Dyplomowych (APD). System APD wykorzystywany jest także w procesie recenzowania pracy (recenzje

sporządzane są i przechowywane z wykorzystaniem tego systemu). Każda praca jest recenzowana przez promotora i recenzenta.

Zwieńczeniem procesu kształcenia i ostatecznym potwierdzeniem osiągnięcia efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy. Student przygotowuje się do egzaminu dyplomowego znając listę zagadnień (dostępnych na stronie internetowej Uczelni w zakładce Studenci). Podczas egzaminu student odpowiada na cztery pytania: związane z wylosowanym przez siebie zagadnieniem kierunkowym, związane z wylosowanym przez siebie zagadnieniem specjalnościowym oraz związane z jego pracą dyplomową – zadane przez kolejno przez promotora i recenzenta.

Od roku 2023 UZ ds. WSZJK prowadzi stałą ankietyzację absolwentów kończących studia pod kątem otrzymania danych dotyczących satysfakcji ze studiów na kierunku, oceny realizowanego programu studiów, planów dalszego kształcenia lub podjęcia pracy w zawodzie.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Proces kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zakłada stałe bezpośrednie uczestnictwo w nim interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W ujęciu systemowym doskonalenie planowania i realizacji programów kształcenia skupione jest na następujących działaniach i interesariuszach:

- **Uwzględnianie opinii studentów**

Uwzględnianie opinii studentów (student ma prawo wyrazić opinię na temat realizowanych przez niego zajęć prowadzonych przez konkretnego wykładowcę, poprzez semestralne ankiety ewaluacyjne, wypełniane drogą internetową, z zachowaniem dobrowolności i anonimowości. Od roku 2018/2019 roku wprowadzono udogodnienie w postaci aplikacji USOS na smartfony, która umożliwia szybki dostęp do ankiet ewaluacyjnych. Wyniki ankiet są poufne i dostępne dla ocenianego nauczyciela, dyrektora instytutu, bezpośredniego przełożonego (kierownika katedry, zakładu). Zarządzenie nr 293/2021 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad dokonywania oceny zajęć dydaktycznych obowiązuje dyrektorów instytutów oraz kierowników podległych im jednostek do systematycznego analizowania wyników studenckiej oceny zajęć i informowania Prorektora ds. kształcenia o działaniach w związku z nimi podejmowanych. Informacje na temat osiągnięć kadry, także jej jakości pracy dydaktycznej, brane są pod uwagę w systemie oceny pracowniczej oraz systemie nagradzania (Zarządzenie nr 596/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 30 lipca 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 245/2021 z dnia 30 września 2021 r. w sprawie zasad, trybu i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; Zarządzenie nr 19/2024 Rektora Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej). Nad to oceny studentów stanowią podstawę ogłaszanego co roku rankingu zajęć najlepiej ocenianych przez studentów. Najlepiej ocenieni nauczyciele otrzymują od studentów Statuetki Sów podczas Świąt Uczelni. Negatywne oceny studentów skutkują interwencjami kierowników katedr i zakładów. Zbiorcze raporty dotyczące tych ocen są sporządzane w Instytutach i przekazywane Prorektorowi do ds. Kształcenia

Aktywnie działającym w obszarze współpracy dla podnoszenia jakości kształcenia organem Samorządu Studentów jest Zarząd. Studenci pracujący w samorządzie studenckim są członkami zespołów jakościowych działających w Uczelni, uczestniczą w pracach przygotowujących i opiniujących wszelkie rozwiązania systemowe wprowadzane w APS. Są oni sygnalistami wszelkich nieprawidłowych

zachowań obserwowanych w obsłudze i realizacji procesu kształcenia. Zdanie studentów jest motorem do podejmowania konkretnych inicjatyw, np.: zainstalowanie ciemniejszych rolet w salach wykładowych, otwarcie sal wykładowych w czasie przerwy, zmiana firmy prowadzącej bar studencki, strefa malucha, pokój dla matki z dzieckiem, zmiany w regulaminie studiów, praktyk czy seminariów dyplomowych, usprawnianie systemu elektronicznej komunikacji w Akademii – poczty, USOS, platformy e-learningowej, informatory, prace nad aplikacją na smartfony, zrezygnowanie ze współpracy ze źle ocenianymi nauczycielami, zmiana formy realizowanych zajęć, itd.

- **Uwzględnianie opinii nauczycieli akademickich i pracowników administracji w Akademii**

Prowadzone do tej pory co roku badania samoewaluacyjne za każdym razem dotyczą zbierania opinii nauczycieli akademickich i często pracowników administracji oraz studentów. Postulaty pracowników Akademii skutkują podejmowaniem konkretnych działań, np.: zainstalowanie ciemniejszych rolet w salach wykładowych, zmiany w regulaminie studiów, praktyk czy seminariów dyplomowych, usprawnianie systemu przepływu informacji, w tym elektronicznej komunikacji w Akademii – poczty, USOS, platformy e-learningowej, informatory, newslettery, wprowadzenie aplikacji USOS na smartfony, uruchamianie szkoleń i seminariów tematycznych itp.

- **Uwzględnianie opinii pracodawców**

Kształcenie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zakłada stałe uczestnictwo w nim interesariuszy zewnętrznych w osobach opiekunów praktyk w miejscach ich odbywania oraz kierowników i personelu instytucji partnerskich. Ich opinie o kompetencjach posiadanych przez studentów oraz o programie studiów wyrażane w czasie spotkań roboczych (zwłaszcza z uczelnianymi opiekunami praktyk) są systematycznie zbierane i uwzględniane w projektowaniu i realizacji programów studiów.

Zagadnienie opinii interesariuszy zewnętrznych jeszcze nie doczekało się spójnego opracowania, bo kierunek studiów pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna zamknął w ub. roku (2023/24) po raz pierwszy pełen cykl kształcenia. Zbiegło się to w czasie z zakończeniem kadencji władz Akademii, wyborami nowych, a więc i zmianami personalnymi na wszystkich stanowiskach związanych z projektowaniem kształcenia i kontrolą jego przebiegu. Nowe osoby, obejmujące zadania z 1 października 2024 roku uważnie przyglądają się dotychczas stosowanym procedurom i rozwiązaniom prawnym i organizacyjnym. Prace nad zbieraniem opinii różnych grup interesariuszy będą kontynuowane, modyfikowane i doskonalone.

- **Działania doskonaląco-kontrolne podnoszące jakość i dyscyplinę zajęć**

W Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji przeprowadzane są cyklicznie, planowane na początku roku akademickiego i realizowane w ciągu jego trwania, hospitacje zajęć dydaktycznych. Szczególną wagę przywiązuje się do hospitacji zajęć prowadzonych przez młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych, doktorantów i pracowników realizujących zajęcia w trybie prac zleconych. Nadto przeprowadzane są hospitacje koleżeńskie, które są okazją dla nauczyciela akademickiego do zasięgnięcia zewnętrznej opinii doświadczonego kolegi na temat swojego warsztatu dydaktycznego.

Przynajmniej raz w roku akademickim przeprowadzane są audyty odbywania się zajęć dydaktycznych oraz sprawdzające studencką frekwencję. Losowo wybrany, a utrzymywany w tajemnicy termin audytu umożliwia rzetelne sprawdzenie obecności na zajęciach tak nauczycieli akademickich, jak i studentów czy słuchaczy studiów podyplomowych. Sprawozdania z audytu przedstawiane były Prorektorowi ds. Kształcenia, a w sytuacjach wymagających wyjaśnień podejmowane są interwencje Dyrektora Instytutu. Nieobecni wykładowcy zobowiązani są do złożenia pisemnego wyjaśnienia absencji i jej odpracowania.

Informacje na temat funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, podejmowanych działań i ich efektów, publikowane były na stronie internetowej APS (zakładka: Jakość

Kształcenia). Tam też zgłaszane były uwagi i postulaty dotyczące podnoszenia jakości kształcenia. Od roku 2015/2016 dostępna była stała elektroniczna skrzynka kontaktowa. Nadto odbywały się comiesięczne spotkania projakościowe z przedstawicielami Instytutów, gdzie dyskutowane były wszelkie problemy kształcenia, poszukiwano ich rozwiązań systemowych. Od roku 2022 Centrum Doskonalenia Dydaktycznego podjęło się aktywnej działalności szkoleniowej skierowanej do nauczycieli akademickich, kadry administracyjnej wspierającej kształcenie oraz doktorantów. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wzmacniała dodatkowo: systematyczność i cykliczność analiz wybranych obszarów badań, harmonijne wpisywanie się działań systemu w organizację pracy oraz jego „oddolność”, czyli angażowanie środowiska akademickiego nauczycieli akademickich i studentów, wynikające z namacalności działań naprawczych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu studiów na ocenianym kierunku

Kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna podlega akredytacji PKA po raz pierwszy. Wcześniej, na prośbę zespołu odpowiedzialnego za kształcenie na kierunku, studia zostały poddane ocenie międzynarodowej, zgodnie z zasadami partnera akredytującego: organizacji Ashoka.

W ramach tamtej akredytacji, powołano zespół, składający się z wykładowców, doktorantki, studentki i przedstawiciela administracji. Przeprowadzono analizę dokumentacji, wywiady z interesariuszami (studentami, doktorantami, kadrami, władzami, w tym aktualną Rektor oraz rektorami Akademii trzech poprzednich kadencji, pracownikami administracji), co pozwoliło nakreślić kierunki potrzebnych zmian, które po wdrożeniu mogłyby przyczynić się do udoskonalenia procesu dydaktycznego pod kątem kształcenia studentów (przyszłych nauczycieli).

Przystępując do projektu, zadeklarowaliśmy gotowość starań, aby Instytut Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji stał się ośrodkiem zmian w Akademii. Naszym celem było, aby kadra akademicka Instytutu inspirowała naszych studentów do roli lidera zmiany społecznej.

W rezultacie pracy z zespołem ekspertów Ashoka i Uniwersytetu Northampton zostały zidentyfikowane następujące ogólne obszary, w których zaproponowano a następnie podjęto zmiany i udoskonalenia w zakresie praktyki:

Infrastruktura

Dostosowanie przestrzeni i jej wyposażenia do potrzeb społeczności akademickiej jest związane z oddaniem do użytkowania nowego budynku na kampusie Akademii i przeorganizowaniem dotychczasowej przestrzeni i funkcjonalności pomieszczeń. W czasie prowadzenia badań w procesie akredytacji okazało się, że wiele istniejących rozwiązań infrastrukturalnych jest niedostatecznie znanych całej społeczności Akademii, mimo dostępnej na stronie internetowej Akademii informacji. Dlatego też jednym z ważniejszych działań, oprócz tworzenia nowych jakości, jest wciąż poprawa polityki informacyjnej (trwają prace nad stroną internetową Instytutu, we współpracy z nowymi władzami APS i w oparciu o nową politykę kształtowania wizerunku Akademii).

Akademia sukcesywnie podwyższa standard dostępności dla osób ze zróżnicowanymi potrzebami, także wynikającymi z niepełnosprawności. W tym celu, oprócz wydatków realizowanych ze środków budżetowych, podejmujemy w Akademii dodatkowe starania o pozyskiwanie funduszy na zwiększanie bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni oraz urządzeń do potrzeb studentów i pracowników. Szczególnym źródłem finansowania były środki pozyskane w ramach projektu POWR 03.05.00-A026/19 zaplanowanego do realizacji w latach 2019-2023.

Korzystanie z technologii informacyjnych stało się po doświadczeniu pandemii codziennością. Nauczyciele akademicki i studenci na co dzień wykorzystują media cyfrowe w celu kontaktowania się

z innymi osobami, śledzenia wydarzeń, poszukiwania informacji, nawiązywania kontaktów z badaczami z zagranicy itd. Od czasu pandemii technologie informacyjne stały się dla nauczycieli akademickich pełnoprawnym sposobem kontynuowania pracy zawodowej, a dla studentów - równoległym sposobem kontynuowania studiów. Jednocześnie dostrzegliśmy korzyści i wyzwania tej sytuacji. Możliwości techniczne i kompetencje kadry są w tym względzie sukcesywnie zwiększane.

Przywództwo

Przywództwo edukacyjne to „zjawisko społeczne, intersubiektywne (międzypodmiotowe), którego podstawą są relacje pomiędzy przywódcą a jego zwolennikami oraz współdziałanie na rzecz osiągania uzgodnionych wspólnie celów”. Współcześnie najczęściej opisuje się je w kontekście przywództwa jako relacji społecznej w środowisku edukacyjnym, ciągu zmian dzięki wpływowi przywódców oraz cech, umiejętności i zachowań przywódczych lidera. Podzielamy w tym zakresie stanowisko Ashoki, ukazujące empowering leadership jako „process of sharing power and allocating more autonomy and responsibilities to followers through a specific set of leader behaviors that entails enhancing the meaningfulness of work or fostering participation in decision making”. W pełni zgadzamy się z potrzebą zmiany klasycznego sposobu postrzegania przywództwa (jako naśladowania lidera i bezrefleksyjnego podążania za liderem typu „chodź za mną”). W tych obszarach działania będą kontynuowane.

Dydaktyka

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej jest miejscem dobrze realizowanej dydaktyki. Zapoczątkowany przez Marię Grzegorzewską oryginalny sposób kształcenia pedagogów specjalnych, kontynuowany i doskonalony następnie w kolejnych etapach rozwoju Uczelni, stał się swoistym wzorcem pracy pedagogicznej ogółu naszych nauczycieli akademickich. Ponieważ wysoka jakość dydaktyki była możliwa do osiągnięcia dzięki stałemu jej doskonaleniu, podobnie i teraz, odpowiadając na zmieniające się uwarunkowania społeczno-kulturowe i ekonomiczne, podlegający dynamicznym przemianom rynek pracy dla pedagogów (sektor edukacji dla osób w starszym wieku, wzrost udziału sektora edukacji niepublicznej, jak też rozwój alternatywnych form edukacji) zapewniamy w programach studiów treści i formy kształcenia pozwalające studentom-przyszłym nauczycielom czuć się w pełni profesjonalistami i odpowiedzialnie przyjmować rolę innowatorów i facylitatorów zmiany społecznej w przyszłych miejscach pracy zawodowej.

Społeczność

Społeczność Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej współtworzą studenci i absolwenci, nauczyciele akademicki i pracownicy administracyjni, wchodzący z sobą w różnego rodzaju relacje i współtworzący kulturę organizacyjną. Jest to proces dynamiczny, w czasie którego aspiracje i działania poszczególnych uczestników skupiają się wokół tego samego celu. Widząc uzasadnioną potrzebę poznawania się i kolektywnego działania, skupiliśmy się w pierwszej kolejności na wzmocnieniu relacji pomiędzy stronami najczęściej wchodzącymi ze sobą w relacje interpersonalne i edukacyjne, i w celu ich pogłębienia dalej podejmowane będą nowe działania. Pracujemy nad modelem lepszego poznawania studentów, którzy rozpoczynają studia i ich potrzeb, wzmacniamy współpracę nauczycieli akademickich, tworzymy katalog możliwości budowania obopólnie korzystnych partnerstw z otoczeniem społecznym.

Z perspektywy czasu widać progres w wielu obszarach, na które wskazywali partnerzy z Ashoka i Uniwersytetu Northampton, w innych - wciąż pozostaje wiele do zrobienia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	– marka i rozpoznawalność Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej – ponadstandardowy program kształcenia, wykorzystujący najnowsze osiągnięcia nauki – stabilna kadra dydaktyczna – działanie na rzecz środowiska społeczno-gospodarczego – współpraca z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz placówkami edukacyjnymi – infrastruktura uczelni	– nie w pełni zadawalające zaangażowanie studentów (wynikające ze zmieniającego się modelu studiowania, łączenia pracy ze studiami również na studiach dziennych) – kontrowersyjność modelu oceny pracowników (również studenckiej oceny zajęć, jej niereprezentatywność - zwykle oceny są skrajne i nieliczne, uniemożliwiające trafną diagnozę) – rosnące wymagania biurokratyczne wobec pracowników, wpływające na ich obciążenie i zaangażowanie w rozwój naukowy i aktywność społeczną – kłopoty kadrowe w grupie pracowników administracyjnych, wpływające na brak wystarczającego wsparcia w obszarze projektowania i wnioskowania o granty zewnętrzne
Czynniki zewnętrzne	Szanse – rosnąca łatwość w nawiązywaniu współpracy z podmiotami zewnętrznymi, również międzynarodowymi, rosnąca ich liczba i jakość – aktywny udział kadry w Zespole Edukacji Elementarnej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, możliwość współpracy i wymiany doświadczeń między przedstawicielami różnych środowisk akademickich związanych z kierunkiem pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	Zagrożenia – niezadawalający poziom dojrzałości do studiowania absolwentów liceów (niski poziom wiedzy, obycia kulturalnego i brak nawyku czytania), – mała stabilność ram prawno-organizacyjnych, zbyt liczne uregulowania prawne i formalne utrudniające doskonalenie samego procesu kierowania studiowaniem – utrudnienia w realizacji praktyk, brak dostatecznych środków na wynagrodzenia dla opiekunów praktyk. – trudności w pozyskiwaniu miejsc,

	– sieć współpracy z licznymi podmiotami zewnętrznymi – stałe zapotrzebowanie rynku na dobrze przygotowanych do pracy nauczycieli wczesnej edukacji – konkurencyjność naszych absolwentów na rynku pracy	w których można przeprowadzać badania, powodowane licznymi formalnościami, brak sprzyjających mechanizmów i procedur. – niskie wynagrodzenia w zawodzie nauczyciela, do którego przygotowują studia, przy jednoczesnym zwiększaniu odpowiedzialności i obciążenia biurokracją, co przyczynia się do negatywnej selekcji kandydatów
--	---	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela III.1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat *	Bieżący rok akademicki**	Dane sprzed 3 lat *	Bieżący rok akademicki**
jednolite studia magisterskie	I	131	105	65	85
	II	90	82	57	59
	III	56	70	47	67
	IV	-	104	-	60
	V	-	72	-	50
	Razem:	277	433	169	321
*opracowano na podst. danych do GUS sprawozdanie S-10 z uwzględn. cudzoziemców - stan na dzień 31.12.2021 r. **stan na dzień 3 X 2024 r.					

Tabela III.2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny – NIE DOTYCZY

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
jednolite studia magisterskie	NIE DOTYCZY: PIERWSI ABSOLWENCI KIERUNKU SKOŃCZYLI STUDIA W BIEŻĄCYM 2024 ROKU				
Razem:					

Tabela III.3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin stac./niestacj.
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 sem./10 sem. 318 ECTS/318 ECTS
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[1] (razem z praktykami)	3450/1923
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	294 ECTS/294 ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	185/185
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy (pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest przyporządkowana do dyscypliny pedagogika, która wchodzi w obszar dziedziny nauk społecznych)
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	39/39
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	15 ECTS/15 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	240 godzin
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	

2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

stacjon. 3375

niestacjon. 1869

(zgodnie ze
Standardem „Program
studiów może
określać dla studiów
prowadzonych w
formie
niestacjonarnej
mniejszą liczbę
godzin zajęć, jeżeli
zapewnia osiągnięcie
takich samych
efektów uczenia się
jak na studiach
prowadzonych w
formie stacjonarnej”)

Tabela III.4a. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika – studia stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć STUDIA STACJONARNE	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć stacjonarne /niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy pedagogiki	w/ćw.	15/15	2
Historia wychowania	w/ćw.	15/15	4
Podstawy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i młodszy szkolnym	ćw.	30	3
Podstawy matematyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	w/ćw.	15/15	4
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu	ćw.	15	2
Pedagogika przedszkolna	w/ćw.	30/30	4
Pedagogika wczesnoszkolna	w/ćw.	30/30	4
Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu	ćw.	30	3
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2
Organizacja środowiska uczenia się na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	3
Organizacja środowiska uczenia się na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	3
Dziecko i dzieciństwo	ćw.	30	3
Środowiskowe konteksty wychowania	w/ćw.	15/30	3
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	30	3
Przygotowanie dziecka do nauki w szkole i adaptacja w klasie I	ćw.	30	4
Metody zabawowe na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	2
Gry i zabawy matematyczne na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	2
Rozpoznawanie potrzeb dziecka w wieku przedszkolnym	ćw.	30	3

Podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	4
Antropologiczne i kulturowe uwarunkowania wychowania	ćw.	15	1
Alternatywne i innowacyjne kierunki w edukacji	ćw.	15	1
Pedagogika społeczna	ćw.	15	1
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	3
Gry i zabawy matematyczne na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2
Małe formy teatralne we wczesnej edukacji	ćw.	15	2
Modele wspierania rozwoju dziecka	ćw.	15	4
Metody zabawowe na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2
Podstawy integrowania treści, metod i organizacji kształcenia we wczesnej edukacji. Programy i podręczniki	ćw.	30	2
Podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej we wczesnej edukacji	ćw.	30	4
Współczesne problemy socjologii edukacji - konwersatorium	warszt.	30	3
Podstawy języka polskiego dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	ćw.	30	4
Literatura dla dzieci z elementami biblioterapii	ćw.	15	2
Metodyka edukacji polonistycznej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	30	3
Metodyka edukacji matematycznej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	3
Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności	w	30	2
Monitorowanie rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym	ćw.	30	3
Praca z dzieckiem zdolnym w wieku przedszkolnym	ćw.	15	2
Ewaluacja i ocenianie w wychowaniu przedszkolnym	ćw.	15	2
Autorefleksja i samorozwój nauczyciela wczesnej edukacji	ćw.	15	2
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci w przedszkolu	ćw.	15	2

Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	ćw.	30	5
Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	ćw.	30	5
Seminarium dyplomowe magisterskie - 3	ćw.	30	5
Seminarium dyplomowe magisterskie - 4 i złożenie pracy	ćw.	30	5
Małe dziecko w cyberprzestrzeni	ćw.	15	1
Ewaluacja i ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2
Wielokulturowość we współczesnej edukacji	w/ćw.	15/15	2
Wybrane zagadnienia pedeutologii	ćw.	15	2
Trening kreatywnego myślenia	ćw.	15	1
Metody wspomagania rozwoju dziecka	w/ćw.	15/15	2
Praca z uczniem zdolnym na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	1
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez dzieci w wieku przedszkolnym	ćw.	15	1
Specjalne potrzeby edukacyjne – metodyka projektowania działań	ćw.	30	2
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez dzieci w wieku przedszkolnym - przyczyny i objawy	ćw.	30	2
Pedagogika zrównoważonego rozwoju	w/ćw.	15/15	1
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez uczniów klas I-III	ćw.	15	1
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez uczniów klas I-III - przyczyny i objawy	ćw.	30	2
Razem:		1425	150
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA KOREKCYJNA			
Podstawy pedagogiki korekcyjnej	w/ćw.	15/15	4
Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym i młodszych szkolnym	ćw.	30	4
Wspieranie nabywania umiejętności językowych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	15/45	5
Indywidualizacja kształcenia uczniów	ćw.	30	4

Wspieranie nabywania umiejętności matematycznych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	15/45	6
Klasyczne i nowoczesne metody terapii pedagogicznej	w/ćw.	15/30	6
Aplikacje komputerowe w terapii pedagogicznej	ćw.	30	3
Współpraca międzyinstytucjonalna w procesie terapii dziecka	ćw.	15	2
Razem:		300	34
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA ŻŁOBKOWA			
Opieka pielęgnacyjna i zdrowotna nad dzieckiem prawidłowo i nieprawidłowo rozwijającym się	w/ćw.	30/15	4
Formy opieki nad dzieckiem do lat 3	w	15	2
Rozwój dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	w	30	4
Adaptacja dziecka do żłobka i klubu dziecięcego	w/ćw.	15/15	3
Rozpoznawanie symptomów zaburzeń rozwojowych u dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym z elementami psychologii klinicznej	w/ćw.	15/15	4
Planowanie i dokumentowanie rozwoju dziecka w codziennych sytuacjach (powitanie, pożegnanie, posiłki, czynności higieniczne, odpoczynek, zabawa)	ćw.	30	3
Zabawa jako forma procesu uczenia się dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	ćw.	60	6
Zajęcia artystyczne w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	45	5
Zajęcia ruchowe w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	15	3
Razem:		300	34
Zajęcia obowiązkowe		1425	150
Jeden z modułów do wyboru (każdy moduł zapewnia realizację 34 ECTS)		300	34
Razem:		1725	184

Tabela III.4b. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika – studia niestacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne /niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
STUDIA NIESTACJONARNE			
Podstawy pedagogiki	w/ćw.	12/12	2
Historia wychowania	w/ćw.	12/12	4
Podstawy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	24	3
Podstawy matematyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	w	12	4
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu	w	12	2
Pedagogika przedszkolna	w/ćw.	15/15	4
Pedagogika wczesnoszkolna	w/ćw.	15/15	4
Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu	ćw.	20	3
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	2
Organizacja środowiska uczenia się na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	12	3
Organizacja środowiska uczenia się na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	3
Dziecko i dzieciństwo	ćw.	15	3
Środowiskowe konteksty wychowania	ćw.	15	3
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	20	3
Przygotowanie dziecka do nauki w szkole i adaptacja w klasie I	ćw.	15	4
Metody zabawowe na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	2
Gry i zabawy matematyczne na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	12	2
Rozpoznawanie potrzeb dziecka w wieku przedszkolnym	ćw.	15	3
Podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	4
Antropologiczne i kulturowe uwarunkowania wychowania	ćw.	12	1

Alternatywne i innowacyjne kierunki w edukacji	ćw.	12	1
Pedagogika społeczna	ćw.	12	1
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	20	3
Gry i zabawy matematyczne na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	2
Małe formy teatralne we wczesnej edukacji	ćw.	12	2
Modele wspierania rozwoju dziecka	ćw.	15	4
Metody zabawowe na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2
Podstawy integrowania treści, metod i organizacji kształcenia we wczesnej edukacji. Programy i podręczniki	ćw.	15	2
Podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej we wczesnej edukacji	ćw.	15	4
Współczesne problemy socjologii edukacji - konwersatorium	warszt.	15	3
Podstawy języka polskiego dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	ćw.	15	4
Literatura dla dzieci z elementami biblioterapii	ćw.	12	2
Metodyka edukacji polonistycznej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	20	3
Metodyka edukacji matematycznej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	20	3
Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności	w	15	2
Monitorowanie rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym	ćw.	15	3
Praca z dzieckiem zdolnym w wieku przedszkolnym	ćw.	10	2
Ewaluacja i ocenianie w wychowaniu przedszkolnym	ćw.	12	2
Autorefleksja i samorozwój nauczyciela wczesnej edukacji	ćw.	9	2
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci w przedszkolu	ćw.	10	2
Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	ćw.	30	5
Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	ćw.	30	5

Seminarium dyplomowe magisterskie - 3	ćw.	30	5
Seminarium dyplomowe magisterskie - 4 i złożenie pracy	ćw.	30	5
Małe dziecko w cyberprzestrzeni	ćw.	12	1
Ewaluacja i ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	2
Wielokulturowość we współczesnej edukacji	ćw.	9	2
Wybrane zagadnienia pedeutologii	ćw.	12	2
Trening kreatywnego myślenia	ćw.	10	1
Metody wspomagania rozwoju dziecka	ćw.	15	2
Praca z uczniem zdolnym na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	1
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	9	2
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez dzieci w wieku przedszkolnym	ćw.	12	1
Specjalne potrzeby edukacyjne – metodyka projektowania działań	ćw.	12	2
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez dzieci w wieku przedszkolnym - przyczyny i objawy	ćw.	12	2
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez uczniów klas I-III - przyczyny i objawy	ćw.	12	2
Pedagogika zrównoważonego rozwoju	w	15	1
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez dzieci w wieku przedszkolnym	ćw.	12	1
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez uczniów klas I-III	ćw.	12	1
Razem:		928	151
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA KOREKCYJNA			
Podstawy pedagogiki korekcyjnej	w/ćw.	15/15	4
Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	30	4
Wspieranie nabywania umiejętności językowych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	15/45	5
Indywidualizacja kształcenia uczniów	ćw.	30	4

Wspieranie nabywania umiejętności matematycznych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	15/45	6
Klasyczne i nowoczesne metody terapii pedagogicznej	w/ćw.	15/30	6
Aplikacje komputerowe w terapii pedagogicznej	ćw.	30	3
Współpraca międzyinstytucjonalna w procesie terapii dziecka	ćw.	15	2
Razem:		300	34
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA ŻŁOBKOWA			
Opieka pielęgnacyjna i zdrowotna nad dzieckiem prawidłowo i nieprawidłowo rozwijającym się	w/ćw.	30/15	4
Formy opieki nad dzieckiem do lat 3	w	15	2
Rozwój dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	w	30	4
Adaptacja dziecka do żłobka i klubu dziecięcego	w/ćw.	15/15	3
Rozpoznawanie symptomów zaburzeń rozwojowych u dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym z elementami psychologii klinicznej	w/ćw.	15/15	4
Planowanie i dokumentowanie rozwoju dziecka w codziennych sytuacjach (powitanie, pożegnanie, posiłki, czynności higieniczne, odpoczynek, zabawa)	ćw.	30	3
Zabawa jako forma procesu uczenia się dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	ćw.	60	6
Zajęcia artystyczne w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	45	5
Zajęcia ruchowe w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	15	3
Razem:		300	34
Zajęcia obowiązkowe związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		928	151
plus obowiązkowo jeden z modułów do wyboru wraz z praktykami (każdy moduł zapewnia realizację 34 ECTS)		300	34
Razem:		1228	185

Tabela III.5a. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela – studia stacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarnych / niestacjonarnych	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ^[1]
STUDIA STACJONARNE				
Podstawy pedagogiki	w/ćw.	15/15	2	
Pedagogika społeczna	ćw.	15	1	
Pedagogika przedszkolna	w/ćw.	30/30	4	
Pedagogika wczesnoszkolna	w/ćw.	30/30	4	
Pedagogika zrównoważonego rozwoju	w/ćw.	15/15	1	
Dziecko i dzieciństwo	ćw.	30	3	
Podstawy socjologii	w/ćw.	15/15	3	
Współczesne problemy socjologii edukacji - konwersatorium	warszt.	30	3	
Podstawy psychologii	w	15	2	
Podstawy psychologii rozwoju człowieka w cyklu życia	w	15	2	
Podstawy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	30	3	
Psychologia uczenia się	ćw.	15	2	
Psychologia społeczna	ćw.	15	1	
Psychologia twórczości	ćw.	15	1	
Historia wychowania	w/ćw.	15/15	4	

Etyka	w/ćw.	15/15	2	
Etyka zawodu	ćw.	15	1	
Współczesne nurty filozofii	w	15	1	
Filozofia z elementami logiki	w/ćw.	30/15	3	
Wybrane zagadnienia pedeutologii	ćw.	15	2	
Antropologiczne i kulturowe uwarunkowania wychowania	ćw.	15	1	
Warsztaty umiejętności interpersonalnych	warszt.	15	1	
Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka	w	15	1	
Pierwsza pomoc przedmedyczna	ćw.	15	1	
Środowiskowe konteksty wychowania	w/ćw.	15/30	3	
Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności	w	30	2	
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu	ćw.	15	2	
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2	
Technologia informacyjna	warszt.	30	2	
Kultura języka z elementami pisarstwa naukowego	w/ćw.	15/30	4	
Organizacja środowiska uczenia się na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	3	
Organizacja środowiska uczenia się na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	3	
Wybrane zagadnienia prawa	w.	15	1	

Prawa człowieka	w	15	1	
Prawno-organizacyjne aspekty pracy przedszkola i szkoły	warszt.	30	2	
Mediacje i negocjacje w przedszkolu i szkole	ćw.	15	1	
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	30	3	
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	3	
Rozpoznawanie potrzeb dziecka w wieku przedszkolnym	ćw.	30	3	
Monitorowanie rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym	ćw.	30	3	
Emisja głosu dla nauczycieli (jako element BHP w zawodzie)	ćw.	15	2	
Podstawy integrowania treści, metod i organizacji kształcenia we wczesnej edukacji. Programy i podręczniki	ćw.	30	2	
Podstawy języka polskiego dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	ćw.	30	4	
Metodyka edukacji polonistycznej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	30	3	
Podstawy języka polskiego dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	4	
Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego we wczesnej edukacji - 1	ćw.	30	1	
Psychologiczne i pedagogiczne podstawy	ćw.	30	3	

nauczania języka obcego we wczesnej edukacji - 2				
Metodyka nauczania języka obcego w przedszkolu	ćw.	30	2	
Metodyka nauczania języka obcego w klasach I-III	ćw.	30	2	
Język obcy - 1	ćw.	30	2	
Język obcy - 2	ćw.	30	2	
Język obcy - 3	ćw.	30	2	
Język obcy - 4	ćw.	30	2	
Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji - translatorium - 1	warszt.	30	1	
Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji - translatorium - 2	warszt.	30	3	
Fakultet w języku obcym	ćw.	30	2	
Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III	ćw.	30	3	
Literatura dla dzieci z elementami biblioterapii	ćw.	15	2	
Podstawy matematyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	w/ćw.	15/15	4	
Podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	4	
Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu	ćw.	30	3	
Gry i zabawy matematyczne na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	2	
Metody zabawowe na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	2	
Metody zabawowe na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2	

Metodyka edukacji matematycznej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	3	
Gry i zabawy matematyczne na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2	
Przygotowanie dziecka do nauki w szkole i adaptacja w klasie I	ćw.	30	4	
Podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej we wczesnej edukacji	ćw.	30	4	
Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	30	3	
Projektowanie edukacji ekologicznej dla społeczności lokalnej	ćw.	15	1	
Praca z dzieckiem zdolnym w wieku przedszkolnym	ćw.	15	2	
Podstawy informatyki i technologie informacyjne dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	warszt.	30	4	
Metodyka edukacji informatycznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	45	3	
Podstawy muzyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	4	
Metodyka edukacji muzycznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	45	3	
Podstawy techniki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	4	
Metodyka edukacji technicznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	30	2	

Podstawy edukacji zdrowotnej we wczesnej edukacji	w/ćw.	30	3	
Metodyka edukacji zdrowotnej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	30	2	
Metodyka wychowania fizycznego w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	30	2	
Podstawy plastyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	30	4	
Metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	45	3	
Wspieranie rozwoju społeczno-emocjonalnego dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	15	3	
Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	w/ćw.	15/15	3	
Rozwiązywanie problemów wychowawczych we współpracy z rodzicami - projekt	ćw.	30	3	
Małe formy teatralne we wczesnej edukacji	ćw.	15	2	
Modele wspierania rozwoju dziecka	ćw.	15	4	
Metody wspomagania rozwoju dziecka	w/ćw.	15/15	2	
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2	
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez	ćw.	15	1	

dzieci w wieku przedszkolnym				
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez dzieci w wieku przedszkolnym - przyczyny i objawy	ćw.	30	2	
Specjalne potrzeby edukacyjne – metodyka projektowania działań	ćw.	30	2	
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez uczniów klas I-III	ćw.	15	1	
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez uczniów klas I-III - przyczyny i objawy	ćw.	30	2	
Trening kreatywnego myślenia	ćw.	15	1	
Tutoring - Praca metodą tutoringu	ćw.	30	2	
Rozwijanie zdolności matematycznych uczniów klas I-III	ćw.	15	1	
Praca z uczniem zdolnym na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	1	
Małe dziecko w cyberprzestrzeni	ćw.	15	1	
Ewaluacja i ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2	
Wielokulturowość we współczesnej edukacji	w/ćw.	15/15	2	
Ewaluacja i ocenianie w wychowaniu przedszkolnym	ćw.	15	2	
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci w przedszkolu	ćw.	15	2	
Alternatywne i innowacyjne kierunki w edukacji	ćw.	15	1	

Autorefleksja i samorozwój nauczyciela wczesnej edukacji	ćw.	15	2	
Przedsiębiorczość i rynek pracy	w	15	1	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	ćw.	30	5	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	ćw.	30	5	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 3	ćw.	30	5	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 4 i złożenie pracy	ćw.	30	5	
Praktyka asystencka w przedszkolu (30 godz.) ogólnopedagogiczna	ćw.	30	2	
Praktyka asystencka w klasach I-III (30 godz.) ogólnopedagogiczna	ćw.	30	2	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w przedszkolu (60 godz.) wychowawczo-dydaktyczna	ćw.	60	3	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w klasach I-III (60 godz.) wychowawczo-dydaktyczna	ćw.	60	3	
Razem:		2970	274	
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA KOREKCYJNA				
Podstawy pedagogiki korekcyjnej	w/ćw.	15/15	4	
Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	30	4	
Wspieranie nabywania umiejętności językowych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	15/45	5	

Indywidualizacja kształcenia uczniów	ćw.	30	4	
Wspieranie nabywania umiejętności matematycznych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	15/45	6	
Klasyczne i nowoczesne metody terapii pedagogicznej	w/ćw.	15/30	6	
Aplikacje komputerowe w terapii pedagogicznej	ćw.	30	3	
Współpraca międzyinstytucjonalna w procesie terapii dziecka	ćw.	15	2	
Praktyka asystencka w pracy z dzieckiem/ucznem z trudnościami w rozwoju/uczeniu się (20 godz.)	ćw.	20	2	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w pracy z dzieckiem/ucznem z trudnościami w rozwoju/uczeniu się (40 godz.)	ćw.	40	3	
Razem:		360	39	
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA ŻŁOBKOWA				
Opieka pielęgnacyjna i zdrowotna nad dzieckiem prawidłowo i nieprawidłowo rozwijającym się	w/ćw.	30/15	4	
Formy opieki nad dzieckiem do lat 3	w	15	2	
Rozwój dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	w	30	4	
Adaptacja dziecka do żłobka i klubu dziecięcego	w/ćw.	15/15	3	
Rozpoznawanie symptomów zaburzeń rozwojowych u dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym z	w/ćw.	15/15	4	

elementami psychologii klinicznej				
Planowanie i dokumentowanie rozwoju dziecka w codziennych sytuacjach (powitanie, pożegnanie, posiłki, czynności higieniczne, odpoczynek, zabawa)	ćw.	30	3	
Zabawa jako forma procesu uczenia się dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	w/ćw.	15/45	6	
Zajęcia artystyczne w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	45	5	
Zajęcia ruchowe w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	15	3	
Praktyka asystencka w pracy z małym dzieckiem (20 godz.)	ćw.	20	2	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w pracy z małym dzieckiem (40 godz.)	ćw.	40	3	
Razem:		360	39	
Zajęcia obowiązkowe przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela wraz z praktykami		2970	274	
Jeden z modułów do wyboru (każdy moduł zapewnia realizację 34 ECTS) wraz z praktykami		360	39	
Razem:		3330	313	

^[1] Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela III.5b. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela – studia niestacjonarne

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarnych / niestacjonarnych	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ^[1]
STUDIA NIESTACJONARNE				
Podstawy pedagogiki	w/ćw.	12/12	2	
Pedagogika społeczna	ćw.	12	1	
Pedagogika przedszkolna	w/ćw.	15/15	4	
Pedagogika wczesnoszkolna	w/ćw.	15/15	4	
Pedagogika zrównoważonego rozwoju	w/ćw.	15	1	
Dziecko i dzieciństwo	ćw.	15	3	
Podstawy socjologii	w/ćw.	5/10	3	
Współczesne problemy socjologii edukacji - konwersatorium	warszt.	15	3	
Podstawy psychologii	w	12	2	
Podstawy psychologii rozwoju człowieka w cyklu życia	w	12	2	
Podstawy rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	24	3	
Psychologia uczenia się	ćw.	12	2	
Psychologia społeczna	ćw.	12	1	
Psychologia twórczości	ćw.	10	1	
Historia wychowania	w/ćw.	12/12	4	

Etyka	w/ćw.	9/12	2	
Etyka zawodu	ćw.	12	1	
Współczesne nurty filozofii	w	12	1	
Filozofia z elementami logiki	w/ćw.	15/12	3	
Wybrane zagadnienia pedeutologii	ćw.	12	2	
Antropologiczne i kulturowe uwarunkowania wychowania	ćw.	12	1	
Warsztaty umiejętności interpersonalnych	warszt.	12	1	
Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka	warszt.	12	1	
Pierwsza pomoc przedmedyczna	ćw.	12	1	
Środowiskowe konteksty wychowania	ćw.	15	3	
Psychospołeczne aspekty niepełnosprawności	w	15	2	
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu	ćw.	12	2	
Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	2	
Technologia informacyjna	warszt.	15	2	
Kultura języka z elementami pisarstwa naukowego	w/ćw.	10/20	4	
Organizacja środowiska uczenia się na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	12	3	
Organizacja środowiska uczenia się na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	3	

Wybrane zagadnienia prawa	w.	15	1	
Prawa człowieka	w	12	1	
Prawno-organizacyjne aspekty pracy przedszkola i szkoły	warszt.	12	2	
Mediacje i negocjacje w przedszkolu i szkole	warszt.	12	1	
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	20	3	
Podstawy diagnostyki edukacyjnej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	20	3	
Rozpoznawanie potrzeb dziecka w wieku przedszkolnym	ćw.	15	3	
Monitorowanie rozwoju dziecka w wieku wczesnoszkolnym	ćw.	15	3	
Emisja głosu dla nauczycieli (jako element BHP w zawodzie)	ćw.	12	2	
Podstawy integrowania treści, metod i organizacji kształcenia we wczesnej edukacji. Programy i podręczniki	ćw.	15	2	
Podstawy języka polskiego dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	ćw.	15	4	
Metodyka edukacji polonistycznej na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	20	3	
Podstawy języka polskiego dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	4	
Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego we wczesnej edukacji - 1	ćw.	10	1	

Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego we wczesnej edukacji - 2	ćw.	10	3	
Metodyka nauczania języka obcego w przedszkolu	ćw.	15	2	
Metodyka nauczania języka obcego w klasach I-III	ćw.	15	2	
Język obcy - 1	ćw.	20	2	
Język obcy - 2	ćw.	25	2	
Język obcy - 3	ćw.	20	2	
Język obcy - 4	ćw.	25	2	
Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji - translatorium - 1	warszt.	10	1	
Język obcy dla nauczycieli wczesnej edukacji - translatorium - 2	warszt.	10	3	
Fakultet – praca metodą tutoringu	ćw.	15	2	
Metodyka edukacji polonistycznej w klasach I-III	ćw.	20	3	
Literatura dla dzieci z elementami biblioterapii	ćw.	12	2	
Podstawy matematyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego	w	12	4	
Podstawy matematyki dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	4	
Metodyka edukacji matematycznej w przedszkolu	ćw.	20	3	
Gry i zabawy matematyczne na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	12	2	
Metody zabawowe na etapie wychowania przedszkolnego	ćw.	15	2	

Metody zabawowe na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	2	
Metodyka edukacji matematycznej na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	20	3	
Gry i zabawy matematyczne na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	2	
Przygotowanie dziecka do nauki w szkole i adaptacja w klasie I	ćw.	15	4	
Podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej we wczesnej edukacji	ćw.	15	4	
Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	3	
Projektowanie edukacji ekologicznej dla społeczności lokalnej	ćw.	10	1	
Praca z dzieckiem zdolnym w wieku przedszkolnym	ćw.	10	2	
Podstawy informatyki i technologie informacyjne dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	warszt.	15	4	
Metodyka edukacji informatycznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	3	
Podstawy muzyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	4	
Metodyka edukacji muzycznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	3	
Podstawy techniki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	4	

Metodyka edukacji technicznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	2	
Podstawy edukacji zdrowotnej we wczesnej edukacji	w/ćw.	5/15	3	
Metodyka edukacji zdrowotnej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	2	
Metodyka wychowania fizycznego w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	2	
Podstawy plastyki dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	4	
Metodyka edukacji plastycznej w przedszkolu i klasach I-III	ćw.	20	3	
Wspieranie rozwoju społeczno-emocjonalnego dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	12	3	
Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	w	15	3	
Rozwiązywanie problemów wychowawczych we współpracy z rodzicami - projekt	ćw.	15	3	
Małe formy teatralne we wczesnej edukacji	ćw.	12	2	
Modele wspierania rozwoju dziecka	ćw.	15	4	
Metody wspomagania rozwoju dziecka	w/ćw.	15	2	
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	9	2	

Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez dzieci w wieku przedszkolnym	ćw.	12	1	
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez dzieci w wieku przedszkolnym - przyczyny i objawy	ćw.	12	2	
Specjalne potrzeby edukacyjne – metodyka projektowania działań	ćw.	12	2	
Trudności w nabywaniu umiejętności matematycznych przez uczniów klas I-III	ćw.	12	1	
Trudności w nabywaniu umiejętności językowych przez uczniów klas I-III - przyczyny i objawy	ćw.	12	2	
Trening kreatywnego myślenia	ćw.	10	1	
Tutoring - Praca metodą tutoringu	ćw.	15	2	
Rozwijanie zdolności matematycznych uczniów klas I-III	ćw.	9	1	
Praca z uczniem zdolnym na etapie edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	15	1	
Małe dziecko w cyberprzestrzeni	ćw.	12	1	
Ewaluacja i ocenianie w edukacji wczesnoszkolnej	ćw.	12	2	
Wielokulturowość we współczesnej edukacji	w/ćw.	9	2	
Ewaluacja i ocenianie w wychowaniu przedszkolnym	ćw.	12	2	
Konstruowanie programów wspierania rozwoju dzieci w przedszkolu	ćw.	10	2	

Alternatywne i innowacyjne kierunki w edukacji	ćw.	12	1	
Autorefleksja i samorozwój nauczyciela wczesnej edukacji	ćw.	9	2	
Przedsiębiorczość i rynek pracy	w	12	1	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 1	ćw.	30	5	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 2	ćw.	30	5	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 3	ćw.	30	5	
Seminarium dyplomowe magisterskie - 4 i złożenie pracy	ćw.	30	5	
Praktyka asystencka w przedszkolu (30 godz.) ogólnopedagogiczna	ćw.	30	2	
Praktyka asystencka w klasach I-III (30 godz.) ogólnopedagogiczna	ćw.	30	2	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w przedszkolu (60 godz.) wychowawczo-dydaktyczna	ćw.	60	3	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w klasach I-III (60 godz.) wychowawczo-dydaktyczna	ćw.	60	3	
Razem:		1903	274	
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA KOREKCYJNA				
Podstawy pedagogiki korekcyjnej	w/ćw.	5/15	4	
Psychologia kliniczna dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym	ćw.	15	4	
Wspieranie nabywania umiejętności językowych u	w/ćw.	5/20	5	

dzieci z trudnościami w uczeniu się				
Indywidualizacja kształcenia uczniów	ćw.	15	4	
Wspieranie nabywania umiejętności matematycznych u dzieci z trudnościami w uczeniu się	w/ćw.	5/20	6	
Klasyczne i nowoczesne metody terapii pedagogicznej	w/ćw.	5/20	6	
Aplikacje komputerowe w terapii pedagogicznej	ćw.	15	3	
Współpraca międzyinstytucjonalna w procesie terapii dziecka	ćw.	15	2	
Praktyka asystencka w pracy z dzieckiem/ucznem z trudnościami w rozwoju/uczeniu się (20 godz.)	ćw.	20	2	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w pracy z dzieckiem/ucznem z trudnościami w rozwoju/uczeniu się (40 godz.)	ćw.	40	3	
Razem:		215	39	
MODUŁ DO WYBORU: PEDAGOGIKA ŻŁOBKOWA				
Opieka pielęgnacyjna i zdrowotna nad dzieckiem prawidłowo i nieprawidłowo rozwijającym się	ćw.	15	4	
Formy opieki nad dzieckiem do lat 3	w	10	2	
Rozwój dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	w	15	4	
Adaptacja dziecka do żłobka i klubu dziecięcego	w/ćw.	5/10	3	

Rozpoznawanie symptomów zaburzeń rozwojowych u dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym z elementami psychologii klinicznej	w/ćw.	5/15	4	
Planowanie i dokumentowanie rozwoju dziecka w codziennych sytuacjach (powitanie, pożegnanie, posiłki, czynności higieniczne, odpoczynek, zabawa)	ćw.	15	3	
Zabawa jako forma procesu uczenia się dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym	w/ćw.	15/15	6	
Zajęcia artystyczne w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	20	5	
Zajęcia ruchowe w żłobku i klubie dziecięcym	ćw.	15	3	
Praktyka asystencka w pracy z małym dzieckiem (20 godz.)	ćw.	20	2	
Praktyka asystencko-pedagogiczna w pracy z małym dzieckiem (40 godz.)	ćw.	40	3	
Razem:		215	39	
Zajęcia obowiązkowe przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela wraz z praktykami		1903	274	
Jeden z modułów do wyboru (każdy moduł zapewnia realizację 39 ECTS) wraz z praktykami		215	39	
Razem:		2118	313	

Tabela III.6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Oferta zajęć fakultatywnych w językach obcych w roku akademickim 2024/25 dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, studia jednolite magisterskie stacjonarne

Kod przedm.	Nazwa przedmiotu	f. zal.	ECTS	Prowadzący/ Instytut	sem.	l.godz.	limit
00-FF-CEE2	W Języku angielskim: Contemporary Environmental Education	ZO	2	dr Ariadna Ciężela, IWRCE	letni	30	15 osób
	W języku polskim: Współczesna edukacja ekologiczna						
00-OF-CPE1	W języku angielskim: Cross- Cultural Psychology and Education	ZO	2	dr Ariadna Ciężela, IWRCE	letni	30	15 osób
	W języku polskim Psychologia i edukacja międzykulturowa						
00-OF-SPB3	W języku angielskim Social Psychology in Practice – Education for Prosocial Behaviour	ZO	2	dr Ariadna Ciężela, IWRCE	letni	30	15 osób
	W języku polskim: Psychologia społeczna w praktyce – edukacja do prospołeczności						
00-OF-SIL1	W języku angielskim Social Influence	ZO	2	dr Ariadna Ciężela, IWRCE	letni	30	15 osób
	W języku polskim Wpływ społeczny						
00-OF-NBL	W języku angielskim Nature-based Learning	ZO	2	dr Adamina Korwin- Szymanow Ska, IWRCE	letni	30	15 osób
	W języku polskim: Uczenie się w przyrodzie						

Oferta zajęć fakultatywnych w językach obcych w roku akademickim 2024/25 dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, studia jednolite magisterskie niestacjonarne

Kod przedm.	Nazwa przedmiotu	f. zal.	ECTS	Prowadzący	sem.	l.godz.	limit
00- FF- CEE 2	W Języku angielskim: Contemporary Environmental Education	ZO	2	dr Ariadna Ciężela	letni	15	70 osób
	W języku polskim: Współczesna edukacja ekologiczna						
00- OF- SIL1	W języku angielskim: Social Influence	ZO	2	dr Ariadna Ciężela	letni	15	70 osób
	W języku polskim: Wpływ społeczny						

Wykaz materiałów uzupełniających:

- III.1. Program studiów dla kierunku studiów (załącznik III_1_Progr_studiów)
- III.2. Obsada zajęć na kierunku w roku akad. 2024/25 (załącznik III_2_Obsada)
- III.3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (załącznik III_3_Harmonogram)
- III.4. Charakterystyka nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia (załącznik III_4_Nauczyciele)
- III.5. Charakterystyka infrastruktury i biblioteka (załącznik III_5_Infrastruktura)
- III.6. Wykaz tematów prac dyplomowych z podziałem na formy studiów (załącznik III_6_Prace_dyplomowe)
- III.7. Wykaz publikacji Nauczycieli (załącznik III_7_Publikacje)